

MANDATNO IZVJEŠĆE

Primorsko-goranske županije

2021. – 2025.

Rijeka, 2025.

MANDATNO IZVJEŠĆE
Primorsko-goranske županije
2021. – 2025.

Nakladnik | Primorsko-goranska županija

Za nakladnika | Zlatko Komadina

Glavna urednica | Ermina Duraj

Izvršna urednica | Ana Štefančić Modrić

Tekst | Stručne službe Primorsko-goranske županije

Fotografije | Arhive Primorsko-goranske županije, županijskih ustanova, općina i gradova, Petar Fabijan

Realizacija | Glosa d. o. o. Rijeka

Grafičko uređenje i priprema | Tempora, Rijeka

Tisak | AKD d. o. o. Zagreb

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Sveučilišne knjižnice Rijeka pod brojem 150822077.

ISBN 978-953-8476-04-4

MANDATNO IZVJEŠĆE
Primorsko-goranske županije
2021. – 2025.

Rijeka, 2025.

O PRIMORSKO-GORANSKOJ ŽUPANIJI

Primorsko-goranska županija jedinica je regionalne samouprave ustrojena na području primorsko-goranskog teritorija na zapadnom dijelu Republike Hrvatske. Na sjevernom je dijelu šumoviti goranski kraj, dok je južni dio područje uz more s nekoliko velikih, nastanjenih otoka, Krk, Cres, Lošinj i Rab. Središnji dio područja pruža se od istočnih obronaka Učke, preko najvećeg grada Rijeke koja je ujedno i sjedište Županije, do vinodolskog područja.

Prema rezultatima Popisa stanovništva iz 2021. godine, Primorsko-goranska županija ima ukupno 265.419 stanovnika i s udjelom od 6,34 posto četvrta je po veličini u Republici Hrvatskoj.

Grad Rijeka je upravno, administrativno, poslovno, gospodarsko, sveučilišno, kulturno i sportsko sjedište Primorsko-goranske županije, te sa 107.964 stanovnika treći je grad po veličini u Republici Hrvatskoj. Najmanji grad u Županiji po ukupnom broju stanovnika je Grad Cres s 2.716 stanovnika, a najmanja općina je Općina Brod Moravice sa 663 stanovnika.

Opći podaci

Ukupno stanovništvo	265.419
Najviše stanovnika – Grad Rijeka	107.964
Najviše stanovnika – Općina Viškovo	16.084
Najmanje stanovnika – Grad Cres	2.716
Najmanje stanovnika – Općina Brod Moravice	663
Gradova	14
Općina	22
Naselja	509

Teritorij

Površina kopna (km²)	3.588
Dužina morske obale (km)	1.235
Najveći otoci – Cres i Krk (ha)	40.578
Najmanji otok – Boljkovac (Rab) (ha)	0,11
Najviši planinski vrh – Bjelolasica-Kula (m)	1533
Najviše naselje – Begovo Razdolje (m)	1060

Infrastruktura

Ceste (km)	1.569,79
Željeznice (km)	160,06
Luka	102
– od županijskog značenja	27
– od lokalnog značenja	74
– luka od osobitoga (međunarodnog) gospodarskog značenja za Republiku Hrvatsku – luka Rijeka	1
Zračne luke	4

Primorsko-goranska županija obuhvaća 14 gradova: Bakar, Cres, Crikvenica, Čabar, Delnice, Kastav, Kraljevica, Krk, Mali Lošinj, Novi Vinodolski, Opatija, Rab, Rijeka i Vrbovsko, te 22 općine: Baška, Brod Moravice, Čavle, Dobrinj, Fužine, Jelenje, Klana, Kostrena, Lokve, Lopar, Lovran, Malinska-Dubašnica, Matulji, Mošćenička Draga, Mrkopalj, Omišalj, Punat, Ravna Gora, Skrad, Vinodolska općina, Viškovo i Vrbnik.

KAZALO

O PRIMORSKO-GORANSKOJ ŽUPANIJI	4
UVODNE RIJEČI	
Zlatko KOMADINA, župan Primorsko-goranske županije	
SVE ŠTO SMO POSTIGLI, ZAHVALJUJEMO ZAJEDNIŠTVU I SINERGIJI	6
Marko BORAS MANDIĆ, predsjednik Županijske skupštine	
USPOSTAVILI SMO DEMOKRATSKU I UKLJUČIVU RADNU ATMOSFERU	10
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA / ŽUPAN I ZAMJENICI / ŽUPANIJSKA UPRAVA	11
Organizacijska shema ustroja Primorsko-goranske županije	12
Shema odbora Županijske skupštine	13
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA 2021. – 2025.	13
Izbori za Županijsku skupštinu	14
Rad Županijske skupštine	17
Radna tijela Županijske skupštine	20
ŽUPAN I ZAMJENICI	24
Izbori za župana	24
ŽUPANIJSKA UPRAVA	27
Zaposlenici	28
AKTIVNOSTI ŽUPANIJSKIH UPRAVNIH ODJELA	
UPRAVNI ODJEL ZA POSLOVE ŽUPANA I ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE	29
Ured za odnose s javnošću i protokol	30
Protokol i međunarodna suradnja	35
Civilno društvo i civilna zaštita	47
UPRAVNI ODJEL ZA PRORAČUN, FINACIJE I NABAVU	53
UPRAVNI ODJEL ZA PROSTORNO UREĐENJE, GRADITELJSTVO I ZAŠTITU OKOLIŠA	61
UPRAVNI ODJEL ZA ZDRAVSTVO	69
UPRAVNI ODJEL ZA ODGOJ I OBRAZOVANJE	79
UPRAVNI ODJEL ZA OPĆU UPRAVU I PRAVNE POSLOVE	95
UPRAVNI ODJEL ZA UPRAVLJANJE IMOVINOM I IMOVINSKO-PRAVNE POSLOVE	99
UPRAVNI ODJEL ZA POMORSKO DOBRO, PROMET I VEZE	103
UPRAVNI ODJEL ZA TURIZAM, PODUZETNIŠTVO I RURALNI RAZVOJ	125
UPRAVNI ODJEL ZA REGIONALNI RAZVOJ, INFRASTRUKTURU I UPRAVLJANJE PROJEKTIMA	145
UPRAVNI ODJEL ZA SOCIJALNU POLITIKU I MLADE	171
UPRAVNI ODJEL ZA KULTURU, SPORT I TEHNIČKU KULTURU	183
URED UNUTARNJE REVIZIJE	197
HRVATSKA ZAJEDNICA ŽUPANIJA	199
Projekti Hrvatske zajednice županija	202
GRADONAČELNICI / NAČELNICI / PREDSJEDNICI VIJEĆA	204
ŽUPANIJSKI UPRAVNI ODJELI	206

Zlatko KOMADINA, župan Primorsko-goranske županije

SVE ŠTO SMO POSTIGLI, ZAHVALJUJEMO ZAJEDNIŠTVU I SINERGIJI

Zajedno nastavljamo graditi budućnost
u kojoj Primorsko-goranska županija
ostaje mjesto sigurnog, održivog i kvalitetnog
života, s uravnoteženim razvojem u svim
segmentima društva.

Razvoj je bio glavni pokretač ideja, programa i projekata Primorsko-goranske županije koji je obilježio protekli mandat. Bilo je to razdoblje koje je donijelo brojne izazove koje smo nastojali pretvoriti u prilike i zajedno s partnerima i zaposlenicima, oblikovati razvoj naše Županije.

Prvu godinu obilježio je snažan gospodarski oporavak nakon pandemijske krize, što je omogućilo stabilan i kontinuiran rast prihoda od poreza na dohodak – do kraja mandata dosegnuvši razinu 2,5 puta veću nego na početku. Unatoč pozitivnim trendovima, svjesni smo fiskalnih rizika koje donose dugoročne porezne izmjene, no uz transparentno upravljanje javnim sredstvima i redovitu suradnju sa zainteresiranom javnošću, osigurali smo održivost Proračuna te najviše ocjene Instituta za javne financije u okviru godišnjih istraživanja transparentnosti Proračuna.

Značajni pomaci u obrazovanju

Tijekom ovog razdoblja svjedočili smo i povijesnoj promjeni – uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj u 2023. godini. Prihodi od pomoći za EU projekte, nakon privremenog pada 2022. godine, u zadnje tri godine bilježe kontinuirani rast, omogućivši nam da nastavimo s ključnim investicijama u javnu infrastrukturu, ali i u visokokvalitetne javne usluge.

U obrazovanju smo ostvarili značajne pomake. Uvedeno je devet novih srednjoškolskih programa, poput Tehničara za informacijske tehnologije i Šumarskog tehničara. Istovremeno smo rekonstruirali i dogradili osnovne škole i školske sportske dvorane diljem Županije – u Dražicama, Rabu, Dobrinju, Mošćeničkoj Dragi, Triblju, Klani, Čavlima, Brodu na Kupi – s ukupnim ulaganjima od gotovo 10 milijuna eura. Ulaganja u srednje škole i učeničke domove obuhvatila su izgradnju školske sportske dvorane Medicinske škole u Rijeci, energetske obnovu Hotelijersko-turističke škole i Gimnazije Eugena Kumičića Opatija, uređenje igrališta Učeničkog doma Kvarner, te uređenje unutrašnjih prostora Prve sušačke hrvatske gimnazije čime

je omogućeno uvođenje novoga srednjoškolskog programa umjetničkog obrazovanja – klasični balet i suvremeni ples.

Posebno smo ponosni na činjenicu da je čak sedam srednjih strukovnih škola u Primorsko-goranskoj županiji sudjelovalo u uspostavi regionalnih centara kompetentnosti u četiri (pod)sektora: turizam i ugostiteljstvo, zdravstvo, elektrotehnika i računalstvo te strojarstvo, što ukazuje na razvijenost strukovnog obrazovanja u Županiji. Istovremeno, vodili smo računa o najosjetljivijim skupinama učenika pa tako već sedmu godinu zaredom učenicima naše Županije osiguravamo potporu velikog broja pomoćnika u nastavi za što smo osigurali financijska sredstava uspješnom prijavom na Javni poziv u sklopu Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali. Na taj način učenicima s teškoćama u razvoju kontinuirano osiguravamo pravo na kvalitetno obrazovanje te na ravnopravno i aktivno sudjelovanje u društvu.

Pomorski sektor bilježi značajan rast

Osim u obrazovanju, ponosni smo i na naše rezultate ostvarene u pomorskom sektoru koji bilježi značajan rast. Prihodi županijskih lučkih uprava tijekom mandatnog razdoblja povećani su za gotovo 2 milijuna eura, a kroz EU fondove osigurali smo više od 26 milijuna eura za infrastrukturne projekte, poput dogradnje i sanacije luka u Cresu, Crikvenici, Baški i Rabu. Uspješnost u povlačenju sredstava rezultat je kontinuiranog rada i velikog truda koje su naše županijske lučke uprave ulagale u stručnu i pravovremenu pripremu potrebne tehničke dokumentacije koja je temeljni preduvjet za prijavu infrastrukturnih zahvata na natječaje. Ujedno, ti rezultati ukazuju na činjenicu da su županijske lučke uprave prepoznate kao odgovoran partner za provedbu financijski vrlo zahtjevnih projekata te očekujemo da će se ovakva uspješna praksa nastaviti i u budućnosti.

Tijekom mandatnog razdoblja nastavili smo raditi na poticanju uravnoteženoga regionalnog razvoja, između ostalog, donošenjem Plana razvoja Primorsko-goranske županije 2022. – 2027., usmjerenog na konkurentnost, znanje, napredne tehnologije i održivost. Radi poticanja ravnomjernog razvoja u razdoblju 2023. – 2025. osigurali smo 930 tisuća eura godišnje kroz Fond za Gorski kotar za sufinanciranje aktivnosti i projekata s područja Gorskog kotara. Nastavili smo i s ulaganjima u Regionalni sportsko-rekreacijski i turistički centar Platak, u okviru kojeg su u mandatnom razdoblju dovršene dvije najveće investicije – gradnja sustava zasnježe-

nja i gradnja nove četverosjedne žičare Radeševo. Osim Platka, u 2021. godini pokrenuli smo poseban program sufinanciranja razvoja mreže sanjkalista u Gorskom kotaru kroz koji smo sufinancirali 13 projekata na području svih devet jedinica lokalne samouprave Gorskog kotara.

Donesena je teritorijalna strategija razvoja otoka

Posebnu pažnju posvetili smo i našim otocima. Donijeli smo teritorijalnu strategiju razvoja otoka Primorsko-goranske županije, kojom se podržavaju održivo upravljanje, očuvanje i korištenje otočnog prostora, unaprjeđenje poslovne i javne infrastrukture na otocima, valorizacija kulturne baštine i razvoj kulturnih usluga te poticanje energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora energija na otocima. U suradnji s otočnim dionicima, prikupili smo informacije o potencijalnim projektima te utvrdili 20 projekata u visokoj fazi spremnosti, s područja svih otočnih jedinica lokalne samouprave te smo s nadležnim Ministarstvom sklopili Sporazum o provedbi teritorijalne strategije Primorsko-goranske županije kojim je za provedbu projekata osigurano gotovo 32 milijuna eura iz Integriranoga teritorijalnog programa 2021. – 2027.

U području socijalne skrbi pokrenuli smo ključne inicijative za unaprjeđenje kvalitete života naših građana. U 2024. godini započela je izrada Socijalnog plana financirana sredstvima Europskoga socijalnog fonda plus, a istovremeno smo nastavili i s povećanjem smještajnih kapaciteta za starije osobe. Tako je, primjerice, u mandatnom razdoblju započet projekt energetske obnove Doma za starije osobe Mali Kartec Krk ukupne vrijednosti gotovo 3 milijuna eura, na Rabu je otvorena dislocirana jedinica Doma za starije osobe Mali Kartec Krk od strateškog značenja za stanovnike otoka, dok je na Cresu započela izgradnja novog objekta dislocirane jedinice Doma za starije osobe Marko A. Stuparić koja će raspolagati smještajnim kapacitetom od 90 kreveta.

Također smo nastavili i s financiranjem izvaninstitucijske skrbi, posebno u područjima u kojima je pojedina socijalna usluga teže dostupna lokalnom stanovništvu. Inicijativama, poput programa Pomoć u kući, ugradnje alarmnog sustava te koordiniranja rada klubova za starije, pridonosimo boljoj integraciji starijih osoba u društvu te im pružamo podršku u zadovoljenju svakodnevnih potreba. Projektom Ured za demografiju, započeli smo s provedbom demografske mjere *Poticajno stanovanje* te smo u tu svr-

hu sufinancirali adaptaciju i uređenje 12 stambenih jedinica na području gradova Rijeke, Vrbovskog, Čabra i Cresa te Općine Mrkopalj. U ovom mandatnom razdoblju također smo nastavili s provedbom aktivnosti usmjerenih na pružanje logopedске terapije i rehabilitacije za djecu s područja Gorskog kotara za početak još 2017. godine.

Kada govorimo o djeci i mladima, valja napomenuti da smo jedina Županija koja je u suradnji sa Skupštinom europskih regija, Gradom Rijekom i Nastavnim zavodom za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije, odlučila progovoriti o rastućem problemu mentalnog zdravlja kod mladih, organiziravši međunarodnu konferenciju na kojoj smo razmijenili iskustva s partnerima iz Norveške, Švedske, Estonije, Belgije, Nizozemske, Španjolske, Portugala, Ukrajine, Srbije i Slovenije.

Gospodarstvo, turizam i poljoprivreda u središtu su naših aktivnosti

Gospodarstvo, turizam i poljoprivreda, također su bili u središtu naših aktivnosti. Uspostavili smo učinkovite procedure koje su rezultirale s 95,8 % riješenosti predmeta u području obrtništva, ugostiteljstva i turizma, te potaknuli konkurentnost i razvoj malog i srednjeg poduzetništva kroz razne programe, poput potpora male vrijednosti, kreditiranja i financiranja komercijalizacije inovacija. U 2023. godini izrađen je novi Strateški plan razvoja poljoprivrede, s novim i širim programom mjera, od primjerice potpora osnivanju i razvoju OPG-ova i održivog gospodarenja ugljikom u poljoprivredi, do sufinanciranja nabave mehanizacije i opreme te potpora radu poljoprivrednih zadruga i proizvođačkih organizacija.

Naši sustavni naponi, u suradnji s Turističkom zajednicom Kvarnera, na brendiranju i pozicioniranju Primorsko-goranske županije kao gastrodestinacije, rezultirali su dobivanjem prestižne titule Europske regije gastronomije za 2026. godinu. Priznanje je to za sve naše vrijedne ugostitelje koji njeguju izvrsnost te već godinama nose naše prepoznatljive oznake gastronomске kvalitete – Kvarner gourmet i Kvarner food.

Velika sredstva uložena su u programe sigurnosti zdravlja

Zdravstveni sektor ostaje jedan od naših prioriteta segmenata. Tijekom mandatnog razdoblja osigurali smo ulaganje od gotovo 30 milijuna eura u progra-

me sigurnosti zdravlja i prava na zdravstvene usluge, unaprjeđenja kvalitete zdravstvene zaštite te investicija u zdravstvenu infrastrukturu. Zajedno s Domom zdravlja Primorsko-goranske županije i Gradom Opatijom financiramo rekonstrukciju i dogradnju te izgradnju pripadajućeg parkirališta za objekt novog Doma zdravlja u Opatiji.

Nastavili smo i s razvojem naših specijalnih bolnica. U Thalassoterapiji Opatija uložena su značajna financijska sredstva u nabavu medicinske opreme od koje se posebno ističe nabava magnetske rezonancije 3T. U Thalassoterapiji Crikvenica u tijeku je provedba ulaganja u modernizaciju smještajnih kapaciteta radi razvoja lječilišnog i wellness turizma, ukupne vrijednosti više od 6 milijuna eura, od čega 5 milijuna čine bespovratna EU sredstva iz Mehanizma za oporavak i otpornost. Projektom je planirana rekonstrukcija objekta *Smiljka* s izgradnjom vanjskog bazena i adaptacija postojećega unutarnjega terapeutskog bazena s morskom vodom. Tijekom mandata završen je projekt obnove bolničkih paviljona Insule – Županijske specijalne bolnice za psihijatriju i rehabilitaciju, za koji je u razdoblju 2007. – 2022. uloženo više od 5 milijuna eura. Dovršen je i kapitalni projekt *Revitalizacija lječilišnog centra Veli Lošinj* u koji je tijekom 2021. i 2022. godine uloženo više od 3 milijuna eura, dok je trenutno u provedbi rekonstrukcija Parka 4. za što je odobreno više od 2 milijuna eura bespovratnog sufinanciranja iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026.

Još jedan u nizu kapitalnih projekata kojima Županija nadilazi postojeće zakonom propisane standarde, jest projekt Zdravstvenog centra Rujevica Zapad, kojim se planira izgradnja objekata za potrebe Hrvatske gorske službe spašavanja i Zavoda za hitnu medicinu Primorsko-goranske županije. Projekt je usmjeren na objedinjavanje resursa i djelovanja interventnih službi na području Primorsko-goranske županije, a njegova ukupna vrijednost iznosi 12 milijuna eura.

Ulaganja u sportske objekte

Na području kulture, sporta i tehničke kulture kreirali smo nove strateške dokumente – Plan razvoja sporta i Plan razvoja tehničke kulture 2022. – 2027. Ulaganja u sportske objekte, obnove nogometnih igrališta i izgradnja novih sportskih dvorana, poput one u Loparu na otoku Rabu, kao i suradnja s lokalnim vlastima, omogućili su našim sportašima i kulturnim djelatnicima kontinuirani razvoj i napredak.

Kao Županija koja u usporedbi s ostalim županijama u Hrvatskoj (osim Grada Zagreba), bilježi najveća

ulaganja u sport pružajući mogućnost razvoja zimskih, vodenih i raznih drugih sportova, s posebnim zadovoljstvom gledamo na budućnost iščekujući rezultate naše kandidature za Europsku regiju sporta u 2026. godini. Uvjeran sam da će naše kontinuirane napore i ulaganja u sport kao i posvećenost sportskom načinu života prepoznati stručni ocjenjivački tim organizacije ACES Europe i na taj način svrstati Primorsko-goransku županiju među najsportskije regije u Europi.

U konačnici, prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštita okoliša također su bili važan dio naših aktivnosti. Održali smo visoku razinu usluga u izdavanju građevinskih dozvola, proveli opsežne inventarizacije napuštenih građevina te, primjerom Centra za posjetitelje Velike zvijeri u Staroj Sušici, pokazali kako uspješno valorizirati prirodno bogatstvo našega kraja i pretvoriti ga u vrijedan edukativni i turistički resurs.

S novim Zakonom o upravljanju imovinom, koji je stupio na snagu potkraj 2023. godine, preuzeli smo 882 predmeta državne uprave koji se odnose na upravljanje nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske. Ti se poslovi od početka 2024. godine obavljaju u okviru novoustrojenoga Upravnog odjela za upravljanje imovinom i imovinsko-pravne poslove, a s ponosom možemo istaknuti da je upravo naša Županija prva u Hrvatskoj koja je uspješno zaključila predmet iz ovih, novo nam povjerenih poslova, temeljem čega smo Općini Omišalj darovali zemljište za gradnju dječjeg vrtića u Njivicama.

Ponosan sam na iznimno kvalitetan sustav civilne zaštite u Primorsko-goranskoj županiji koji djeluje kroz Stožer civilne zaštite, čiji su članovi predstavnici svih interventnih službi na našem području, od Vatrogasne zajednice, preko Ravnateljstva civilne zaštite,

našeg Zavoda za hitnu medicinu, Županijskoga operativnog centra, HGSS-a, Doma zdravlja PGŽ. Sa svakom od sastavnica ovog Stožera koji je odigrao veliku ulogu u vrijeme pandemije koronavirusa, Županija ima kontinuiranu kvalitetnu suradnju. Posebno treba naglasiti kapitalna ulaganja u izgradnju Vatrogasnog trening centra Šapjane u koji je samo Županija uložila gotovo milijun eura. Završetkom vatrogasnog tornja planiranog u svibnju 2025. godine ovaj Centar postat će jedan od najkvalitetnijih trening centara za interventne službe.

Nadležnosti i poslovi Županije se proširuju

Dodavanjem širokog spektra suradnji s udrugama civilnog društva, nacionalnim manjinama i umirovljenicima, nadležnosti i poslovi Županije se proširuju, dostižući sve veći obuhvat iz godine u godinu.

Upravo zbog toga, pri kraju svojega šestog mandata na čelu jedne od najrazvijenijih županija u Hrvatskoj, mirno mogu istaknuti ponos za sve što smo postigli, zahvaljujući zajedništvu i sinergiji. Zahvaljujem na suradnji svim svojim suradnicima u svim dosadašnjim mandatima, mojim zamjenicama i zamjenicima župana, pročelnicama i pročelnicima, zaposlenicima Županije i svih županijskih institucija, građanima, poduzetnicima, institucijama i lokalnim vlastima. Također zahvaljujem Vladi Republike Hrvatske na realizaciji kopnene prometne infrastrukture te zalaganju za opstojnost brodogradnje na Kvarneru.

Zajedno nastavljamo graditi budućnost u kojoj Primorsko-goranska županija ostaje mjesto sigurnog, održivog i kvalitetnog života, s uravnoteženim razvojem u svim segmentima društva.

Marko BORAS MANDIĆ, predsjednik Županijske skupštine

USPOSTAVILI SMO DEMOKRATSKU I UKLJUČIVU RADNU ATMOSFERU

Želim iskoristiti ovu priliku kako bih zahvalio svim vijećnicima na konstruktivnoj, dinamičnoj i civiliziranoj raspravi kakva i doliči instituciji poput Županijske skupštine Primorsko-goranske županije.

U proteklom mandatnom razdoblju 2021. – 2025. imao sam čast predsjedati Županijskom skupštinom koju su istovremeno obilježili stabilnost i kontinuitet izvršne regionalne vlasti, ali i nikad veći utjecaj oporbe na donošenje odluka.

Nepostojanje parlamentarne većine zahtijevalo je maksimalnu razinu uvažavanja drugog i drugačijeg stajališta sa svih strana. Bila mi je velika čast, ali i veliki izazov, moderirati rasprave i voditi sjednice koje su, na koncu, završavale uspješnim pronalaženjem zajedničkog jezika i usvajanjem odluka u prilog boljitka stanovnika Primorsko-goranske županije. Te su okolnosti i članovima Županijske skupštine bile novina, no ubrzo smo uspostavili demokratsku i uključivu radnu atmosferu. Uvjeran sam da je tome značajno pridonio i moj uključiv pristup.

Također mi je iznimno drago što smo započeli s održavanjem sjednica u vlastitom prostoru, što je dodatni iskorak u racionalizaciji našega rada. Održavanje sjednica na otocima i u Gorskom kotaru još su jedan, možda simboličan, ali snažan, pokazatelj našim građanima da smo tu zbog njih i da čujemo njihove probleme. Nažalost, ključ njihova rješavanja ne leži u našim rukama, ali nam je dužnost biti zagovornici rješenja na nacionalnoj razini.

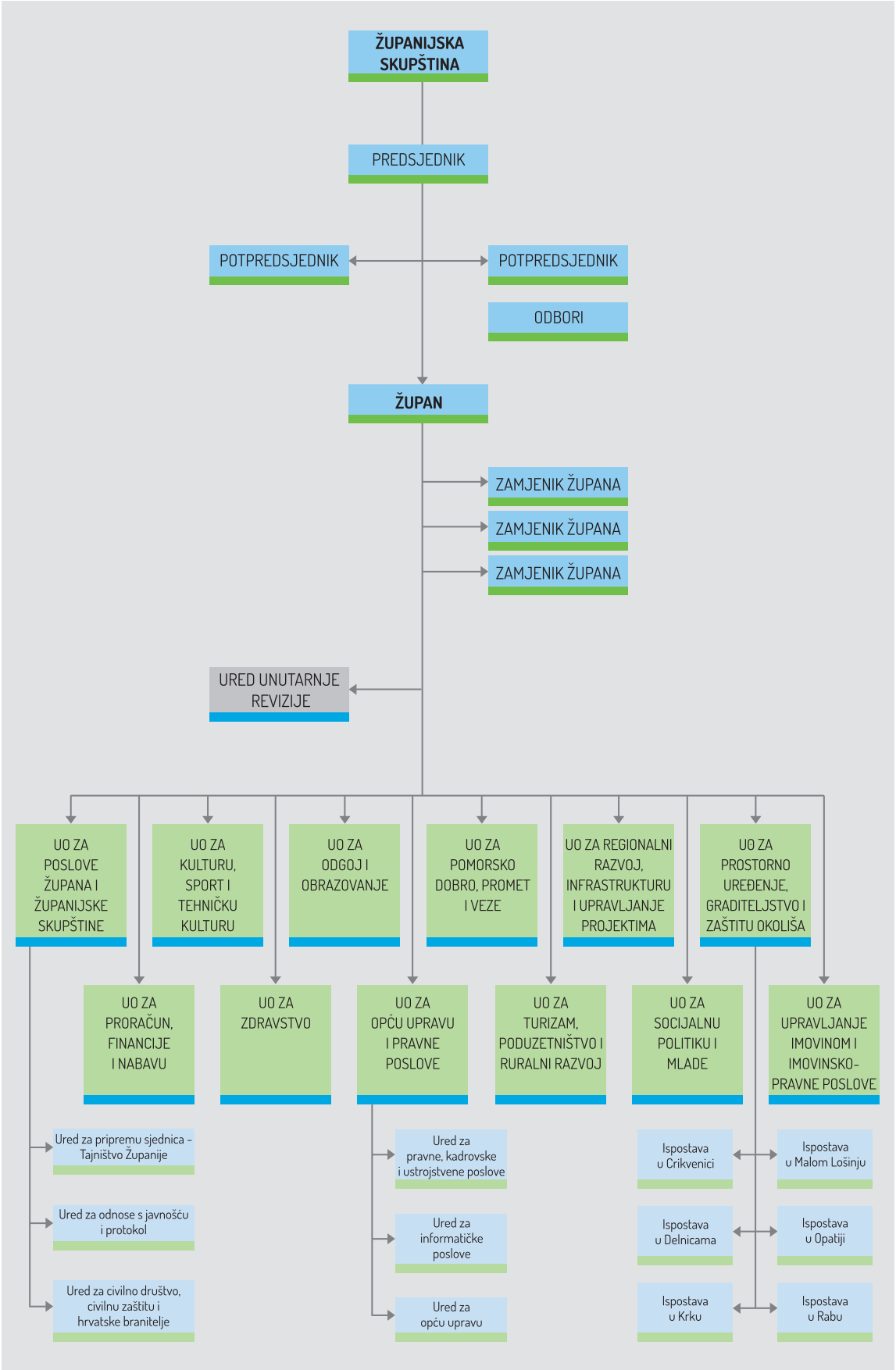
Od najvažnijih tema izdvojio bih luku Mrtvaška, izvješće o radu lučkih uprava, izvješće vezano za zagađenje mora u Kostreni, Mariščinu, teme turizma i konkurentnosti, Zračnu luku Rijeka, rad Turističke zajednice Kvarnera, stanje zdravstva u PGŽ-u, razvoj Gorskog kotara, tematiku nasilja nad ženama, demografiju, obrazovanje i porez na nekretnine.

Želim iskoristiti ovu priliku kako bih zahvalio svim vijećnicima na konstruktivnoj, dinamičnoj i civiliziranoj raspravi kakva i doliči instituciji poput Županijske skupštine Primorsko-goranske županije.

ŽUPANIJSKA
SKUPŠTINA

ŽUPAN I ZAMJENICI

ŽUPANIJSKA
UPRAVA

Organizacijska shema ustroja
Primorsko-goranske županije

ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA 2021. – 2025.

Županijska skupština je predstavničko tijelo građana Primorsko-goranske županije i tijelo područne (regionalne) samouprave koje donosi akte u okviru svojega djelokruga. Županijska skupština prvenstveno ima regulatorne ovlasti na način da donosi Statut Županije, odluke i ostale opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga Županije, uređuje ustrojstvo i djelokrug upravnih tijela Županije, osniva javne ustanove i ostale pravne osobe za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za Županiju te obavlja i

ostale poslove koji su zakonom ili drugim propisom stavljeni u djelokrug Županije.

Županijska skupština ima 44 člana. Mandat člana Županijske skupštine izabranog na redovitim izborima traje četiri godine. Član Županijske skupštine nema obvezujući mandat i nije opoziv.

Županijska skupština ima predsjednika, dva potpredsjednika te stalna i povremena radna tijela. Skupština ima 19 odbora koje je izabrala kao svoja stalna radna tijela.

Schema odbora Županijske skupštine

IZBORI ZA ŽUPANIJSKU SKUPŠTINU

Izbori za predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave održani su na području cijele Republike Hrvatske u nedjelju, 16. svibnja 2021. godine. Istodobno su održani i izbori za 36 općinskih i gradskih vijeća s područja Primorsko-goranske županije, Županijsku skupštinu, župana i njegove zamjenike te za sve gradonačelnike i općinske načelnike s područja Primorsko-goranske županije.

Svoje kandidate za 41 člana Županijske skupštine s 10 lista (samostalno ili u koaliciji) istaknulo je 19 političkih stranaka i jedna nezavisna lista. Biračima je ponuđeno 410 kandidata, za koje je moglo glasovati 259.725 birača upisanih na popisima. Glasovalo je 110.599 (42,58 %) birača, od čega je 3.515 listića (3,18 %) proglašeno nevažećima.

Pojedine kandidacijske liste dobile su sljedeći broj glasova, odnosno mjesta u Županijskoj skupštini Primorsko-goranske županije:

Kandidacijska lista	Broj glasova	
1. SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA HRVATSKE – SDP	38.173	35,66 %
PRIMORSKO GORANSKI SAVEZ – PGS		
ISTARSKI DEMOKRATSKI SABOR – IDS		
HRVATSKA STRANKA UMIROVLJENIKA – HSU		
HRVATSKA SELJAČKA STRANKA – HSS		

Nositelj kandidacijske liste: Zlatko Komadina

2. HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA – HDZ	26.948	25,17 %
HRVATSKA SOCIJALNO-LIBERALNA STRANKA – HSLS		

Nositelj kandidacijske liste: Oleg Butković

3. AKCIJA MLADIH – AM	10.636	9,93 %
UNIJA KVARNERA – UNIJA		
ALTERNATIVA 101 – ALTERNATIVA		

Nositelj kandidacijske liste: Marko Boras Mandić

4. KANDIDACIJSKA LISTA GRUPE BIRAČA	6.470	6,04 %
-------------------------------------	-------	--------

Nositeljica kandidacijske liste: Iva Rinčić

5. MOŽEMO! – POLITIČKA PLATFORMA	6.364	5,94 %
NOVA LJEVICA – NL		
ZELENA ALTERNATIVA – ODRŽIVI RAZVOJ HRVATSKE – Zelena alternativa – ORaH		

Nositelj kandidacijske liste: Orjen Petković

6. MOST	5.405	5,04 %
---------	-------	--------

Nositelj kandidacijske liste: Leonardo Pavela

7. LISTA ZA RIJEKU – RI	4.324	4,03 %
KVARNERSKA INICIJATIVA – REGIONALNA PLATFORMA – KVARNERSKA STRANKA UMIROVLJENIKA – SU		

Nositelj kandidacijske liste: Marinko Koljanin

8. RADNIČKA FRONTA – RF	3.672	3,43 %
-------------------------	-------	--------

Nositeljica kandidacijske liste: Katarina Peović

9. DOMOVINSKI POKRET – DP	3.425	3,19 %
HRVATSKA STRANKA PRAVA – HSP		

Nositelj kandidacijske liste: Emil Marinov

10. BURA	1.622	1,51 %
----------	-------	--------

Nositelj kandidacijske liste: Hrvoje Burić

Temeljem postignutih rezultata na izborima, u Županijsku skupštinu Primorsko-goranske županije izabrani su:

1. SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA HRVATSKE – SDP

PRIMORSKO GORANSKI SAVEZ – PGS

ISTARSKI DEMOKRATSKI SABOR – IDS

HRVATSKA STRANKA UMIROVLJENIKA – HSU

HRVATSKA SELJAČKA STRANKA – HSS

Nositelj kandidacijske liste: Zlatko Komadina

dobila je **17** mjesta te su s ove kandidacijske liste izabrani:

1. Zlatko Komadina
2. Darijo Vasilčić
3. Srđan Srdoč
4. Davor Zubović
5. Ivo Zrilić
6. Marina Medarić
7. Vojko Braut
8. Ivana Cvitan Polić
9. Loris Rak
10. Snježana Podobnik
11. Ivana Lakota
12. Željko Lambaša
13. Franjo Butorac
14. Željka Šarčević Grgić
15. Damir Pilepić
16. Đurđica Tancabel
17. Isidora Rajković

2. HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA – HDZ HRVATSKA SOCIJALNO-LIBERALNA STRANKA – HSLS

Nositelj kandidacijske liste: Oleg Butković

dobila je **12** mjesta te su s ove kandidacijske liste izabrani:

1. Oleg Butković
2. Gari Cappelli
3. Tomislav Klarić
4. Josip Ostrogović
5. Majda Burić
6. Alen Ružić
7. Josip Borić
8. Damir Rukavina
9. Marina Tomić Pujić
10. Nikola Grgurić
11. Sanja Beljan Brkić
12. Željka Matković

3. AKCIJA MLADIH – AM UNIJA KVARNERA – UNIJA ALTERNATIVA 101 – ALTERNATIVA

Nositelj kandidacijske liste: Marko Boras Mandić

dobila je **5** mjesta te su s ove kandidacijske liste izabrani:

1. Marko Boras Mandić
2. Mario Alempijević
3. Robert Kurelić
4. Nedjeljko Pinezić
5. Vjekoslav Rubeša

4. KANDIDACIJSKA LISTA GRUPE BIRAČA

Nositeljica kandidacijske liste: Iva Rinčić

dobila je **3** mjesta te su s ove kandidacijske liste izabrani:

1. Iva Rinčić
2. Davor Štimac
3. Boris Popović

5. MOŽEMO! – POLITIČKA PLATFORMA NOVA LJEVICA – NL ZELENA ALTERNATIVA – ODRŽIVI RAZVOJ HRVATSKE – Zelena alternativa – ORaH

Nositelj kandidacijske liste: Orjen Petković

dobila je **2** mjesta te su s ove kandidacijske liste izabrani:

1. Orjen Petković
2. Jelena Androić

6. MOST

Nositelj kandidacijske liste: Leonardo Pavela

dobila je **2** mjesta te su s ove kandidacijske liste izabrani:

1. Leonardo Pavela
2. Josip Katalinić

Statutom Primorsko-goranske županije propisano je da Županijska skupština može imati i više od 41 člana, ako je to potrebno da bi se osigurala zastupljenost nacionalnih manjina u Skupštini. Pripadnici nacionalne manjine imaju pravo na razmjernu zastupljenost u Skupštini kada su za to ispunjeni uvjeti, u skladu s posebnim zakonom.

Zastupljenost predstavnika srpske nacionalne manjine, u skladu s Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina i Zakonu o lokalnim izborima, osigurava se biranjem dva člana Županijske skupštine.

Statutom Županije propisano je da se zastupljenost autohtone talijanske nacionalne manjine osigurava biranjem najmanje jednog člana Skupštine iz reda talijanske nacionalne manjine.

S obzirom na to da se na provedenim izborima 16. svibnja 2021. godine u Županijskoj skupštini Primorsko-goranske županije nije osigurala odgovarajuća zastupljenost dva pripadnika srpske nacionalne manjine i jednog pripadnika talijanske nacionalne manjine, broj članova Županijske skupštine povećao se za tri mjesta (na ukupno 44).

U skladu sa Zakonom o lokalnim izborima, raspisani su dopunski izbori za dva člana Županijske skupštine Primorsko-goranske županije iz reda pripadnika srpske i za jednog člana iz reda pripadnika talijanske nacionalne manjine u roku od 90 dana od dana konstituiranja Županijske skupštine (8. srpnja 2021. godine), odnosno dopunski izbori održani su 3. listopada 2021. godine.

I. Srpska nacionalna manjina

Na dopunskim izborima za članove Županijske skupštine Primorsko-goranske županije iz reda pripadnika srpske nacionalne manjine, od ukupno **13.255** birača upisanih u popis birača, glasovalo je **617** birača (**4,65** %), važećih je listića bilo **550** (**89,14** %), a nevažećih **67** (**10,86** %).

Konstituirajuća sjednica 8. srpnja 2021. godine

Jedina kandidacijska lista dobila je sljedeći broj glasova:

Kandidacijska lista	Broj glasova
1. SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA HRVATSKE – SDP	550 100 %
PRIMORSKO GORANSKI SAVEZ – PGS	
ISTARSKI DEMOKRATSKI SABOR – IDS	
HRVATSKA STRANKA UMIROVLJENIKA – HSU	
HRVATSKA SELJAČKA STRANKA – HSS	

Nositeljica kandidacijske liste: Vesna Blanuša

Navedena je kandidacijska lista dobila **dva mjesta** i s te su kandidacijske liste u Županijsku skupštinu Primorsko-goranske županije iz reda pripadnika srpske nacionalne manjine izabrani:

1. Vesna Blanuša
2. Dejan Jakšić

II. Talijanska nacionalna manjina

Na dopunskim izborima za jednog člana Županijske skupštine Primorsko-goranske županije iz reda pripadnika talijanske nacionalne manjine, od ukupno **3.105** birača upisanih u popis birača, glasovalo je **474** birača (**15,27 %**), važećih je listića bilo **469** (**98,95 %**), a nevažećih **5** (**1,05 %**).

Pojedine kandidacijske liste dobile su sljedeći broj glasova:

Kandidacijska lista	Broj glasova
1. KANDIDACIJSKA LISTA GRUPE BIRAČA	199 42,43 %
Nositelj kandidacijske liste: Ivo Vidotto	
2. LISTA ZA RIJEKU – RI	158 33,68 %
KVARNERSKA INICIJATIVA – REGIONALNA PLATFORMA – KVARNERSKA	

Nositeljica kandidacijske liste: Laura Marchig

3. KANDIDACIJSKA LISTA GRUPE BIRAČA	112 23,88 %
-------------------------------------	-------------

Nositelj kandidacijske liste: Sandro Vrancich

Kandidacijska lista koja je temeljem rezultata izbora dobila najviše glasova i sudjelovala u diobi mjesta u Županijskoj skupštini Primorsko-goranske županije bila je:

1. KANDIDACIJSKA LISTA GRUPE BIRAČA

Nositelj kandidacijske liste: Ivo Vidotto

Ta je lista grupe birača dobila **jedno mjesto** te je s nje u Županijsku skupštinu Primorsko-goranske županije iz reda pripadnika talijanske nacionalne manjine izabran:

1. Ivo Vidotto

RAD ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE

Druga konstituirajuća sjednica Županijske skupštine održana je 8. srpnja 2021. godine. Za predsjednika Skupštine izabran je Marko Boras Mandić (UK), a za potpredsjednika iz reda predstavničke većine izabran je Ivan Jakšić (HDZ). Za potpredsjednika iz reda predstavničke manjine, na sjednici održanoj 29. rujna 2021. godine, izabran je Željko Lambaša (SDP).

Ovoj je sjednici prethodila konstituirajuća sjednica od 17. lipnja 2021. godine na kojoj nije došlo do izbora predsjednika Županijske skupštine.

Prije konstituirajuće sjednice Županijske skupštine, odnosno tijekom mandata, izabrani su vijećnici podnosili zahtjeve za mirovanjem mandata, kako slijedi:

1. ZLATKO KOMADINA – za vrijeme mirovanja mandata zamjenjuje ga MARKO MATAJA-MAFRICI
2. DARIJO VASILIC – za vrijeme mirovanja mandata zamjenjuje ga VIKTOR IVANIŠ, za vrijeme mirovanja mandata mijenja ga ROBERT MARČELJA
3. MARINA MEDARIĆ – za vrijeme mirovanja mandata zamjenjuje ju DAVORKA VUKELIĆ
4. VOJKO BRAUT – za vrijeme mirovanja mandata zamjenjuje ga WALTER VOLK
5. IVANA CVITAN POLIĆ – za vrijeme mirovanja mandata zamjenjuje ju ADELINA KUNST
6. IVANA LAKOTA – za vrijeme mirovanja mandata zamjenjuje ju GABRIJELA GORJANAC KAPŠA
7. ŽELJKA ŠARAČEVIĆ GRGURIĆ – za vrijeme mirovanja mandata zamjenjuje ju ROBERT MATIĆ
8. OLEG BUTKOVIĆ – za vrijeme mirovanja mandata zamjenjuje ga IVAN JAKŠIĆ
9. GARI CAPPELLI – za vrijeme mirovanja mandata zamjenjuje ga SANJIN VRKIĆ
10. TOMISLAV KLARIĆ – za vrijeme mirovanja mandata zamjenjuje ga VICE SEP
11. JOSIP OSTROGOVIĆ – za vrijeme mirovanja mandata zamjenjuje ga IVAN BOGDANIĆ
12. MAJDA BURIĆ – za vrijeme mirovanja mandata zamjenjuje ju IVANA PEČNIK KASTNER
13. ALEN RUŽIĆ – za vrijeme mirovanja mandata zamjenjuje ga BORIS MIKLIĆ
14. JOSIP BORIĆ – za vrijeme mirovanja mandata zamjenjuje ga MIROSLAV HRGOVČIĆ
15. DAMIR RUKAVINA – za vrijeme mirovanja mandata zamjenjuje ga SILVIJA CRNIĆ, za vrijeme mirovanja mandata zamjenjuje ju SANJA TOMIĆ

Željko Lambaša

Ivan Jakšić

16. NIKOLA GRGURIĆ – za vrijeme mirovanja mandata zamjenjuje ga BORIS BAČIĆ
17. ŽELJKA MATKOVIĆ – za vrijeme mirovanja mandata zamjenjuje ju DAMIR POPOV
18. ROBERT KURELIĆ – za vrijeme mirovanja mandata zamjenjuje ga BOJAN KURELIĆ
19. VJEKOSLAV RUBEŠA – za vrijeme mirovanja mandata zamjenjuje ga LARA BRESSAN MATIĆ
20. JELENA ANDROIĆ – za vrijeme mirovanja mandata zamjenjuje ju MORENA LEKAN.

Tijekom mandata dva su člana Skupštine istupila iz političke stranke:

1. LEONARDO PAVELA – dana 23. studenog 2021. godine istupio je iz stranke MOST te nastavio djelovati kao nezavisni vijećnik u Županijskoj skupštini
2. ISIDORA RAJKOVIĆ – dana 5. veljače 2022. istupila je iz stranke IDS te nastavila djelovati kao nezavisna vijećnica u Županijskoj skupštini.

Slijedom svih promjena Županijska je skupština kraj mandata dočekala u sljedećem sastavu:

1. Mario Alempijević (AM)
2. Boris Bačić (HDZ)
3. Sanja Beljan Brkić (HDZ)
4. Vesna Blanuša (SDSS)
5. Ivan Bogdanić (HDZ)
6. Marko Boras Mandić (UK)
7. Lara Bressan Matić (UK)
8. Franjo Butorac (PGS)
9. Gabrijela Gorjanac Kapša (SDP)
10. Miroslav Hrgovčić (HDZ)

Članovi Županijske skupštine na sjednici 20. veljače 2025. godine

- 11. Ivan Jakšić (HDZ)
- 12. Dejan Jakšić (SDSS)
- 13. Josip Katalinić (MOST)
- 14. Adelina Kunst (SDP)
- 15. Bojan Kurelić (AM)
- 16. Željko Lambaša (SDP)
- 17. Morena Lekan (MOŽEMO)
- 18. Robert Marčelja (PGS)
- 19. Marko Mataja-Mafrić (SDP)
- 20. Robert Matić (SDP)
- 21. Boris Miklič (HDZ)
- 22. Leonardo Pavela (nezavisni)
- 23. Damir Popov (HDZ)
- 24. Ivana Pečnik Kastner (HDZ)
- 25. Orjen Petković (MOŽEMO)
- 26. Damir Pilepić (PGS)
- 27. Nedjeljko Pinezić (UK)
- 28. Snježana Podobnik (PGS)
- 29. Boris Popović (nezavisni)
- 30. Isidora Rajković (nezavisna)
- 31. Loris Rak (SDP)
- 32. Iva Rinčić (nezavisna)
- 33. Vice Sep (HDZ)
- 34. Srđan Srdoč (IDS)
- 35. Davor Štimac (nezavisni)
- 36. Đurđica Tancabel (HSU)
- 37. Sanja Tomić (HDZ)
- 38. Marina Tomić Pujčić (HDZ)

- 39. Ivo Vidotto (nezavisni)
- 40. Walter Volk (SDP)
- 41. Sanjin Vrkić (HDZ)
- 42. Davorka Vukelić (SDP)
- 43. Ivo Zrilić (HSS)
- 44. Davor Zubović (HSU)

U mandatnom je razdoblju Županijska skupština održala 33 sjednice (do 20. veljače 2025.):

Godina	Broj sjednica	Točke dnevnog reda
2021.	6	85
2022.	8	142
2023.	9	157
2024.	9	158
2025.	1	22
Ukupno	33	564

Uspoređujući izabrani sastav Skupštine s onim na kraju mandata vidljive su sljedeće promjene:

Prebivalište člana Županijske skupštine	Izabrani članovi	Na kraju mandata
Rijeka	19	21
Riječki prsten	12	13
Crikveničko primorje	2	2
Gorski kotar	5	3
Otoci	6	6
Ukupno	44	44
Od toga članice Skupštine	14	14

Županijska je skupština ispunjavala zakonom predviđene obveze. Svake je godine u prosincu pravodobno donosila Proračun Primorsko-goranske županije za narednu godinu, a tijekom godine donosila izmjene i dopune Proračuna. Do lipnja je usvajala Godišnji izvještaj o izvršenju Proračuna za prethodnu godinu.

Od značajnijih dokumenata, Županijska skupština donijela je:

- » Kodeks ponašanja članova Županijske skupštine Primorsko-goranske županije
- » Odluku o imenovanju članova Etičkog povjerenstva Primorsko-goranske županije
- » Odluku o imenovanju predsjednice Etičkog povjerenstva Primorsko-goranske županije
- » Odluku o imenovanju predsjednika i članova Vijeća časti Županijske skupštine Primorsko-goranske županije
- » Odluku o osnivanju Kulturnog vijeća Primorsko-goranske županije
- » Odluku o odvodnji otpadnih voda na području aglomeracije Rijeka
- » Odluku o potpisivanju „Tršćanskog memoranduma o održivosti, energiji i okolišu“
- » Odluku o potpisivanju Zajedničke izjave o suradnji sa Saveznom pokrajinom Štajerskom
- » Odluku o potpisivanju Tehničkog dokumenta o okolišnim pitanjima povezanim s praćenjem kvalitete zraka
- » Odluku o sklapanju Sporazuma o suradnji na razvoju digitalne i potporne infrastrukture za zdravstvenu industriju između Krapinsko-zagorske županije i Primorsko-goranske županije
- » Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Primorsko-goranske županije
- » Odluku o plaći i drugim pravima Župana i zamjenika Župana Primorsko-goranske županije.
- » Odluku o uspostavljanju županijske linije u javnom prijevozu u linijskom obalnom pomorskom prometu na relaciji Crikvenica – Šilo – Crikvenica
- » Odluku o uspostavljanju međuzupanijske linije u javnom prijevozu u linijskom obalnom pomorskom prometu na relaciji Rab – Lun – Rab
- » Odluku o uspostavljanju županijske linije u javnom prijevozu u linijskom obalnom pomorskom prometu na relaciji Baška – Lopar – Baška
- » Odluke o visini turističke pristojbe za 2023., 2024. i 2025. godinu za općine i gradove na području Primorsko-goranske županije
- » Odluku o financiranju izgradnje zgrade Zavoda za hitnu medicinu Primorsko-goranske županije u sklopu Zdravstvenog centra Rujevica Zapad
- » Rezoluciju o proglašenju Primorsko-goranske županije sigurnim mjestom za žene
- » Odluku o sufinanciranju troškova medicinski pomognute oplodnje
- » Plan razvoja Primorsko-goranske županije za razdoblje 2022. – 2027. godine
- » Dopunu Plana razvoja Primorsko-goranske županije za razdoblje 2022. – 2027. godine
- » Akcijski plan energetske učinkovitosti Primorsko-goranske županije za razdoblje 2022. – 2024. godine
- » Plan za zdravlje Primorsko-goranske županije za razdoblje 2022. – 2025. godine

Sjednica Županijske skupštine u listopadu 2024. godine

- » Plan razvoja tehničke kulture Primorsko-goranske županije za razdoblje 2022. – 2027.
- » Plan razvoja sporta Primorsko-goranske županije za razdoblje 2022. – 2027.
- » Plan razvoja turizma Primorsko-goranske županije do 2030. godine
- » Strateški plan razvoja poljoprivrede Primorsko-goranske županije za razdoblje 2023. – 2027.
- » Plan zdravstvene zaštite Primorsko-goranske županije
- » Srednjoročni plan davanja koncesija na pomorskom dobru na području Primorsko-goranske županije za razdoblje od 2023. do 2025. godine
- » Plan upravljanja pomorskim dobrom na području Primorsko-goranske županije za razdoblje od 2024. do 2028. godine
- » Program za mlade Primorsko-goranske županije za razdoblje od 2022. do 2024. godine
- » Program mjera za razvoj poduzetništva Primorsko-goranske županije za razdoblje od 2022. do 2025.

RADNA TIJELA ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE

Županijska skupština Primorsko-goranske županije ima sljedeća stalna radna tijela:

1. Mandatni odbor
2. Odbor za izbor, imenovanja i dodjelu povelja i priznanja
3. Odbor za statutarно-pravna pitanja
4. Odbor za proračun i financije
5. Odbor za gospodarski razvoj i infrastrukturu
6. Odbor za prostorno uređenje i zaštitu okoliša
7. Odbor za zdravstvo
8. Odbor za socijalnu skrb
9. Odbor za socijalno partnerstvo i civilno društvo
10. Odbor za kulturu
11. Odbor za sport i tehničku kulturu
12. Odbor za odgoj, obrazovanje i školstvo
13. Odbor za znanost i tehnologije
14. Odbor za lokalnu i regionalnu samoupravu
15. Odbor za međunarodnu i regionalnu suradnju
16. Odbor za turizam
17. Odbor za pomorstvo, promet i veze

18. Odbor za pomorsko dobro i morske luke
19. Odbor za ljudska prava i nacionalne manjine

Na 1. konstituirajućoj sjednici Županijske skupštine, 17. lipnja 2021. godine, izabrani su članovi **Mandatnog odbora**:

1. Srđan Srdoč, predsjednik (od 15. srpnja 2021. godine Đurđica Tancabel)
2. Đurđica Tancabel, članica (od 15. srpnja 2021. godine Ivan Jakšić, od 29. rujna 2021. godine Miroslav Hrgovčić)
3. Ivo Zrilić, član (od 15. srpnja 2021. Adelina Kunst)

Na 2. konstituirajućoj sjednici Županijske skupštine, 8. srpnja 2021. godine, izabrani su članovi **Odbora za izbor, imenovanja i dodjelu povelja i priznanja**:

1. Mario Alempijević, predsjednik
2. Iva Rinčić, potpredsjednica
3. Sanjin Vrkić, član
4. Josip Katalinić, član (od 29. srpnja 2021. godine Marko Mataja-Mafrić)
5. Vice Sep, član (od 29. srpnja 2021. godine Davor Zubović)

Na nastavku 2. konstituirajuće sjednice Županijske skupštine, 15. srpnja 2021. godine, izabrani su članovi **pet odbora**:

Odbor za statutarно-pravna pitanja

1. Marina Tomić Pujić, predsjednica
2. Ivana Lakota, potpredsjednica (od 27. siječnja 2022. godine Marko Vukelić)
3. Davor Košmrlj, član
4. Bojan Tomić, član
5. Maura Dorčić, članica

Odbor za proračun i financije

1. Robert Matić, predsjednik
2. Denis Buterin, potpredsjednik
3. Alan Sanković, član
4. Đanino Sučić, član
5. Katarina Benić, članica

Odbor za zdravstvo

1. Leonardo Bressan, predsjednik
2. Stipo Karaula, potpredsjednik
3. Nikola Lazić, član
4. Ivana Ljubičić Bistровić, članica
5. Dean Miculinić, član

Odbor za socijalno partnerstvo i civilno društvo

1. Nasrin El Gharni, predsjednica
2. Renato Sanković, potpredsjednik (od 29. rujna 2021. godine Jelena Androić)
3. Loredana Maras, članica
4. Avelino Baretić, član (od 29. rujna 2021. godine Ana Martinez di Monte)
5. Sanja Tamarut, članica (od 27. siječnja 2022. godine Adelina Kunst)

Odbor za pomorsko dobro i morske luke

1. Zoran Bakalović, predsjednik
2. Walter Volk, potpredsjednik
3. Viktorija Vlahov, članica
4. Igor Posarić, član
5. Andrej Kljun, član

Na 4. sjednici Županijske skupštine, 29. rujna 2021. godine, izabrani su članovi **12 odbora**:

Odbor za gospodarski razvoj i infrastrukturu

1. Martin Kvaternik, predsjednik
2. Elena Bonas, potpredsjednica (od 27. rujna 2023. godine Robert Kurelić)
3. Boris Popović, član
4. Branko Juretić, član
5. Irena Vukosavljević, članica

Odbor za prostorno uređenje i zaštitu okoliša

1. Orjen Petković, predsjednik
2. Antonija Marković, potpredsjednica
3. Bojan Bilić, član
4. Boris Miklič, član (od 5. svibnja 2022. godine Josip Ostrogović)
5. Slavko Gauš, član

Odbor za socijalnu skrb

1. Jelena Zorić Domitrović, predsjednica
2. Ana Miletović, potpredsjednica
3. Alan Ujčić, član
4. Eduard Tić, član
5. Avelino Baretić, član

Odbor za kulturu

1. Goran Šajina, predsjednik (od 23. svibnja 2024. godine Mirella Mladin)
2. Aleksandar Valenčić, potpredsjednik (od 6. travnja 2023. godine Dragica Skorupan)
3. Mladen Ivošić, član (od 27. siječnja 2022. godine Marijan Orešković)
4. Aljoša Žeželić, član

5. Branko Zelenika, član

Odbor za sport i tehničku kulturu

1. Siniša Kuharić, predsjednik (od 16. veljače 2023. godine Dino Klaić)
2. Mile Rončević, potpredsjednik
3. Andria Kumičić, član
4. Nives Večerina, članica
5. Luka Pajić, član

Odbor za odgoj, obrazovanje i školstvo

1. Vice Sep, predsjednik
2. Tamara Brusić Jurić, potpredsjednica
3. Davorka Vukelić, članica (od 6. travnja 2023. godine Iva Bradaschia Kožul)
4. Iva Davorija, članica (od 14. srpnja 2022. godine Hana Paleka)
5. Josip Gabrić, član

Odbor za znanost i tehnologije

1. Davor Širola, predsjednik
2. Silvija Crnić, potpredsjednica (od 6. travnja 2023. godine Deni Dokmanović)
3. Dunja Siuc Valković, članica
4. Alen Jakoplić, član
5. Ljubica Stojanović, članica

Odbor za lokalnu i regionalnu samoupravu

1. Damir Popov, predsjednik
2. Anđelko Florijan, potpredsjednik
3. Marko Hrštić, član (od 6. travnja 2023. godine Đuro Stipanović)
4. Sandro Ladavac, član
5. Željka Matković, članica (od 27. siječnja 2022. godine Ivan Bogdanić)

Odbor za međunarodnu i regionalnu suradnju

1. Danijel Celcner, predsjednik
2. Josip Ukalović, potpredsjednik
3. Davor Willheim, član (od 6. travnja 2023. godine Selina Sciucca)
4. Marijan Bačić, član
5. Dejan Ljubiša, član

Odbor za turizam

1. Nedjeljko Pinezić, predsjednik
2. Norbert Mavrinac, potpredsjednik
3. Mirko Bulić, član
4. Marina Hrebak, članica
5. Gabrijela Gorjanac Kapša, članica

Odbor za pomorstvo, promet i veze

1. Josip Ostrogović, predsjednik (od 5. svibnja 2022. godine Boris Miklič)
2. Marin Barać, potpredsjednik
3. Jakov Karmelić, član
4. Boris Barbalić, član
5. Jadranka Horvat, članica

Odbor za ljudska prava i nacionalne manjine

1. Vesna Blanuša, predsjednica
2. Alen Fućak, potpredsjednik (od 26. listopada 2023. godine Orhan Salij)
3. Sanjin Juričić, član
4. Jasna Granić Ranić, članica
5. Dražen Mikulić, član (od 21. ožujka 2024. godine Ramadan Šuke)

Osim 19 stalnih radnih tijela osnovanih Statutom Primorsko-goranske županije, Županijska skupština osnovala je i ostala radna tijela koja su djelovala u ovom sazivu:

Savjet za socijalnu skrb Primorsko-goranske županije na mandat od četiri godine (članovi imenovani na sjednici 3. listopada 2024. godine)

1. Nikica Sečen, predsjednik
2. Daniel Trošić, član
3. Maja Pudić, članica
4. Branka Sepčić, članica
5. Marija Maras, članica
6. Goran Broz, član
7. Elizabeta Batinić, članica
8. prof. dr. sc. Velinka Grozdanić, članica
9. prof. dr. sc. Zoran Sušan, član
10. izv. prof. dr. sc. Sven Maričić, član
11. Luka Zaharija, član

Savjet za zdravlje Primorsko-goranske županije na mandat od četiri godine (članovi imenovani na sjednici 14. srpnja 2022. godine)

1. prof. dr. sc. Goran Palčevski, predsjednik
2. Silvia Hunjadi Korošec, članica (od 25. travnja 2024. godine Željko Brajdić)
3. Karla Mušković, članica
4. Josip Skender, član
5. Jozefina Šuljić Plazibat, članica
6. Ana Barišić, članica
7. prof. dr. sc. Alen Ružić, član
8. Anastazija Ivančić, članica
9. Senka Kajčić, članica
10. doc. dr. sc. Željko Linšak, član
11. izv. prof. dr. sc. Vesna Šendula Jengić, članica
12. doc. dr. sc. Vladimir Mozetič, član (od 25. travnja 2024. godine Emina Grgurević Dujmić)
13. izv. prof. dr. sc. Goran Hauser, član
14. Dijana Ban, članica
15. izv. prof. dr. sc. Alen Protić, član
16. mr. sc. Darko Rački, član
17. Zoran Adžić, dr. med., član
18. Borislava Surina, članica (od 25. travnja 2024. godine Nina Pučić Prispilović)
19. Irislav Šabulić, član
20. Maša Smokrović, članica
21. doc. dr. sc. Nikola Ivaniš, član
22. Avelino Baretić, član
23. prof. dr. sc. Viktor Peršić, član

Županijsko povjerenstvo za ravnopravnost spolova na mandat od četiri godine (članovi imenovani na sjednici 26. listopada 2023. godine)

1. Lidija Penko, članica (Nevia Krupljanin, za zamjenicu)
2. Marina Marghetti, članica (Claudia Marghetti, za zamjenicu)
3. Paula Bogović, članica (Duška Car Drljača, za zamjenicu)
4. Jadranka Tomašić, članica (Danijela Almesberger, za zamjenicu)
5. Marta Berčić, članica (Karmen Vučetić, za zamjenicu)
6. Jovana Čutul, članica (Ana Barišić, za zamjenicu)
7. Lorena Zec, članica (Tina Kovačić, za zamjenicu) od 24. studenog 2023. godine Tina Kovačić, članica
8. Morena Lekan, članica (Orjen Petković, za zamjenika)
9. Iva Rinčić, članica (Boris Popović, za zamjenika)

Županijski savjet mladih Primorsko-goranske županije na mandat od tri godine (*članovi izabrani na sjednici 16. prosinca 2021. godine*)

1. Magdalena Vrkić, predsjednica
2. Ivor Meštrović, član
3. Kristian Tončić, član
4. Dominik Škibola, član
5. Doris Puž, članica
6. Carmen Aji, članica
7. Klara Car, članica
8. Dominik Mohorovičić, član
9. Vedran Barjašić, član
10. Martina Tomljanović, članica
11. Josip Tabula, član

Povjerenstvo za zaštitu prava pacijenata u Primorsko-goranskoj županiji na mandat od četiri godine (*članovi imenovani na sjednici 13. lipnja 2024. godine*)

1. prim. dr. sc. Ira Pavlović-Ružić, predsjednica
2. Iva Marić, članica
3. Sandi Bujan Cvečić, članica
4. Nina Pučić Prispilović, članica
5. Helena Zoretić, članica

Vijeće seniora Primorsko-goranske županije na mandat od dvije godine

(*članovi izabrani na sjednici 16. prosinca 2021. godine*)

1. Ivan Skender, član (Josip Juretić, zamjenik člana)
2. Ivan Kruljac, član (Mirko Vukelić, zamjenik člana)
3. Jasna Krstović, članica (Mirjana Perković, zamjenica članice)
4. Marijan Majnarić, član (Slavko Peračković, zamjenik člana)
5. Nikola Pleša, član (Ivan Mencer, zamjenik člana)
6. Željko Jurković, član (Drago Zelenović, zamjenik člana)
7. Agneza Grgurina, članica (Marija Marčina, zamjenica članice)
8. Velimir Domijan, član (Mira Pirša, zamjenica člana)
9. Dragutin Vrus, član (Josip Čop, zamjenik člana)

(*članovi izabrani na sjednici 29. veljače 2024. godine*)

1. Gordana Stolf, članica (Marijan Hauptert, zamjenik)
2. Dinko Jurjević, član (Denise Defranza, zamjenica)
3. Ivan Skender, član (Josip Juretić, zamjenik)
4. Jadranka Andrić-Maravić, članica (Mirjana Rački, zamjenica)
5. Jasna Krstović, članica (Mirjana Perković, zamjenica)
6. Marijan Turina, član (Aldo Valenčić, zamjenik)

7. Ljubica Vujnović, članica (Josip Briški, zamjenik)
8. Goran Petrc, član (Jasna Turak, zamjenica)
9. Sonja Maksan Trbović, članica (Ivan Vidović, zamjenik)

Stručno povjerenstvo za koncesije na pomorskom dobru u Primorsko-goranskoj županiji na mandat od četiri godine

(*članovi imenovani na sjednicama 22. i 29. rujna 2022. godine*)

1. izv. prof. dr. sc. Iva Tuhtan Grgić, predsjednica
2. prof. dr. sc. Dario Đerđa, zamjenik predsjednice
3. prof. dr. sc. Dora Smolčić Jurdana, članica
4. Daria Perčić Petrečić, dipl. iur., članica (od 20. srpnja 2023. godine Siniša Rajačić)
5. Vana Rodin Kružić, dipl. ing. arh., članica
6. Branimir Galović, dipl. oec., član (od 16. veljače 2023. godine Davor Sinovčić)
7. Nenad Bugarin, član

(*članovi imenovani na sjednici 14. prosinca 2023. godine*)

U Stručno povjerenstvo imenuju se stalni članovi:

1. Sandra Uzelac, predsjednica
2. Jana Borić Kassal, stalna članica
3. Tomislav Dujmović, stalni član
4. Branimir Galović, stalni član

U Stručno povjerenstvo imenuju se promjenjivi članovi:

1. Mladen Brajan, promjenjivi član
2. Vjekoslava Hrvatin Bakić, promjenjiva članica
3. mr. sc. Sonja Šišić, promjenjiva članica

Antikorupcijsko povjerenstvo na području Primorsko-goranske županije (*članovi imenovani na sjednici 16. prosinca 2021. godine*)

1. Vjekoslav Rubeša, predsjednik
2. Davorka Vukelić, zamjenica predsjednika
3. Damir Pilepić, član
4. Marina Tomić Pujčić, članica
5. Josip Katalinić, član
6. Karin Plenković Čop, članica (od 26. listopada 2022. godine Jagoda Kolarić Belušić)
7. Zoran Sršen, član (od 26. listopada 2022. godine dr. sc. Vlado Skorup)
8. Marijan Zubalj, član

Etičko povjerenstvo Primorsko-goranske županije (*članovi imenovani na sjednici 14. srpnja 2022. godine*)

1. dr. sc. Sandra Debeljak, predsjednica
2. Zoran Stanković, član
3. prof. dr. sc. Nada Gosić, članica

ŽUPAN I ZAMJENICI

IZBORI ZA ŽUPANA

Župan je izvršno tijelo Županije, bira se na neposrednim izborima na mandat od četiri godine i zastupa Županiju. Nositelj je izvršne vlasti u Županiji, obavlja nadzor nad zakonitošću rada upravnih tijela i daje im upute za rad. U obavljanju poslova iz samoupravnog djelokruga Županije ima pravo obustaviti od primjene opći akt Skupštine. Župan priprema prijedloge općih akata, izvršava ili osigurava izvršavanje općih akata Županijske skupštine, upravlja nekretninama i pokretninama u vlasništvu Županije, njezinim prihodima i rashodima, odlučuje o stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina Županije, te obavlja ostale poslove u skladu sa zakonom i Statutom Županije.

Župan ima tri zamjenika od kojih se jedan, u skladu s Ustavnim zakonom o pravu nacionalnih manjina, bira iz reda pripadnika srpske nacionalne manjine.

Na izborima 16. svibnja 2021. godine, istodobno s izborima za članove predstavničkih tijela, održani su i izbori za župane, gradonačelnike i općinske načelnike.

Kandidate za župana Primorsko-goranske županije i njegove zamjenike [2] istaklo je pet stranaka/koalicija i jedna grupa birača. Za kandidate je moglo glasovati 259.713 birača, a glasovalo je **110.629** birača, odnosno **42,60** %. Od ovog broja bio je **106.791** važeći listić, odnosno **96,53** %. Nevažećih je bilo **3.838** listića, odnosno **3,47** %.

1. Kandidat: Zlatko Komadina 46.616 42,12 %
glasova

Kandidat za zamjenika: Vojko Braut

Kandidatkinja za zamjenicu: Marina Medarić

SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA HRVATSKE – SDP

PRIMORSKO GORANSKI SAVEZ – PGS

ISTARSKI DEMOKRATSKI SABOR – IDS

HRVATSKA STRANKA UMIROVLJENIKA – HSU

HRVATSKA SELJAČKA STRANKA – HSS

2. Kandidat: Gari Cappelli 29.627 26,77 %
glasova

Kandidat za zamjenika: Denis Vukorepa

Kandidatkinja za zamjenicu: Sanja Beljan Brkić

HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA – HDZ

HRVATSKA SOCIJALNO-LIBERALNA STRANKA – HSL

3. Kandidat: Marko Boras Mandić 11.051 9,98 %
glas

Kandidat za zamjenika: Nedjeljko Pinezić

Kandidat za zamjenika: Robert Kurelić

AKCIJA MLADIH – AM

UNIJA KVARNERA – UNIJA

4. Kandidatkinja: Iva Rinčić 10.579 9,55 %
glasova

Kandidat za zamjenika: Boris Popović

Kandidat za zamjenika: Igor Vlajnić

KANDIDATKINJA GRUPE BIRAČA

5. Kandidat: Marinko Koljanin 4.619 4,17 %
glasova

Kandidat za zamjenika: Danko Švorinić

Kandidat za zamjenika: Zdravko Ivanković

LISTA ZA RIJEKU – RI

KVARNERSKA INICIJATIVA – REGIONALNA
PLATFORMA – KVARNERSKA

STRANKA UMIROVLJENIKA – SU

6. Kandidat: Leonardo Pavela 4.299 3,88 %
glasova

Kandidatkinja za zamjenicu: Ivana Vahtarić

Kandidat za zamjenika: Marijan Šegota

MOST

Na izborima 16. svibnja 2021. godine niti jedan kandidat za župana Primorsko-goranske županije nije dobio potreban broj glasova – više od 50 % glasova birača koji su glasovali te se na osnovi Zakona o lokalnim izborima donijela odluka o održavanju drugog kruga glasovanja.

Drugi krug glasovanja za izbor župana i zamjenika župana Primorsko-goranske županije održan je 30. svibnja 2021. godine.

U drugom krugu glasovanja izbor se obavio između kandidata s najvećim brojem glasova dobivenim u prvom krugu glasovanja:

1. Kandidat: Zlatko Komadina

Kandidat za zamjenika: Vojko Braut

Kandidatkinja za zamjenicu: Marina Medarić

SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA HRVATSKE – SDP
PRIMORSKO GORANSKI SAVEZ – PGS

ISTARSKI DEMOKRATSKI SABOR – IDS
HRVATSKA STRANKA UMIROVLJENIKA – HSU
HRVATSKA SELJAČKA STRANKA – HSS

2. Kandidat: Gari Cappelli

Kandidat za zamjenika: Denis Vukorepa
Kandidatkinja za zamjenicu: Sanja Beljan Brkić

HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA – HDZ
HRVATSKA SOCIJALNO-LIBERALNA STRANKA – HSL

Za navedena dva kandidata u drugom krugu izbora moglo je glasovati **259.625** birača, a glasovalo je **88.229** birača, odnosno **33,970** %. Od njih je bilo **85.115** važećih listića, odnosno **96,50** %. Nevažećih je bilo **3.087** listića, odnosno **3,50** %.

Kandidati su dobili su sljedeći broj glasova:

1. Kandidat: Zlatko Komadina 49.276 glasova

Kandidat za zamjenika: Vojko Braut
Kandidatkinja za zamjenicu: Marina Medarić

SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA HRVATSKE – SDP
PRIMORSKO GORANSKI SAVEZ – PGS
ISTARSKI DEMOKRATSKI SABOR – IDS
HRVATSKA STRANKA UMIROVLJENIKA – HSU
HRVATSKA SELJAČKA STRANKA – HSS

2. Kandidat: Gari Cappelli 35.839 glasova

Kandidat za zamjenika: Denis Vukorepa
Kandidatkinja za zamjenicu: Sanja Beljan Brkić

HRVATSKA DEMOKRATSKA ZAJEDNICA – HDZ
HRVATSKA SOCIJALNO-LIBERALNA STRANKA – HSL

Na osnovi članka 97. stavka 1. Zakona o lokalnim izborima, za župana Primorsko-goranske županije izabran je **Zlatko Komadina**, za zamjenika župana izabran je **Vojko Braut**, a za zamjenicu župana izabrana je **Marina Medarić**.

Dana 16. svibnja 2021. godine održani su izbori i za zamjenika župana Primorsko-goranske županije iz reda pripadnika srpske nacionalne manjine.

Kandidate su istakli jedna politička stranka/koalicija i jedna lista grupe birača. Za kandidate je moglo glasovati **13.367** birača pripadnika srpske nacionalne manjine upisanih u popis birača, a glasovalo je **975** birača, odnosno **7,29** %. Važećih listića bilo je **943**, odnosno **96,72** %, a nevažećih **32** listića, odnosno **3,28** %.

Kandidati su dobili sljedeći broj glasova:

1. Kandidat: Petar Mamula 710 glasova

SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA HRVATSKE – SDP

PRIMORSKO GORANSKI SAVEZ – PGS

ISTARSKI DEMOKRATSKI SABOR – IDS

HRVATSKA STRANKA UMIROVLJENIKA – HSU

HRVATSKA SELJAČKA STRANKA – HSS

2. Kandidat: Dušan Stipanović 233 glasa KANDIDAT GRUPE BIRAČA

U skladu sa člankom 115. Zakona o lokalnim izborima, za zamjenika župana Primorsko-goranske županije iz reda pripadnika srpske nacionalne manjine izabran je **Petar Mamula**.

Vojko Braut

Marina Medarić

Petar Mamula

Od značajnijih dokumenata, odnosno zaključaka, župan Primorsko-goranske županije donio je:

- » Odluku o pokretanju postupka izrade Provedbenog programa Primorsko-goranske županije za razdoblje 2021. – 2025. godine
- » Odluku o imenovanju Županijskog tima za provođenje Plana za zdravlje Primorsko-goranske županije za razdoblje 2022. – 2025. godine
- » Pravilnik o uvjetima i kriterijima za sufinanciranje projekata temeljem programa „Razvoj mreže sanjkalista u Gorskom kotaru“ iz Proračuna Primorsko-goranske županije
- » Pravilnik o nagrađivanju kvalitete u tehničkoj kulturi
- » Pravilnik o uvjetima i kriterijima za sufinanciranje izrade dokumentacije za unaprjeđenje gospodarenja biootpadom iz Proračuna Primorsko-goranske županije
- » Pravilnik o kriterijima za odabir manifestacija jedinica lokalne samouprave u cilju održivog razvoja Kulturno-turističke rute Putovima Frankopana koje se sufinanciraju iz Proračuna Primorsko-goranske županije
- » Pravilnik o uvjetima i kriterijima za raspodjelu sredstava za poticanje rada županijskih lučkih uprava

- » Pravilnik o uvjetima i kriterijima za sufinanciranje projekata temeljem Fonda za Gorski kotar iz Proračuna Primorsko-goranske županije
- » Pravilnik o uvjetima i kriterijima za sufinanciranje projekata infrastrukture na područjima naseljenim nacionalnim manjinama iz Proračuna Primorsko-goranske županije
- » Pravilnik o kriterijima za dodjelu stipendija darovitim učenicima srednjih škola, darovitim studentima i studentima deficitarnih zanimanja
- » Provedbeni program Primorsko-goranske županije za razdoblje 2021. – 2025. godine
- » Sporazum o suradnji na razvoju pametnih sustava za dekarbonizaciju energije
- » Sporazum o partnerstvu Primorsko-goranske županije i Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja Rijeka u provedbi projekta „Obnova Guvernerove palače u Rijeci – 2. faza“
- » Strategiju upravljanja i raspolaganja nekretninama u vlasništvu Primorsko-goranske županije za razdoblje od 2022. do 2026. godine
- » Komunikacijsku strategiju za izradu i provedbu Plana razvoja Primorsko-goranske županije.

ŽUPANIJSKA UPRAVA

Stručnu podršku Županijskoj skupštini i županu tijekom mandatnog razdoblja pružalo je 12 županijskih upravnih tijela kojima rukovode pročelnici i koja obavljaju poslove iz samoupravnog djelokruga Županije te povjerene poslove državne uprave:

1. Ured Županije (od 1. listopada 2023. Upravni odjel za poslove Župana i Županijske skupštine)

- » do 31. prosinca 2023. pročelnik Goran Petrc
- » od 1. siječnja 2024. godine pročelnica Ermina Duraj

2. Upravni odjel za proračun, financije i nabavu – pročelnik Krešimir Parat

3. Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša

- » do 31. prosinca 2023. godine pročelnica Koraljka Vahtar-Jurković
- » od 1. siječnja do 27. veljače 2024. godine privremena pročelnica Jasmina Delač
- » od 28. veljače 2024. godine pročelnik Sanjin Vranković

4. Upravni odjel za zdravstvo

- » do 31. prosinca 2022. godine pročelnica Đulija Malatestinić
- » od 1. siječnja do 30. lipnja 2023. godine privremena pročelnica Silvia Hunjadi Korošec
- » od 1. srpnja 2023. godine pročelnica Vesna Čavar

5. Upravni odjel za odgoj i obrazovanje – pročelnica Edita Stilin

6. Upravni odjel za opću upravu i upravljanje imovinom (od 1. siječnja 2024. Upravni odjel za opću upravu i pravne poslove) – pročelnica Branka Mimica

7. Upravni odjel za pomorsko dobro, promet i veze

- » do 30. lipnja 2022. godine pročelnica Nada Milošević
- » od 1. srpnja 2022. do 30. lipnja 2023. godine privremeni pročelnik Zlatan Marunić
- » od 1. srpnja 2023. godine pročelnica Izabela Linčić Mužić

8. Upravni odjel za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj

- » do 30. lipnja 2023. godine privremeni pročelnik Mladen Brajan
- » od 1. srpnja 2023. godine pročelnica Alessandra Ban

9. Upravni odjel za regionalni razvoj, infrastrukturu i upravljanje projektima – pročelnik Ljudevit Krpan

10. Upravni odjel za socijalnu politiku i mlade – pročelnica Dragica Marač

11. Upravni odjel za kulturu, sport i tehničku kulturu – pročelnica Sonja Šišić

Kolegij župana

12. Upravni odjel za upravljanje imovinom i imovinsko-pravne poslove (ustrojen 1. siječnja 2024.) – pročelnik Duško Milovanović.

Osim navedenih upravnih odjela, unutar Županije djeluje i Ured unutarnje revizije, kao zasebna ustrojstvena jedinica koja je ustrojstveno i funkcionalno neovisna od ostalih upravnih tijela te je izravno i isključivo odgovorna županu. Poslove voditeljice Ureda obavlja Tamara Carević-Baraba.

Temeljem Zakona o upravljanju nekretninama i pokretninama u vlasništvu Republike Hrvatske, koji je na snazi od 30. prosinca 2023. godine, Primorsko-goranskoj županiji dodatno je povjereno obavljanje poslova državne uprave koji se odnose na upravljanje nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske, i to neizgrađenim građevinskim zemljištem i građevinama sa zemljištem nužnim za redovitu uporabu te građevine, te upravljanje viškom iskopa koji predstavlja mineralnu sirovinu. Ti se poslovi od 1. siječnja 2024. godine obavljaju u okviru novoustrojenoga Upravnog odjela za upravljanje imovinom i imovinsko-pravne poslove.

Zaposlenici

Na kraju mandatnog razdoblja 2017. – 2021. u upravnim tijelima Županije bilo je zaposleno 309 službenika, 9 namještenika i 28 službenika na određeno vrijeme, sveukupno 346 zaposlenika.

U Tablici 1. prikazan je pregled broja zaposlenih službenika i namještenika u upravnim tijelima Županije po godinama (za 2021., 2022., 2023. i 2024. godinu na dan 31. prosinca, a za 2025. godinu na dan 1. veljače).

Tablica 1. Kretanje broja zaposlenih od 2021. do 2025. godine

Godina	Službenici	Namještenici	Na određeno vrijeme	Ukupno
2021.	316	9	21	346
2022.	317	9	18	344
2023.	321	9	22	352
2024.	332	9	17	358
2025.	332	9	17	358

Tijekom mandatnog razdoblja 2021. – 2025. broj dužnosnika nije se mijenjao, odnosno ostao je na aktualna četiri dužnosnika.

UPRAVNI ODJEL
ZA POSLOVE
ŽUPANA I
ŽUPANIJSKE
SKUPŠTINE

Upravni odjel za poslove Župana i Županijske skupštine stručne poslove iz vlastitog djelokruga obavlja kroz rad triju ureda – Ureda za odnose s javnošću i protokol, Ureda za pripremu sjednica – Tajništvo Županije te Ureda za civilno društvo, civilnu zaštitu i hrvatske branitelje. Aktivnosti Tajništva Županije detaljno su opisane u poglavlju Županijska skupština 2021. – 2025.

URED ZA ODNOSE S JAVNOŠĆU I PROTOKOL

Ured za odnose s javnošću i protokol Primorsko-goranske županije planira i provodi poslove informiranja i dostupnosti informacija svim zainteresiranim javnostima. Komunicira informacije o radu župana i ostalih dužnosnika, upravnih tijela, županijskih ustanova, trgovačkih društava i Županijske skupštine na javan i transparentan način te osigurava protok informacija između izvršne vlasti i građana. Zadužen je i za svakodnevnu internu komunikaciju unutar županijskih odjela, za dostupnost informacija prema tijelima državne vlasti, jedinicama lokalne samouprave, građanima i medijima, i za komuniciranje u kriznim situacijama.

Ured redovito poziva i izvještava medije o aktualnim događajima u organizaciji Primorsko-goranske županije i aktivnostima koje se provode te koordinira medijsku komunikaciju dužnosnika i pročelnika. Tako se svaki tjedan održava redoviti susret župana s novinarima na kojem se javnost izvještava o odlukama s Kolegija župana. Organiziraju se i ostale tematske konferencije za novinare, protokolarna primanja i događaji.

Ured također vodi brigu o promidžbi aktivnosti, projekata, prirodne i kulturne baštine, o brendiranju i publiciranju sadržaja; komunicira poslove od regionalnog značenja, ali i događanja i zanimljivosti iz raznih sfera društvenog života. Sve to putem vlastitih platformi, mrežne stranice, društvenih mreža, magazina *Zeleno i plavo*, magazina na engleskom jeziku *Green & Blue* te lokalnih i nacionalnih elektroničkih i tiskanih medija.

Regionalna televizija i ostali elektronički mediji

Primorsko-goranska županija je tijekom ovoga mandata surađivala s regionalnim i lokalnim elektroničkim medijima putem javnih poziva, radi informiranja i izobrazbe građana o nadležnostima Županije te o županijskim programima, projektima. Suradnja je ostvarena s radijskim postajama Lagani-ni, Gorski kotar, Korzo, Jadranka, Roža, Kaštel, Otok Krk i s portalima, uključujući Ri portal, Fiuman, Rije-ka danas, Gorske novosti, Podučkun, Ri Prsten, Bu-rin, Bodulija, KIGO, Rab danas, Tunera, Sportokracija. Emitirane su tematske emisije na Kanalu Ri i Radiju Rijeka te su objavljeni izdvojeni tekstovi i native članci u Novom listu. Preko YouTube kanala i Kanala Ri uživo se prenose press-kolegiji i sjednice Župa-nijske skupštine, a snimke su dostupne na službenim mrežnim i Facebook stranicama Županije.

Suradnja Županije i regionalne televizije Kanal Ri traje već više od 20 godina. U ovom je mandatnom razdoblju suradnja ostvarena sljedećim stalnim tematskim emisijama:

- » Tjedno se emitira emisija *Od mora do gorja, Zeleno plava razglednica*, u kojoj se obrađuju najvažnije aktualnosti gostovanjem predstavnika Županije, župa-nijskih tijela, raznih odbora, predstavnika županijskih ustanova i trgovačkih društava.
- » Mjesečna emisija *Uključi s(v)e* posvećena je naj-ranijivijim skupinama društva, osobama s invalidite-tom, posebnim potrebama i oboljelima.
- » U suradnji sa Zajednicom umirovljenika Županije jednom mjesečno prikazuje se emisija 60+ posveće-na sugrađanima treće životne dobi.
- » Mjesečna emisija *Mozaik* posvećena je aktivnosti-ma nacionalnih manjima.
- » Mjesečna emisija *Civilno društvo* bavi se radom civilnih udruga.
- » Mjesečna emisija *Goranske priče* posvećena je zanimljivostima i aktualnostima iz Gorskog kotara.
- » Od veljače do kraja listopada, emisija *Mladi u sportu* prikazuje sportske aktivnosti i sportske su-srete klubova i sportskih školskih društva s područja Primorsko-goranske županije, prvenstveno utakmi-ce koje se održavaju vikendom.
- » Tjedna emisija *Bilanca uspjeha* posvećena je po-duzetnicima i njihovom poslovnom putu.

Županija ostvaruje aktivnu suradnju s nacionalnim televizijskim kućama, uključujući HRT, Nova TV, RTL i N1, koje redovito izvještavaju o radu Županije kroz

informativne programe i tematske emisije, kao što su *Dobro jutro, Hrvatska*, *Regionalni dnevnik*, *središnji dnevnik* i *More*.

Županijski rad prate i brojne radijske postaje, uključujući Radio Rijeku, gdje se svakog ponedjeljka u posebnoj emisiji razgovara o aktualnim temama sa županom, zamjenicima i pročelnicima. Posebne teme vezane za Gorski kotar i kvarnerske otoke prate specijalizirani mediji Radio Gorski kotar, Radio Jadranka, Radio Otok Krk i portal Bodulija, dok portal Sportokracija aktivno promovira sportske aktivnosti osoba s invaliditetom.

Tisak i tiskovine

Županijski magazin *Zeleno i plavo* pokrenut je u srpnju 2005. godine i nastavio je izlaziti do danas. U mandatnom razdoblju 2021. – 2025., u suradnji s izdavačkom kućom Val, tiskana su godišnje po tri broja županijskog magazina *Zeleno i plavo*, u nakladi od 15 tisuća primjeraka koji se besplatno distribuiraju na više od 12 tisuća adresa. U ožujku 2008. godine na engleskom je jeziku tiskan prvi internacionalni broj *Green & Blue*, a zadnji je izašao 2024. godine. U službenom glasilu Županije – *Službenim novinama Primorsko-goranske županije*, redovito se objavljuju svi akti doneseni na sjednicama Županijske skupštine. Od 2020. godine službeno glasilo objavljuje se u elektroničkom obliku. Županija u *Novom listu* čestita i obilježi sve praznike i blagdane. U listu *La voce del popolo*, na talijanskom se jeziku objavljuje i kvartalni prilog *QUI REGIONE – litoraneo-montana*, koji prati rad Primorsko-goranske županije reportažama i intervjuima o radu čelnika Županije i Županijske skupštine, pojedinih odjela i stručnih službi županijske uprave, izvršenju Proračuna i kapitalnih projekata Primorsko-goranske županije, komunalnim radovima na području Županije, priznanjima i nagradama

Županiji, radu županijskih ustanova i slično. Svake se godine u suradnji sa Sportskim savezom Primorsko-goranske županije tiska *Sportski godišnjak* za sve sportove i sportaše s područja Županije i njihova postignuća u protekloj godini.

Mrežna stranica

Mrežnu stranicu Primorsko-goranska županija uređuje radi javnog, pravodobnog i neprekidnog informiranja javnosti o djelatnostima Županije kao regionalne samouprave. Na županijskom portalu objavljuju se izvještaji s raznih manifestacija, tiskovnih konferencija, obilazaka, svečanosti i ostalih protokola te najave za medije. U rubrici *Aktualno* predstavljene su informacije uz javne pozive, rezultati natječaja, obavijesti o javnom savjetovanju.

U mandatnom razdoblju službena mrežna stranica bilježi stalni rast broja objava za gotovo 2,3 puta, dok je prosječna posjećenost u ovom razdoblju dostigla više od 110 tisuća korisnika s više od pola milijuna pregleda. Danas se, osim u Hrvatskoj, redovito prati u Sloveniji, Bosni i Hercegovini, Srbiji, Americi, Australiji i u još dvadesetak država svijeta.

Multimedija

Posebna je rubrika na mrežnim stranicama posvećena i multimedijalnom sadržaju gdje se objavljuju vizualni materijali, promotivni filmovi i publikacije Županije i njezinih projekata, poput magazina *Zeleno i plavo*, časopisa *Žmigavac*, promo-filmova *Ljepota različitosti* i *Kaleidoskop*, svečane pjesme PGŽ-a, kao i mnoštva videomaterijala projekta *Putovima Frankopana*. Svi materijali dostupni su medijima na korištenje što pridonosi kvaliteti predstavljanja Županije u javnosti.

Društvene mreže

Primorsko-goranska županija sa svojim stanovnicima neprekidno komunicira i na društvenim mrežama prateći aktualne novomedijske trendove. Tako je prisutna na Facebooku, Instagramu i Twitteru, i tijekom posljednje četiri godine bilježi stalni porast pratitelja. Na taj način danas broj Facebook pratitelja prelazi 13 tisuća, dok su Instagram i Twitter servisi otvoreni 2022., odnosno 2023. godine, još uvijek u ekspanzijskom rastu te im se godišnje udvostručuje broj pratitelja. Vrijedi napomenuti da je Facebook stranicu samo u 2024. godini posjetilo više od 85 tisuća korisnika. Na svim se društvenim mrežama objavljuju sažeci (engl. *feed posts*) koji se vežu uz razne protokole i manifestacije, kao i story objave koje pridonose većoj interakciji s pratiteljima.

Fotonatječaj

Primorsko-goranska županija od 2015. godine organizira nagradni fotonatječaj za fotografe amatere s područja Županije. Sustav izbora je mjesečni, a na kraju godine biraju se i *naj fotografije* godine. Tema natječaja su život, ljudi i prirodne ljepote *Zeleno-plave županije*. Primljene fotografije objavljuju se na županijskoj Facebook stranici, gdje pratitelji biraju najbolju prema izboru publike, a Fotosavez Primorsko-goranske županije bira najbolju prema sudu struke. Rezultati se objavljuju na mrežnoj stranici i Facebooku Primorsko-goranske županije.

Dodatne promotivne aktivnosti

Uz medijske kanale, društvene mreže i odnose s medijima, Primorsko-goranska županija gradi odnose s javnošću i brojnim dodatnim aktivnostima kojima na kreativan i inovativan način komunicira svoj rad i djelatnost.

Kalendari 2022.

Primorsko-goranska županija tradicionalno priprema tematske kalendare; npr. kalendar za 2022. godinu, naziva *Crno-bijeli-zlatni*, portretirao je svjetske prvake i prvakinje u individualnim sportovima s područja Županije uz posvetu uspjesima, ali i nemalim odricanjima kojima se snovi ostvaruju.

Obilježavanje 30 godina Primorsko-goranske županije

Tematski kalendar Županije za 2023. godinu posvećen je prirodnim, povijesnim, kulturnim i tradicijskim posebnostima kojima se Primorsko-goranska županija ističe u Hrvatskoj i svijetu, a motive su oslikali učenici i učenice osnovnih škola s područja Županije.

Taj je kalendar bio svojevrsni uvod u proslavu značajne obljetnice – 30 godina od konstituiranja i

Motiv na kalendaru za 2023. godinu

Predstavljanje kalendara za 2022...

...i 2024. godinu

djelovanja Primorsko-goranske županije kao regionalne samouprave, koja je obilježena u 2023. godini. Tijekom 30 godina ostvareni su brojni projekti i aktivnosti koje su vidljive u prostoru i prisutne u svakodnevnom životu stanovnika, od onih najmlađih do najstarijih. Ta je velika obljetnica proslavljena brojnim aktivnostima. Radi izrade kalendara za 2023. godinu, raspisan je javni poziv za likovne radove učenika na koji je pristigao ukupno 151 rad iz 14 škola na temu 22 motiva. Odabrano je 12 radova za kalendar, 18 za rokovnik te po jedan za čestitku i trodijelni kalendar. Osim što je zastupljen u promidžbenim materijalima Županije za 2023. godinu, obljetnički je kalendar s likovnim radovima osnovnoškolaca **predstavljen** u Pomorskom i povijesnom muzeju Hrvatskog primorja Rijeka. Svi pristigli radovi izloženi su na **skupnoj izložbi** *Čudesna, zelena i plava. Primorsko-goranska županija*, u travnju, u sklopu proslave Dana Primorsko-goranske županije.

Tri desetljeća rasta i razvoja zabilježeno je i u **fotomonografiji** Primorsko-goranske županije koja donosi presjek projekata od kojih je satkana povijest zeleno-plave regije. Fotomonografija započinje s predstavljanjem 30 projekata za 30 godina Županije, a fotovremeplov koji obuhvaća tri desetljeća:

- » Prvih deset godina (1993. – 2003.)
- » Desetljeće investicijskog uzleta (2003. – 2013.)
- » Godine snažnog rasta i razvitka (2013. – 2023.)

Podsjeća na neke od brojnih važnijih trenutaka, ljudi, priča, programa i projekata. U zasebnim su poglavljima obrađene i teme Proračuna te nositelja predstavničke i izvršne vlasti kroz povijest. Svoj doprinos fotomonografiji dali su i učenici srednjih škola svojim viđenjem Primorsko-goranske županije.

U povodu 30. obljetnice Primorsko-goranske županije izdano je i **specijalno izdanje županijskog magazina *Zeleno i plavo*** koje sadrži 30 najboljih reportaža i putopisa objavljenih u proteklih 19 godina koliko izlazi magazin, kao najdugovječniji izdavački županijski projekt.

U svojevrsnoj završnici obilježavanja 30. obljetnice Županije, predstavljeni su i **tradicionalni tematski kalendari za 2024.** godinu koji portretiraju projekte koji su pridonijeli rastu i razvoju županijskog kraja. Pod sloganom „Rastemo zajedno: Pogled unatrag i

korak naprijed“, rezimiraju se uspjesi i postignuća s pogledom na izazove i prilike koje će donijeti nova desetljeća. Neki od projekata na kalendaru su Kašetica primorsko-goranska, Centar za posjetitelje i oporavište za bjeloglave supove Beli, projekt *Puto-vima Frankopana*, OŠ Jelenje Dražice, Pogon za preradu voća u Staroj Sušici, Sportsko-rekreacijski i turistički centar Platak.

Mozaikom 30 projekata koji su ostavili neizbrisiv trag u prostoru i svakodnevnom životu stanovnika ovog kraja, na postamentima na riječkom Korzu otvorena je i **izložba Primorsko-goranske županije, 30 godina rastemo zajedno**, kako bi ih, u okviru proslave 30. obljetnice, približila stanovnicima primorsko-goranskog zavičaja.

U povodu 30. obljetnice Županije izdano je i specijalno izdanje županijskog magazina *Zeleno i plavo*.

Likovni radovi osnovnoškolaca izloženi su na skupnoj izložbi *Čudesna, zelena i plava. Primorsko-goranska županija*, u travnju 2023. godine.

Film *Kaleidoskop*, prilagodba za slijepe, Moja.hr nagrada

Radi promidžbe ljepota Županije, ali i ostvarenih kapitalnih projekata, u suradnji s produkcijskom kućom Lumiere, izrađen je novi promotivni film naziva *Kaleidoskop*. Film interpretira Primorsko-goransku županiju kroz prirodne i kulturne ljepote zeleno-plavog kraja, ponajviše kroz ljude koji mu daju značenje. S obzirom na kratku formu, film se koristi za promidžbu Županije, prije svega na internetu, YouTube kanalu i društvenim mrežama, ali i kao uvod u razna događanja i protokole.

U povodu obilježavanja Međunarodnog dana tolerancije, kojim se podiže svijest građana o važnosti poštovanja i uvažavanja različitosti, Primorsko-goranska županija prilagodila je film slijepim i slabovidnim te gluhim i nagluhim osobama i tom prilikom premijerno ga predstavila u Art-kinu Croatia. Suradnja je provedena s udrugom Filmaktiv, točnije njezinim inkluzivnim programom Film svima.

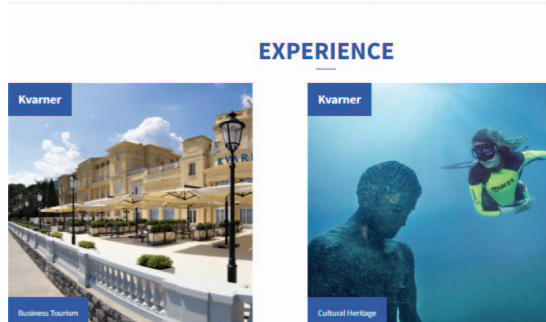
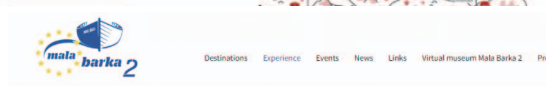
Film *Kaleidoskop* osvojio je 2. mjesto u multimedijalnom projektu Moja.hr.

Film autora Matea Jurčića i Artema Dushkina, *Kaleidoskop*, 2023. godine osvojio je 2. mjesto u multimedijalnom projektu Moja.hr, koji organizira *Večernji list* u suradnji s Ministarstvom turizma i sporta, Hrvatskom turističkom zajednicom te partnerom projekta, Hrvatskom radiotelevizijom.

Izbor za najbolji EU projekt

Kako bi svoje uspješne projekte i njihove rezultate komunicirala i na nacionalnoj razini, Primorsko-goranska županija tradicionalno sudjeluje u izboru za najbolji EU projekt koji zajednički provode Hanza Media, Hrvatska zajednica županija, portal župan.hr i Ured Europskog parlamenta u Hrvatskoj, uz pokroviteljstvo Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU.

Na prethodnim natjecanjima, Županija je ostvarila brojne zapažene rezultate. Projekt sanacije i produ-

ženja postojećeg pristana luke Unije 2023. godine proglašen je najboljim u kategoriji *Doprinos zajednici*. Godine 2022. *Kulturno-turistička ruta Putovima Frankopana* ponijela je titulu najuspješnijeg projekta prema odabiru publike, dok je *Claustra+* 2021. godine zauzela drugo mjesto u kategoriji prekogranične suradnje, u kojoj je *Mala barka 2* godinu ranije proglašena najboljim projektom.

Ostalo

U izvještajnom razdoblju, Primorsko-goranska županija priključila se i podržala i brojne javne, kulturne i javnozdravstvene kampanje radi podizanja svijesti građana o važnim društvenim temama, poput prava potrošača, udomljavanja životinja, važnosti preventivnih pregleda i brige za vlastito zdravlje.

PROTOKOL I MEĐUNARODNA SURADNJA

Dan Županije

Na prvim lokalnim izborima nakon osamostaljenja Republike Hrvatske, u veljači 1993. godine, izabran je sastav prve Županijske skupštine, čija je konstituirajuća sjednica održana u Rijeci 14. travnja. Time je Županija primorsko-goranska započela svoje djelovanje kao novi oblik područne (regionalne) samouprave. U međuvremenu je 1997. godine naziv Županije promijenjen u Primorsko-goranska županija.

Od tada se 14. travnja slavi kao Dan Primorsko-goranske županije i obilježava svečanom akademijom uz županovo prigodno obraćanje i dodjelu županijskih nagrada.

Županijske nagrade (nagrada za životno djelo i godišnja nagrada) dodjeljuju se građanima i pravnim osobama s područja Županije za osobita postignuća u području znanosti, gospodarstva, kulture, odgoja i obrazovanja, zdravstva i socijalne skrbi, umjetnosti, sporta i ostalih oblasti društvenog života.

U ovom je mandatnom razdoblju (2021. – 2025.) Županijska skupština županijske nagrade dodijelila sljedećim pojedincima i udrugama:

Za 2020. godinu

» Nagradu za životno djelo **dr. sc. Ivi Lukežić** za izuzetna praktična i znanstvena postignuća na zaštiti i očuvanju posebnosti hrvatskog jezika, osobito njegova današnjeg i povijesnog čakavskog i štokavskog dijalektalnog korpusa.

» Godišnju nagradu **Glazbenom društvu „Spinčići“ Kastav** u povodu obilježavanja stote godišnjice ne-

Županijski čelnici s dobitnicima županijskih nagrada za 2020. godinu...

prekidnog djelovanja, očuvanja tradicije, kulture i glazbenog amaterizma.

» Godišnju nagradu **Društvu Crvenog križa Primorsko-goranske županije** zbog iznimnog doprinosa u vidu pomoći potrebitim građanima za vrijeme pandemije COVID-19.

Za 2021. godinu

» Nagradu za životno djelo **mons. dr. sc. Ivanu Devčiću** za značajnu ulogu i velike zasluge u razvoju ekumenizma i međureligijskog dijaloga tijekom svojega rada te za poticanje suradnje Crkve i lokalne zajednice na projektima od važnosti za stanovnike Primorsko-goranske županije.

2021. godinu...

» Godišnju nagradu **KBC Rijeka i zdravstvenim djelatnicima** za izuzetan doprinos u zaštiti zdravlja stanovnika u borbi protiv bolesti COVID-19.

» Godišnju nagradu **Siniši Kuhariću** za predani rad, promicanje i unaprjeđenje sporta kod osoba s invaliditetom u cilju poboljšanja njihove psihološke stabilnosti i fizičke kondicije, a u svrhu što bolje inkluzije i aktivnog sudjelovanja u sportu.

» Godišnju nagradu **Veslačkom klubu Jadran Rijeka** za postignute rezultate i izniman doprinos razvoju i promicanju sporta našeg podneblja te povodom 100. godine uspješnog djelovanja i rada kluba.

Za 2022. godinu

» Nagradu za životno djelo **Ivi Usmianiu, mr. pharm., spec. farm. tehnologije** za dugogodišnji rad i iznimna postignuća u gospodarstvu PGŽ-a, te doprinos povezivanju sveučilišne i poslovne zajednice i trajno promicanje društvene odgovornosti poduzetnika.

» Godišnju nagradu **dr. sc. Robertu Mohoviću** za izniman doprinos u području očuvanja i revitalizacije pomorske baštine Kvarnera.

» Godišnju nagradu **Katedri Čakavskog sabora Grobnišćine** za izuzetna postignuća u području zaštite, čuvanja i promicanja čakavskog izričaja, materijalnog i duhovnog nasljeđa Grobnišćine i Primorsko-goranske županije te kulturnog stvaralaštva tijekom 2022. godine.

» Godišnju nagradu **Boćarskom klubu „Sv. Jakov“ Jadranovo** za postignute rezultate u boćarskom sportu ostvarene tijekom 2022. godine.

Za 2023. godinu

» Nagradu za životno djelo **Miljenku Mišljenoviću** za iznimna postignuća u djelatnosti socijalne skrbi na području Primorsko-goranske županije s posebnim naglaskom na zaštitu prava i interesa osoba s invaliditetom.

» Godišnju nagradu **Nikoli Kurtiju** za uspješne humanitarne akcije i nesebičnu pomoć potrebitima.

» Godišnju nagradu **Rock grupi „LET3“ (Damir Martinović-Mrle, Zoran Prodanović-Prlja, Dražen Baljak, Matej Zec i Ivan Bojčić)** za spektakularnu pobjedu na DORI 2023. te za sveukupni doprinos glazbenoj sceni i promociji Rijeke i cijele Primorsko-goranske županije kao jedan od njihovih najuspješnijih brendova.

» Godišnju nagradu **Danijelu Frki, dipl. ing.** za osobit doprinos u području kulture, tehničke kulture, očuvanja okoliša i zaštite kulturne baštine.

Napomena: Do zaključenja izrade aktualnog izvješća nisu bili poznati dobitnici nagrade za 2024. godinu.

2022. godinu...

» Nagradu za životno djelo **prof. Ivanu Janešu** za cjeloživotna iznimna radna postignuća u odgoju i obrazovanju, kulturi i tehničkoj kulturi, zaštiti spomenika kulture i narodne baštine, za pripremu i nakladu 109 knjiških izdanja čime je Ogranak MH Čabar sačuvao od zaborava povijest, specifičnost jezika i jasnoću identiteta.

i 2023. godinu

Posjeti visokih dužnosnika

2021. godina

Predsjednik Republike Hrvatske Zoran Milanović

- » 21. svibnja obišao je radove dogradnje luke Crikvenica te sudjelovao u Kastvu na 150. obljetnici političkoga preporodnog skupa – Prvog tabora Hrvata Istre i kvarnerskih otoka.
- » 9. lipnja sudjelovao je na 10. Energetskoj konferenciji otoka Krka.
- » 24. lipnja sudjelovao je na svečanoj sjednici u povodu Dana Grada Delnica.
- » 28. listopada prisustvovao je obilježavanju 30. godišnjice osnivanja 138. brigade u Delnicama.

Predsjednik Vlade Republike Hrvatske Andrej Plenković

- » 29. siječnja prisustvovao je otvorenju LNG terminala u Omišlju.
- » 20. travnja posjetio je gradilišta nove bolnice i državne ceste D404.
- » 12. svibnja bio je u Brodogradilištu 3. maj na polaganju kobilice novogradnje.
- » 4. rujna prisustvovao je obilježavanju 17. godišnjice Specijalne bolnice Nemec.
- » 10. studenoga sudjelovao je na tradicionalnom Savjetovanju ekonomista u Opatiji.

Potpredsjednik Vlade i ministar mora, prometa i infrastrukture Oleg Butković

- » 11. ožujka prisustvovao je u Bakru potpisivanju Ugovora za projekte obnove i dogradnje luka od županijskog i lokalnog značenja i objekata na pomorskom dobru na području Primorsko-goranske županije.
- » 12. svibnja bio je u Brodogradilištu 3. maj na polaganju kobilice novogradnje.
- » 13. svibnja bio je na otvorenju vrtića u Triblju.
- » 30. srpnja nazočio je potpisivanju Ugovora o izgradnji spojne ceste lučkog područja s državnom cestom D404 u Rijeci.
- » 2. rujna prisustvovao je potpisivanju u Rabu Ugovora za radove u lukama Stinica i Rab.
- » 10. rujna prisustvovao je svečanom otvorenju zapadne obale Cres.
- » 13. rujna prisustvovao je potpisu Ugovora za izgradnju obilaznice Novog Vinodolskog.
- » 5. studenoga bio je na potpisivanju Ugovora za Zagreb Deep Sea terminal u Rijeci.

Sudionici potpisivanja Ugovora za radove u lukama Stinica i Rab

Ministrica kulture i medija Nina Obuljen Koržinek

- » 7. svibnja prisustvovala je otvorenju nove Gradske knjižnice Janet Majnarich u Delnicama.

Ministar zdravstva Vili Beroš

- » 21. svibnja cijepio je građane u Centru Zamet.

Ministrica poljoprivrede Marija Vučković

- » 5. listopada boravila je u Staroj Sušici gdje je obišla Centar za poljoprivredu i ruralni razvoj Primorsko-goranske županije.

Ministar znanosti i obrazovanja Radovan Fuchs

- » 8. studenoga obišao je kapitalne projekte školstva u PGŽ-u, gradilište školske sportske dvorane Medicinske škola Rijeka, te OŠ Jelenje-Dražice i Čavle.

Ministar Radovan Fuchs prigodom obilaska gradilišta Osnovne škole Čavle

2022. godina

Predsjednik Republike Hrvatske Zoran Milanović

- » 13. travnja posjetio je Sveučilište u Rijeci i prisustvovao svečanoj sjednici Općinskog vijeća u povodu Dana Općine Viškovo.
- » 20. svibnja boravio je u Delnicama u povodu obljetnice osnutka Zapovjedništva specijalnih snaga Hrvatske vojske.
- » 14. lipnja prisustvovao je svečanoj sjednici u povodu Dana Grada Rijeke.
- » 21. srpnja prisustvovao je svečanoj sjednici Gradskog vijeća u povodu Dana Grada Opatije.
- » 2. listopada posjetio je Belu nedeju u Kastvu.

Predsjednik Hrvatskog sabora Gordan Jandroković

- » 22. listopada prisustvovao je otkrivanju spomenika ukrajinskom pjesniku Ivanu Franku (1856. – 1916.) u Lovranu.

Predsjednik Vlade Republike Hrvatske Andrej Plenković

- » 14. ožujka prisustvovao je primopredaji novogradnje 723 u Brodogradilištu 3. maj.
- » 26. kolovoza, zajedno s ministrima **Olegom Butkovićem** i **Davorom Filipovićem**, održao je sastanak s predstavnicima Primorsko-goranske županije u sjedištu Županije.

Potpredsjednik Vlade i ministar mora, prometa i infrastrukture Oleg Butković

- » 4. veljače nazočio je probou tunela Podmurvice u Rijeci.
- » 18. ožujka bio je u Guvernerovoj palači u Rijeci na potpisivanju Ugovora za financiranje lučke infrastrukture.

Premijer Andrej Plenković i ministri Oleg Butković i Davor Filipović održali su 26. kolovoza 2022. godine u sjedištu Županije sastanak sa županom Zlatkom Komadinom i suradnicima.

- » 25. svibnja bio je na otvorenju MIPRA u Opatiji.
- » 14. lipnja prisustvovao je svečanoj sjednici Gradskog vijeća u povodu Dana Grada Rijeke.
- » 12. srpnja prisustvovao je primopredaji novogradnje 514 u Brodogradilištu 3. maj i obišao radove probijanja druge cijevi tunela Učka.

Ministar znanosti i obrazovanja Radovan Fuchs

- » 3. svibnja prisustvovao je Konferenciji ravnatelja osnovnih i srednjih škola u Malom Lošinj.
- » 17. svibnja prisustvovao je Dies Academicusu (Danu) Sveučilišta u Rijeci.

Ministrica turizma Nikolina Brnjac

- » 20. svibnja prisustvovala je otvorenju novouređenog prostora Lürssen grupe na putničkom terminalu u Rijeci.

Ministar gospodarstva i održivog razvoja Davor Filipović

- » 25. lipnja prisustvovao je porincu broda Scenic Eclipse 2 u Brodogradilištu 3. maj.

Ministar financija Marko Primorac

- » 9. studenoga prisustvovao je 29. Savjetovanju Hrvatskog društva ekonomista u Opatiji.

2023. godina

Predsjednik Republike Hrvatske Zoran Milanović

- » 2. ožujka bio je na obilježavanju 50 godina studija dentalne medicine u Rijeci.
- » 14. travnja prisustvovao je svečanosti u Opatiji u povodu 30 godina Primorsko-goranske županije.
- » 30. svibnja prisustvovao je svečanoj sjednici Općinskog vijeća u povodu Dana Općine Omišalj.
- » 12. lipnja prisustvovao je svečanoj sjednici Gradskog vijeća u povodu Dana Grada Rijeke.
- » 22. kolovoza sudjelovao je na svečanoj sjednici Općinskog vijeća Općine Lokve.
- » 9. rujna prisustvovao je obilježavanju 80. godišnjice oslobođenja logora Kampor na Rabu.
- » 3. listopada sudjelovao je na svečanoj sjednici Fakultetskog vijeća u povodu obilježavanja 63. obljetnice Tehničkoga fakulteta. Istog je dana studentima Ekonomskog fakulteta održao predavanje na temu *Globalno političko okruženje i izazovi za Republiku Hrvatsku*.

Predsjednik Zoran Milanović prisustvovao je 14. travnja 2023. godine svečanosti u povodu 30 godina Primorsko-goranske županije.

Predsjednik Vlade Republike Hrvatske Andrej Plenković

- » 7. ožujka obišao je riječki kontejnerski terminal Zagreb Deep Sea.
- » 6. travnja posjetio je Brodogradilište 3. maj.
- » 28. travnja u Opatiji je prisustvovao svečanosti u povodu 20 godina Hrvatske zajednice županija.
- » 28. srpnja sudjelovao je u Opatiji na Konferenciji „Hrvatski turizam u Schengenu i eurozoni“ te sastanku članova Vlade s predstavnicima turističkog sektora.
- » 22. rujna prisustvovao je prigodnoj svečanosti u povodu završetka projekta Integra Jadran-galenskog laboratorija d. d.
- » 18. listopada bio je na otvorenju čvora Škurinje ceste D403, koji povezuje riječku obilaznicu s lučkim područjem i mrežom gradskih prometnica. Isti je dan prisustvovao i podjeli Ugovora programa gospodarske i društvene revitalizacije Gorskog kotara u Delnicama.

Potpredsjednik Vlade i ministar mora, prometa i infrastrukture Oleg Butković

- » 11. svibnja u Baški je nazočio završnoj konferenciji projekta Dogradnja luke Baška.
- » 17. svibnja nazočio je Danu Sveučilišta u Rijeci.
- » 7. lipnja uručio Ugovor o koncesiji za izgradnju luke nautičkog turizma Porto Baroš tvrtki ACI-GITONE d. o. o. te otvorio vrata buduće ACI marine Rijeka.
- » 26. lipnja nazočio je otvorenju luke Porat na otoku Krku.
- » 25. srpnja prisustvovao je primopredaji brodice za hitnu medicinsku pomoć na Rabu.
- » 15. rujna obišao je gradilište ceste D403.
- » 20. rujna prisustvovao je primopredaji brodice za hitnu medicinsku pomoć na Lošinj.
- » 16. listopada prisustvovao je svečanosti u povodu Dana Općine Ravna Gora.
- » 6. studenoga bio je na obilježavanju početka dogradnje čvora Orehovica na autocesti A6 i puštanja u promet čvora Trinajstići na autocesti A7.
- » 17. studenoga sudjelovao je u Rijeci na EFRI Gospodarskom forumu.
- » 29. studenoga bio je u Opatiji na konferenciji Novog lista „Transformacija Kvarnera – Kvarner 2030.“
- » 8. prosinca sudjelovao je na svečanosti otvorenja luke Črišnjeva.

Ministar regionalnoga razvoja i fondova EU-a Šime Erlić

- » 18. svibnja prisustvovao je informativno-edukativnoj kampanji „EU fondovi 2021. – 2027. – Nove prilike“ u Rijeci.

Predsjednik Vlade Andrej Plenković i župan Zlatko Komadina prisustvovali su 28. travnja 2023. godine u Opatiji svečanosti u povodu 20 godina Hrvatske zajednice županija

Ministar zdravstva Vili Beroš

- » 12. rujna predstavio je preventivne zdravstvene preglede u Rijeci.
- » 20. rujna prisustvovao je primopredaji brodice za hitnu medicinsku pomoć na Lošinju.

Ministrica poljoprivrede Marija Vučković

- » 25. studenoga boravila je na Cresu gdje je s predstavnicima Županije, Grada i lovačkih društava održala sastanak na temu problematike alohtone divljači.

2024. godina

Predsjednik Republike Hrvatske Zoran Milanović

- » 20. ožujka posjetio je Fakultet zdravstvenih studija u Rijeci.
- » 30. travnja sudjelovao je na komemorativnom skupu Lipa pamti i otvorenju Kuće halubajškoga zvončara u Viškovu.
- » 22. svibnja bio je na obilježavanju Dana Sveučilišta u Rijeci.
- » 23. srpnja prisustvovao je svečanoj sjednici Gradskog vijeća u povodu Dana Grada Opatije.

Predsjednik Vlade Republike Hrvatske Andrej Plenković

- » 8. siječnja prisustvovao je svečanoj sjednici Gradskog vijeća u povodu Dana Grada Novog Vinodolskog.
- » 2. veljače bio je na otvorenju novog kompleksa Kliničkoga bolničkog centra na Sušaku.
- » 17. veljače nazočio je porincu novogradnje 527p u Brodogradilištu 3. maj.
- » 26. ožujka prisustvovao je u poslovnoj zoni Žegoti (Kastav) otvorenju novoga dentalnog laboratorija Ridentala Adria Dental Grupe.
- » 13. rujna nazočio je otvaranju nove, druge cijevi tunela Učka.

Potpredsjednik Vlade i ministar mora, prometa i infrastrukture Oleg Butković

- » 8. siječnja prisustvovao je svečanoj sjednici Gradskog vijeća u povodu Dana Grada Novog Vinodolskog.
- » 2. veljače bio je na otvorenju novog kompleksa Kliničkoga bolničkog centra na Sušaku.
- » 16. veljače bio je na početku radova izgradnje punog profila dionice autoceste Učka – Matulji.
- » 17. veljače nazočio je porincu novogradnje 527p u Brodogradilištu 3. maj.

- » 23. veljače bio je na potpisivanju Pisma potpore Sveučilištu u Rijeci u prijavi Zajednice znanja i inovacija za područje vodnih, morskih i pomorskih sektora i ekosustava u okviru Europskog instituta za inovacije i tehnologiju programa Obzor Europa.
- » 15. ožujka nazočio je predstavljanju flote Jadranskog pomorskog servisa.
- » 18. ožujka uručio je u Novom Vinodolskom Ugovore za izgradnju, sanaciju i rekonstrukciju lučke infrastrukture te sanaciju pomorskog dobra za Primorsko-goransku županiju i Istarsku županiju.
- » 2. travnja bio je na predstavljanju hitne helikopterske pomoći na Delti.
- » 12. travnja prisustvovao je svečanosti u povodu dovršetka projekta Rekonstrukcija i sanacija obale u luci Rab – faza III.
- » 20. svibnja bio je u Rijeci na proslavi 250. godišnjice osnutka lučkih kapetanija u Republici Hrvatskoj.
- » 8. lipnja prisustvovao je porincu novogradnje 735 u Brodogradilištu 3. maj.
- » 24. lipnja bio je na potpisu Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava za projekt Rekonstrukcija i dogradnja primarnog lukobrana u luci Novi Vinodolski. Istog je dana bio na svečanoj sjednici u povodu Dana Općine Baška.
- » 19. svibnja prisustvovao je otvorenju luke Podvorska u Crikvenici.
- » 13. rujna bio je na otvaranju nove, druge cijevi tunela Učka.

Ministrica zaštite okoliša i zelene tranzicije Marija Vučković

- » 18. srpnja prisustvovala je dodjeli Ugovora za sufinanciranje projekata održivosti posjetiteljske infrastrukture te razvoja pametnih i održivih rješenja i usluga u javnom sektoru PP Učka.

Ministrica Marija Vučković prisustvovala je 18. srpnja 2024. godine dodjeli Ugovora za sufinanciranje projekata održivosti posjetiteljske infrastrukture.

Potpredsjednik Vlade i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved sudjelovao je 8. travnja 2024. godine na obilježavanju godišnjice osnutka Ajkula.

Potpredsjednik Vlade i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved

- » 8. travnja sudjelovalo je na obilježavanju godišnjice osnutka Ajkula – specijalne jedinice Policijske uprave primorsko-goranske.

Ministar turizma Tonči Glavina

- » 16. rujna u Cresu sudjelovao je na svečanoj dodjeli nagrada Nautičko jedro 2024. i Top destinacija 2024.

Međunarodna i međuregionalna suradnja

Primorsko-goranska županija svojim aktivnostima na međunarodnom planu, članstvom u međunarodnim udruženjima te bilateralnom i multilateralomu suradnjom s regijama i partnerima iz drugih država, pridonosi uspostavi, razvoju i njegovanju partnerskih odnosa sa susjednim i ostalim državama i regijama, radi promicanja i ostvarivanja razvojnih interesa Županije.

Međunarodna i međuregionalna suradnja Primorsko-goranske županije odvija se u okvirima ovlasti određenih Zakonom o lokalnoj, područnoj (regionalnoj) samoupravi, u skladu sa Statutom Županije i smjernicama razvoja za četverogodišnje razdoblje. Prilikom susreta s predstavnicima različitih država i regija u Hrvatskoj i u inozemstvu, Županija zagovara i promiče svoje gospodarske potencijale, prirodne i kulturne resurse te obrazovne i znanstvene institucije, a s regionalne razine pridonosi ostvarivanju vanjskopolitičkih ciljeva Republike Hrvatske.

Kao otvorena, multikulturalna i multietnička sredina, Primorsko-goranska županija promiče dijalog, otvo-

renost i bogatstvo različitosti, temeljne vrijednosti duboko utkane u tradiciju, ali i u planove za budućnost ovoga kraja.

Tako su, u mandatnom razdoblju 2021. – 2025., predstavnici Primorsko-goranske županije primili akreditirane članove diplomatsko-konzularnih predstavništava:

- » novoimenovanog veleposlanika Republike Austrije, Nj. E. Markusa Wuketicha (17. rujna 2021.)
- » otpravnika poslova veleposlanstva Sjedinjenih Američkih Država, Marka Fleminga (19. listopada 2021.)
- » veleposlanika Izraela, Nj. E. Ilana Mora (21. listopada 2021.)
- » novoimenovanog veleposlanika Republike Albanije, Nj. E. Rizu Podu (25. listopada 2021.)
- » novoimenovanog veleposlanika Republike Azerbajdžan, Nj. E. Fakhreddina Gurbanova (17. studenog 2021.)
- » veleposlanika Mađarske, Nj. E. Csabu Demcsaka (23. studenog 2021.)
- » veleposlanika Kraljevine Španjolske, Nj. E. Alonsa de Mazarreda (2. prosinca 2021.)
- » novoimenovanog veleposlanika Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, Nj. E. Simona Thomasa (8. veljače 2022.)
- » veleposlanika Republike Turske, Nj. E. Mustafu Babūra Hizlana (14. veljače 2022.)
- » veleposlanika Rumunjske, Nj. E. Constantina Mihaile Grigorieja (12. travnja 2022.)
- » počasnog konzula Republike Moldove, Emila Soleničkog (13. travnja 2022.)
- » veleposlanika Republike Austrije, Nj. E. Josefa Markusa Wuketicha (1. lipnja 2022.)

Veleposlanik Republike Austrije, Nj. E. Josef Markus Wuketich posjetio je Županiju 1. lipnja 2022. godine.

- » izaslanstvo Ministarstva vanjskih poslova Finske (2. lipnja 2022.)
- » zastupnika Bundestaga Adisa Ahmetovića i direktoricu Zaklade Friedrich-Ebert Sonju Schirmbeck (9. lipnja 2022.)
- » novoimenovanog veleposlanika Japana, Nj. E. Masatoa Isoa (17. lipnja 2022.)
- » delegaciju Grada Čačka (18. lipnja 2022.)
- » veleposlanika Republike Slovenije, Nj. E. Gašpera Dovžana (28. rujna 2022.)

Veleposlanik Republike Slovenije, Nj. E. Gašper Dovžan 28. rujna 2022. godine na radnom susretu sa županom Zlatkom Komadinom

- » veleposlanika Talijanske Republike, Nj. E. Pierfrancesca Sacca (28. studenog 2022.)
- » veleposlanika Narodne Republike Kine, Nj. E. Qija Qianjina (29. studenog 2022.)
- » veleposlanika Kraljevine Nizozemske, Nj. E. Hendrika Jana Voskamp (7. prosinca 2022.)
- » predsjednika Međunarodnoga teniskog saveza Davida Haggertyja i predsjednicu Hrvatskoga teniskog saveza Nikolinu Babić (3. veljače 2023.)
- » novoimenovanog počasnog konzula Republike Sjeverne Makedonije, Zlatka Delova (23. ožujka 2023.)
- » veleposlanika Švicarske Konfederacije, Nj. E. Ursa Hammera i počasnu konzulicu Draženku Moll (12. svibnja 2023.)
- » novoimenovanoga počasnog konzula Slovačke Republike, Zorana Ćuka (5. srpnja 2023.)
- » delegaciju Veleposlanstva Narodne Republike Kine u Hrvatskoj (8. rujna 2023.)
- » delegaciju kineske Provincije Liaoning (17. rujna 2023.)
- » generalnog konzula Republike Srbije u Rijeci, Gorana Petrovića (19. rujna 2023.)

- » direktora Advantage Austria u Hrvatskoj, Gerharda Schlattla (20. rujna 2023.)
- » novoimenovanog veleposlanika Republike Turske, Nj. E. Yavuz Selima Kirana (20. rujna 2023.)
- » novoimenovanog veleposlanika Kraljevine Norveške, Nj. E. Arnea Sannesa Bjørnsrada (4. listopada 2023.)
- » veleposlanika Države Izrael, Nj. E. Garyja Korena (4. listopada 2023.)
- » delegaciju kineske Provincije Sečuan (19. listopada 2023.)
- » novoimenovanu veleposlanicu Kraljevine Švedske, Nj. E. Annu Boda i počasnog konzula Milorada Stanića (4. prosinca 2023.)
- » predstavnike Veleposlanstva Kraljevine Norveške u povodu Dana Norveške u Rijeci (7. prosinca 2023.)
- » novoimenovanog veleposlanika Kraljevine Belgije, Nj. E. Williama De Baetsa (16. prosinca 2023.)
- » predstavnike Ministarstva obrazovanja Republike Crne Gore (9. veljače 2024.)
- » veleposlanika Litve, Nj. E. Eduardasa Borisovasa (9. veljače 2024.)

Veleposlanik Kraljevine Norveške, Nj. E. Arne Sannes Bjørnsrad

Delegacija kineske Provincije Sečuan posjetila je Županiju 19. listopada 2023. godine.

Parlamentarno izaslanstvo Kraljevine Maroko na radnom sastanku u Županiji 1. ožujka 2024. godine

Državni ministar Savezne pokrajine Štajerske, Werner Amon, i župan Zlatko Komadina potpisali su 12. ožujka 2024. godine Zajedničku izjavu o suradnji.

- » novoimenovanu generalnu konzulicu Talijanske Republike, Ivu Palmieri (6. rujna 2024.)
 - » delegaciju finske regije Tampere u studijskom posjetu (27. rujna 2024.).
- Predstavnici Primorsko-goranske županije sudjelovali su:
- » na otvorenju centra Europe Direct (13. srpnja 2021.)
 - » na prijemu na brodu talijanske Obalne straže Natale de Grazia (15. srpnja 2021.)
 - » na svečanoj proslavi 30. obljetnice Talijanske unije (16. srpnja 2021.)
 - » na sastanku s predstavnicima poljskog Kotara Olasztyń (26. kolovoza i 13. listopada 2021.)
 - » na potpisivanju Sporazuma o suradnji Pomorskog fakulteta u Rijeci i Fakulteta stručnih studija u Draču (6. rujna 2021.)
 - » na Svjetskom natjecanju brodomaketara 2021 (12. – 19. rujna 2021.)
 - » na Prvom hrvatskom kongresu preventivne i sportske medicine, te kardiološke rehabilitacije s međunarodnim sudjelovanjem SCIENCE 4 HEALTH (17. rujna 2021.)
 - » na 26. konferenciji Konfederacije europskih udruga pomorskih kapetana (17. rujna 2021.)
 - » na Međunarodnoj konferenciji „Deset godina E-Qalina u Primorsko-goranskoj županiji“ (1. listopada 2021.)
 - » na Poljsko-hrvatskom poslovnom samitu (27. listopada 2021.)
 - » na Kongresu Smart City Expo Word (16. – 18. studenog 2021.)
 - » na programu obilježavanja 75. godišnjice neovisnosti Indije (Opatija, 16. veljače 2022.)
 - » na obilježavanju 30 godina uspostave diplomatskih odnosa Turske i Hrvatske (Rijeka, 14. veljače)
 - » na obilježavanju 14. godišnjice nezavisnosti Republike Kosovo (Rijeka, 18. veljače 2022.)
 - » na 9. Summitu europskih regija i gradova (Marseille, Francuska, 3. – 4. ožujka 2022.)
 - » na Međunarodnoj konferenciji PAR International Leadership Conference (Opatija, 1. travnja 2022.)
 - » na otvorenju izložbe „La Grande Bellezza“ (Opatija, 4. travnja 2022.)
 - » na Sajmu turizma Place2go (Zagreb, 8. travnja 2022.)
 - » na Konferenciji „EU dan na Cresu“ (Cres, 7. travnja 2022.)
 - » na Međunarodnom sajmu poljoprivrede i pčelarstva AgroTerra Istra (22. travnja 2022.)
- » veleposlanika Poljske, Nj. E. Paweła Czerwińskiego (10. veljače 2024.)
 - » novoimenovanu veleposlanicu SAD-a, Nj. E. Nathalie Rayes (13. veljače 2024.)
 - » novoimenovanog veleposlanika Francuske Republike, Nj. E. Fabiena Fieschija (13. veljače 2024.)
 - » veleposlanicu Kanade, Nj. E. Jessicu Blitt (13. veljače 2024.)
 - » parlamentarno izaslanstvo Kraljevine Maroko (1. ožujka 2024.)
 - » novoimenovanu veleposlanicu Katara, Nj. E. Asamu Naji Al-Amri (6. ožujka 2024.)
 - » državnog ministra Savezne pokrajine Štajerske za europske i međunarodne poslove, obrazovanje i ljudske potencijale, Wenera Amona, te je tom prigodom potpisana Zajednička izjava o suradnji (12. ožujka 2024.)
 - » novoimenovanu veleposlanicu Kraljevine Nizozemske, Nj. E. Charlotte van Baak (8. svibnja 2024.)
 - » novoimenovanog veleposlanika Talijanske Republike, Nj. E. Paola Trichila (3. lipnja 2024.)
 - » novoimenovanu veleposlanicu Bosne i Hercegovine, Nj. E. Elmu Kovačević-Bajtal (8. srpnja 2024.)

- » na susretu s predstavnicima vojvođanskih Hrvata (Novi Vinodolski, 23. travnja 2022.)
- » u obilasku Ville Dworski (Rijeka, 3. svibnja 2022.)
- » na Konferenciji 15th Baška GNSS Conference (Baška, 9. svibnja 2022.)
- » na obilježavanju 30. godišnjice djelovanja slovenskih društava u Hrvatskoj (Rijeka, 10. svibnja 2022.)
- » na Međunarodnom kongresu Korporativni well-being (Selce, 13. svibnja 2022.)
- » u posjetu Bečkom Novom Mjestu (Bečko Novo Mjesto, Austrija, 14. svibnja 2022.)
- » na otvorenju ureda Lürssen Grupe (Rijeka, 19. svibnja 2022.)
- » na Konferenciji MIPRO 2022 (Opatija, 25. svibnja 2022.)
- » na Konferenciji Blue Growth – Kvarner 2030 (Rijeka, 10. lipnja 2022.)
- » na otvorenju izložbe Azulejos – umjetnost portugalskih keramičkih pločica (Rijeka, 29. lipnja 2022.)
- » na donatorskoj večeri udruge IMAS (Mali Lošinj, 1. kolovoza 2022.)
- » na otvorenju Generalnog konzulata Bosne i Hercegovine u Rijeci (Rijeka, 31. kolovoza 2022.)

Župan Zlatko Komadina na otvorenju Generalnog konzulata Bosne i Hercegovine u Rijeci, 31. kolovoza 2022. godine

- » na EU danu u Gorskom kotaru (Delnice, 8. rujna 2022.)
- » na 3. Međunarodnom kongresu estetske medicine (Opatija, 9. rujna 2022.)
- » na konferenciji Nacionalne manjine, migracije i sigurnost (Brijuni, 20. rujna 2022.)
- » na Kongresu europskih farmera (Šibenik, 13. listopada 2022.)
- » na Međunarodnoj konferenciji Skål (Rijeka, 14. listopada 2022.)

- » na potpisivanju Okvirnog sporazuma Vlade Republike Hrvatske i Švicarskoga saveznog vijeća (18. listopada 2022.)
- » na Konferenciji Crikvenica International Health Tourism (Crikvenica, 21. listopada 2022.)
- » na potpisivanju ugovora između Croatia Airlinesa i TZ Kvarnera (Rijeka, 27. listopada 2022.)
- » na 5. plenarnoj sjednici platforme „Fit for Future“ (Bruxelles, Belgija, 7. prosinca 2022.)
- » na Austrijsko-hrvatskom poslovnom domjenku, (Rijeka, 4. veljače 2023.)
- » na Konferenciji „Women’s Weekend“ (Rijeka, 9. veljače 2023.)
- » na turističkom Ferienmesse sajmu (Beč, 16. ožujka 2023.)
- » na Konferenciji u povodu Svjetskog dana voda (Trst, 22. ožujka 2023.)
- » na Međunarodnoj konferenciji E-Qalin (Veli Lošinj, 30. ožujka 2023.)
- » na Europskom forumu – Budućnost za sveučilišta (Rijeka, 20. travnja 2023.)
- » na 2. Međunarodnom kongresu „Korporativni well-being: godina poslije“ (Selce, 13. svibnja 2023.)
- » na otvorenju Međunarodne konferencije „Adriatic Spill Conference 2023“ (Opatija, 16. svibnja 2023.)
- » na 46. Međunarodnom ICT skupu MIPRO 2023. (Opatija, 24. svibnja 2023.)
- » na otvorenju Počasnog konzulata Republike Slovačke (Rijeka, 31. srpnja 2023.)
- » na obilježavanju početka izgradnje Rijeka Gateway terminala (Rijeka, 13. rujna 2023.)
- » na otvorenju izložbe „Arheološka nalazišta i povijesni lokaliteti istočne Turske“ (Rijeka, 13. rujna 2023.)
- » na završnici 3. etape CRO Race biciklističke utrke (Opatija, 28. rujna 2023.)
- » na 11. Crikvenica International Health Tourism konferenciji (Crikvenica, 27. listopada 2023.)
- » na obilježavanju Dana državnosti Republike Austrije (Zagreb, 30. listopada 2023.)
- » na otvorenju Počasnog konzulata Republike Koreje u Rijeci (Rijeka, 31. listopada 2023.)
- » na konzultacijama s predstavnicima Svjetske banke radi pripreme Ažurirane systemske dijagnostike zemlje (Rijeka, 6. studenog 2023.)
- » na otvorenju izložbe „Slavimo arheološku baštinu Irske“ (Rijeka, 9. studenog 2023.)
- » na sastanku s predstavnicima Mrežnog podjetničkog inkubatora „Perspektiva“ (Postojna, Slovenija, 10. siječnja 2024.)

- » na otvorenju izložbe „One District One Product“ Veleposlanstva Republike Indije u Republici Hrvatskoj (Rijeka, 23. siječnja 2024.)
- » na otvorenju Međunarodnog eno-gastro festivala WineRi (Rijeka, 8. veljače 2024.)
- » na obilježavanju Dana državnosti Republike Srbije (Rijeka, 15. veljače 2024.)
- » na svečanom obilježavanju neovisnosti Republike Kosovo (Rijeka, 16. veljače 2024.)
- » na obilježavanju 70 godina ureda Advantage Austria (Zagreb, 7. ožujka 2024.)
- » na godišnjoj konferenciji „Status održivog razvoja Sjevernog Jadrana i Srednje Europe“ (Trst, Italija, 21. ožujka 2024.)
- » na tribini „Europa nas povezuje: Kako EU projekti utječu na razvoj regije i kvalitetu života građana?“, u povodu Dana Europe (Rijeka, 9. svibnja 2024.)
- » na svečanosti proglašenja Europske regije gastronomije za 2026. godinu (Opatija, 17. svibnja 2024.)
- » na otvorenju 47. Međunarodnog skupa za informacijsku, komunikacijsku i elektroničku tehnologiju „MIPRO 2024“ (Opatija, 21. svibnja 2024.)
- » na 40. Smotri slovačkog folklora u Hrvatskoj (Rijeka, 1. lipnja 2024.)
- » na proslavi Dana Talijanske Republike (Opatija, 3. lipnja 2024.)
- » na susretu austrijske gospodarske delegacije s predstavnicima Luke Rijeka (11. lipnja 2024.)
- » na 25. Međunarodnoj jedriličarskoj regati Fiumanka (Rijeka, 15. lipnja 2024.)
- » na 2. Europskom forumu Sveučilišta u Rijeci na temu „Otporna budućnost za maritimne inovacijske ekosustave“ (Rijeka, 18. lipnja 2024.)
- » na Konferenciji International CEEISA-ISA 2024 (Rijeka, 21. lipnja 2024.)
- » na 20. Igrama prijateljstva (Rijeka, 31. kolovoza 2024.)
- » na 1. Međunarodnom znanstvenom simpoziju CROSCIENCE 2024 (Rijeka, 27. rujna 2024.)
- » predstavljanje projekta *FRAMESPORT* na regati Barcolana (11. listopada 2021.)
- » sastanak Upravnog odbora projekta *Adri.SmArt-Fish* (3. studenog 2021.)
- » sastanak Upravnog odbora projekta *ARGOS* (3. prosinca 2021.)
- » završna konferencija projekta *Arca Adriatica* (9. prosinca 2021.)
- » predstavljanje napretka projekta *FRAMESPORT* (15. prosinca 2021.)
- » završna nacionalna konferencija PROMEHS (online, 28. siječnja 2022.)
- » završna konferencija projekta *Adri.SmArtFish* (Vodnjan, 29. – 30. ožujka 2022.)
- » završna konferencija *EnerNETMob* (Marseille, Francuska, 7. – 8. travnja 2022.)
- » početna konferencija projekta *EU-BELONG* (online, 6. listopada 2022.)
- » predstavljanje projekta *AdriPromTour* (Rijeka, 20. listopada 2022.)
- » završna konferencija projekta *Centar kompetencija za pametne gradove* (Rijeka, 27. veljače 2023.)
- » stručni posjet Islandu u okviru projekta *RCK RECEPT* (Reykjavik, Island, 31. ožujka 2023.)
- » otvorenje izložbe o prevenciji požara u okviru projekta *SILVANUS* (Rijeka, 3. travnja 2023.) i provedba demonstracijskog pilota (Rupa, 18. travnja 2023.)
- » stručni posjet Baskijskom kulinarskom centru u okviru projekta *RCK RECEPT* (San Sebastian, Španjolska, 1. lipnja 2023.)
- » vježba pomorskih interventnih službi u okviru projekta *NAMIRS* (Trst, 20. studenog 2023.)
- » predstavljanje projekta *transPlant – Integrativna prekogranična zaštita Natura 2000 biljnih vrsta i staništa* (Rijeka, 6. ožujka 2024.)
- » početna Konferencija projekta *CENTINOSS – CENTar za INOvacije u Socijalnoj Skrbi*, koji će unaprijediti pružanje socijalnih usluga u domovima socijalne skrbi (Rijeka, 26. travnja 2024.)
- » početna Konferencija projekta *Digi-B-Well – Jačanje kapaciteta malih i srednjih poduzeća, javnih tijela i akademske zajednice za digitalizaciju, upravljanje u digitalnom dobu i postizanje digitalne dobrobiti* (Rijeka, 4. lipnja 2024.)
- » početna Konferencija projekta *CYROS – Provedba, u programskom području, EUSAIR Jadransko-jonske biciklističke rute za održivi turizam* (Trst, 6. lipnja 2024.)

Aktivnosti u okviru provedbe projekata:

- » svečano otvorenje 12. Smotre i regate tradicijskih barki na jedra – Mala Barka – Arca Adriatica 2021 (9. srpnja 2021.)
- » sastanak Upravnog odbora i partnera na projektu *FRAMESPORT* (15. srpnja 2021.)
- » završna konferencija EU projekta *Carnivora Dinarica* (6. kolovoza 2021.)
- » otvorenje izložbe *MYPOROTHERITAGE* u okviru projekta *Tempus* (10. kolovoza 2021.)

- » početna Konferencija projekta *RurALL – Ruralne zajednice budućnosti u kojima se može živjeti – Novi integrirani model upravljanja za ublažavanje problema depopulacije ruralnih područja* (Beltinci, Mađarska, 14. lipnja 2024.)

Aktivnosti u okviru međuregionalnih asocijacija

Primorsko-goranska županija članica je Skupštine europskih regija (AER), Jadransko-jonske euroregije (AIE), Instituta regija Europe (IRE), Srednjoeuropskoga prometnog koridora Europske skupine teritorijalne suradnje (CETC-EGTC) i Saveza Alpe-Jadran, kojima je omogućila subjektima s područja Primorsko-goranske županije da projekte s međunarodnom komponentom kandidiraju na natječe za sufinanciranje sredstvima iz fonda Saveza Alpe-Jadran. Sve to radi olakšavanja pronalaženja i dogovaranja partnerstava za suradnju na projektima i kandidiranje projekata na natječe za sufinanciranje sredstvima iz fondova Europske unije, prvenstveno iz programa Interreg Središnja Europa. U okviru članstva u navedenim asocijacijama, suradnja s ostalim regijama ostvarivala se zajedničkim projektima i inicijativama poput organizacije međunarodne konferencije „Izazovi mentalnog zdravlja kod mladih“ u suradnji sa Skupštinom europskih regija i Gradom Rijekom ili sudjelovanjem predstavnika Županije na zajedničkim događanjima:

- » evaluacijskom posjetu glavnog tajnika Saveza Alpe-Jadran (20. srpnja 2021.)

- » sastanku Upravnog odbora Saveza Alpe-Jadran (21. listopada 2021.)
- » Generalnoj skupštini Jadransko-jonske euroregije (26. listopada 2021.)
- » sjednici Upravnog odbora Skupštine europskih regija (2. prosinca 2021.)
- » sjednici Upravnog odbora Skupštine europskih regija (online, 4. veljače 2022.)
- » sjednici Vijeća Saveza Alpe-Jadran (Varaždin, 9. ožujka 2022.)
- » Eurodissey Forumu (Limassol, Cipar, 9. studenog 2022.)
- » sastanku Upravnog odbora Saveza Alpe-Jadran (Novi Sad, 16. studenog 2022.)
- » sastanku Upravnog odbora Saveza Alpe-Jadran (Graz, 17. lipnja 2023.)
- » općoj sjednici Skupštine europskih regija (Barcelona, 30. lipnja 2023.)
- » sjednici Upravnog odbora Saveza Alpe-Jadran (Bruxelles, 29. studenog 2023.)
- » Općoj skupštini Regionalne mreže mladih Skupštine europskih regija (Zalau, Rumunjska, 15. ožujka 2024.)
- » Općoj skupštini Skupštine europskih regija (Batumi, Gruzija, 13. lipnja 2024.)
- » Ljetnoj akademiji Skupštine europskih regija (Bodø, Norveška, 12.-16. lipnja 2024.)

Bilateralna suradnja

Od osnutka je Primorsko-goranska županija ostvarivala i ostvaruje kontakte s brojnim inozemnim regijama. Dugogodišnji kontakti prijateljstva i suradnje ostvareni su sa Saveznom pokrajinom Štajerskom, mađarskom regijom Pešta, talijanskom regijom Friuli Venezia Giulia, poljskim Zapadno-pomorskim vojvodstvom, slovačkom Županijom Žilina i kineskom provincijom Liaoning. S njima, ali i s pojedinim ostalim regijama, održavaju se kontakti radi promidžbe Županije, razmjenjuju se iskustva, a subjekti iz pojedinih regija surađuju u zajedničkim projektima koji se financiraju sredstvima iz fondova Europske unije.

U mandatnom je razdoblju potpisana Zajednička izjava o suradnji s austrijskom Saveznom pokrajinom Štajerskom, a Primorsko-goranska županija pridružila se potpisnicima Tršćanskog memoranduma o održivosti, energiji i okolišu koji čine regije iz Italije, Slovenije i Hrvatske.

Sudionici međunarodne konferencije „Izazovi mentalnog zdravlja kod mladih“

CIVILNO DRUŠTVO I CIVILNA ZAŠTITA

Razvoj i promicanje civilnog društva

Planom razvoja Primorsko-goranske županije 2022. – 2027. istaknuta je iznimna aktivnost civilnog sektora, te Županija kao regija visoke razine tolerancije, otvorenosti i multikulturalnosti. Županija kao regija poželjna za život i rad, posebnu je pozornost pridala provedbi programa za jačanje kapaciteta i učinkovitu suradnju s civilnim društvom. Upravo razvijenost civilnog sektora pridonijela je visokom stupnju sudjelovanja građana u svim segmentima djelovanja na cjelokupnom području Županije. Prema posljednjim podacima Registra udruga Republike Hrvatske Ministarstva pravosuđa, uprave i digitalne transformacije, iz kolovoza 2024. godine, na području Primorsko-goranske županije registrirano je 3.146 udruga, 16 zaklada, 192 pravne osobe Katoličke crkve, tri vjerske zajednice i pet organizacijskih oblika Srpske pravoslavne Crkve.

Upravni odjel za poslove Župana i Županijske skupštine prati rad udruga i ostalih neprofitnih organizacija iz sljedećih područja djelovanja:

- » *branitelja i stradalnika* (sudionici i stradalnici iz Domovinskog rata, sudionici i stradalnici iz Drugoga svjetskog rata te ostale djelatnosti iz područja branitelja i stradalnika)
- » *demokratske političke kulture* (volonterstvo, razvoj civilnog društva, razvoj lokalne zajednice, promicanje nenasilja i izgradnja mira, promicanje društvene solidarnosti, interkulturalni dijalog)
- » *duhovnosti* (religijsko-vjerničke djelatnosti, duhovne djelatnosti)
- » *hobističke djelatnosti* (filatelističke, numizmatičke, kartaške, djelovanje ljubitelja oldtimera, minijaturisti i ostale hobističke djelatnosti)
- » *ljudskih prava* (suzbijanje i zaštita od diskriminacije, zaštita prava potrošača, njegovanje zavičajnog identiteta...)
- » *međunarodne suradnje* (međunarodna prijateljstva, razvojna suradnja)
- » *zaštite okoliša i prirode* (očuvanje prirode i zaštita životinja, ekološke akcije, energetska učinkovitost)
- » *udruga, društva, saveza i zajednica nacionalnih manjina*.

Prijem za volontere godine...

Od 2016. godine na snazi je Pravilnik o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge. Temeljem toga Pravilnika, Ured za civilnu zaštitu, civilno društvo i hrvatske branitelje u proteklom je mandatom razdoblju raspisao sljedeće javne pozive:

- » Javni poziv za dodjelu sredstava putem pokroviteljstva, financiranja manifestacija i ostalih događanja koji su od općeg značenja za Primorsko-goransku županiju
- » Javni poziv za sufinanciranje programa i projekata udruga nacionalnih manjina koje djeluju na području Primorsko-goranske županije
- » Javni poziv za sufinanciranje programa i projekata u području branitelja i stradalnika, demokratske političke kulture, duhovnosti, hobističke djelatnosti, ljudskih prava, međunarodne suradnje, zaštite okoliša i prirode te civilne zaštite

...i dobrovoljne darivatelje krvi.

Tablica 1. Isplaćeni iznosi udrugama i neprofitnim organizacijama (u eurima)

	2021.	2022.	2023.	2024.	Ukupno po kategorijama
Pokroviteljstva	187.066,20	188.833,37	182.160,00	199.600,00	757.659,57
Kapitalne donacije	21.899,26	34.773,38	27.025,00	105.000,00	188.697,64
Civilno društvo	74.523,86	79.633,69	101.301,00	174.200,00	429.658,55
Županijski savezi udruga	58.663,48	58.663,48	60.000,00	70.000,00	247.326,96
Nacionalne manjine	48.311,10	64.503,28	77.100,00	83.400,00	273.314,38
Ukupno	390.463,90	426.407,20	447.586,00	632.200,00	1.896.657,10

Tablica 2. Isplaćeni iznosi za promidžbu rada udruga, neprofitnih organizacija te udruga nacionalnih manjina (u eurima)

	2021.	2022.	2023.	2024.	Ukupno
Promidžba udruga i neprofitnih organizacija	13.272,29	13.272,29	15.511,93	15.511,93	57.568,44
Promidžba udruga nacionalnih manjina	19.692,75	19.692,75	19.691,10	19.691,10	78.767,70
Ukupno	32.965,04	32.965,04	35.203,03	35.203,03	136.336,14

- » Javni poziv za sufinanciranje redovitih godišnjih aktivnosti županijskih saveza udruga u području branitelja i stradalnika te umirovljenika koji djeluju na području Primorsko-goranske županije
- » Javni poziv za dodjelu kapitalnih donacija udrugama nacionalnih manjina i vjerskim organizacijama
- » Javni poziv za dodjelu kapitalnih donacija Dobrovoljnim vatrogasnim društvima i vjerskim organizacijama
- » Javni poziv za financiranje manifestacija, događanja i ostalih aktivnosti udruga proizašlih iz Domovinskog rata.

Ured za civilnu zaštitu, civilno društvo i hrvatske branitelje, osim sufinanciranja programa i projekata udruga i neprofitnih organizacija, u dvije tematske emisije na Kanalu Ri promovira rad starijih osoba i umirovljenika, njihovih udruga i zajednica; rad udruga civilnog društva s područja Županije; rad udruga koje okupljaju i pomažu invalidne osobe i osobe s posebnim potrebama; promovira dobrovoljno-volonterski rad u udrugama te rad najrazličitijih neprofitnih udruga civilnog društva, od antifašista, udruga iz Domovinskog rata, udruga za zaštitu životinja, ljudskih prava, zaštite interesa seksualnih manjina, do udruga koje se bave zaštitom kulturnih posebnosti zavičaja, umjetnošću i folklorom; kao i rad vijeća, predstavnika, udruga i zajednica udruga nacionalnih manjina s područja Županije (Tablica 2.).

Razvoj sustava civilne zaštite

Civilna zaštita je sustav organiziranja sudionika, operativnih snaga i građana za zaštitu i spašavanja ljudi, životinja, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša u velikim nesrećama i katastrofama te otklanjanja posljedica prirodnih katastrofa, terorizma i ratnih razaranja. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u okviru svojih prava i obveza utvrđenih Ustavom i zakonima, uređuju i planiraju, organiziraju, financiraju i provode civilnu zaštitu.

Operativne snage za zaštitu i spašavanje (civilnu zaštitu) na području Županije su:

- » Stožer zaštite i spašavanja (civilne zaštite) Primorsko-goranske županije
- » Vatrogasna zajednica Primorsko-goranske županije
- » Specijalistička postrojba za traganje i spašavanje iz ruševina Primorsko-goranske županije
- » Županijski operativni centar za zaštitu mora Primorsko-goranske županije
- » Zavod za hitnu medicinu Primorsko-goranske županije
- » Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije
- » Hrvatska gorska služba spašavanja (Stanica Rijeka; Stanica Delnice)

- » Društvo Crvenog križa Primorsko-goranske županije
- » Dom zdravlja Primorsko-goranske županije
- » Pravne osobe od posebnog interesa za sustav civilne zaštite Primorsko-goranske županije.

U mandatnom je razdoblju Županijska skupština donijela sljedeće dokumente:

- » Izvješće o stanju sustava CZ PGŽ za 2020. godinu / Plan razvoja sustava CZ na području PGŽ-a za 2021. godinu / Smjernice za organizaciju i razvoj sustava CZ na području PGŽ-a od 2021. do 2024.
- » Izvješće o stanju sustava CZ PGŽ za 2021. godinu / Plan razvoja sustava CZ na području PGŽ-a za 2022. godinu
- » Izvješće o stanju sustava CZ PGŽ za 2022. godinu / Plan razvoja sustava CZ na području PGŽ-a za 2023. godinu
- » Izvješće o stanju sustava CZ PGŽ za 2023. godinu / Plan razvoja sustava CZ na području PGŽ-a za 2024. godinu.

Radni sastanak Stožera civilne zaštite Primorsko-goranske županije u Centru za obuku operativnih snaga civilne zaštite u Šapjanama

Stožer civilne zaštite Primorsko-goranske županije od 2021. do 2025. godine održao je ukupno 33 sjednice, od čega 26 u 2021. godini. Razlog većem broju sjednica u 2021. godini je taj što je na snazi bilo proglašenje epidemije uzrokovane koronavirusom. Nakon proglašenja završetka pandemije, u narednim su godinama sjednice uglavnom obuhvaćale teme vezane uz sustav civilne zaštite Primorsko-goranske županije, aktivnosti na pripremi protupožarnih sezona, osposobljavanju postrojbi civilne zaštite, unaprjeđenju sustava veza i komunikacija, provedbi projekta Centra za obuku operativnih snaga iz sustava civilne zaštite u Šapjanama i općenito ostale teme za unaprjeđenje sustava civilne zaštite.

U mandatu 2021. – 2025. Županija je iz Proračuna izdvojila gotovo milijun eura na ime kapitalnih ulaganja za građevinske radove na Centru za obuku operativnih snaga civilne zaštite – poligon u Šapjanama. Cilj je ovoga projekta bio opremiti i urediti poligon Šapjane kako bi ga koristile operativne snage iz sustava civilne zaštite te pozicionirati poligon kao referentni centar od državnog i međunarodnog značenja za uvježbavanje snaga kod izvanrednih situacija uzrokovanih potresima. Temeljem dokumenta, Procjene rizika od velikih nesreća na području Primorsko-goranske županije, u Šapjanama se organiziraju i održavaju zajedničke vježbe koje za cilj imaju uvježbati zajedničko postupanje i koordiniranje operativnih snaga iz sustava civilne zaštite u slučaju izvanrednih događaja uzrokovanih poplavama, potresima, požarima otvorenog prostora i tehnološkim nesrećama. Nositelj projekta Centar za obuku Šapjane je Vatrogasna zajednica Primorsko-goranske županije.

Županija je osnovala i specijalističku postrojbu za traganje i spašavanje iz ruševina koja neprekidno organizira i provodi vježbe za postupanje u izvanrednim situacijama. U protekle je četiri godine Županija za potrebe izrade zakonom propisane dokumentacije te nabavu opreme pripadnika specijalističke postrojbe civilne zaštite izdvojila 45.018 eura.

Aktivnosti zaštite od požara

Vatrogasna zajednica Primorsko-goranske županije dobrovoljna je, stručna, humanitarna i nestranačka udruga od posebnoga društvenog interesa koja djeluje u području zaštite od požara te čini temeljne operativne snage u sustavu civilne zaštite. U Županiji djeluje šest Javnih vatrogasnih postrojbi, 58 dobrovoljnih vatrogasnih društava i šest profesionalnih vatrogasnih postrojbi u gospodarstvu koje djeluju u tri operativne zone:

- » Operativna zona Gorski kotar,
- » Operativna zona Primorje i
- » Operativna zona otoci.

Primorsko-goranska županija, u skladu sa Zakonom o vatrogastvu, svake godine iz Proračuna izdvaja sredstva za troškove redovite djelatnosti Vatrogasne zajednice te je u mandatnom razdoblju osigurala 1.712.570 eura. Sredstva su korištena za materijalne troškove Vatrogasne zajednice, nabavu opreme, vozila i tehnike, za pomoć u izgradnji ili adaptaciji vatrogasnih domova.

Temeljem Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za RH, župan svake godine donosi Plan operativne provedbe posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Županiju kojim su definirane zadaće, nositelji i sudionici te rokovi izvršenja zadaća i aktivnosti usmjerenih prema preventivnim mjerama zaštite od požara, pa je 38.581,20 eura izdvojeno za pripremu požarne sezone u protekle četiri godine.

Tijekom 2023. i 2024. godine Ured za poslove Župana i Županijske skupštine sudjelovao je u troškovima nabave vatrogasnih vozila za DVD-e s područja općina Skrad, Ravna Gora i Brod Moravice. Ukupan iznos koji će se izdvojiti za nabavu tih vozila u tri godine je 90 tisuća eura. U 2023. godini s Vatrogasnom zajednicom Primorsko-goranske županije sklopljen je sporazum za nabavu vozila za pet požarnih područja: Grad Rijeku, otoke Rab, Cres, Lošinj i Krk. Ukupan iznos koji će Županija izdvojiti za to je 530 tisuća eura.

Tijekom 2023. i 2024. godine Ured za poslove Župana i Županijske skupštine sudjelovao je u troškovima nabave vatrogasnih vozila za DVD-e s područja općina Skrad, Ravna Gora i Brod Moravice.

Aktivnosti udruga od značenja za sustav civilne zaštite

Hrvatska gorska služba spašavanja (HGSS) ima Zakonom utvrđen status; obavlja djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku s određenim ovlastima kao i Vatrogasna zajednica i Crveni križ. Na području Primorsko-goranske županije djeluju dva HGSS-a: Rijeka i Delnice. Temeljem Zakona, Županija je sklopila Sporazum o zajedničkom interesu za djelovanje Hrvatske gorske službe spašavanja – Stanica Rijeka i Stanica Delnice, na području Primorsko-goranske županije te je za financiranje redovite djelatnosti u protekle četiri godine iz Proračuna izdvojila 106.362 eura.

Županija svake godine sustavno prati i financira rad udruga koje su svojom djelatnošću i tehničko-materijalnim resursima od značenja za sustav civilne zaštite.

Županija svake godine sustavno prati i financira rad udruga koje su svojom djelatnošću i tehničko-materijalnim resursima od značenja za sustav civilne zaštite. U okviru sustava civilne zaštite u protekle četiri godine mandata, iz Proračuna je izdvojeno ukupno 59.750 eura za udruge od značenja koje su svoje programe i projekte prijavljivale putem Javnog poziva, a sredstva koristile za programske aktivnosti te obuku i nabavu opreme i ostalih materijalnih resursa.

Rad nacionalnih manjina

Od osnutka, Županija pomaže rad udruga i zajednica nacionalnih manjina koje djeluju na njezinom području. Prema posljednjem popisu stanovništva iz 2021. godine, na području Primorsko-goranske županije živi 31.560 pripadnika 22 različite nacionalne manjine, najviše Srba (3,93 %), Bošnjaka (1,34 %), Talijana (0,89 %) i Albanaca (0,67 %). U Županiji djeluju zajednice i udruge nacionalnih manjina koje Županija prati u radu, prije svega u njihovim kulturnim, prosvjetnim i sportskim aktivnostima.

Temeljem Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, prvi izbori za Vijeća i predstavnike nacionalnih manjina održani su u Republici Hrvatskoj u svibnju 2003. godine, nakon toga u lipnju 2007. godine, u srpnju 2011. godine, u svibnju 2015. godine, u svibnju 2019. godine i posljednji u svibnju 2023. godine. Također, Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina, utvrđeno je da u jedinicama samouprave na čijem području pripadnici pojedine nacionalne manjine sudjeluju s najmanje 1,5 % u ukupnom stanovništvu jedinice samouprave, odnosno u jedinicama područne (regionalne) samouprave na čijem području živi više od 500 pripadnika nacionalne manjine, pripadnici svake takve nacionalne manjine mogu izabrati Vijeće nacionalne manjine. U slučajevima kada nije ispunjen barem jedan od navedenih uvjeta za izbor Vijeća nacionalnih manjina, a na području jedinice samouprave živi najmanje 100 pripadnika nacionalne manjine, za područje takve jedinice samouprave bira se predstavnik nacionalnih manjina.

Prema posljednjem popisu stanovništva 2021. godine, pravo birati članove Vijeća u Primorsko-goranskoj županiji imaju Albanci (1.771 pripadnik), Bošnjaci (3.547 pripadnika), Romi (683 pripadnika), Slovenci (1.575 pripadnika), Srbi (10.419 pripadnika) i Talijani (2.368 pripadnika), dok svoje predstavnike mogu birati Crnogorci (414 pripadnika), Česi (149 pripadnika), Mađari (302 pripadnika), Makedonci (443 pripadnika), Nijemci (282 pripadnika), Rusi (153 pri-

Predstavnici vijeća nacionalnih manjina nakon potpisivanja ugovora o sufinanciranju programa i projekata

padnika), Slovaci (111 pripadnika) i Ukrajinci (154 pripadnika).

Na posljednjim izborima, članove Vijeća nacionalnih manjina Primorsko-goranske županije birali su pripadnici šest nacionalnih manjina: albanske, bošnjačke, romske, slovenske, srpske i talijanske, dok su svojega predstavnika nacionalne manjine birali pripadnici sedam nacionalnih manjina: crnogorske, češke, mađarske, makedonske, ruske, slovačke i ukrajinske, dok svoje pravo izbora predstavnika nisu iskoristili pripadnici njemačke manjine.

Od 23.253 birača upisana u birački popis kao pripadnika nacionalnih manjina, u Primorsko-goranskoj županiji glasalo je 1.488 birača, odnosno 6,35 %. Troškovi izbora iznosili su 109.366,28 eura i podmireni su iz Proračuna Primorsko-goranske županije.

Godine 2023. izabrana su sljedeća Vijeća:

- » Vijeće albanske nacionalne manjine
Gani Xharrahi, predsjednik
- » Vijeće bošnjačke nacionalne manjine
Senad Hajdarević, predsjednik
- » Vijeće romske nacionalne manjine
Bekteš Redžepi, predsjednik
- » Vijeće slovenske nacionalne manjine
Vasja Simonič, predsjednik

Od osnutka, Županija pomaže rad udruga i zajednica nacionalnih manjina koje djeluju na njezinom području.

» Vijeće srpske nacionalne manjine
Zoran Stanković, predsjednik

» Vijeće talijanske nacionalne manjine
Mauro Graziani, predsjednik.

Predstavници su izabrani iz redova sljedećih nacionalnih manjina:

» predstavnik crnogorske nacionalne manjine
Zoran Šuković

» predstavnik češke nacionalne manjine
Franjo Kuželka

» predstavnik mađarske nacionalne manjine
Gergelj Agošton

» predstavnik makedonske nacionalne manjine
Ilija Hristodulov

» predstavnica ruske nacionalne manjine
Nadežda Tonić

» predstavnica slovačke nacionalne manjine
Miroslava Gržinić

» Predstavnik ukrajinske nacionalne manjine
Viktor Kaminsky.

U mandatu 2021. – 2025. Županija je za redoviti rad (materijalne troškove i ostale troškove) Vijeća nacionalnih manjina iz Proračuna isplatila 274.994 eura. Za rad predstavnika nacionalnih manjina u prethodnom je mandatu isplaćeno 48.415 eura.

Javnim pozivom za sufinanciranje programa i projekata udruga nacionalnih manjina koje djeluju na području Primorsko-goranske županije redovito se prati rad 30-ak udruga. Tijekom četiri godine mandata Javnim pozivom iz Proračuna Primorsko-goranske županije udrugama nacionalnih manjina isplaćeno je 273.314,38 eura za projekte i programe koje provode.

UPRAVNI ODJEL
ZA PRORAČUN,
FINANCIJE
I NABAVU

ŽUPANIJSKI PRORAČUN

Županijski proračun je akt kojim se procjenjuju prihodi i primici te rashodi i izdaci Županije za jednu godinu, a donosi ga Županijska skupština. Osim izvornih županijskih sredstava, uključuje i vlastite te namjenske prihode i primitke proračunskih korisnika, odnosno rashode i izdatke koji se financiraju iz njih pa kad govorimo o županijskom Proračunu, govorimo o konsolidiranom Proračunu Primorsko-goranske županije.

Proračuni Primorsko-goranske županije u mandatnom razdoblju temeljeni su na Zakonu o proračunu i drugim propisima, strateškim dokumentima Primorsko-goranske županije, zaključcima predstavničkog i izvršnog tijela Županije te vlastitim projekcijama prihoda i rashoda.

Proračun Primorsko-goranske županije, u skladu sa zakonskim propisima, puni se poreznim i ostalim prihodima prikupljenim na njezinom području kao i transferima, uglavnom s državne i EU razine, a određeni su makroekonomskim okvirom koji je u ovom mandatnom razdoblju bio povoljniji nego u prethodnom. Naime, prvu je godinu mandatnog razdoblja obilježio snažan gospodarski opravak, nakon značajnog pogoršanja gospodarskih kretanja u 2020. godini uzrokovanog pandemijom koronavirusa. Tako je realna godišnja stopa promjene BDP-a po stanovniku u 2021. godinu iznosila 13,0 %, a u sljedeće dvije godine mandatnog razdoblja 7,0 % i 3,1 %. Pozitivan ekonomski ciklus hrvatskog gospodarstva, započet u prethodnim godinama, trebao bi se nastaviti i u 2024. i 2025. godini za koje se projiciraju stope rasta od 3,6 %, odnosno 3,2 %. Takvo je makroekonomsko okruženje tijekom cijeloga promatranog razdoblja, upotpunjeno s povoljnim kretanjima na tržištu rada u smislu pada nezaposlenosti, omogućilo snažan i stalan rast najvažnijeg prihoda Županije – prihoda od poreza na dohodak, koji je u zadnjoj godini mandata projiciran na 2,5 puta većoj razini, u odnosu na početak mandata. Značajan doprinos navedenom rastu prihoda od poreza na dohodak imali su i inflatorni pritisci na povećanje plaća zaposlenika.

Kao i prethodno, i izvještajno mandatno razdoblje obilježeno je poreznim izmjenama koje su ukupno gledajući u kratkom roku pozitivno utjecale na porezne prihode Županije, ali u srednjem ili dugom roku otvaraju značajne fiskalne rizike za županijski Proračun. Značajna je promjena u ovom mandatnom razdoblju promjena službene valute u 2023. godini, odnosno prelazak na euro te su podaci za 2021. i

2022. godinu, prema zakonskom tečaju, preračunati iz kuna u euro.

Isto tako, u ovom mandatnom razdoblju, radi jačanja odgovornosti za upravljanje javnim sredstvima, postavilo se s uvedenom praksom i dosegnutim standardima u pogledu transparentnosti Proračuna, počev od redovitog savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u fazi izrade Proračuna, izrade i pripreme *Proračunskog vodiča za građane*, do predstavljanja proračunskih podataka na Otvorenom proračunu, zajedničkoj platformi svih županija, koja omogućuje jednostavnu usporedivu vizualizaciju svih županijskih proračuna. Također, redovitom objavom svih proračunskih dokumenata na svojim mrežnim stranicama, Primorsko-goranska županija omogućila je uvid svim građanima u potpune, točne, pravodobne i razumljive informacije o Proračunu, zbog čega je u svim godinama ovoga mandatnog razdoblja dobivala najviše ocjene od Instituta za javne financije, u sklopu godišnjih istraživanja transparentnosti proračuna županija, gradova i općina.

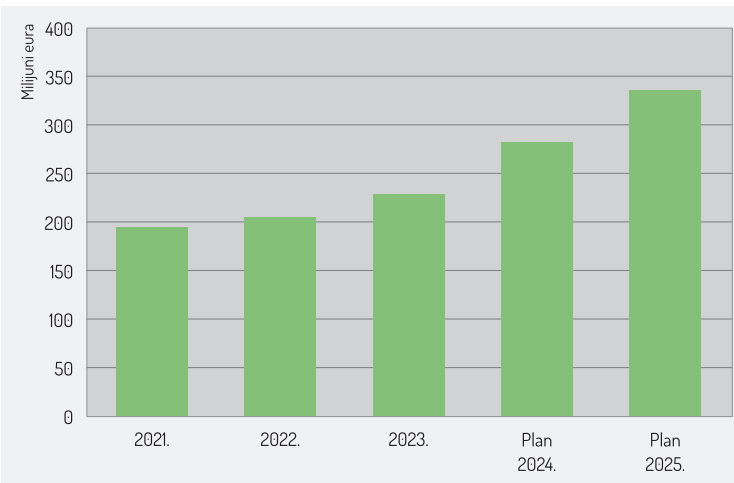
Od početka 2024. godine, u skladu sa zakonskim odredbama, dodatno je podignuta razina transparentnosti županijskog Proračuna na način da je Županija na svojim mrežnim stranicama započela javno objavljivati pretražive i strojno čitljive informacije o trošenju sredstava Županije i njezinih proračunskih korisnika.

Odgovornim pristupom u upravljanju javnim sredstvima, primjenom propisanih postupaka i procedura planiranja i izvršavanja rashoda i izdataka, Primorsko-goranska županija osigurala je održivost županijskih financija i u narednom razdoblju, što će omogućiti daljnje investicije u javnu infrastrukturu te redovito funkcioniranje proračunskih korisnika i pružanje javnih usluga.

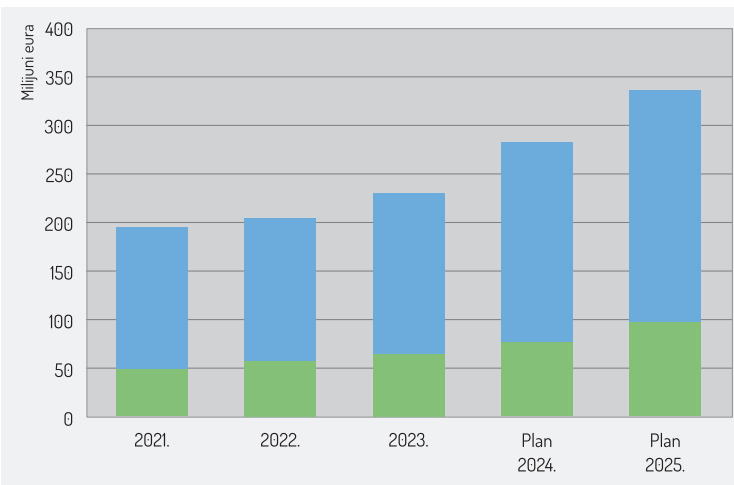
PRIHODI I PRIMICI

Ukupni prihodi i primici Proračuna Primorsko-goranske županije, kao što je prethodno navedeno, sadrže prihode i primitke Županije te namjenske i vlastite prihode i primitke njezinih proračunskih korisnika. Njihovo kretanje po godinama u ovom mandatnom razdoblju prikazano je u Grafikonu 1.

Konsolidirani prihodi i primici Županije i njezinih proračunskih korisnika u svim godinama promatranog razdoblja bilježe rast, posebno u zadnje dvije godine

Grafikon 1.
Konsolidirani prihodi i primitci
Proračuna Primorsko-goranske
županije po godinama u mandatnom
razdoblju 2021. – 2025.

Grafikon 2.
Struktura konsolidiranih prihoda i
primitaka Proračuna Primorsko-
goranske županije prema izvorima i
po godinama u mandatnom razdoblju
2021. – 2025.

mandatnog razdoblja. Naime, početna godina ovoga mandatnog razdoblja, s aspekta proračunskih, a posebno poreznih prihoda, značila je povratak na predpandemijsku razinu, odnosno 2019. godinu. Preostale godine mandatnog razdoblja obilježio je stabilan i snažan rast prihoda kao posljedica oporavka i rasta gospodarske aktivnosti te posljedično i zaposlenosti, ali i značajnih inflatornih pritisaka.

Iz Grafikona 2. razvidno je da je rast ukupnih prihoda i primitaka konsolidiranog Proračuna tijekom mandatnog razdoblja rezultat povećanja prihoda i primitaka Županije, ali i prihoda i primitaka proračunskih korisnika. Prihodi i primici Županije u zadnjoj godini mandatnog razdoblja gotovo su dvostruko veći od onih u prvoj godini, pri čemu je njihovo relativno povećanje veće od relativnog povećanja prihoda i primitaka proračunskih korisnika.

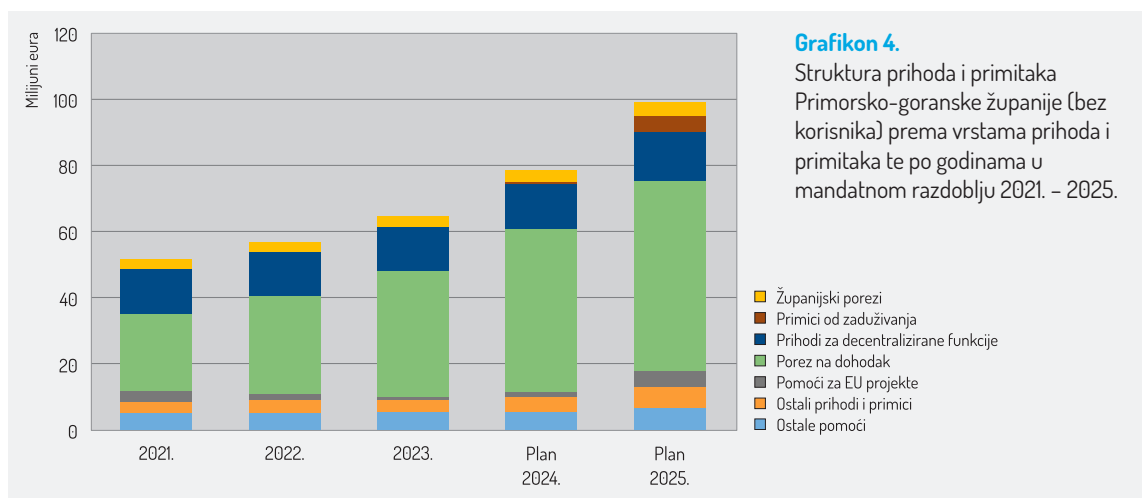
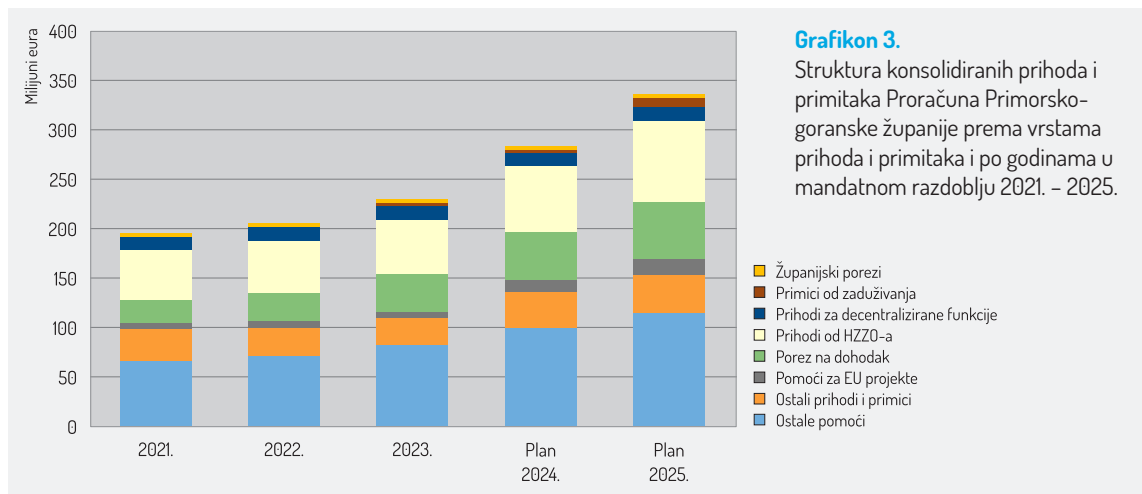
U Grafikonu 3. dan je prikaz strukture prihoda i primitaka konsolidiranog Proračuna prema vrstama prihoda i primitaka po godinama iz kojeg je razvidno da kontinuirani rast u mandatnom razdoblju bilježe prihodi od ostalih pomoći, koji se u najvećem dijelu odnose na prihode ustanova školstva iz Državnog

proračuna kojim se financiraju plaće njihovih zaposlenika, zatim prihodi od poreza na dohodak i županijskih poreza te prihodi zdravstvenih ustanova od HZZO-a.

Prihodi od pomoći za EU projekte, nakon smanjenja u 2022. godini, u zadnje tri godine mandatnog razdoblja bilježe rast, dok prihodi za decentralizirane funkcije i ostali prihodi i primici, nakon smanjenja u 2022. i 2023. godini, u zadnje dvije godine bilježe povećanje.

Najveću volatilnost u promatranom razdoblju, što je i razumljivo, imaju primici od zaduživanja.

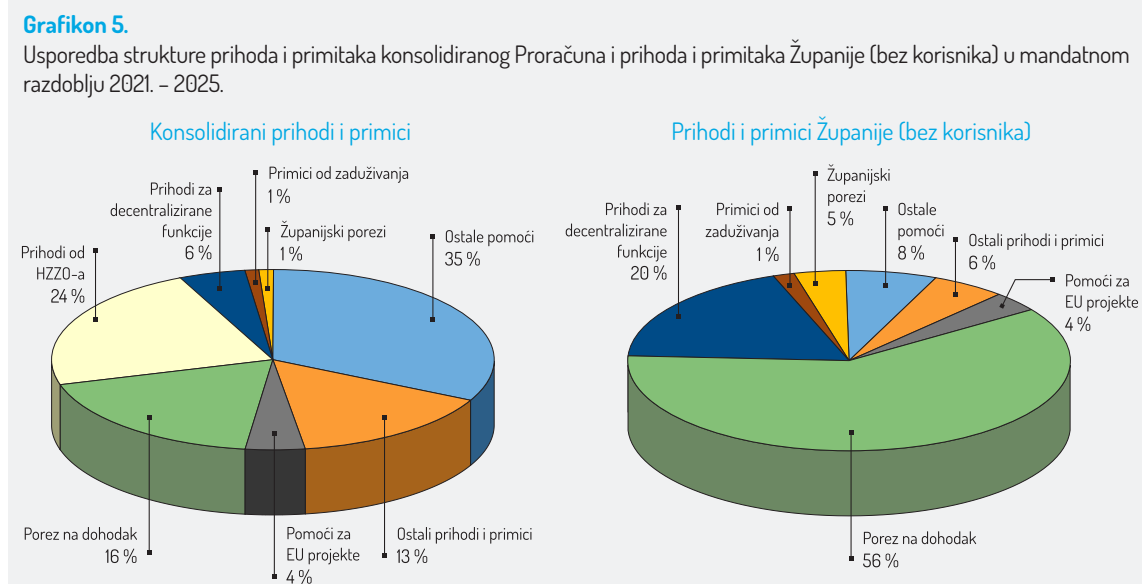
Detaljniji prikaz strukture prihoda i primitaka Županije prema vrstama i po godinama (bez proračunskih korisnika) dan je u Grafikonu 4. iz kojeg je razvidno da najveći doprinos u ukupnom i pojedinačnom rastu po godinama prihoda i primitaka imaju prihodi od poreza na dohodak koji su u zadnjoj godini promatranog razdoblja gotovo dva i pol puta veći, u odnosu na prvu godinu mandatnog razdoblja. Uz prihode od poreza na dohodak, rast u svim godinama promatranog razdoblja bilježe i prihodi od županijskih poreza i prihodi od ostalih pomoći.

U zadnjoj godini mandatnog razdoblja Županija očekuje i značajniji rast prihoda za EU projekte, ali i primitaka od zaduživanja, pri čemu treba naglasiti da na kraju ovoga mandatnog razdoblja ukupna zaduženost Županije, prema kriterijima utvrđenim Zako-

nom o proračunu, ne prelazi 3,5 %, od mogućih 20 %, što predstavlja značajnu polugu u realizaciji kapitalnih projekata u budućem razdoblju.

U Grafikonu 5. prikazana je struktura ukupnih konsolidiranih prihoda i primitaka Proračuna Primorsko-go-

ranske županije u mandatnom razdoblju, odnosno struktura ukupnih prihoda i primitaka Županije, bez prihoda i primitaka korisnika, za isto razdoblje. Iz usporedbe dvaju grafikona razvidne su različite strukture prihoda i primitaka konsolidiranog Proračuna te prihoda i primitaka same Županije. Tako u ovom mandatnom razdoblju, na razini konsolidiranog Proračuna, najveći udio u ukupnim prihodima i primicima imaju prihodi od ostalih pomoći (35 %) i HZZO-a (24 %) kojima se prvenstveno financiraju rashodi poslovanja ustanova školstva, odnosno ustanova zdravstva.

Prihod od poreza na dohodak u ukupnim konsolidiranim prihodima i primicima za mandatno razdoblje sudjeluje s 16 % i treći je prihod po visini udjela, dok u ukupnim prihodima i primicima same Županije ima najveći udjel od 56 %. Drugi najznačajniji prihod Županije čine prihodi za decentralizirane funkcije (20 %), zatim slijede ostale pomoći (8 %), ostali prihodi i primici (6 %), prihodi od županijskih poreza (5 %), prihodi od pomoći za EU projekte (4 %) te, s najmanjim udjelom, primici od zaduživanja (1 %).

RASHODI I IZDACI

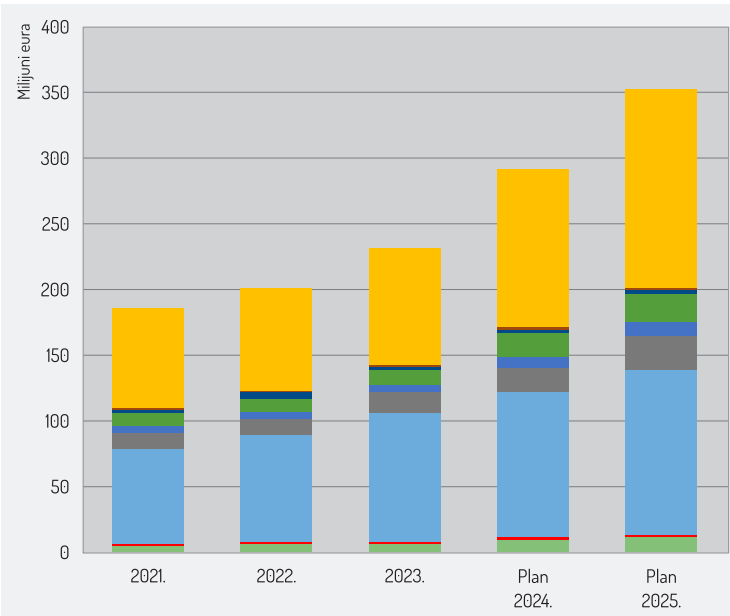
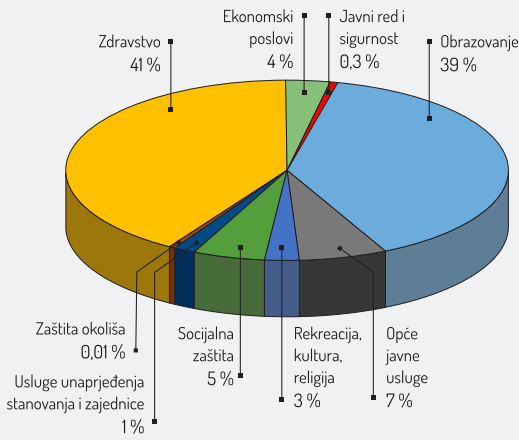
Rashodi i izdaci iskazani su u Proračunu prema proračunskim klasifikacijama, a za potrebe ovog izvješća prikazani su kroz funkcijsku i ekonomsku klasifikaciju, odnosno prema međunarodnoj klasifikaciji funkcija država Ujedinjenih naroda i ekonomskoj namjeni kojoj služe.

Tako su u Grafikonu 6. prikazani udjeli rashoda po funkcijama u ukupnim rashodima konsolidiranog Proračuna u mandatnom razdoblju iz kojeg se može

vidjeti da rashodi za zdravstvo čine 41 % ukupnih rashoda u razdoblju 2021. – 2025., nakon kojih slijede rashodi za obrazovanje (39 %) te rashodi za opće javne usluge (7 %) i socijalnu zaštitu (5 %).

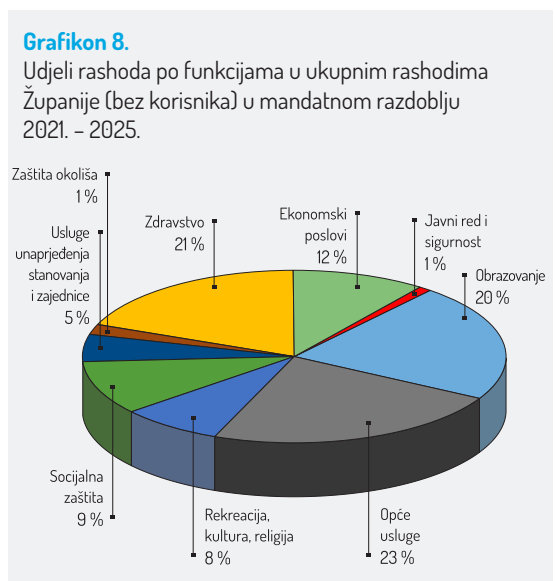
U Grafikonu 7. prikazana je struktura rashoda po funkcijama za svaku godinu mandatnog razdoblja iz koje je razvidno da rashodi za dvije najdominantnije funkcije (zdravstvo i školstvo) bilježe rast u svakoj godini, pri čemu rashodi za funkciju zdravstva najviše rastu u zadnje dvije godine. Osim rashoda za navedene funkcije, u svim godinama rastu i rashodi za socijalnu zaštitu i ekonomske poslove.

Grafikon 6. Udjeli rashoda po funkcijama u konsolidiranom Proračunu u mandatnom razdoblju 2021. – 2025.

Grafikon 7. Struktura rashoda konsolidiranog Proračuna prema funkcijama i po godinama u mandatnom razdoblju 2021. – 2025.

U Grafikonu 8. prikazani su udjeli županijskih rashoda po funkcijama u ukupnim rashodima Županije (bez korisnika) iz čega je vidljivo da u ukupnim rashodima Županije od 2021. do 2025. godine najveći udjel imaju rashodi za opće javne usluge (23 %), za zdravstvo (21 %) i rashodi za obrazovanje (20 %), koji kumulativno čine 64 % ukupnih rashoda Županije u mandatnom razdoblju. Rashodi za ekonomske poslove čine 12 % ukupnih rashoda Županije, rashodi za socijalnu zaštitu i rashodi za rekreaciju, kulturu i religiju 9 %, odnosno 8 %, a rashodi za preostale funkcije ukupno 7 %.

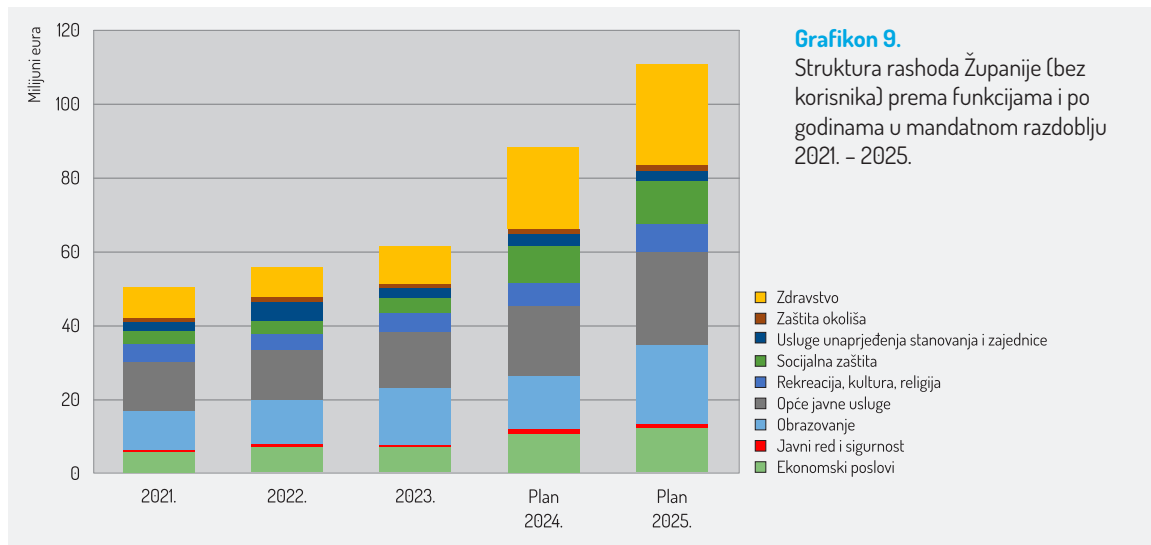
U Grafikonu 9. prikazana je struktura rashoda Županije (bez korisnika) po funkcijama za svaku godinu. Vidljivo je da se značajan rast raspoloživih sredstava Županije u zadnje dvije godine najviše prelio u ras-

hode za najvažnije funkcije Županije: zdravstvo, socijalnu zaštitu, opće javne usluge i obrazovanje, ali i za ekonomske poslove i funkciju rekreacije, kulture i religije.

U Grafikonu 10. dana je usporedba udjela rashoda i izdataka po ekonomskoj namjeni u ukupnim rashodima konsolidiranog Proračuna, odnosno u ukupnim rashodima Županije (bez korisnika) iz kojeg se može zaključiti da se na razini konsolidiranog Proračuna najviše sredstava troši na rashode za zaposlene (62 %) i materijalne rashode (21 %). Navedeni rashodi, što je razvidno iz podataka prezentiranih u Tablici 1., u najvećoj se mjeri odnose na rashode ustanova zdravstva i školstva. Isto tako, navedeni rashodi imaju značajno manji udjel kada se sagledavaju samo rashodi i izdaci financirani iz vlastitih izvora Županije, iako Županija i iz svojih sredstava, posebice sredstava decentralizacije, financira rashode za zaposlene i materijalne rashode zdravstvenih, te ustanova školstva i socijalne skrbi. Za razliku od konsolidiranog Proračuna, rashodi za transfere (pomoći, donacije i subvencije) i kapitalni rashodi imaju značajno veće udjele u ukupnim rashodima i izdacima u rashodima financiranim iz vlastitih izvora Županije.

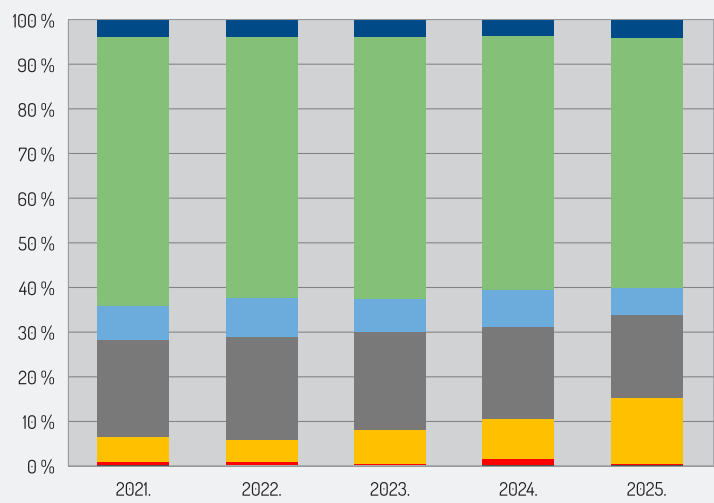
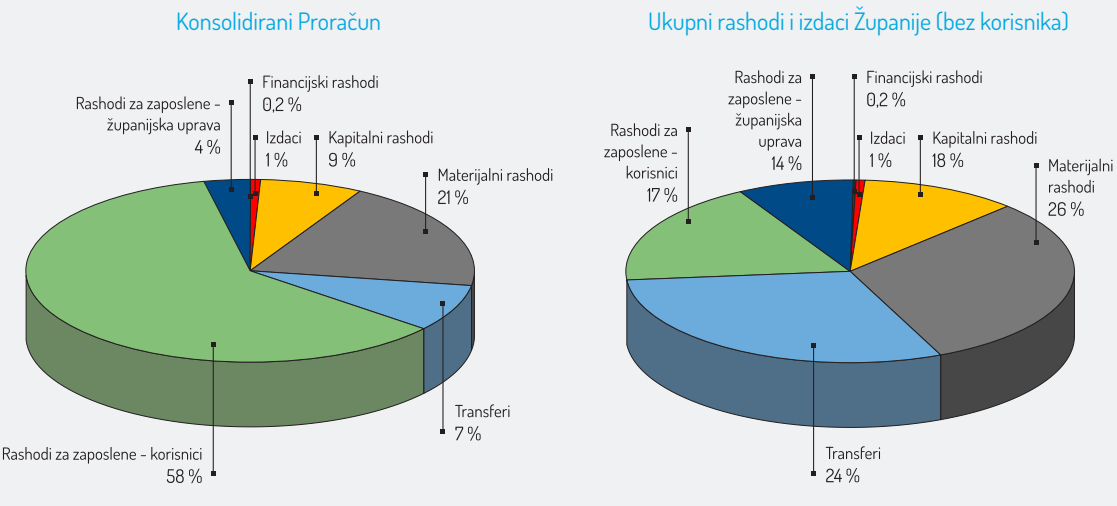
U Grafikonu 11. prikazana je struktura rashoda i izdataka po ekonomskoj namjeni za svaku godinu mandatnog razdoblja, iz koje je razvidno značajno povećanje udjela kapitalnih rashoda od 2023. godine, koje se dogodilo nauštrb smanjenja materijalnih rashoda i transfera.

Isti trend rasta udjela kapitalnih rashoda s razine konsolidiranog Proračuna prisutan je i kod promatranja kretanja godišnjih udjela rashoda i izdataka u

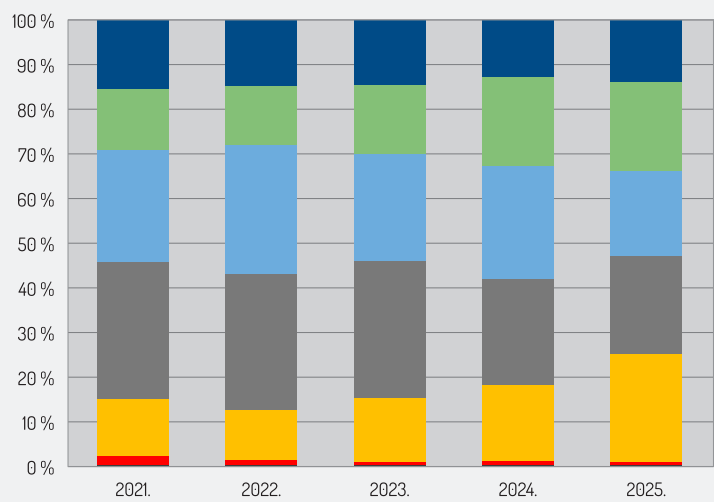
Grafikon 10.

Usporedba udjela rashoda i izdataka u mandatnom razdoblju po ekonomskoj klasifikaciji u rashodima i izdacima konsolidiranog Proračuna s udjelom u ukupnim rashodima i izdacima financiranim iz vlastitih izvora Županije

Grafikon 11.

Udjeli rashoda i izdataka u ukupnim rashodima i izdacima konsolidiranog Proračuna u mandatnom razdoblju 2021. – 2025.

Grafikon 12.

Struktura rashoda i izdataka Županije (bez korisnika) po godinama u mandatnom razdoblju 2021. – 2025.

ukupnim rashodima i izdacima Županije (bez proračunskih korisnika) prikazan na Grafikonu 12. Međutim, iz istog je Grafikona razvidan trend značajnog povećanja udjela rashoda za zaposlene kod prora-

čunskih korisnika čije je financiranje preuzela Županija. Povećanje udjela za navedene skupine rashoda dogodilo se na teret smanjenja udjela transfera i materijalnih rashoda Županije.

Iz Tablice 1. razvidno je, kao što je navedeno, da je najviše sredstava konsolidiranog Proračuna usmjereno u djelatnosti zdravstva i školstva, u njihove rashode za zaposlene i materijalne rashode. Međutim, treba naglasiti da je i najviše kapitalnih rashoda u mandatnom

razdoblju usmjereno u te dvije djelatnosti. Najviše transfera u razdoblju 2021. – 2025. bilo je usmjereno u funkciju ekonomskih poslova, nakon koje slijede funkcije obrazovanja, rekreacije, kulture, religije te usluga unaprjeđenja stanovanja i zajednice.

Tablica 1.
Ukupni rashodi konsolidiranog Proračuna u mandatnom razdoblju prema funkcijama i ekonomskoj namjeni (u eurima)

Funkcija	Ekonomska namjena					Ukupno
	Rashodi za zaposlene	Materijalni rashodi	Financijski rashodi	Transferi	Kapitalni rashodi	
Opće javne usluge	50.398.324,66	24.602.991,33	477.741,56	6.100.166,01	4.090.351,73	85.669.575,29
Javni red i sigurnost	0,00	65.154,58	0,00	3.239.843,67	12.059,83	3.317.058,08
Ekonomski poslovi	5.380.895,83	6.290.998,32	12.679,18	32.321.588,26	1.616.900,18	45.623.061,75
Zaštita okoliša	1.937.818,81	3.582.793,41	4.125,62	373.296,62	610.317,29	6.508.351,75
Usluge unaprjeđenja stanovanja i zajednice	3.351.025,95	2.612.912,94	1.051,10	10.770.564,01	216.793,36	16.952.347,35
Zdravstvo	315.214.714,32	122.630.494,46	943.283,63	3.681.215,20	70.135.267,18	512.604.974,78
Rekreacija, kultura, religija	6.870.054,22	9.400.890,81	19.021,32	15.916.375,92	821.891,94	33.028.234,22
Obrazovanje	366.853.577,66	77.836.857,88	624.001,03	16.019.639,78	27.319.803,04	488.653.879,40
Socijalna zaštita	33.635.875,04	16.279.941,58	28.151,16	7.224.008,07	12.260.643,56	69.428.619,42
Ukupno	783.642.286,49	263.303.035,30	2.110.054,61	95.646.697,54	117.084.028,11	1.261.786.102,05

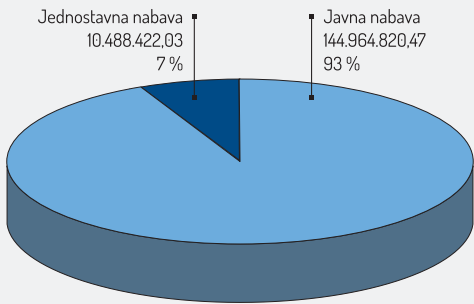
JAVNA NABAVA

Realizacija županijskih aktivnosti i projekata u značajnoj mjeri zasniva se na prethodno provedenim postupcima nabave. Sustav nabave u Primorsko-goranskoj županiji u stalnom je razvoju kako bi se osigurala zakonitost i usklađenost svih postupaka s načelima javne nabave. Time istodobno i njihova transparentnost i učinkovitost, pri čemu je proces nabave, od faze planiranja do izvršavanja, integriran s procesima planiranja i izvršavanja Proračuna.

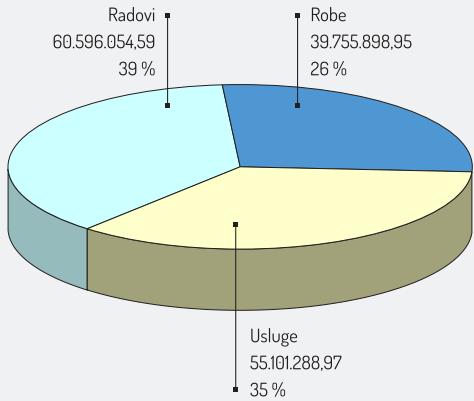
Podaci o nabavi u ovom Izvješću odnose se na razdoblje od 2021. do 2025. godine, pri čemu su podaci za 2024. i 2025. godinu planski. Tako ukupna vrijednost sklopljenih, odnosno planiranih ugovora u nabavi u razdoblju od 2021. do 2025. godine, iznosi 155,5 milijuna eura, od čega je 145,0 milijuna eura vrijednost ugovora temeljem postupaka javne nabave, a 10,5 milijuna eura čine ugovori temeljem postupaka jednostavne nabave (Grafikon 13.).

Od ukupne vrijednosti nabave u razdoblju od 2021. do 2025. godine, 55,1 milijun eura se odnosi na nabavu usluga, 39,8 milijuna eura na nabavu roba, dok vrijednost radova iznosi 60,6 milijuna eura (Grafikon 14.).

Grafikon 13.
Struktura postupaka nabave u razdoblju od 2021. do 2025. godine (u eurima)

Grafikon 14.
Struktura postupaka nabave u razdoblju od 2021. do 2025. godine prema predmetu nabave (u eurima)

UPRAVNI ODJEL
ZA PROSTORNO
UREĐENJE,
GRADITELJSTVO
I ZAŠTITU OKOLIŠA

meta, od čega su riješena 70.873, što je gotovo 78 %. Iz prethodnog je razdoblja prenesen veliki broj redovitih predmeta i zahtjeva za ozakonjenje zgrada što i dalje opterećuje rad službe. Od početka procesa legalizacije, Odsjek je zaprimio oko 52 tisuće takvih predmeta, od kojih je u izvještajnom razdoblju u obradi bilo 11.332.

I dalje se mrežnim servisom, odnosno mrežnom stranicom <http://www.graditeljstvo.pgz.hr> omogućava investitorima uvid u stanje predmeta koji su podneseni do 2019. godine. Od 1. siječnja 2020. godine Odjel je ušao u centralizirani sustav eDozvola na razini Republike Hrvatske, tako da je podnositeljima od tada omogućeno predavati zahtjeve i nadopunjavati podneske, te tim sustavom pratiti postupke.

Dokumenti prostornoga uređenja

U mandatnom razdoblju Odjel je kao nositelj izrade proveo postupak izmjene Prostornog plana Primorsko-goranske županije te je u studenom 2023. godine Županijska skupština donijela Odluku o III. izmjenama i dopunama Prostornoga plana. Također je potkraj 2023. godine pokrenut postupak izrade IV. izmjena i dopuna Prostornog plana Primorsko-goranske županije.

Procjena vrijednosti nekretnina

U informacijski sustav tržišta nekretnina (eNekretnine) Porezna uprava trajno unosi ugovore koje je, prema Zakonu o procjeni vrijednosti nekretnina, potrebno evaluirati. U izvještajnom razdoblju Odjel je zaprimio radi evaluacije 39.037 ugovora o prometu nekretnina za područje Primorsko-goranske županije. Do kraja 2024. godine evaluirano je 12.921 ugovora. U izvještajnom je razdoblju bilo u obradi 3.683 predmeta iz područja procjene vrijednosti nekretnina. Od toga je izdano:

- » 1.746 izvadaka iz zbirke kupoprodajnih cijena nekretnina
- » 1.409 mišljenja Povjerenstva o usklađenosti izrađenih procjemenih elaborata sa Zakonom, a
- » na zahtjev jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i 110 podataka o prosječnoj vrijednosti zemljišta na zahtjev upravnih tijela.

Procjeniteljsko povjerenstvo održalo je 90 sjednica, na kojima je uz donošenje mišljenja o usklađenosti elaborata, redovito i u skladu sa zakonskim obvezama donosilo ažurirane planove približnih vrijednosti (PPV) i Izvješća o tržištu nekretnina za svoje područje nadležnosti.

DOKUMENTI ZAŠTITE OKOLIŠA

Obveza donošenja dokumenata za zaštitu okoliša i njegovih sastavnica određena je propisima iz područja zaštite okoliša te gospodarenja otpadom i vodama. Od 2022. do 2024. godine pripremljena su dva takva dokumenta, a njihovim usvajanjem i provedbom Županija ispunjava zakonom utvrđene obveze iz područja zaštite okoliša i gospodarenja otpadom koje se provode na regionalnoj razini.

U mandatnom je razdoblju donesena Odluka o odvodnji otpadnih voda na području aglomeracije Rijeka kojom se, među ostalim, propisuje način odvodnje otpadnih komunalnih i oborinskih voda, uvjeti njihova ispuštanja, i nadležnost održavanja sustava javne odvodnje.

Izrađeno je i Izvješće o provedbi Programa zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama u Primorsko-goranskoj županiji za razdoblje 2019. – 2022. Izvješće je namijenjeno informiranju javnosti, uključujući udruge i organizacije za zaštitu okoliša, zaštitu potrošača, udruge i organizacije koje zastupaju interese osjetljivih skupina stanovništva, gospodarska udruženja te nadležna tijela za zaštitu zdravlja i javno zdravstvo o provedbi mjera određenih tim Programom.

U skladu s izmjenama propisa iz područja gospodarenja otpadom i sustava planiranja gospodarenja otpadom, koji uvodi novost da se Plan izrađuje na regionalnoj razini, tijekom 2023. godine započelo se s izradom Plana gospodarenja otpadom na području Primorsko-goranske županije koji će obuhvatiti one ciljeve usklađene s ciljevima Zakona o gospodarenju otpadom i biti usklađen s ciljevima Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

Ciljevi županijskog Plana gospodarenja otpadom usmjereni su na:

- » unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom na području čitave jedinice područne (regionalne) samouprave, tj. Primorsko-goranske županije, u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima i propisima
- » smanjivanje ili sprječavanje nastanka komunalnog otpada
- » smanjivanje odlaganja komunalnog i biorazgradivog otpada
- » unaprjeđenje postojećeg sustava odvojenog prikupljanja komunalnog otpada

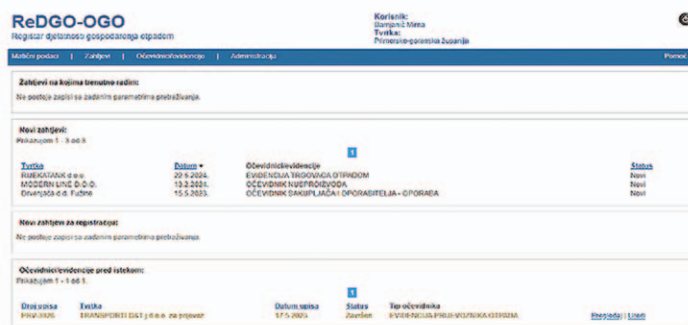
- » unaprjeđenje sustava za odvojeno prikupljanje i uporabu biootpada
- » unaprjeđenje sustava gospodarenja opasnim otpadom
- » unaprjeđenje sustava gospodarenja posebnim kategorijama otpada
- » poticanje ponovne uporabe, recikliranja i uporabe nastalog otpada
- » izgradnju novih i pravilno vođenje postojećih reciklažnih dvorišta i mobilnih reciklažnih dvorišta
- » izobrazno-informativne aktivnosti stanovništva o gospodarenju otpadom
- » sprječavanje nastajanja novih i sanacija postojećih divljih odlagališta
- » sanaciju postojećih neuređenih odlagališta komunalnog otpada te
- » ostvarenje svih ciljeva propisanih Zakonom o gospodarenju otpadom.

Svake se godine donosi Izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske na području Primorsko-goranske županije za prethodnu godinu i Odluka o određivanju morskih plaža na području Primorsko-goranske županije, na kojima će se provoditi praćenje kakvoće mora za kupanje za predstojeću sezonu.

Procjena utjecaja zahvata na okoliš

Upravni je odjel sudjelovao u postupcima ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš koje je, u skladu s Uredbom o procjeni utjecaja zahvata na okoliš, provodilo tadašnje Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, sada Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije. U mandatnom je razdoblju izdano 80 mišljenja u takvim postupcima. Uz navedeno, za zahvate koji su u skladu s Uredbom u nadležnosti Županije, provedena su 23 postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš; višestruko je to povećanje u odnosu na prethodno mandatno razdoblje kada je provedeno šest takvih postupaka. U predmetnom je razdoblju izdano i 142 mišljenja o potrebi provedbe postupka ocjene za pojedine zahvate u prostoru.

Uz navedeno, temeljem Zakona o zaštiti okoliša, Upravni odjel sudjeluje u postupcima ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš dokumenata koji se donose na lokalnoj razini, davanjem mišljenja o potrebi provedbe ocjene, odnosno strateške procjene utjecaja dokumenata na okoliš, ili davanjem mišljenja o navedenim postupcima. U

Aplikacija Registar djelatnosti gospodarenja otpadom

mandatnom je razdoblju izdano gotovo 420 takvih mišljenja. Upravni je odjel u suradnji s članovima Povjerenstava sudjelovao i u postupcima donošenja rješenja o prihvatljivosti zahvata na okoliš temeljem izrađenih studija utjecaja na okoliš u pet pojedinih zahvata.

Registar onečišćivanja okoliša

Temeljem odredaba Pravilnika o registru onečišćivanja okoliša, obveznici prijavljuju podatke o ispuštanjima i/ili prijenosu onečišćujućih tvari u zrak, vodu, i/ili more i tlo, te o gospodarenju otpadom u bazu Registra onečišćivanja okoliša. U mandatnom razdoblju na taj je način obrađeno 489 korisničkih računa s podacima onečišćivača o ispuštanju onečišćujućih tvari. Osim toga, Zakonom o gospodarenju otpadom uvedene su nove obveze upravnim tijelima Županija za vođenje Očvevidnika sakupljača i oporabitelja otpada te za vođenje Evidencije prijevoznika otpada, posrednika otpadom, trgovaca otpadom i reciklažnih dvorišta. Zahtjevi za upis u Očvevidnik i Evidencije predaju se mrežnom aplikacijom Registra djelatnosti gospodarenja otpadom (ReDGO-OGO) ili u pisanom obliku. U izvještajnom je razdoblju obrađeno oko 220 takvih zahtjeva.

Rješavanje predmeta u drugom stupnju iz oblasti komunalnog gospodarstva

U skladu sa Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, Županija vodi drugostupanjske upravne postupke, odnosno odlučuje o žalbama izjavljenima protiv pojedinačnih upravnih akata koje donose općinska i gradska upravna tijela, kojima rješavaju o pravima, obvezama i pravnim interesima fizičkih i pravnih osoba u oblasti komunalnog gospodarstva.

Tijekom izvještajnog razdoblja u radu su bila ukupno 1.004 upravna predmeta i riješeno ih je 789, ili 79 %.

JAVNA USTANOVA ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Prostorno planiranje

Za Prostorni plan Primorsko-goranske županije – temeljni dokument prostornog uređenja u Županiji donesen 2013. godine – u ovom su mandatom razdoblju usvojene II. (9. lipnja 2022.) i III. izmjene i dopune (27. rujna 2023.). Odlukom od 14. prosinca 2023. godine pokrenuta je izrada IV. izmjena i dopuna Prostornog plana. U postupku IV. izmjena i dopuna Prostornog plana, Javna ustanova Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije je stručni izrađivač.

Zavod izrađuje i prostorne planove uređenja te izvješća o stanju u prostoru općina i gradova. U mandatom je razdoblju dovršena izrada i usvojene su četiri izmjene i dopune prostornih planova uređenja općina: Čavle, Jelenje i Mrkopalj. Započela je i izrada još dviju izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Fužine. Dvršena je izrada šest Izvješća o stanju u prostoru općina i gradova (Fužine, Viškovo, Čavle, Delnice, Mrkopalj, Ravna Gora), a u 2024. godini započela je izrada još dva takva Izvješća (Jelenje, Klana).

U Zavodu se neprekidno vodi i održava Informacijski sustav prostornog uređenja PGŽ-a. U mandatom je razdoblju u Informacijski sustav prostornog uređenja PGŽ-a uneseno 219 prostornih planova svih razina s 456 pripadajućih odluka o izradi/donošenju/stavljanju izvan snage. Ukupno je obrađeno i uneseno 1.345 kartografskih prikaza iz 130 arhiviranih prostornih planova.

U okviru Informacijskog sustava prostornog uređenja vode se registri podataka o prostoru i GIS baza prostornih planova. Postojeća baza podataka sustavno se dorađuje u skladu s izmjenama i dopunama prostorno-planske dokumentacije.

Sastavni je dio Informacijskog sustava prostornog uređenja Geoportal Primorsko-goranske županije koji je dostupan javnosti i registriranim korisnicima putem mrežne stranice Zavoda. Geoportal se sastoji od više mrežnih preglednika razvijenih na različitim informatičkim platformama:

- » VidiPlan – preglednik prostornih planova
- » PratiPlan – preglednik prostornih planova u izradi i na javnoj raspravi
- » IzvadiPlan – izvadak iz grafičkog dijela Prostornog plana PGŽ-a

- » Praćenje podataka o stanju u prostoru PGŽ-a
- » Preglednik za Registrirane korisnike (jedinice lokalne samouprave)
- » Preglednik lovišta
- » Katalog brownfield lokacija na području PGŽ-a
- » INFO.PGŽ te
- » Preglednik ranjivosti obalnog područja zbog podizanja razine mora.

Procjena ranjivosti obalnog pojasa Primorsko-goranske županije zbog klimatskih promjena i podizanja razine mora

Globalne klimatske promjene u obalnom području Primorsko-goranske županije vidljive su po sve učestalijim ekstremnim klimatskim događajima. U 2021. godini izrađena je studija *Analiza ugroženosti od obalnog plavljenja ranjivih naselja PGŽ-a*, kojom su detaljnije obrađena četiri posebno ranjiva naselja (Cres, Rab, Punat i Volosko). Kao nastavak aktivnosti, u 2022. i 2023. godini tiskana je i predstavljena znanstveno-stručna publikacija *Analiza ranjivosti obalnog područja Primorsko goranske županije zbog podizanja razine mora*.

JAVNA USTANOVA PRIRODA

Osnovna je djelatnost Javne ustanove Priroda upravljati i skrbiti na području Primorsko-goranske županije nad 26 zaštićenih dijelova prirode, speleološkim objektima te nad dijelom ekološke mreže Natura 2000. Ustanova upravlja i vodi i dva dislocirana centra:

- » Centar za posjetitelje Velike zvijeri u Staroj Sušici (Gorski kotar) i
- » Centar za posjetitelje i oporavište za bjeloglave supove Beli (na Cresu).

Centar za posjetitelje Velike zvijeri

U srpnju 2021. godine svoja vrata otvorio je novi Centar za posjetitelje Velike zvijeri, smješten u pitoresknom goranskom mjestu Stara Sušica, uz bajkoviti istoimeni frankopanski dvorac. Tijekom projekta rekonstruirana je stara ruševna zgrada i prenamijenjena u edukativni prostor, tematski posvećen medvedu, vuku i risu. To su strogo zaštićene vrste koje u Gorskom kotaru dijele isto stanište, dok su u brojnim europskim zemljama njihove populacije u potpunosti nestale. Multimedijalni postav Centra na zanimljiv

U Centru se održavaju zanimljive edukativne radionice.

Detalj iz multimedijalnog postava Centra za posjetitelje Velike zvijeri

način kazuje o biologiji i ekologiji velikih zvijeri, o odnosu s ljudima kroz povijest i važnoj ulozi koju ti predatori imaju u ekosustavu.

Centar godišnje posjeti više od 10 tisuća posjetitelja, a njegova prvenstveno edukacijska uloga pozicionirala ga je na turističko-izletničkoj karti Gorskog kotara. Projekt je sufinanciran iz Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020., ukupne vrijednosti nešto više od jedan milijun eura, od kojih su 300 tisuća eura sufinancirali Primorsko-goranska županija i Javna ustanova Priroda.

Unaprjeđenje oporavišta za bjeloglave supove Beli

Bjeloglavi sup strogo je zaštićena i još jedina preostala vrsta iz skupine strvinara koja u Republici Hrvatskoj svoje stanište ima samo na nekoliko kvarnerskih otoka, a najviše parova gnijezdi na otoku Cresu. Radi očuvanja i zaštite bjeloglavih supova, Javna ustanova Priroda upravlja Centrom za posjetitelje i oporavištem za bjeloglave supove u Belom. Svake je godine, u prosjeku 10-ak supova spašeno, oporavljeno i pušteno natrag u prirodu, čime oporavište za bjeloglave supove ima ključnu ulogu u aktivnoj zaštiti posljednje populacije supova u Hrvatskoj.

Upravo zbog toga proveden je 2021. i 2022. godine projekt unaprjeđenja postojećih i uspostave novih kapaciteta nastamba za smještaj i brigu o bjeloglavim supovima. Nabavljena je dijagnostička oprema; povećani kapaciteti za pohranu hrane za ptice na

Supovi na oporavku u letnici

Ambulantni prostor u oporavištu za bjeloglave supove

oporavku; osnažena su znanja djelatnika i općenito svijest o važnosti očuvanja supova u ekosustavu. Vrijednost projekta sufinanciranog iz Kohezijskog fonda, Operativni program Konkurentnost i kohezija, iznosi 120 tisuća eura. U provedbi je i projekt *LIFE SUPport – osiguravanje budućnosti za bjeloglave supove u Hrvatskoj* (2023. – 2027.).

Donošenje planova upravljanja ekološkom mrežom

Tijekom 2023. godine Javna ustanova Priroda izradila je i donijela tri upravljačka dokumenta ekološke mreže Natura 2000:

- » Plan upravljanja zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže Gorskog kotara
- » Plan upravljanja zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže otoka Krka i
- » Plan upravljanja zaštićenim područjima i područjima ekološke mreže otoka Raba.

Planovi upravljanja podloga su i za financiranje budućih aktivnosti iz područja zaštite ciljanih vrsta i staništa, ali i strateški dokumenti upravljanja tim područjima. Planovi su izrađeni za sve javne ustanove iz sektora zaštite prirode u Hrvatskoj, u okviru projekta Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja – *Razvoj okvira za upravljanje ekološkom mrežom Natura 2000*.

UPRAVNI ODJEL ZA ZDRAVSTVO

Zdravlje je jedna od glavnih odrednica ljudske egzistencije i uvelike određuje društveni, gospodarski, kulturni i politički život svakog pojedinca. Upravljanje zdravstvenim sustavom iznimno je složen proces i zahtijeva multidisciplinarnan pristup. Izazovi s kojima se zdravstveni sustav danas susreće, odnose se na financijsku održivost, demografsko starenje stanovništva i nedovoljan broj zdravstvenih djelatnika. Razmjeri odgovornosti Upravnog odjela za zdravstvo Primorsko-goranske županije i svih dionika u zdravstvenom sustavu na području Županije, iznimno su složeni. Sinergija znanja, iskustva i promišljanja onih koji rade u sustavu zdravstva te onih koji taj sustav koriste, ključ je budućnosti i uspjeha.

Područje odgovornosti Upravnog odjela za zdravstvo Primorsko-goranske županije, regulirano je posebnim Zakonom, a odnosi se primarno na osiguravanje uvjeta za zaštitu, očuvanje i poboljšanje zdravlja stanovništva, organiziranjem i osiguravanjem ostvarivanja zdravstvene zaštite na svom području.

Primorsko-goranska županija osnivač je osam zdravstvenih ustanova:

- » Doma zdravlja PGŽ
- » Nastavnog zavoda za javno zdravstvo PGŽ
- » Zavoda za hitnu medicinu PGŽ
- » Thalassoterapije Opatija
- » Thalassoterapije Crikvenica
- » Županijske specijalne bolnice Insula
- » Lječilišta Veli Lošinj i
- » Ljekarne Jadran.

Značajna ulaganja Primorsko-goranske županije u zdravstveni sustav, prvenstveno u zdravstvene ustanove čiji je osnivač, provode se programima:

- » *Sigurnost zdravlja i prava na zdravstvene usluge*
- » *Unaprjeđenje kvalitete zdravstvene zaštite i*
- » *Investicije u zdravstvenu infrastrukturu.*

U njih je u mandatnom razdoblju uloženo ukupno 29.567.711,92 eura iz županijskog Proračuna radi daljnjeg razvoja Primorsko-goranske županije kao regije zdravlja i kvalitete života, što je ujedno jedan od posebnih ciljeva Provedbenog programa Primorsko-goranske županije za razdoblje 2021. – 2025. Unutar toga posebnog cilja, definirano je pet mjera koje se prožimaju kroz programe i aktivnosti koje provodi Upravni odjel, a to su:

1. Promicanje zdravog načina života i cjeloživotne tjelesne aktivnosti.

Tablica 1. Ulaganje Primorsko-goranske županije u zdravstvene ustanove čiji je osnivač, u razdoblju 2021. – 2024.

Program	Financiranje iz Proračuna PGŽ-a 2021. – 2024. (u eurima)
Sigurnost zdravlja i prava na zdravstvene usluge	20.562.508,42
Investicije u zdravstvenu infrastrukturu	7.968.987,91
Unaprjeđenje kvalitete zdravstvene zaštite – nadstandard	1.036.215,59
Ukupno	29.567.711,92

2. Modernizacija, izgradnja i opremanje zdravstvene infrastrukture i podrška zdravstvenom sustavu u post-COVID razdoblju.

3. Kvalitetno i održivo upravljanje, organizacija i informiranje u području zdravstva.

4. Osiguranje kvalitetnog, dostupnog i priuštivog pristupa zdravstvenim uslugama.

5. Sustavno ulaganje u kvalitetu obrazovanja i usavršavanja zdravstvenih djelatnika.

SIGURNOST ZDRAVLJA I PRAVA NA ZDRAVSTVENE USLUGE

Program podrazumijeva:

- » provedbu osnovne djelatnosti zdravstvenih ustanova na primarnoj i sekundarnoj razini zdravstvene zaštite
- » specijalizacije doktora medicine
- » specijalizacije medicinskih sestara i tehničara

Radni sastanak župana Zlatka Komadine s čelnicima općina i gradova o stanju obiteljske medicine i mjerama za očuvanje sustava primarne zdravstvene zaštite

- » zdravstvene mjere zaštite okoliša
- » socijalno-medicinska istraživanja
- » povećanje dostupnosti zdravstvene zaštite u Gorskom kotaru i na otocima
- » sufinanciranje hitne medicinske pomoći u turističkoj sezoni
- » sufinanciranje dežurne ambulante

Primorsko-goranska županija osigurala je smještajne kapacitete za liječnike u Gorskom kotaru.

Županija provodi brojne programe edukacije, prevencije i promidžbe zdravlja.

- » sufinanciranje sportske ambulante te
- » ostale programe razvoja zdravstvenog standarda.

U mandatnom je razdoblju uloženo ukupno 20.562.508,42 eura iz Proračuna Primorsko-goranske županije.

UNAPRJEĐENJE KVALITETE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Program se odnosi na aktivnosti vezane za promicanje cjeloživotne tjelesne aktivnosti i zdravog načina života. Aktivnosti koje se provode odnose se na programe edukacije, prevencije i promidžbe zdravlja, organizaciju zdravstveno-rekreativnog kampa za djecu iz Vukovara i za djecu s cerebralnom i dječjom paralizom te provedbu EU projekta kod ustanova. U mandatnom je razdoblju uloženo ukupno 1.036.215,59 eura iz Proračuna Primorsko-goranske županije.

INVESTICIJE U ZDRAVSTVENU INFRASTRUKTURU

Program se odnosi na aktivnosti za tekuće i investicijsko održavanje, dodatna ulaganja na građevinskim objektima, obnavljanje vozila te nabavu medicinsko-tehničke i ostale opreme. U mandatnom razdoblju Županija je uložila 7.968.987,91 eura za provedbu toga programa kod zdravstvenih ustanova.

Osim zakonske obveze, ulažu se značajna sredstva u razvoj programa iznad standardne razine zdravstvene zaštite. Značajniji programi (sufinancirani iznad zakonskog standarda u izvještajnom razdoblju jesu:

Novouređeni Kabinet za primaljstvo Fakulteta zdravstvenih studija u Rijeci

- » sufinanciranje kapitalnih ulaganja na građevinskim objektima Kliničkoga bolničkog centra Rijeka (97.312,43 eura)
- » sufinanciranje palijativne zdravstvene skrbi – Hospicij Marija Krucifiksa Kozulić (232.178,24 eura)
- » sufinanciranje programa udruga u zdravstvu – Program javnih potreba (170.328,84 eura)
- » prijevoz onkoloških pacijenata na terapiju (66 tisuća eura) te
- » brojni programi iznad zakonskog standarda koje provode zdravstvene ustanove čiji je osnivač Županija, temeljem programa *Unaprjeđenje kvalitete zdravstvene zaštite*.

PRIJEVOZ ONKOLOŠKIH BOLESNIKA

Primorsko-goranska županija od rujna 2023. godine sufinancira prijevoz onkoloških pacijenata na i s terapija. S obzirom na velik broj samačkih kućanstva ovakva vrsta pomoći od velikog je značenja gledano i s organizacijskog i financijskog aspekta. Financiranje je usmjereno prema jedinicama lokalne samouprave koje u svojim sredinama mogu organizirati prijevoz te u tom slučaju do 50 % troškova sufinancira Županija. U 2023. godini bilo je uključeno pet jedinica lokalne samouprave, dok je 2024. godine taj broj udvostručen na 10.

Upravni odjel aktivno je uključen u rad stalnih radnih tijela Županijske skupštine Primorsko-goranske županije te ostalih povjerenstava i radnih skupina iz područja zdravstva: Odbora za zdravstvo, Savjeta za zdravlje Primorsko-goranske županije, Povjerenstva

za zaštitu prava pacijenata Primorsko-goranske županije i Povjerenstva za nadzor nad radom mrtvozornika Primorsko-goranske županije, Stožera za zarazne bolesti Primorsko-goranske županije i Stožera civilne zaštite Primorsko-goranske županije.

DOM ZDRAVLJA PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Dom zdravlja Primorsko-goranske županije zdravstvena je ustanova koja pruža zdravstvene usluge na primarnoj i sekundarnoj razini zdravstvene zaštite. Tijekom turističke sezone ustanova organizira i poseban rad turističkih ambulanti u ispostavama, u suradnji s jedinicama lokalne samouprave i Primorsko-goranskom županijom.

U mandatnom je razdoblju, nabavljena medicinska oprema u vrijednosti 2.371.852,70 eura, od koje ističemo nabavu:

- » digitalnog mamografa s tomosintezom (1 kom) i 2D panoramski digitalni ortopan (1 kom) za potrebe Centra za prevenciju i dijagnostiku kroničnih masovnih nezaraznih bolesti na adresi Park Nikole Hosta 1, Rijeka
- » EKG uređaj (16 kom)
- » kardio stolice (20 kom)
- » UTZ uređaj za radiološku ordinaciju (2 kom), Ispostave Rijeka i Delnice
- » automatski injektor za CT (1 kom), Ispostava Rijeka
- » udarni val s urološkim sustavom (1 kom), Ispostava Rijeka
- » uređaj za dvokanalnu elektroterapiju za fizikalnu terapiju (5 kom), Ispostave Rijeka i Delnice
- » stolice za evakuaciju (10 kom) za potrebe saniteta, Ispostava Rijeka
- » ručni prijenosni analizator krvi (1 kom) za potrebe Centra za dijalizu, Ispostava Mali Lošinj
- » ortoreter (3 kom) za Ispostave Crikvenica, Krk, Rab
- » optička koherentna tomografija OCT (1 kom) za oftalmološku ordinaciju, Ispostava Rijeka
- » ginekološki UTZ uređaj (1 kom), Ispostava Crikvenica
- » oprema za dermatološku i oftalmološku ordinaciju, Ispostava Rijeka.

Prvi mobilni mamograf na području Županije s ugrađenim digitalnim uređajem za mamografiju s tomosintezom

Ordinacije na području Gorskog kotara i otoka opremljene su novom medicinskom opremom, u vrijednosti 107.630 eura.

Nabavljen je prvi mobilni mamograf na području Županije, s ugrađenim digitalnim uređajem za mamografiju s tomosintezom, financijske vrijednosti 331.000 eura. Njegovom nabavom povećala se dostupnost zdravstvene usluge pacijentima na području Gorskog kotara i otoka. Prostor vozila, u kojem je smješten mamograf, veličine je gotovo 14 m² s odgovarajućom zaštitom od RTG zračenja.

Za usluge tekućeg i investicijskog održavanja građevinskih objekata, prijevoznih sredstava, medicinske i ostale opreme, uloženo je 3.618.604,47 eura:

- » Izvedeni su radovi na ugradnji vertikalno podiznih platformi u sklopu zgrade Doma zdravlja PGŽ na lokaciji Ive Marinkovića 11, Ispostava Rijeka i lokaciji Vinogradska 2a, Ispostava Krk.
- » Izvedeni su građevinski radovi na održavanju zgrada Doma zdravlja PGŽ na lokacijama Cres, Pehlin, Podmurvice.
- » Uređena je stomatološka ordinacija i izvedeni su građevinski radovi na uređenju parkirališta ispred zgrade Doma zdravlja PGŽ u Ispostavi Mali Lošinj.
- » Uređen je medicinsko-biokemijski laboratorij Doma zdravlja PGŽ u Ispostavi Rijeka te III. kat Doma zdravlja PGŽ na lokaciji Ive Marinkovića 11, Ispostava Rijeka.
- » Zamijenjen je pokrov na dijelu krova i saniran toplovod u zgradi Doma zdravlja PGŽ u Ispostavi Mali Lošinj.
- » Izvedeni su radovi na instalaciji centralnog grijanja s ugradnjom novoga toplovođenog kotla u zgradi

Doma zdravlja PGŽ u Ispostavi Opatija (na lokaciji Lovran).

Vozni park ustanove obnovljen je s 13 vozila za potrebe sanitetskog prijevoza, u vrijednosti 598.045,25 eura (djelatnost saniteta u 2024. godini preuzela je ustanova Zavod za hitnu medicinu PGŽ), te pet automobila za potrebe kućne njege i patronaže vrijednosti 62.269 eura. Nabavljeno je i 20 vozila za potrebe patronaže i kućne njege ukupne vrijednosti 270 tisuća eura.

Projektom rekonstrukcije i dogradnje postojećeg objekta Doma zdravlja PGŽ u Opatiji, planira se osigurati odgovarajući prostor za pružanje zdravstvenih usluga i pripadajuće parkiralište, na temelju zajedničke suradnje Primorsko-goranske županije, Doma zdravlja Primorsko-goranske županije i Grada Opatije. Početkom 2022. godine izrađena su idejna rješenja za rekonstrukciju i dogradnju objekta Doma

Potpisnici ugovora o rekonstrukciji i dogradnji postojećeg objekta Doma zdravlja PGŽ u Opatiji

zdravlja u Opatiji na adresi Nova cesta 97. Konačnom analizom utvrđeno je da je ukupna površina postojeće zgrade i budućeg aneksa 1.069,40 m² neto, odnosno 1.384,40 m² bruto površine. U mandatnom razdoblju izrađen je elaborat za ishođenje posebnih uvjeta javnopravnih tijela, glavni projekt i ishođena je građevinska dozvola.

Ustanova provodi ukupno 47 specijalizacija, od čega:

- » 20 iz obiteljske medicine
- » 6 iz ginekologije i opstetricije
- » 7 iz pedijatrije
- » 2 iz fizikalne medicine i rehabilitacije
- » 3 iz radiologije
- » 2 iz psihijatrije
- » 1 iz medicine rada i sporta
- » 1 iz dermatovenerologije
- » 1 iz oftalmologije i optometrije
- » 1 iz gerijatrije
- » 1 iz kardiologije
- » 1 iz ortodencije i
- » 1 iz paradontologije.

Ustanova aktivno sudjeluje u provedbi EU projekata:

- » Projekt *dRural* (Specijalističko usavršavanje doktora medicine), na temelju bespovratnih sredstava Europskoga socijalnog fonda Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali za razdoblje 2014. – 2020. godine i
- » *Specijalističko usavršavanje doktora medicine* (iz programa Centralno financiranje specijalizacija), na temelju bespovratnih sredstava u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. godine.

Predstavljanje novih vozila Zavoda za hitnu medicinu PGŽ

ZAVOD ZA HITNU MEDICINU PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Zavod za hitnu medicinu Primorsko-goranske županije zdravstvena je ustanova koja pruža usluge izvanbolničke hitne medicinske pomoći za hitno medicinsko zbrinjavanje osoba na području Primorsko-goranske županije. Djelatnost se obavlja iz sjedišta u Rijeci pomoću Medicinsko prijavno-dojavne jedinice iz koje se koordinira djelatnost hitne medicine u cijeloj Županiji i u devet ispostava, čiji je rad organiziran u skladu s Mrežom hitne medicine.

Radi povećanja dostupnosti i kvalitete zdravstvene zaštite tijekom turističke sezone, kada je višestruko povećan broj korisnika, Zavod za hitnu medicinu u suradnji s Primorsko-goranskom županijom, Ministarstvom turizma i jedinicama lokalne samouprave, provodi program kojim se financiraju dodatni timovi hitne medicine radi povećanja sigurnosti domaćih i stranih turista.

Kako bi zbrinjavanje hitnih pacijenata proteklo u što boljim i sigurnijim okolnostima, u mandatnom su razdoblju uložena značajna financijska sredstva za nabavu novih vozila ukupne vrijednosti 3.399.332 eura, a odnose se na nabavu 43 vozila, od kojih su:

- » 23 vozila za potrebe hitne medicinske pomoći
- » 16 vozila za obavljanje usluga sanitetskog prijevoza (od 1. veljače 2024. godine Zavod za hitnu medicinu preuzeo je djelatnost sanitetskog prijevoza od Doma zdravlja)
- » 3 vozila za dijalizu te
- » jedno vozilo za transport boca s kisikom.

Sva su nabavljena vozila usklađena s kriterijima koje predviđa Pravilnik o minimalnim uvjetima u pogledu prostora, radnika i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje djelatnosti hitne medicine (NN 71/16 i 100/18).

Značajna financijska sredstva uložena su u nabavu nove medicinske opreme u vrijednosti 568.728 eura koja uključuje defibrilatore, respiratore, uređaje za vanjsku masažu srca, aspiratore, ultrazvuk, EKG uređaj i ostalu opremu.

Nabavljena su računala i računalna oprema te komunikacijska oprema u vrijednosti 77.079 eura koja se odnosi na osobna i prijenosna računala, multi-funkcijske uređaje, radijske postaje i telefone.

Za usluge tekućeg i investicijskog održavanja objekata, prijevoznih sredstava te medicinske i ostale opreme, tijekom mandatnog razdoblja uloženo je 625.569 eura.

Osim ulaganja u nefinancijsku imovinu, Zavod za hitnu medicinu provodi specijalističko usavršavanje doktora medicine. Kroz aktivnost *Specijalizacije doktora medicine*, sredstvima Primorsko-goranske županije i vlastitim sredstvima Zavoda, financirane su tri specijalizacije iz hitne medicine, dok su zahvaljujući EU fondovima i projektom *Usavršavanjem do novih specijalista hitne medicine u Primorsko-goranskoj županiji*, financirane četiri specijalizacije iz hitne medicine. Također, u tijeku je i EU projekt *Specijalizacijom do unapređenja hitne medicine u Primorsko-goranskoj županiji*, kojim se financiraju tri specijalizacije hitne medicine.

NASTAVNI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije, zdravstvena je ustanova koja obavlja stručne poslove iz područja javnozdravstvene djelatnosti Županije, radi očuvanja i unapređenja zdravlja stanovnika organiziranim javnozdravstvenim mjerama usmjerenim na promidžbu zdravlja, promicanje zdravog načina života i ranog otkrivanja bolesti. Radi toga, provode se svakodnevne aktivnosti, kao što su cijepljenja, probiri, rano otkrivanje raznih bolesti, provedba Nacionalnih programa ranog otkrivanja malignih bolesti i praćenje okolišnih čimbenika. U vrijeme trajanja epidemije bolesti COVID-19 (ožujak 2020. – svibanj 2023. godine), ustanova je uz Stožer za civilnu zaštitu PGŽ imala glavnu stručnu i savjetodavnu ulogu na području Županije, u sprječavanju širenja zaraze koronavirusom.

U mandatnom razdoblju, kako bi se održavala i unaprijeđivala kvaliteta javnozdravstvenih usluga, uložena su značajna financijska sredstva za nabavu medicinske i laboratorijske opreme u vrijednosti 2.485.980 eura. Najveći dio ulaganja odnosi se na nabavu opreme za Odjel za zaštitu okoliša i zdravstvenu ekologiju te Odjel za kliničku mikrobiologiju:

- » CN analizator za krute uzorke (65.683,85 eura)
- » nefelometar (32.218,46 eura)
- » modularni IC Professional Vario (98.381,05 eura)

- » sustav za automatsku izolaciju i detekciju QUANT STUDIO 5 PCR (50.881 euro)
- » uređaj za kvantitativnu analizu nukleinskih kiselina (45.579,53 eura)
- » atomski apsorpcijski spektrometar (74.324,77 eura)
- » spektrometar masa s induktivnom spregnutom plazmom ICP (99.409,38 eura)
- » plinski kromatograf s plameno-ionizacijskim detektorom (99.270,42 eura)
- » uređaj za detekciju antigena uzročnika respiratornih i gastrointestinalnih infekcija iz uzorka (57.170,35 eura)
- » FTIR za tipizaciju sojeva, bakterija i kvasaca (98.812,13 eura)
- » MALDI TOF (98.200,28 eura)
- » SirScan microaparat za automatsko čitanje antibiograma (46.116,13 eura)
- » GeneXpert (58.804,57 eura)
- » analizatori plinova i analizator čestica (65.830,51 euro) te ostala oprema.

Za usluge tekućeg i investicijskog održavanja građevinskih objekata, prijevoznih sredstava postrojenja i opreme, u mandatnom je razdoblju, uloženo gotovo 3.264.188 eura. Na lokaciji Kumičićeva 8, Rijeka, uređen je interijer Odjela za školsku i adolescentnu medicinu – zamijenjena je zidna keramika, spušten strop, izvedeni ličilački radovi, zamijenjena rasvjetna tijela i saniran je dimnjak.

Na lokaciji Studentska 1, Rijeka, adaptiran je interijer Odjela za zaštitu mentalnog zdravlja i liječenje ovisnosti – zamijenjena je podna obloga, spušten strop, uređen sanitarni čvor, izvedeni ličilački radovi, zamijenjena su rasvjetna tijela te razvod LAN mreže.

Nabavljena je uredska i računalna oprema u vrijednosti 714.533,26 eura, a vozni park ustanove obnovljen je s 24 vozila, vrijednosti 349.896,89 eura.

Provedeni su brojni zdravstveni programi: nacionalni preventivni programi (rano otkrivanje raka dojke, raka vrata maternice, raka debelog crijeva); izdavanje i distribucija *Narodnoga zdravstvenog lista*; unapređenje oralnog zdravlja djece i mladih u PGŽ-u; promicanje i zaštita mentalnog zdravlja te prevencija ovisnosti i dr.

Ustanova provodi ukupno 14 specijalizacija, od čega:

- » 4 iz školske i adolescentne medicine
- » 4 iz epidemiologije
- » 3 iz kliničke mikrobiologije

- » 2 iz javnozdravstvene medicine i
- » jednu iz psihijatrije.

Ustanova aktivno sudjeluje u provedbi EU projekata:

- » *Specijalističko usavršavanje doktora medicine* (iz programa Centralno financiranje specijalizacija), na temelju bespovratnih sredstava C5.1. R3.-II, u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. godine
- » *SCAED (The sport community against eating disorders)*
- » *SARS CoV-2 u otpadnim vodama* te
- » *NET4mPLASTIC (New technologies for macro and Microplastic Detection and Analysis in the Adriatic Basin)*.

THALASSOTHERAPIA – SPECIJALNA BOLNICA ZA MEDICINSKU REHABILITACIJU BOLESTI SRCA, PLUĆA I REUMATIZMA, OPATIJA

Thalassotherapia Opatija specijalna je bolnica koja je postala prepoznatljiv dijagnostički centar u prevenciji, dijagnostici i rehabilitaciji kardiovaskularnih bolesti, na području regije, ali i šire. Osim bolničke djelatnosti iz kardiologije, Thalassotherapia Opatija ponudu je zdravstvenih usluga proširila uslugama fizikalne medicine i rehabilitacije, dermatologije i venerologije, reumatologije, plastične, rekonstrukcijske i estetske kirurgije te medicinsko-biokemijskog laboratorija.

U mandatnom su razdoblju uložena značajna financijska sredstva u nabavu medicinske opreme u ukupnom iznosu 3.528.417 eura, koja se odnosi na funkcionalni magnetski stimulator za fizikalnu rehabilitaciju, EKG uređaje s vakumskim pumpicama, traku za rehabilitaciju, digitalni zid za vođenje treninga, radnu stanicu za obradu slika u radiologiji, ultrazvučni aparat, uređaj za optičku koherencijsku tomografiju (OCT), hidrogalvanske kupke, EKG holtere srca, stanicu za elektrofiziološko testiranje srca.

Najznačajnija nabava je ona magnetske rezonancije 3T s uređenjem prostora „ključ u ruke“, ukupne vrijednosti 2,055 milijuna eura s PDV-om. Uređaj jačine 3T omogućava značajno smanjenje trajanja vremena pregleda te su postojeći pregledi poboljšani u smislu bolje rezolucije slike i poboljšanja kvalitete postojećih pretraga. Taj je uređaj financiran kredit-

nim zaduženjem iz izvora decentraliziranih sredstava Primorsko-goranske županije u razdoblju 2024. – 2029. Za usluge tekućeg i investicijskog održavanja građevinskih objekata te održavanja medicinske i ostale opreme izdvojeno je 210.302 eura.

THALASSOTHERAPIA CRIKVENICA – SPECIJALNA BOLNICA ZA MEDICINSKU REHABILITACIJU

Thalassotherapia Crikvenica – Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju, medicinski je centar s dugogodišnjom tradicijom zdravstvene djelatnosti u primjeni talasoterapijskog liječenja radi zdravstvene prevencije, medicinski usmjerenog odmora i rehabilitacije.

U mandatnom su razdoblju uložena financijska sredstva za nabavu medicinske opreme u iznosu 574.147 eura, koja uključuje:

- » uređaj za testiranje propriocepcije, rehabilitaciju i trening s biofeedbackom
- » aparat za elektroterapiju
- » uređaj za magnetoterapiju
- » segmentalni analizator sastava tijela
- » spirometar
- » uređaj za mjerenje pedobrahijalnog indeksa
- » rehabilitacijski ergometar
- » traku za hodanje/trčanje
- » defibrilatore te
- » dermatoskop.

Sudionici potpisivanja ugovora o rekonstrukciji objekta Smiljka Thalassotherapije Crikvenica

Za usluge tekućeg i investicijskog održavanja građevinskih objekata osigurano je ukupno 1.375.550 eura, od kojih se posebno ističe uređenje i opremanje bolničke blagovaonice u objektu *Ružmarinka* u koji je u dvije faze izvođenja radova i opremanja tijekom 2022. i 2023. godine uloženo ukupno 421.947 eura, čime su zadovoljeni HACCP standardi u upravljanju sigurnošću hrane.

U tijeku je provedba projekta *Ulaganje u modernizaciju smještajnih kapaciteta Thalassotherapie Crikvenica u cilju razvoja lječilišnog i wellness turizma*, ukupne vrijednosti 6.136.020,37 eura, od čega su 5.030.599,24 eura bespovratna EU sredstva iz Mehanizma za oporavak i otpornost. Projektom se u razdoblju 2024. – 2026. planira rekonstrukcija objekta *Smiljka* s izgradnjom vanjskog bazena i adaptacija postojećega unutarnjega terapijskog bazena s morskom vodom.

INSULA – ŽUPANIJSKA SPECIJALNA BOLNICA ZA PSIHIJATRIJU I REHABILITACIJU, RAB

Insula – županijska specijalna bolnica za psihijatriju i rehabilitaciju, zdravstvena je ustanova od regionalnog značenja za dijagnostiku, liječenje i unaprjeđenje mentalnog zdravlja.

U mandatnom su razdoblju uložena financijska sredstva za nabavu medicinske opreme vrijednosti 372.970,35 eura, koja uključuje nabavu:

- » digitalnog RTG uređaja za radiološku dijagnostiku
- » uređaja za spirometriju
- » opreme za EMDR terapiju
- » multifunkcijskog uređaja za fizikalnu terapiju
- » električnog ležaja za medicinsku masažu i terapiju
- » EKG uređaja
- » holtera EKG-a
- » uređaja za polisomnografiju
- » aspiratora
- » autoklava
- » automatskog defibrilatora
- » monitora vitalnih funkcija
- » ultrazvuka te
- » ostale medicinske opreme.

Novouređeni prostori Insule na Rabu

Za usluge tekućeg i investicijskog održavanja građevinskih objekata, prijevoznih sredstava i opreme, u mandatnom je razdoblju uloženo 1.148.878,76 eura:

- » Zamijenjena je vanjska stolarija u prizemlju Odjela za afektivne poremećaje i granična stanja AP-GS.
- » Obavljena je sanacija termotehničkih instalacija u prizemlju zgrade *Benedikt*, sanacija plinskih instalacija u glavnoj bolničkoj kuhinji i sanacija betonske ploče iznad spremnika loživoga ulja.
- » Zamijenjen je ekspanzioni spremnik u kotlovnici ustanove.
- » Uređen je terapijski vrt u krugu bolnice.
- » Sanirane su podne obloge na Odjelu za produženo liječenje i palijativnu skrb s jedinicom za organske involutivne poremećaje PLS/JOIP i izvršeni soboslikarsko-ličilački radovi na prethodno navedenom odjelu, Odjelu za dijagnostiku, neurokognitivnu i integrativnu rehabilitaciju te u upravnoj zgradi.

Za investicijska ulaganja na građevinskim objektima bolnice izdvojeno je 1.174.413,79 eura. Adaptiran je i prilagođen prostor radiološke dijagnostike za ugradnju RTG uređaja. U travnju 2021. godine otvoren je paviljon B, u sklopu kojega je organizirana poliklinika u djelatnostima psihijatrije, interne medicine, neurolo-

gije, fizikalne medicine i logopedije te fizikalne rehabilitacije. Adaptirana je i opremljena zgrada paviljona A u kojoj se pružaju usluge iz djelatnosti Odjela za dijagnostiku, neurokognitivnu i integrativnu rehabilitaciju. Opremljene su sve tri etaže paviljona u kojima se nalaze bolesničke sobe, terapijski prostori, odjelna bolesnička blagovaonica i kuhinja, ambulante, dnevna bolnica s dodatno uređenim prostorom za osobe smanjenog mobiliteta, prostori za medicinsko osoblje, sanitarni i ostali pripadajući prostori.

Izgrađena je suha topla veza između paviljona A i B, radi funkcionalnog povezivanja bolničkih odjela, čime je omogućen pristup osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti te nesmetano korištenje zajedničkih prostorija za korisnike usluga i zaposlenike ustanove. Time je zaokružen *Projekt obnove bolničkih paviljona Psihijatrijske bolnice Rab*, započet 2007. godine, koji je obuhvatio rekonstrukciju i nadogradnju postojećih paviljona A i B, radi rastećenja kapacitiranosti postojećih soba te poboljšanja standarda i uvjeta boravka bolesnika.

U razdoblju 2007. – 2022. uloženo je više od 5,3 milijuna eura u obnovu paviljona. Tijekom 2022. i 2023. godine izgrađena je i rekonstruirana vanjska vodovodna mreža, financijske vrijednosti 368.762 eura i završena je I. faza adaptacije i pregradnje dijela prizemlja upravne zgrade. Tijekom 2023. i 2024. godine adaptirana je bolnička praonica u vrijednosti radova od 578.168 eura.

Ustanova je provela ukupno 10 specijalizacija, od čega jednu iz interne medicine, dvije iz neurologije, dvije iz fizikalne medicine i rehabilitacije te pet iz psihijatrije.

Ustanova provodi brojne programe za podizanje kvalitete zdravstvene usluge. Jedan od glavnih preduvjeta je zadržavanje deficitarnoga zdravstvenog kadra, te se stoga sufinancira stanovanje liječnika specijalista i ostalih zdravstvenih djelatnika zaposlenih u ustanovi.

LJEČILIŠTE VELI LOŠINJ

Lječilište Veli Lošinj zdravstvena je ustanova za liječenje bolesti dišnih organa i kože koja obavlja djelatnost na sekundarnoj razini zdravstvene zaštite.

Tijekom mandatnog razdoblja završen je kapitalni projekt *Revitalizacija Lječilišnog centra Veli Lošinj* u koji je tijekom 2021. i 2022. godine uloženo 3.112.513 eura, čime su rekonstruirani i nadograđeni objekti Park 2 i kuhinja, uređeno parkiralište i izgrađena interna prometnica Lječilišta Veli Lošinj. Na taj su na-

Lječilište Veli Lošinj

čin završene glavne faze investicijskog ciklusa *Revitalizacija Lječilišnog centra Veli Lošinj*. Za usluge tekućeg i investicijskog održavanja objekata, medicinske i nemedicinske opreme uloženo je 101.081 euro.

Lječilište Veli Lošinj godinama kao program nadstandarda provodi Zdravstveno rekreativni kamp za djecu iz Vukovara i djecu s cerebralnom i dječjom paralizom kojim se u Lječilištu tijekom ljetnih mjeseci omogućuje boravak djece slabijega imovinskog i zdravstvenog stanja s područja Grada Vukovara, te osoba oboljelih od dječje i cerebralne paralize s područja Grada Rijeke.

Tijekom mandatnog razdoblja završene su i dvije specijalizacije doktora medicine.

ZDRAVSTVENA USTANOVA LJEKARNA JADRAN

Ljekarna Jadran, zdravstvena je ustanova za ljekarničku djelatnost koja posluje na 17 lokacija diljem Primorsko-goranske županije: Škurinje, Belveder, Vežica, Volosko, Šilo, Cres, Novi Vinodolski, Bakar, Lovran, Brajda, Zamet, Riva Boduli, Centar, Vrbovsko, Strossmayer, Kazalište i Korzo.

Za usluge tekućeg i investicijskog održavanja objekata, prijevoznih sredstava i opreme, u mandatnom razdoblju, uloženo je više od 375 tisuća eura. Od značajnijih investicija ističe se adaptacija Ljekarne Vežica, tijekom 2022. godine, u ukupnom iznosu 184 tisuće eura. U istoj je godini renovirana i Ljekarna Cres u iznosu 7.500 eura. Tijekom 2023. godine adaptiran je stambeni prostor u Fužinama u vrijednosti 39.555 eura, i objekta Baška (7.840 eura). Za nabavu opreme i softvera utrošeno je ukupno 144.285 eura.

UPRAVNI ODJEL ZA ODGOJ I OBRAZOVANJE

ODGOJNO-OBRAZOVNE USTANOVE U PRIMORSKO- GORANSKOJ ŽUPANIJ

Osnovne škole

Na području Primorsko-goranske županije djeluju 62 osnovne škole. Županija je osnivač 32 osnovne škole u čijem sastavu se nalazi i 36 područnih škola, Grad Rijeka je osnivač 25 osnovnih škola, Grad Crikvenica je osnivač dviju osnovnih škola, Grad Opatija jedne, dok je Društvo prijatelja waldorfske pedagogije osnivač Osnovne waldorfske škole, a Riječka nadbiskupija Katoličke osnovne škole Josip Pavlišić Rijeka.

Od ukupnog broja škola, nastava u dvije smjene održava se u 10 osnovnih škola: sedam škola Grada Rijeke i tri škole iz Riječkog prstena kojima je osnivač Županija.

U školskoj godini 2023./2024. na području Županije ukupno je 18.994 učenika pohađalo osnovnu školu, dok je u školskoj godini 2020./2021. polazio 19.201 učenik. Vidljivo je smanjenje u ovom mandatnom razdoblju za 261 učenika.

Školske 2020./2021. godine, 32 osnovne škole kojima je osnivač Primorsko-goranska županija, pohađalo je 9.550 učenika, dok školsku 2023./2024. godinu osnovne škole pohađa 9.623 učenika. Iz navedenog proizlazi da je u četiri školske godine (unutar mandatnog razdoblja), povećan broj za ukupno 73 učenika (Grafikon 1.).

Valja zaključiti da je smanjen broj učenika u svim razrednim odjelima, a prateći npr. upise u prvi razred osnovne škole u protekle četiri školske godine, razvidno je da je broj učenika upisanih u prve razrede smanjen za 5 %.

Primorsko-goranska županija provodi cjelokupan postupak upisa u osnovne škole, s time da se od školske 2024./2025. godine upisi u osnovne škole provode elektronički. Osim navedenog, Županija ustrojava sve razredne odjele u osnovnim školama na svom području, te na predloženi ustroj daje suglasnost u suradnji s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i mladih.

Srednje škole

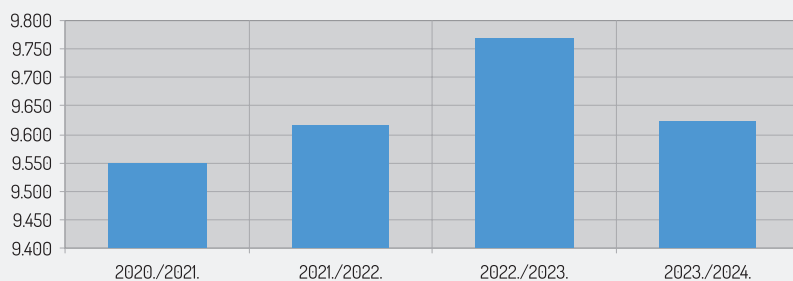
Na području Županije djeluju 34 srednje škole. Primorsko-goranska županija osnivač je 30 srednjih škola, dvije su škole kojima je osnivač privatna osoba, jedna s pravom javnosti kojoj je osnivač Hrvatska salezijanska provincija, a jednoj je osnivač Društvo prijatelja waldorfske pedagogije u Rijeci.

U promatranom mandatnom razdoblju sljedeći je broj učenika pohađao srednje škole:

- » šk. godine 2020./2021. 9.286 učenika
- » šk. godine 2021./2022. 9.230 učenika
- » šk. godine 2022./2023. 9.318 učenika
- » šk. godine 2023./2024. 9.443 učenika.

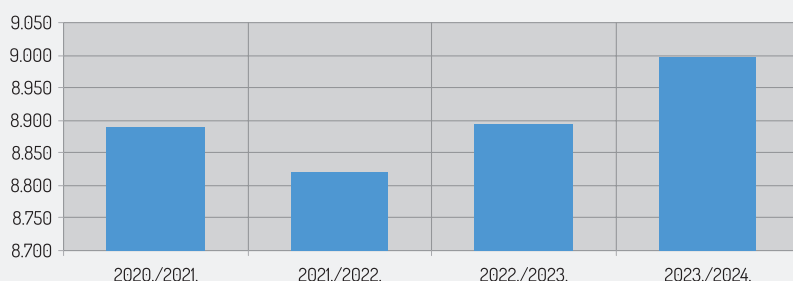
U četiri školske godine povećan je broja učenika za njih 157, odnosno 1,7 %.

Školske 2020./2021. godine srednje škole kojima je osnivač Primorsko-goranska županija pohađalo je

Grafikon 1.

Broj učenika u županijskim osnovnim školama po školskim godinama

Grafikon 2.

Broj učenika u županijskim srednjim školama po školskim godinama

8.888 učenika, dok je školsku 2023./2024. godinu pohađalo 8.997 učenika. Iz navedenog je vidljivo da je u četiri školske godine povećan broj za 109 učenika, odnosno 1,2 % (Grafikon 2.).

Učenici se u 1. razred srednje škole prijavljuju elektronički i upisuju putem Nacionalnog informacijskog sustava prijava i upisa u srednje škole (NISpuSS <https://www.upisi.hr/upisi/>), što omogućuje učenicima brz i jednostavan upis u željenu srednju školu. Prijave u sustav za učenike počinju potkraj svibnja svake godine (Tablica 1.).

Upisnu politiku za upis u srednje škole priprema Županija u suradnji sa školama, a konačnu potvrdu daje Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih.

Tablica 1. Broj upisanih učenika u prvi razred srednje škole

Školska godina	Broj upisanih učenika
2020./2021.	2.475
2021./2022.	2.385
2022./2023.	2.561
2023./2024.	2.649

U srednjim školama kojima je Županija osnivač provode se 83 različita obrazovna programa, od čega su:

- » 5 gimnazijskih
- » 71 strukovni (jedan petogodišnji, 38 četverogodišnjih i 32 trogodišnja)
- » 3 umjetnička i
- » 4 programa za učenike s teškoćama u razvoju.

Gimnazijske programe pohađa 27,4 % učenika srednjih škola; 68,8 % učenika pohađa strukovne programe, 3,5 % umjetničke programe i 0,3 % programe za učenike s teškoćama u razvoju.

Tijekom ovoga mandatnog razdoblja uvedeno je devet novih srednjoškolskih obrazovnih programa:

1. Tehničar/ka za informacijske tehnologije – u Elektroindustrijskoj i obrtničkoj školi Rijeka
2. IB DP (International Baccalaureate Diploma Programme) – program međunarodne mature na engleskom jeziku (3. i 4. razred) – u Prvoj riječkoj hrvatskoj gimnaziji
3. IBMYP (1. International Baccalaureate Middle Years Program) – program za učenike 1. i 2. razreda srednje škole – u Prvoj riječkoj hrvatskoj gimnaziji
4. Plesač klasičnog baleta – u Prvoj sušačkoj hrvatskoj gimnaziji u Rijeci

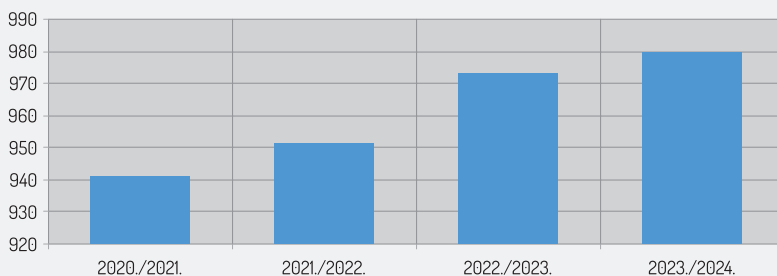
Tijekom ovoga mandatnog razdoblja u Prvoj sušačkoj hrvatskoj gimnaziji u Rijeci uveden je novi obrazovni program – Plesač klasičnog baleta.

5. Plesač suvremenog plesa – u Prvoj sušačkoj hrvatskoj gimnaziji u Rijeci
6. Opća gimnazija – u Ekonomskoj školi Mije Mirkovića Rijeka
7. Intermedijski fotograf – u Prirodoslovnoj i grafičkoj školi u Rijeci
8. Tehničar/ka posluživanja – u Ugostiteljskoj školi Opatija
9. Šumarski tehničar – u Srednjoj školi Delnice.

Učenički domovi

U Županiji djeluje pet učeničkih domova. Najvećem broju njih (4) osnivač je Županija, dok je Družba sestara Presvetog Srca Isusova osnivač jednoga učeničkog doma. Još djeluju dva učenička doma u sastavu srednjih škola. Učenički su domovi važna podrška srednjem obrazovanju jer zahvaljujući njima učenici iz manjih mjesta mogu odabrati željenu srednju školu.

Školske 2020./2021. godine u domove je bio smješten 941 učenik, dok je školske 2023./2024. godine smješteno 980 učenika, što pokazuje porast od 39 učenika (4 %) (Grafikon 3.).

Grafikon 3.

Broj učenika smještenih u učeničkim domovima po školskim godinama

STANDARD USTANOVA OSNOVNOG I SREDNJEG ŠKOLSTVA

Iz županijskog Proračuna, osnovnim i srednjim školama te učeničkim domovima financiraju se razne aktivnosti i projekti kako bi se svim učenicima omogućilo stjecanje kvalitetnog obrazovanja i uspješnog razvoja potencijalnih sposobnosti uz jednake uvjete, kao što su:

- » materijalni troškovi
- » kapitalna ulaganja i nabava opreme
- » investicijska ulaganja
- » subvencije smještaja i prehrane učenika za učeničke domove
- » produženi boravak učenika putnika
- » provedba raznih EU projekata, kao što su rad pomoćnika u nastavi, projekata vezanih za uspostavu regionalnih centara kompetentnosti i sl.
- » programi školskog kurikulumu
- » jedna vočka za svakog prvašića
- » županijska škola plivanja
- » natjecanja i smotre.

Materijalni rashodi škola i učeničkih domova financirani su prema realnim potrebama i dinamici djelatnosti, koje uključuju režijske troškove, naknade troškova zaposlenicima, usluge prijevoza učenika, premije osiguranja, usluge platnog prometa i drugo.

U mandatnom je razdoblju ustanovama školstva omogućeno cjelovito i transparentno financijsko poslovanje putem sustava Riznice, a Županiji kao osnivaču uvid u poslovanje svojih ustanova. Upravni odjel sustavno prati financijsko poslovanje svojih ustanova. Rezultat navedenog je gotovo 100 % realizacija planiranih sredstava iz Proračuna svake godine.

Ulaganja u investicijsko održavanje objekata školstva racionalno su planirana s obzirom na veliki broj objekata – 84 objekta u osnovnom i 68 u srednjem škol-

stvu. Pritom su prednost imali zahvati koji su omogućili nesmetano odvijanje nastavnih procesa, poput sanacija kotlovnica, izmjena vanjske stolarije, pokrova škola i slično. Svake je godine obavljeno oko tridesetak zahvata na objektima osnovnog i srednjeg školstva i na zgradama učeničkih domova, što znači da je svake godine tijekom ljetnih praznika bilo otvoreno više od 65 gradilišta. Izvedeni su svi planirani radovi investicijskog održavanja na objektima osnovnih i srednjih škola te učeničkih domova (sanacije krovova, fasada, sanitarnih čvorova, unutrašnjih i vanjskih prostora, izmjene vanjske stolarije i ostali specifični radovi), za što je ukupno utrošeno oko 5,4 milijuna eura.

PROVEDBA KAPITALNIH PROJEKATA U OSNOVNOM OBRAZOVANJU

Primorsko-goranska županija je u svojstvu osnivača osnovnih i srednjih škola u razdoblju 2021. – 2024. projektirala i provodila izgradnje kapitalnih objekata, dok je u suradnji s jedinicama lokalne samouprave sudjelovala u pripremi, provedbi i sufinanciranju pojedinih projekata. Provedbom kapitalnih projekata školstva uvelike se pridonijelo kvalitetnijoj provedbi odgojno-obrazovnih procesa te poboljšanju uvjeta za izvršenje nastavnih i školskih kurikulumu. Dograđeno je i rekonstruirano pet osnovnih škola, što je stvorilo preduvjete da još jedna osnovna škola prijeđe na rad u jednu smjenu.

Rekonstrukcija i dogradnja Osnovne škole Jelenje-Dražice u Dražicama s izgradnjom školske sportske dvorane

Projektom su bili obuhvaćeni radovi potpune rekonstrukcije i dogradnje zgrade škole u Dražicama. Na taj je način kapacitet postojeće zgrade s prijašnjih 10 proširen na 21 učionicu i time omogućen jednosmjenski rad škole na jednoj lokaciji. Sve su učionice

Rekonstruirana i dograđena Osnovna škola Jelenje-Dražice u Dražicama

opremljene najsuvremenijom opremom. Izgrađena je i nova kuhinja također s novom opremom, blagovaonica, dizalo za učenike teže pokretljivosti i nova kotlovnica na pelete. Dograđena je i jednodijelna školska sportska dvorana koja je toplom vezom povezana sa zgradom škole.

Cjelokupnim zahvatom, građevina škole u Dražicama povećana je za oko 2.800 m² bruto površine i uređen je okoliš škole. Projekt je završen 2021. godine, a obuhvat radova bio je toliki da se može smatrati kako je izgrađena potpuno nova osnovna škola. Ukupna vrijednost projekta iznosila je oko 5,5 milijuna eura, od čega je Županija sufinancirala 60 %, odnosno 3,3 milijuna eura.

Dograđnja Osnovne škole Ivana Rabljanina Rab

Provedba projekta dogradnje i rekonstrukcije Osnovne škole Ivana Rabljanina odvijala se od 2021. do 2023. godine. Izvedeni su radovi obuhvaćali dogradnju troetažnog aneksa u kojem je smješteno osam novih učionica i pripadajućih kabineta te svih

ostalih prostora potrebnih za nesmetano odvijanje nastave. Uređen je i okoliš škole. Nakon završetka radova, prostorni kapaciteti škole povećani su za 770 m², čime su omogućeni bolji uvjeti za izvođenje nastavnog procesa i ono najvažnije – rad škole u jednoj smjeni. Nakon izvedenih radova, dograđeni je prostor u potpunosti opremljen potrebnom opremom. Ukupna vrijednost projekta iznosila je dva milijuna eura, od čega je Županija sufinancirala 50 %, a preostali je iznos financirao Grad Rab.

Dograđnja Područne škole Dobrinj

Provedba projekta započela je 2022. godine izradom projektne dokumentacije kojom je predviđena dogradnja novog krila zgrade škole u tri etaže i djelomična prenamjena prostora unutar postojećih prostora škole. Prostorni kapaciteti škole povećat će se za 740 m², čime će se omogućiti bolji uvjeti za izvođenje nastavnog procesa. Kada radovi budu za-

Osnovna škola Ivana Rabljanina Rab

Započela je dogradnja Područne škole Dobrinj.

vršeni, škola će dobiti šest novih učionica i dva kabineta te ostale prateće prostore. Projektom je predviđena primjena obnovljivih izvora energije te modernih graditeljskih i tehničkih rješenja.

Vrijednost projekta iznosi 1,5 milijuna eura, a troškove Primorsko-goranska županija sufinancira s udjelom od 50 %.

Provedene su energetske obnove Područne škole Eugen Kumičić Mošćenička Draga...

...školske sportske dvorane Osnovne škole Klana...

...i Osnovne škole Čavle.

Energetska obnova Područne škole Eugen Kumičić Mošćenička Draga

Provedba projekta cjelokupnog uređenja unutrašnjeg prostora škole s nabavom nove opreme odvijala se 2023. i 2024. godine. Županija je sufinancirala izvedene radove u iznosu 165 tisuća eura.

Unutrašnje uređenje Osnovne škole Jurja Klovića Tribalj

Unutrašnje uređenja škole u prostoru iseljenog vrtića provedeno je tijekom 2023. i 2024. godine. Izvedeni radovi obuhvaćali su izradu spoja (tople veze) sa starim dijelom školske zgrade, uređenje nove školske kuhinje i blagovaonice, te sanitarnih čvorova i zbornice. Preuređenjem postojećih prostora škole dobivena je i jedna nova učionica s pripadajućim kabinom. Za te je radove Županija osigurala 120 tisuća eura.

Energetska obnova školske sportske dvorane Osnovne škole Klana

U cijelosti je uređena školska sportska dvorana Osnovne škole Klana od 2021. do 2023. godine. Izvedeni su radovi obuhvaćali sanaciju krova i fasada, kotlovnice i toplovoda te cjelokupnu sanaciju unutrašnjih prostora (podova, zidova i izmjene rasvjete). Izvođenje radova Županija je financirala s 257 tisuća eura.

Energetska obnova Osnovne škole Čavle

U cijelosti je sanirana fasada u starom dijelu Osnovne škole Čavle. Projekt se provodio od 2021. do 2023. godine u suradnji s Općinom Čavle. Izvedenim je radovima postignuta veća energetska učinkovitost. Vrijednost je radova iznosila 146 tisuća eura, od čega je Županija financirala 62 tisuće eura.

Projekt cjelodnevne škole u Osnovnoj školi Frana Krste Frankopana Brod na Kupi

Provedba projekta obuhvaćala je radove na uređenju Osnovne škole Frana Krste Frankopana Brod na Kupi i nabavu opreme, čime će se omogućiti izvođenje cjelodnevne nastave. Ukupna vrijednost projekta iznosi 199.500 eura.

KAPITALNI PROJEKTI OSNOVNOG ŠKOLSTVA KOJI ĆE ZAPOČETI U NOVOM MANDATNOM RAZDOBLJU

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih u svibnju 2024. godine objavilo je javni poziv „Izgradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne škole“, kojem je cilj osigurati infrastrukturne i materijalne kapacitete za prelazak osnovnih škola u jednu smjenu i provedba cjelodnevne škole. Tim će se infrastrukturnim ulaganjima osigurati bolji uvjeti za učenje i poučavanje.

Na taj javni poziv Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NP00) za sufinanciranje bespovratnim sredstvima EU-a, Primorsko-goranska županija kao osnivač prijavila je sljedeće kapitalne projekte:

Izgradnja nove Područne škole u Rešetarima Osnovne škole Milan Brozović u Kastvu sa školskom sportskom dvoranom

Zbog rada škole u dvije smjene i nemogućnosti proširenja postojećih kapaciteta OŠ Milan Brozović u Kastvu, prijavljen je projekt izgradnje nove područne škole i školske sportske dvorane u Rešetarima. Temeljem dostavljenoga idejnog projekta, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih odobrilo je 100 % financiranje projekta bespovratnim sredstvima. Za izradu projektne dokumentacije Županija je dosad utrošila 103.100 eura.

Sklopljenim ugovorom s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i mladih te Središnjom agencijom za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU), za provedbu projekta Županiji su dodijeljena bespovratna sredstva EU-a u iznosu 17.908.126,71 eura. Izdana je i građevinska dozvola. U tijeku su pripreme postupaka javne nabave za izvođenje radova, izvršenje usluga nadzora, vođenja projekta i nabavu opreme. Početak radova očekuje se tijekom ljeta 2025. godine.

Izgradnja Područne škole u Marinićima Osnovne škole Sveti Matej Viškovo i školske sportske dvorane

Zbog rada škole u dvije smjene i nemogućnosti proširenja postojećih kapaciteta Osnovne škole Sveti

Matej u Viškovu, prijavljen je projekt izgradnje nove područne škole i školske sportske dvorane u Marinićima. Temeljem dostavljenoga idejnog projekta, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih odobrilo je 100 % financiranje projekta izgradnje škole bespovratnim sredstvima. Za izradu projektne dokumentacije i ostale pripremne aktivnosti Županija je dosad utrošila 480 tisuća eura.

Sklopljenim ugovorom s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i mladih te Središnjom agencijom za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU), za provedbu projekta Županiji su dodijeljena bespovratna sredstva EU-a u iznosu 21.251.678,90 eura. U tijeku su pripreme postupaka javne nabave za izvođenje radova, izvršenje usluga nadzora i vođenja projekta te nabavu opreme. Početak radova očekuje se tijekom ljeta 2025. godine.

Izgradnja nove školske sportske dvorane Osnovne škole Maria Martinolića Mali Lošinj

Planirana je prijava izgradnje dvodijelne školske sportske dvorane i dogradnje kotlovnice.

Izgradnja nove školske sportske dvorane Osnovne škole Jurja Klovića Tribalj

Planirana je prijava izgradnje jednodijelne školske sportske dvorane.

Dogradnja Osnovne škole Čavle

Zbog rada škole u dvije smjene, prijavljen je projekt izgradnje četiri nove učionice razredne nastave.

Osnovna škola Jurja Klovića Tribalj

REALIZACIJA KAPITALNIH PROJEKATA U SREDNJEM OBRAZOVANJU

Regionalni centri kompetentnosti

Najveći su županijski projekti ulaganja u obrazovanje u mandatnom razdoblju, u vrijednosti 16 milijuna eura, projekti za uspostavu regionalnih centara kompetentnosti u srednjim strukovnim školama. Taj je projekt osmišljen kao odgovor na potrebe gospodarstva u kojima će se tržište rada povezivati s obrazovanjem. Riječ je o dijelu reforme strukovnog obrazovanja koja za škole znači novu opremu, nove smještajne kapacitete za učenike i učitelje, više konkretne prakse za učenike, suradnju s poslodavcima, razvojno-gospodarskim subjektima, strukovnim udruženjima, visokim učilištima, javnim i civilnim sektorom.

U Primorsko-goranskoj županiji u uspostavi regionalnih centara kompetentnosti sudjelovalo je sedam srednjih strukovnih škola u četiri (pod)sektora:

Ugostiteljska škola Opatija u (pod)sektoru turizma i ugostiteljstva u partnerstvu sa SŠ Hrvatski kralj Zvonimir Krk, SŠ dr. Antuna Barca Crikvenica, SŠ Ambroza Haračića Mali Lošinj, Trgovačko-ugostiteljskom školom Karlovac i Primorsko-goranskom županijom

U (pod)sektoru turizma i ugostiteljstva, Ugostiteljska škola Opatija, kao nositelj, provela je u suradnji s partnerima dva projekta *MREŽA KOM5ENTNOSTI i RCK RECEPT – Regionalni centar profesija u turizmu*, u vrijednosti 12 milijuna eura. Provedene projektne aktivnosti obuhvaćale su infrastrukturne radove, kao što su kompletna obnova dviju zgrada Ugostiteljske škole Opatija (sanacija fasada krova, nove dvije kotlovnice, mrežna infrastruktura, serveri, uređenje nove videokonferencijske dvorane), te uređenje prostora kabineta kuharstva, slastičarstva i posluživanja partnerskih srednjih škola u Crikvenici, Krku i Malom Lošinju.

U sklopu projekta nabavljena je i specijalizirana oprema za sve novouređene kabinete kuharstva, slastičarstva i posluživanja, te u Ugostiteljskoj školi Opatija cjelovita oprema za učionice i informatički kabinet, 14 pametnih ploča, 46 najmodernijih računala, laptopa, tableta, te videonadzor za dvije zgrade škole.

Medicinska škola u Rijeci kao partner Medicinskoj školi Ante Kuzmanića iz Zadra u (pod)sektoru zdravstva

U (pod)sektoru zdravstva, Medicinska škola u Rijeci, kao partner, provodila je projekt *Unaprjeđenje infrastrukture Medicinske škole – regionalnog centra kompetentnosti u sektoru zdravstva*, u vrijednosti 1,4 milijuna eura. Uređen je prostor škole na lokalitetu unutar Kliničkoga bolničkog centra, te 10 laboratorija i praktikuma od kojih su dva sasvim nova – kabinet nutricionizma i kabinet za spa i wellness terapiju. Škola je dobila opremu za kompletnu stomatološku ambulantu, suvremeni dentalni laboratorij s prostorima keramike, protetike i ortodoncije, opremu za kuhinju s aparatima za dijetetiku i nutricionizam te za fizioterapiju, uključujući i trake za trčanje.

Novouređeni kabineti u Medicinskoj školi u Rijeci...

...i učionica u Elektroindustrijskoj i obrtničkoj školi Rijeka

Elektroindustrijska i obrtnička škola Rijeka kao partner Tehničkoj školi iz Karlovca u (pod)sektoru elektrotehnike i računalstva

U (pod)sektoru elektrotehnike i računalstva, Elektroindustrijska i obrtnička škola Rijeka, kao partner, provodila je dva projekta *KaRijeERA* i *KaRijERA i JA* u vrijednosti dva milijuna eura. Preuređenjem škole dobivene su tri nove funkcionalne radionice za izvođenje praktične nastave, te radioničkih i laboratorijskih vježbi (radionica za robotiku i umjetnu inteligenciju, radionica za obnovljive izvore energije i mikroupravljače, radionica za CNC i ručnu obradu). Na krovu škole postavljena je solarna elektrana. Izgrađena je i električna punionica automobila. Uređeni prostori opremljeni su specijaliziranom opremom, kao što su robotske ruke, materijal za solarni električni automobil, oprema za laboratorije automatike, robotike, elektronike, obnovljive izvore energije, autoelektriku, CNC strojevi, 3D printeri.

Tehnička škola, Rijeka kao partner Strukovnoj školi Vice Vlatkovića iz Zadra u (pod)sektoru strojarstva

U (pod)sektoru strojarstva, Tehnička škola, Rijeka, kao partner, provodila je dva projekta: *Budi spreman i kompetentan* i *Bolji uvjeti za učenje kroz rad – unaprjeđenje infrastrukture – regionalnog centra kompetentnosti u sektoru strojarstva*, u vrijednosti 600 tisuća eura. U skladu s tim, uređena i je nabavljena specijalizirana oprema za radionicu hidraulike i pne-

umatike, laboratorij za automatizaciju, laboratorij za obnovljive izvore energije, radionicu CNC tehnologije, radionicu robotike, ispitni laboratorij za tehničke materijale i laboratorij za zavarivanje. Nabavljen je i set računalnih radnih stanica koje prate specijaliziranu opremu u radionicama i laboratorijima.

Tim projektima financirane su brojne aktivnosti i radionice namijenjene stručnom usavršavanju i jačanju kompetencija nastavnika te razvoju novih kurikuluma. Time su se stvorili preduvjeti usklađenosti obrazovnog sustava s potrebama tržišta rada, omogućilo se učenicima stjecanje vještina i kompetencija potrebnih za lakši ulazak u svijet rada, jačanje profesionalnosti, kontinuiranog usavršavanja, modernizacija i unaprjeđenje formalnog i neformalnog obrazovanja odraslih, razvoj mikrokvalifikacija te intenziviranje međunarodne suradnje i stručnih kompetencija nastavnika.

Projektne aktivnosti bile su financirane bespovratnim sredstvima Fondova EU te županijskim sredstvima od oko 10 % ukupne vrijednosti investicije.

Izgradnja školske sportske dvorane Medicinske škole u Rijeci

Primorsko-goranska županija realizirala je projekt izgradnje školske sportske dvorane Medicinske škole u Rijeci u razdoblju 2017. – 2023. Izgrađena je školska sportska dvorana bez gledališta s prostorom za igralište košarke i odbojke te pratećim i pomoćnim prostorima, (platforma za klima-komoru dvorane za grijanje, hlađenje i ventilaciju) ukupne zatvorene bruto površine 920,36 m². Izvedeni su radovi obuhvaćali i izgradnju pomoćnoga natkrivenoga zatvorenog ulaza u dvorište kao ulaza za vanjske

Županija je u razdoblju 2017. – 2023. realizirala projekt izgradnje školske sportske dvorane Medicinske škole u Rijeci.

korisnike, ugradnju sustava energetske učinkovitosti grijanja pomoću dizalice topline i uređenje okoliša. Dvorana je toplom vezom povezana s Medicinskom školom. Novi infrastrukturni kapaciteti za sport i rekreaciju utječu na kvalitetu života učenika Medicinske škole u Rijeci, Učeničkog doma Kvarner, lokalnih sportsko-rekreativnih klubova, uključujući i klubove osoba s invaliditetom. Županija je provedbu ovog projekta financirala s 2,1 milijun eura.

Uređenje vanjskog igrališta Učeničkog doma Kvarner

Radove na uređenju vanjskog igrališta Učeničkog doma Kvarner Županija je financirala s 34 tisuće eura tijekom 2023. godine.

Uređeno je vanjsko igralište Učeničkog doma Kvarner.

Zamjenica župana, Marina Medarić, na svečanosti otvaranja novouređenih prostora zgrade Prve sušačke hrvatske gimnazije u Rijeci

Energetska obnova zgrade Hotelijsko-turističke škole i Gimnazije Eugena Kumičića Opatija

U cijelosti je obnovljena fasada školske zgrade koju dijele Hotelijsko-turistička škola Opatija i Gimnazija Eugena Kumičića Opatija. Ukupna vrijednost ulaganja iznosila je oko 155 tisuća eura.

Sanacija unutrašnjih prostora zgrade Prve sušačke hrvatske gimnazije u Rijeci

Uređenjem unutrašnjih prostora zgrade Prve sušačke hrvatske gimnazije tijekom 2024. godine i nabavom nove opreme za uređene prostore, omogućeno je uvođenje novoga srednjoškolskog programa umjetničkog obrazovanja – klasični balet i suvremeni ples. Ukupnu vrijednost projekta Županija je financirala s 300 tisuća eura.

KAPITALNI PROJEKTI SREDNJEG ŠKOLSTVA KOJI ĆE SE ZAPOČETI U NOVOM MANDATNOM RAZDOBLJU

Izgradnja školske sportske dvorane Željezničke tehničke škole u Moravicama

Tu će dvoranu, osim učenika srednje škole, koristiti i učenici smješteni u učeničkom domu pri školi te učenici Područne osnovne škole Nikola Tesla u Moravicama. Za tu je svrhu Županija dosad financirala izradu projektne dokumentacije s 82 tisuće eura i ishođena je građevinska dozvola.

Izgradnja školske sportske dvorane Prometne škole u Rijeci

Županija je planirala financirati izradu projektne dokumentacije izgradnje nove školske sportske dvorane Prometne škole u Rijeci.

Izgradnja školskog broda Pomorske škole Bakar

Županija je u 2024. godini financirala izradu projektne dokumentacije izgradnje novoga školskog broda Pomorske škole Bakar s 60 tisuća eura.

OPREMANJE OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA TE UČENIČKIH DOMOVA

Uz navedene kapitalne projekte izgradnje i rekonstrukcije, Županija je od 2021. do 2024. godine financirala nabavu opreme za potrebe osnovnih i srednjih škola, te učeničkih domova u vrijednosti 800 tisuća eura, od čega za osnovne škole 345 tisuća eura, a za srednje škole i učeničke domove 455 tisuća eura. Financirana je nabava školskog namještaja, računalne i uredske opreme, opreme za održavanje i zaštitu, sportske, glazbene, komunikacijske i medicinske opreme, te posebnih strojeva i uređaja potrebnih strukovnim srednjim školama.

Nabavljena su četiri kombi vozila za prijevoz učenika osnovnih škola u Brodu na Kupi, Cresu, Mrkoplju i Brod Moravicama u vrijednosti 135 tisuća eura, te vozilo za stručnu praksu učenika Prometne škole u Rijeci za 20 tisuća eura.

Sveukupna ulaganja u odgojno-obrazovne ustanove kojima je Županija osnivač tijekom mandatnog razdoblja iznosila su 28 milijuna eura, od čega se:

- » 19,8 milijuna eura odnosi na kapitalna ulaganja
- » 5,4 milijuna eura na investicijska ulaganja i
- » 2,8 milijuna eura na ulaganja u opremanje osnovnih i srednjih škola.

PRIJEVOZ UČENIKA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA

Županija svake godine organizira poseban i linijski prijevoz za učenike velikog broja osnovnih škola. Posebnim prijevozom Autotrans prevozi ukupno 570 učenika iz devet osnovnih škola, dok se linijskim prijevozom prevozi ukupno 250 učenika. Linijskim prijevozom koji obavlja Autotrolej prevozi se oko 550 učenika iz osam osnovnih škola.

Oko 250 učenika iz 12 osnovnih škola svakodnevno se prevozi u školu i iz škole školskim kombijima (sve škole na području Gorskog kotara, OŠ Klana te OŠ Cres) koje je nabavila Županija. Sveukupno se prevozi oko 1.620 učenika osnovnih škola, što čini 17 % učenika koji koriste tu uslugu. Ukupna vrijednost ugovorenog prijevoza osnovnoškolaca godišnje iznosi oko milijun eura.

Vozilo za stručnu praksu učenika Prometne škole

Prijevoz učenika srednjih škola na području Primorsko-goranske županije odvija se u skladu s Odlukom Vlade RH. Prijevozom je svake školske godine obuhvaćeno oko četiri tisuće učenika. Učenicima srednjih škola koji se prevoze u međumjesnom javnom prijevozu sufinancira se 75 % cijene mjesečne učeničke karte.

Godišnje se za prijevoz učenika srednjih škola izdvoji oko 1,6 milijuna eura (Tablica 2.).

Tablica 2. Financiranje međumjesnog prijevoza učenika srednjih škola (u eurima)

Godina	Financiranje prijevoza učenika srednjih škola MZOS
2021.	1.166.644,57
2022.	1.459.950,90
2023.	1.566.312,30
2024.	1.680.000,00
Ukupno	5.872.907,77

EU PROJEKT *Uz pomoćnike u nastavi do inkluzivnog obrazovanja u Primorsko-goranskoj županiji*

Primorsko-goranska županija već sedmu godinu za redom svojim učenicima omogućava veliki broj pomoćnika u nastavi prijavom na Javni poziv za dobivanje financijskih sredstava iz Europskoga socijalnog fonda u sklopu Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027.

Tablica 3. Prikaz sufinanciranja pomoćnika u nastavi iz sredstava ESF-a i vlastitih sredstava (u eurima)

Školska godina	ESF (bespovratna sredstva)	PGŽ (obvezna vlastita sredstva)	Ukupna vrijednost projekta
2021./2022.	465.000,00	95.000,00	560.000,00
2022./2023.	465.000,00	221.000,00	686.000,00
2023./2024.	560.000,00	493.000,00	1.053.000,00
Ukupno	1.490.000,00	809.000,00	2.299.000,00

Tablica 4. Prikaz broja učenika s teškoćama u razvoju i broja pomoćnika u nastavi

Školska godina	Broj učenika s teškoćama u razvoju	Broj pomoćnika u nastavi
2021./2022.	97	92
2022./2023.	123	115
2023./2024.	158	148
Ukupno	378	355

Ministarstvo znanosti i obrazovanja je 3. kolovoza 2023. godine objavilo otvoreni Poziv za dostavu projektnih prijedloga – „Osiguravanje pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika učenicima s teškoćama u razvoju u osnovnoškolskim i srednjoškolskim odgojno-obrazovnim ustanovama faza VI.“. Projekt pod nazivom *Uz pomoćnike u nastavi do inkluzivnog obrazovanja u Primorsko-goranskoj županiji VII* odobren je za razdoblje od jedne godine u ukupnom iznosu 1,053 milijuna eura, od čega bespovratna sredstva iznose 560 tisuća eura, dok vlastito sufinanciranje Županije iznosi 493 tisuće eura (46,80 %) (Tablica 3.).

Projektom se osigurava potpora pomoćnika u nastavi / stručnih komunikacijskih posrednika za učenike s teškoćama u razvoju u 40 škola koje su partneri u projektu, kako bi se učenicima osiguralo pravo na kvalitetno obrazovanje, što je u skladu s temeljnim načelima Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom, Deklaracije o pravima osoba s invaliditetom i Ustavom Republike Hrvatske. U školskoj 2023./2024. godini osigurano je 148 pomoćnika u nastavi za 158 učenika (114 pomoćnika u osnovnim i 34 pomoćnika u srednjim školama) (Tablica 4.).

Cilj je ovog projekta pružiti potporu uključivanju učenika s teškoćama u razvoju u njima primjerene programe odgoja i obrazovanja u osnovnoškolskim i srednjoškolskim odgojno-obrazovnim ustanovama, radi ostvarivanja uspješnije socijalizacije te podizanja razine obrazovnih postignuća i emocionalnog funkcioniranja.

Uz jednakost u obrazovanju, projekt promovira prihvaćanje različitosti u lokalnoj zajednici. Osigurava i bolja postignuća i emocionalno funkcioniranje učenika s teškoćama, kao i uspješniju socijalnu klimu u odgojno-obrazovnim ustanovama na području Primorsko-goranske županije.

Županija imenuje članove Povjerenstva za utvrđivanje psihofizičkog stanja djece, osigurava njihov rad i sudjeluje na oko 50 sjednica godišnje. Temeljem odluka Povjerenstva, godišnje se donosi oko 1.500 rješenja i odluka koje se odnose na utvrđivanje psihofizičkog stanja djece i učenika prilikom upisa učenika u osnovnu školu i tijekom osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja.

PROGRAMI IZVANNASTAVNIH AKTIVNOSTI U OSNOVNIM I SREDNJIM ŠKOLAMA TE UČENIČKIM DOMOVIMA

Primorsko-goranska županija osigurava ustanovama kojima je osnivač dodatna sredstva kojima se ostvaruju uvjeti za kvalitetnije obrazovanje, razvoj znanja i vještina prema potrebama i interesima učenika. Tim se programima zadovoljavaju specifične potrebe pojedinih skupina učenika, kao što su učenici s teškoćama, daroviti učenici, učenici-putnici i ostali, te se provode programi u funkciji unaprjeđenja školstva.

Županija je u suradnji sa Zajednicom sportova Primorsko-goranske županije u školskoj godini 2022./2023. započela provoditi projekt *Županijska škola plivanja*.

U proteklom razdoblju provedeni su sljedeći programi:

Programi Školskog kurikulumuma

Županija nastoji unaprijediti programske aktivnosti ustanova školstva na način da sufinancira programe Školskog kurikulumuma kroz izvannastavne slobodne aktivnosti te na taj način podiže razinu kvalitete svojih škola i učeničkih domova. Programi Školskog kurikulumuma važni su jer se njima zadovoljavaju želje učenika za dodatnim znanjem i kreativnošću, dok se istodobno učenicima kojima je potrebna dodatna pomoć osigurava potrebna podrška u radu. Ti programi obuhvaćaju, od jezično-izražajnog područja, humanističkog, prirodoslovno-matematičkog, tehničko-prometnog, gospodarstvenog i strukovnog, umjetničkog, ekološkog, područja građanskog odgoja, do tjelesnog i zdravstvenog područja i dr. Programima Školskog kurikulumuma godišnje je obuhvaćeno oko pet tisuća učenika osnovnih i srednjih škola. Županija je za tu namjenu u proteklom razdoblju izdvojila oko 910 tisuća eura.

Novi program *Županijska škola plivanja*

Županija je u suradnji sa Zajednicom sportova Primorsko-goranske županije u školskoj godini 2022./2023. započela provoditi projekt *Županijska škola plivanja*, za sve učenike drugih razreda osnovnih škola (ukupno 31 škola).

Provedbom projekta *Županijska škola plivanja* nastoji se omogućiti svim učenicima drugih razreda kvalitetnu i stručno vođenu obuku plivanja, s ciljem

da svi učenici svladaju vještinu i osnovnu tehniku plivanja, disanja i snalaženja u vodi. Izvoditelji programa su kineziolozi i treneri plivanja, a projekt se provodi na nekoliko lokacija: bazenima Kantrida, bazenu Delnice, i na moru (za škole na otocima i dio škola u priobalnom području smještenih u neposrednoj blizini mora).

Projektom je po školskoj godini obuhvaćeno oko 1.200 učenika drugih razreda u 31 osnovnoj školi. Za provedbu toga projekta Županija je u prošloj i ovoj školskoj godini izdvojila 143 tisuće eura.

Obilježavanje postignuća učenika i nastavnika

Primorsko-goranska županija od osnutka je uključena u provedbu županijske razine natjecanja i smotri učenika osnovnih i srednjih škola. Natjecanja i smotre učenika u znanju, vještinama i sposobnostima osnovnih i srednjih škola svake se godine provode prema vremeniku natjecanja Agencije za odgoj i obrazovanje Republike Hrvatske i Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih Republike Hrvatske, na tri razine: školska, županijska i državna.

Domaćini županijskih natjecanja su osnovne i srednje škole kojima je osnivač Županija, škole i odgojno-obrazovne ustanove ostalih osnivača, te učenički domovi. Županija, kao organizator, u cijelosti financira održavanje natjecanja na županijskoj razini i sufinancira održavanje natjecanja na državnoj razini, ukoliko je domaćin. Županija također sufinancira i odlazak učenika na državnu ili međunarodnu razinu, te odlaske učenika srednjih škola na razna ostala

Nagrađeni odgojno-obrazovni djelatnici, na Svjetskom danu učitelja 2024. godine

natjecanja, kako bi potaknula učenike na još veći iskorak iz zadanih obrazovnih formi.

Tijekom školske godine organizira se i provodi oko 40 natjecanja i smotri, na kojima na županijskoj razini godišnje sudjeluje oko 2.500 učenika, te oko 500 članova županijskih i prosudbenih povjerenstava.

U razdoblju 2021. – 2024. za tu je namjenu Županija izdvojila ukupno oko 260 tisuća eura.

Od 2000. godine, Primorsko-goranska županija iskazuje poštovanje i zahvalnost za trud, rad, strpljenje i ljubav koju njezini odgojno-obrazovni djelatnici nesebično daju mladim naraštajima. Stoga svake godine organizira i svečanost u povodu Svjetskog dana učitelja (5. listopada), na kojoj dodjeljuje priznanja i novčane nagrade najuspješnijim odgojno-obrazovnim djelatnicima i ustanovama. U proteklom mandatnom razdoblju (2021. – 2023.) nagradu je dobilo 12 djelatnika i šest ustanova. Taj je program Županija u razdoblju 2021. – 2024. poduprla s oko 45 tisuća eura.

Program produženog boravka za učenike – putnike

Program je namijenjen učenicima nižih razreda osnovnih škola koji u školi borave na organizirani način nakon završetka nastave, do polaska prijevoza do mjesta stanovanja. Pokrenut je početkom školske 2003./2004. godine za područje Gorskog kotara, a u 2004. godini proširen je i na ostala područja Županije. Program se pokazao iznimno uspješnim i veliko je poboljšanje učeničkog standarda. Godišnje obuhvaća oko 270 učenika, u oko 10 osnovnih škola. Županija je u proteklom razdoblju financirala taj program s oko 267 tisuća eura.

PODRŠKA PROJEKTIMA SVEUČILIŠTA U RIJECI I ZNANSTVENIH INSTITUCIJA

Primorsko-goranska županija već godinama sustavno prati i podržava rad i različite programe i projekte Sveučilišta i ostalih znanstvenih institucija na svom području. U proteklom je razdoblju za te programe i projekte Županija izdvojila oko 333 tisuće eura.

Programi Sveučilišta u Rijeci

Jedan od prioriteta nacionalne strategije znanosti i obrazovanja jest suradnja znanstvenoistraživačke zajednice i institucija regionalne i lokalne vlasti, kao pretpostavka za razvoj društva znanja i lokalne zajednice. U tom je smislu nastavljena suradnja Županije i Sveučilišta u Rijeci koja je rezultirala partnerskom ulogom Županije u dugoročnim razvojnim programima Sveučilišta. Pojedinačnim potporama raznim programima, Županija je pridonijela unaprjeđenju rada Sveučilišta te promovirala djelatnost visokog obrazovanja.

U razdoblju 2021. – 2024. Županija je za nove obrazovne programe Sveučilišta u Rijeci izdvojila 178 tisuća eura.

Prepoznajući važnost knjižnica, Županija je 2009. godine započela sa sufinanciranjem noćnog rada Sveučilišne knjižnice Rijeka. Te je godine, naime, Knjižnica odlučila produžiti svoje radno vrijeme, te uvesti i noćni rad svoje studentske čitaonice, od ponedjeljka do petka od 19:00 do 00:00, subotom od 14:00 do 23:00, i nedjeljom od 09:00 do 20:00, kako

Pojedinačnim potporama raznim programima, Županija pridonosi unaprjeđenju rada Sveučilišta te promovira djelatnost visokog obrazovanja.

bi omogućila svojim korisnicima, pretežito studentskoj populaciji Sveučilišta, odgovarajuće mjesto za učenje u večernjim satima. U razdoblju od 2021. do 2024. godine Županija je za tu namjenu izdvojila 20 tisuća eura.

Županija je sufinancirala nabavu opreme kabineta za primaljstvo Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci.

Projekti znanstvenih institucija

Primorsko-goranska županija jedan je od osnivača Zaklade Sveučilišta u Rijeci koja djeluje u okviru Sveučilišta od 2004. godine, kao suvremeni i u svijetu često korišteni oblik potpore programima od posebnog interesa, osobito onima u obrazovanju i znanstvenom radu. Cilj je djelovanja Zaklade poticati znanstveno i stručno usavršavanje djelatnika, izdavačku djelatnost, studentske programe i projekte, te nagrađivati značajna postignuća na području znanosti i umjetnosti. Županija svake godine financira programske aktivnosti Zaklade, a ukupno je u razdoblju 2021. – 2024. za tu namjenu izdvojila 107 tisuća eura.

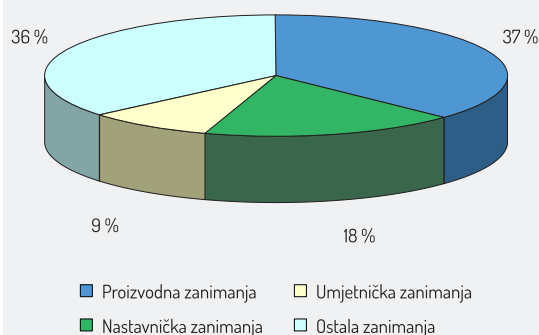
Financijskim potporama potaknuti su i programi znanstveno-nastavnih institucija izvan Sveučilišta u Rijeci – program aktivnosti i istraživanja Zavoda za biomedicinske znanosti u Rijeci i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, s ukupnim iznosom od 28 tisuća eura, u razdoblju 2021. – 2024.

PODRŠKA PROGRAMIMA PRIVATNIH OSNIVAČA

Od 2021. do 2024. godine Županija je, među ostalim, sufinancirala i programe privatnih osnivača ustanova školstva, prepoznajući pluralizam u odgoju i obrazovanju u našoj regiji. To su alternativni obrazovni programi Osnovne i Srednje waldorfske škole u Rijeci, te specifični programi Srednje škole Ljudevita Adamića – CLIL (oblik nastave gdje se sadržaji struke poučavaju na stranom jeziku) i STEM programi koji donose novu dimenziju i vrijednost u obrazovanju i poučavanju učenika. Za te je programe Županija u tom razdoblju izdvojila 78 tisuća eura.

Grafikon 4.

Udio pojedinih skupina zanimanja u sustavu stipendiranja studenata deficitarnih zanimanja

STIPENDIRANJE STUDENATA DEFICITARNIH ZANIMANJA

Već godinama Primorsko-goranska županija dodjeljuje stipendije za studente dodiplomskih i diplomskih studija deficitarnih zanimanja. Deficitarnost zanimanja utvrđuje se temeljem podataka iz HZZO-a, HGK i iskazanih potreba za određenim kadrovima pravnih osoba s područja Primorsko-goranske županije. Stipendije su oblik financijske pomoći koji se dodjeljuje studentima za potrebe njihova obrazovanja i profesionalnog usavršavanja ili istraživanja. Godišnje se stipendira 37 studenata u iznosu od 160 eura mjesečno, za razdoblje od 10 mjeseci. U Grafikonu 4. prikazan je udio pojedinih skupina zanimanja u sustavu stipendiranja studenata deficitarnih zanimanja.

U akademskoj, odnosno školskoj 2024./2025. godini, Županija je započela sa stipendiranjem darovitih studenata i darovitih učenika srednjih škola.

PРАВНА REGULATIVA UPRAVNOG ODJELA ZA ODGOJ I OBRAZOVANJE

Upravni odjel izradio je velik broj županijskih pravnih akta kojima se uređuje i unificira postupanje školskih ustanova u raznim pravnim područjima iz djelokruga rada školskih ustanova. U tom je smislu za školske ustanove značajna stručna pomoć i koordinacija Odjela u postupcima rješavanja pravnih pitanja i pomoć u izradi pravnih akata školskih ustanova.

U rasponu pravnih aktivnosti treba istaknuti:

- » stručnu pomoć pri izradi imovinsko-pravnih akata školskih ustanova, statuta i raznih pravilnika školskih ustanova
- » aktivno sudjelovanje na javnim savjetovanjima za izradu propisa iz djelokruga odgoja i obrazovanja
- » pravnu razradu kriterija i mjerila koja se odnose na decentralizirano financiranje
- » praćenje investicija i kapitalnih projekta
- » objedinjavanje potreba školskih ustanova radi provedbe zajedničkih postupaka javnih nabava
- » provedbu postupaka javnih nabava školskih ustanova

- » postupanja školskih ustanova u ispunjavanju obveza koje proizlaze iz Zakona o pravu na pristup informacijama
- » provođenje drugostupanjskih upravnih postupaka koji se odnose na predškolski odgoj i obrazovanje
- » pravnu razradu kriterija za dodjelu županijskih stipendija studentima deficitarnih zanimanjima te kriterija za (su)financiranje izvannastavnih odgojno-obrazovnih programa i aktivnosti.

U sklopu reforme državne uprave, od 1. siječnja 2020. godine određeni poslovi Ureda državne uprave prešli su u nadležnost županija. Upravni odjel za odgoj i obrazovanje „preuzeo“ je poslove dotadašnjeg Ureda državne uprave u Županiji u dijelu koji se odnosi na odgoj i obrazovanje. Riječ je o upravnim poslovima koji se provode u skladu s pozitivnom zakonskom regulativom.

Neki od preuzetih poslova Odjela odnose se na upis djece u osnovnu školu, prijave potreba za kadrovima, razrješenje članova školskog odbora, neredovito izvršenje obveza učenika, nadzor u postupanju, upravni postupci kojima se odobrava početak djelatnosti i rada ustanova predškolskog odgoja i obrazovanja, te poslovi koji se odnose na utvrđivanje psihofizičkog stanja djece i učenika u svim osnovnim i srednjim školama na području Primorsko-goranske županije.

UPRAVNI ODJEL ZA OPĆU UPRAVU I PRAVNE POSLOVE

INFORMATIČKI PROJEKTI

U mandatnom razdoblju 2021. – 2025. na području informatičkih i telekomunikacijskih tehnologija učinjeni su veliki pomaci u smanjenju troškova i ušteda proračunskih sredstava uz istodobno zadržavanje svih postojećih funkcionalnosti. Sustav se dodatno razvijao uz primjenu novih učinkovitih infrastrukturnih i aplikativnih rješenja. To su bili sljedeći projekti:

Podizanje razine usklađenosti objedinjene telekomunikacijske infrastrukture nakon preuzimanja povjerenih poslova Ureda državne uprave u Primorsko-goranskoj županiji

Radi snižavanja troškova, lakšeg održavanja i uvođenja novih funkcionalnosti telekomunikacijskog sustava, u potpunosti je uvedena IP telefonija na svim radnim mjestima preuzetih poslova Ureda državne uprave u sjedištu Županije, mjestima rada izvan sjedišta i matičnim uredima.

Puštanjem u rad podatkovne usluge za matične urede smještene izvan sjedišta omogućeno je njihovo povezivanje na zajedničku infrastrukturu čime su ostvareni preduvjeti za povećanje funkcionalnosti rada na tim lokacijama. Matični uredi sada mogu pristupiti svim dijeljenim mrežnim resursima Primorsko-goranske županije, a održavanje informatičkog i telekomunikacijskog sustava jednostavnije je i brže jer se može dijelom obavljati i s udaljene lokacije.

Optimizacija troškova korištenja informatičke opreme

U postupcima nabave osobnih i prijenosnih računala za županijska upravna tijela, posebna se pažnja pridaje opremi koja zadovoljava uvjete „zelene nabave“. Time jedan od kriterija postaje oprema koja zbog

svoje kompaktnosti i novog sustava napajanja u radu može trošiti znatno manje električne energije u odnosu na prijašnja računala, što dovodi do značajnih ušteda u potrošnji električne energije.

Provedena je optimizacija sustava za ispis uz analizu potreba na lokacijama i ključnim mjestima s velikim opterećenjem ispisnih uređaja. Uvedena je u rad oprema temeljena na tintnoj tehnologiji nove generacije koja zadržava kvalitetu i dugotrajnu postojanost ispisanog materijala, uz višestruko nižu cijenu potrošnog materijala i utroška električne energije, u odnosu na prijašnje tehnologije.

Uvođenje novih tehnologija za kvalitetnu komunikaciju i kolaboraciju na udaljenim lokacijama

Uvedene su nove hardverske i softverske tehnologije za održavanje videokonferencijskih poziva s velikim brojem istodobnih korisnika što je osobito prikladno za održavanje sastanaka na udaljenim lokacijama te se učestalo primjenjuje i u provedbi EU projekata.

Digitalizacija poslovnih procesa i povezivanje na vanjske sustave

Uspostavljen je automatizirani proces čiju osnovicu čini središnji aplikacijski sustav za optičko prepoznavanje teksta kojim se skraćuje vrijeme obrade pismena i priloga kod pretvorbe papirnate građe u digitalni oblik.

Uvođenjem novih funkcionalnosti integracijskih mrežnih servisa prema vanjskim sustavima omogućeno je povezivanje i postignuta je kompatibilnost informatičkog sustava uredskog poslovanja Županije s projektom *Daljnje unaprjeđenje praćenja upravnog postupanja i odlučivanja (ZUP III)*, čiji je nositelj Ministarstvo pravosuđa i uprave. Uspostavljena je i elektronička komunikacija sa sudovima koja uključuje i elektroničko potpisivanje dokumenata.

Sudionici potpisivanja Kolektivnog ugovora za službenike i namještenike upravnih tijela Županije

KOLEKTIVNI UGOVOR

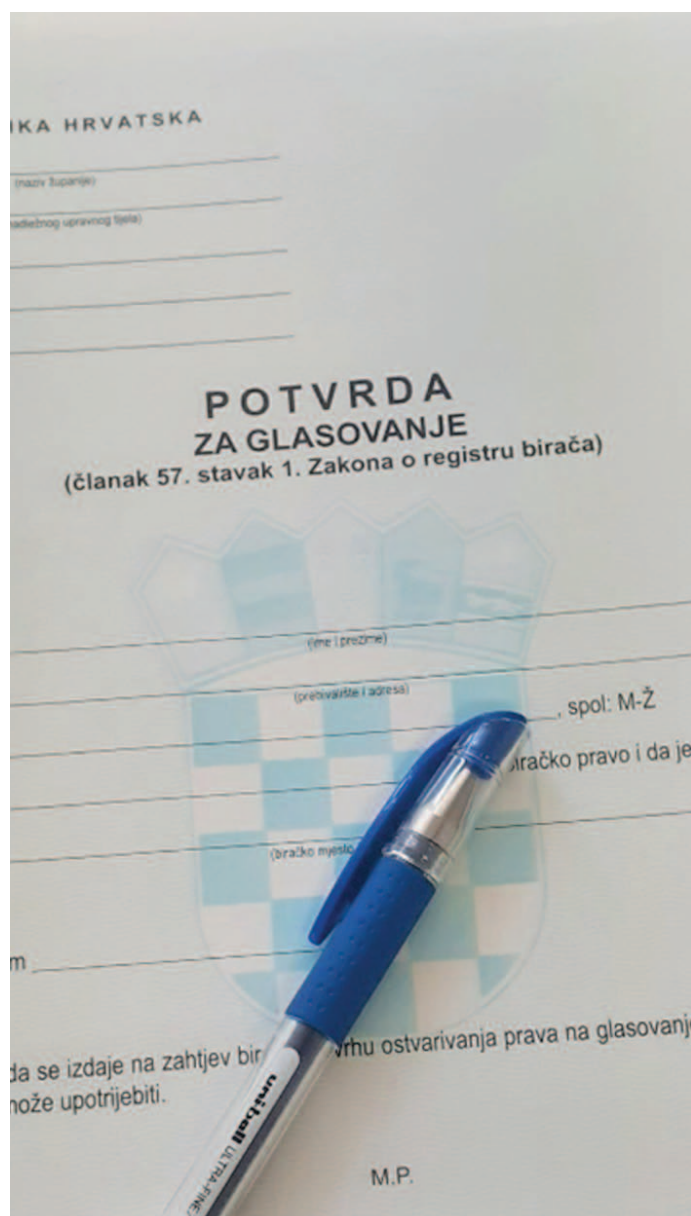
Kao rezultat dobrog socijalnog dijaloga i socijalnog partnerstva Primorsko-goranske županije i Sindikata državnih i lokalnih službenika i namještenika Republike Hrvatske, 19. lipnja 2023. godine potpisan je Kolektivni ugovor za službenike i namještenike upravnih tijela Primorsko-goranske županije, prvi kolektivni ugovor od osnutka Primorsko-goranske županije. Kolektivni ugovor, kojim su poboljšana materijalna i ostala prava službenika i namještenika, sklopljen je na rok od pet godina.

OPĆA UPRAVA

Priprema registra birača za izbore

U mandatnom je razdoblju pripremljen registar birača za sve raspisane izbore za:

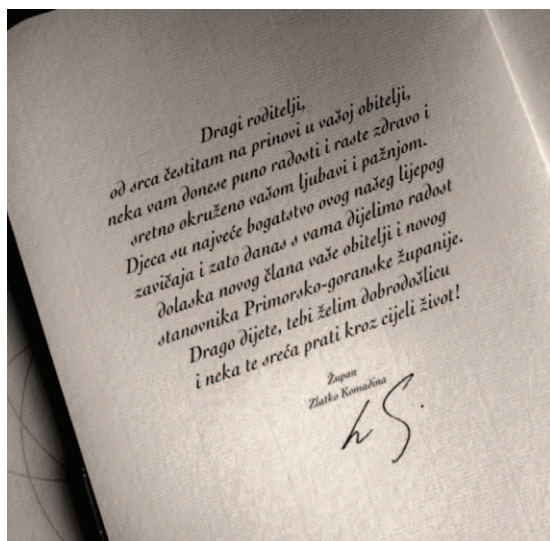
- » mjesnu samoupravu na područjima općina i gradova Primorsko-goranske županije
- » članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
- » općinske načelnike, gradonačelnike i župana te njihove zamjenike
- » dopunske izbore za članove predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iz reda pripadnika nacionalne manjine, odnosno iz reda pripadnika hrvatskog naroda
- » prijevremene izbore za članove Gradskog vijeća Grada Čabra i Gradskog vijeća Grada Raba

- » članove vijeća nacionalnih manjina i za predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave
- » izbore zastupnika u Hrvatski sabor i
- » izbore članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske.

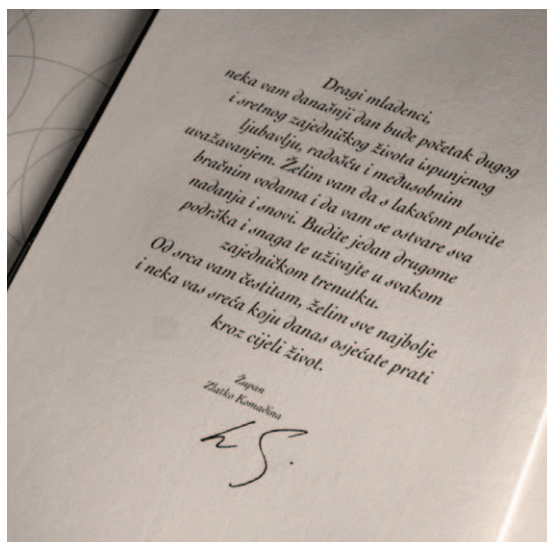
Predaja crkvenih matičnih knjiga

U skladu sa Sporazumom između Vlade RH i Hrvatske biskupske konferencije, sklopljenim 13. listopada 2005. godine o povratu crkvenih matičnih knjiga, knjiga stanja duša, ljetopisa i ostalih knjiga koje su u vrijeme komunističkog režima nezakonito oduzete Katoličkoj crkvi, Riječkoj je nadbiskupiji 23. svibnja 2021. godine vraćena 271 crkvena matična knjiga i 58 drugih crkvenih evidencija, a 9. lipnja 2021. godine Krčkoj biskupiji vraćena je 161 crkvena matična knjiga i dvije ostale crkvene evidencije.

Svečani omoti s prigodnom čestitkom župana

Od srpnja 2023. godine u matičnim uredima Primorsko-goranske županije, roditeljima se prigodom prijave rođenja djeteta, te mladencima prigodom sklapanja braka, uz izvadak iz matice rođenih i vjenčanih, uručuje prigodna čestitka župana otisnuta na svečanom omotu. Za strane državljane koji sklapaju brak u Primorsko-goranskoj županiji pripremljena je inačica na engleskom jeziku.

UPRAVNI ODJEL
ZA UPRAVLJANJE
IMOVINOM I
IMOVINSKO-PRAVNE
POSLOVE

Upravni odjel za upravljanje imovinom i imovinsko-pravne poslove u mandatnom je razdoblju 2021. – 2025. vodio i proveo značajnije radove koji se odnose na:

REKONSTRUKCIJE I UREĐENJA

Izvedba montažne rampe za osobe s invaliditetom i osobe smanjene pokretljivosti u zgradi Riva 10

Radovi su izvedeni tijekom 2021. godine radi osiguranja pristupačnosti prizemlja zgrade na adresi Riva 10 Rijeka, osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti.

Rampa na ulazu u zgradu Riva 10

Uređenje arhive Moše Albaharija 3a

Radovi na uređenju arhive na lokaciji Moše Albaharija 3a Rijeka, izvedeni su tijekom 2022. godine. Na taj su način stečeni uvjeti za primjereno čuvanje arhivske građe Primorsko-goranske županije.

Uređenje prostora za čuvanje arhivske građe mjesta rada Opatija

Tijekom 2022. godine osiguran je, a potom i uređen dodatni prostor za čuvanje arhivske građe mjesta rada Opatija.

Novouređeni prostor Matičnog ureda Rijeka

Uređenje ulaza zgrade Riva 10 i poslovnog prostora Matičnog ureda Rijeka

U 2023. godini izvedeni su radovi uređenja ulaza zgrade Riva 10 i radovi uređenja poslovnog prostora te zgrade koja se koristi za potrebe rada Matičnog ureda Rijeka.

Uređenje arhiva mjesta rada Rab

Tijekom 2023. godine izrađen je projekt uređenja arhiva mjesta rada Rab, na adresi Mundanije 140; potom su iste godine izvedeni radovi za njegovo uređenje.

Sanacija pročelja i rekonstrukcija dijela zgrade Korzo 7

Temeljem projektne dokumentacije iz 2022. godine (idejno rješenje te glavni i izvedbeni projekt), u 2023. godini proveden je kapitalni projekt rekonstrukcije dijela zgrade Korzo 7. Na taj je način poslovni prostor na adresi Korzo 7 povezan sa zgradom Adamićeva 10, čime je osiguran primjeren ulaz u zgradu sjedišta Županije. Izvedeni su i radovi sanacije i uređenja pročelja.

Rekonstrukcija kotlovnice zgrade Adamićeva 10

Tijekom 2023. godine izvedeni su radovi na rekonstrukciji kotlovnice zgrade Adamićeva 10 u Rijeci. Izmjena prekapacitiranog kotla sustava centralnog grijanja obavljena je zbog dotrajalosti postojećeg kotla. Istodobno je omogućen prelazak na sustav grijanja pomoću visokoučinkovitoga kondenzacijskog kotla kojim je predviđeno značajnije uštedjeti u potrošnji plina.

Uređenje županijskog arhiva u Čabru

U 2023. godini izrađena je projektna dokumentacija uređenja županijskog arhiva mjesta rada Čabar, na adresi Zaobilaznica 1. Izvođenje radova uređenja podrumске etaže zgrade u planu je u tekućoj 2025. godini, a predviđenim će se zahvatima osigurati prostor za potrebe smještaja arhivskog gradiva Županije u primjerenim uvjetima.

PRODAJA NEKRETNINA

U mandatnom je razdoblju, Županija javnim natječajem Upravnog odjela za upravljanje imovinom i imovinsko-pravne poslove, prodala sljedeće nekretnine:

Nekretnine u Crikvenici

U 2023. godini prodane su dvije nekretnine u vlasništvu Primorsko-goranske županije u Crikvenici jer Županija nije imala potrebe za njihovim korištenjem. U naravi radi se o građevinskom zemljištu površine 363,26 m² udaljenom od obale oko 50 metara zračnom linijom s izlazom na Ulicu Milovana Muževića, i građevinskom zemljištu površine 130 m² u Ulici Gajevo šetalište, prvom ulicom uz more s izravnim pristupom plaži. Prihod od prodaje tih zemljišta iznosio je 287.226 eura i iskorišten je za pokriće rashoda za nabavu dugotrajne nefinancijske imovine unutar proračuna Upravnog odjela za zdravstvo.

Poslovna zgrada na adresi Korzo 7

Nekretnina u Velom Lošinj

U 2023. godini prodana je nekretnina u vlasništvu Primorsko-goranske županije u Velom Lošinj u koju Županija nije imala potrebe koristiti. Radi se o građevinskom zemljištu površine 158 m² na kojem je objekt, odnosno ruševina. Prihod od prodaje zemljišta iznosio je 72.048 eura i iskorišten je za pokriće rashoda za nabavu dugotrajne nefinancijske imovine unutar proračuna Upravnog odjela za zdravstvo.

Nekretnina u Sungeru

U 2024. godini prodana je nekretnina u vlasništvu Županije za koju također nije postojala potreba za korištenjem. Riječ je o zemljištu nepravilnog oblika, površine 1.165 m², smještenom unutar neizgrađenog građevinskog područja naselja – uređeni dio. To je zemljište zelena površina, većim dijelom u nagibu, obrasla raznim raslinjem, a pristup je omogućen s javne površine. Prihod od prodaje zemljišta u iznosu 31 tisuće eura iskoristit će se za pokriće rashoda za nabavu dugotrajne nefinancijske imovine unutar proračuna Upravnog odjela za upravljanje imovinom i imovinsko-pravne poslove.

DAROVANJE NEKRETNINA

Nekretnina u Omišlju

Općina Omišalj je u rujnu 2022. godine podnijela Ministarstvu prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine zahtjev za darovanjem zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske za potrebe izgradnje dječjeg vrtića u Njivicama jer je postojeći dječji vrtić smješten u unajmljenim prostorijama u vlasništvu privatne pravne osobe. Odlukom Ministarstva iz veljače 2024. godine, raspolaganje tom državnom imovinom radi darovanja zemljišta Općini Omišalj za izgradnju dječjeg vrtića u Njivicama, predano je Primorsko-goranskoj županiji na daljnje postupanje.

Prostorno-planski, čestice se nalaze u neizgrađenom građevinskom području, unutar površine javne i društvene namjene. Za to je područje donesen Urbanistički plan uređenja te je na tim česticama planirana gradnja građevine predškolske ustanove (dječjeg vrtića i jaslica) zajedno s pomoćnim sadržajima u funkciji osnovne namjene. Prema lokacijskoj dozvoli, na nekretninama je predviđena izgradnja građevine javne i društvene namjene (predškolska ustanova – dječji vrtić).

Vizualizacija rješenja budućeg dječjeg vrtića

U načelu, raspolaganje bez naknade u korist jedinice lokalne samouprave, provodi se posebno radi ostvarenja projekata koji su od općega javnog, socijalnog ili kulturnog interesa, poput izgradnje škola, dječjih vrtića, bolnica, domova zdravlja, građevina socijalne skrbi, groblja, parkirališta, sportskih građevina, građevina za smještaj i zaštitu životinja, muzeja, memorijalnih centara i ostalih sličnih građevina, kojima se povećava kvaliteta života građana na području jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

S obzirom na to da su Općini Omišalj navedene nekretnine potrebne za izgradnju dječjeg vrtića u Njivicama, kao objekta javne namjene, darovanje tih nekretnina od općeg je javnog interesa i interesa Republike Hrvatske, te je 2024. godine Županijska skupština Primorsko-goranske županije donijela Odluku o darovanju nekretnina Općini Omišalj.

Nekretnina u Viškovo

Općina Viškovo je u kolovozu 2019. godine Ministarstvu državne imovine, uputila zahtjev za izdavanje isprave podobne za upis prava vlasništva u korist Općine Viškovo na nekretninama koje su se na dan 1. siječnja 2017. godine koristile kao sportsko-rekreativski objekti, između ostalih, i za k.č.br. 1337, k.o. Viškovo u vlasništvu Republike Hrvatske. U kolovozu 2022. godine zahtjev je dopunjen na način da se traži darovanje nekretnine radi uređenja Parka skulptura u sklopu Kuće halubajškoga zvončara.

Kako je darovanje predmetne nekretnine Općini Viškovo bilo u potpunosti opravdano i u interesu Republike Hrvatske i općeg javnog interesa, župan Primorsko-goranske županije je 2024. godine donio odluku o darovanju nekretnine označene kao k.č. br. 1337, površine 1418 m², upisane u z.k.ul. 303, k.o. Viškovo, Općini Viškovo.

UPRAVNI ODJEL ZA POMORSKO DOBRO, PROMET I VEZE

Upravni odjel za pomorsko dobro, promet i veze ustrojen je Odlukom o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Primorsko-goranske županije, kojom je uređen djelokrug rada, upravljanje i ostala pitanja značajna za rad Upravnog odjela. U okviru djelokruga rada, u Upravnom odjelu obavljaju upravne i stručne poslove u vezi s:

- » upravljanjem, gospodarenjem, korištenjem, održavanjem pomorskog dobra
- » radom županijskih lučkih uprava
- » mjerama za povećanje sigurnosti prometa na cestama i obavljanjem županijskoga linijskoga javnoga cestovnog prijevoza putnika
- » održavanjem aerodroma i poticanjem zračnog prometa te održavanjem i uspostavljanjem otočnih zračnih linija
- » ravnomjernim razvojem pomorskog, cestovnog, zračnog, željezničkog i telekomunikacijskog prometa
- » praćenjem rada ustanova i trgovačkih društava nad kojima (su)vlasnička, odnosno (su)osnivačka prava ima Županija te
- » ostale poslove kako je to uređeno posebnim zakonom, aktom Skupštine ili župana.

Unutarnje ustrojstvo Upravnog odjela, radna mjesta s opisom poslova, uvjetima za raspored i brojem izvršitelja na radnim mjestima te ostala pitanja od značenja za rad Upravnog odjela, uređena su Pravilnikom o unutarnjem redu.

Upravni odjel, čijim radom upravlja pročelnik, ima dva odsjeka kao unutarnje ustrojstvene jedinice:

- » Odsjek za promet i veze i
- » Odsjek za pomorsko dobro i koncesije.

Odsjecima upravljaју voditelji.

Pravilnikom je sistematizirano 14 radnih mjesta sa 17 izvršitelja – službenika. Navedenih 14 radnih mjesta popunjeno je s 15 izvršitelja, tako da nedostaju dva izvršitelja.

Proračunskih korisnika iz djelokruga rada Upravnog odjela nema, dok je izvanproračunski korisnik Županijska uprava za ceste Primorsko-goranske županije.

POMORSKO DOBRO

Održavanje pomorskog dobra na izvanlučkom području

Svake se godine iz Proračuna Županije izdvajaju namjenski novčana sredstva za izvanredno održavanje pomorskog dobra, odnosno za obnovu, sanaciju i rekonstrukciju obalnih pomorskih objekata u slučaju iznenadnog događaja na pomorskom dobru. Tijekom proteklog razdoblja Primorsko-goranska županija je obalnim gradovima i općinama za sufinanciranje održavanja pomorskog dobra dodijelila i planirala 140.587,15 eura kapitalne pomoći (Tablica 1.).

Upravljanje i gospodarenje lučkim područjima

Županija je osnivač osam županijskih lučkih uprava (ŽLU):

- » Bakar – Kraljevica – Kostrena
- » Cres
- » Crikvenica
- » Krk
- » Mali Lošinj
- » Novi Vinodolski
- » Opatija – Lovran – Mošćenička Draga i
- » Rab,

putem kojih upravlja lukama otvorenim za javni promet županijskog i lokalnog značenja.

Od 2021. do 2025. godine, Naredbom o razvrstaju luka otvorenih za javni promet na području Primorsko-goranske županije razvrstana je 101 luka kojima upravlja osam županijskih lučkih uprava, od čega je 27 luka županijskog značenja, a 74 luka lokalnog značenja. Sveukupni prihodi ŽLU-a u razdoblju 2021. – 2025. iznose 44.788.730,10 eura, dok su rashodi u istom razdoblju iznosili 35.047.889,85 eura. Značajan podatak, a ujedno i pokazatelj uspješnosti, odnosi se na porast prihoda koje ŽLU-i ostvaruju iz svoje zakonom propisane djelatnosti, koji se povećao od 6.451.932,90 eura u 2021. godini, na 8.359.152,01 euro u 2023. godini (Tablica 2.).

Tablica 1. Održavanje pomorskog dobra na izvanlučkom području (u eurima)

R. br.	Održavanje pomorskog dobra	Godine				Ukupno
		Ostvarenje 2021.	Ostvarenje 2022.	Ostvarenje 2023.	Ostvarenje 2024.	
1.	Izvanlučko	33.180,70	0,00	40.000,00	67.406,45	140.587,15

Tablica 2. Ostvareni prihodi i rashodi županijskih lučkih uprava (u eurima)

R. br.	Vrsta prihoda	Godina				Ukupno
		2021.	2022.	2023.	2024. (plan)	
1.	Prihod	8.102.483,47	10.362.041,50	11.873.631,83	14.450.573,30	44.788.730,10
1.1.	Prihod od pružanja usluga	6.451.932,90	7.714.712,09	8.359.152,01	9.453.154,97	31.978.951,97
1.2.	Prihod iz drugih izvora	1.650.550,57	2.647.329,41	3.514.479,82	4.997.418,33	12.809.778,13
2.	Rashodi	6.430.675,95	7.550.088,86	9.406.697,86	11.660.427,18	35.047.889,85

Višak prihoda od 9.740.840,25 eura Upravna vijeća ŽLU-a rasporedila su u razdoblju 2021. – 2024. Odlukama o rasporedu viška iz prethodnih razdoblja u izvore financiranja. Tim se Odlukama ne mijenja ukupni iznos vlastitih izvora, već se u poslovnim knjigama i financijskim izvješćima on raspoređuje na drugu poziciju u skladu s Pravilnikom o neprofitnom računovodstvu i računskom planu.

Raspodjelom utvrđenog viška iz prethodnih godina i dalje ostaje ista namjena utvrđena člankom 123. stavkom 3. točkom 1. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama (NN 83/23) – izgradnja i održavanje lučke nadgradnje i podgradnje, opremanje luke opremom za zaštitu mora od onečišćenja s brodova, održavanje dubina u luci i na sidrištu luke, troškovi poslovanja lučke uprave, sve u skladu s godišnjim planom rada luke s financijskim planom.

Dodijeljenim potporama za investicijska ulaganja u sanaciju, rekonstrukciju i izgradnju lučke podgradnje, Županija je sudjelovala u ukupnom prihodu ŽLU-a sa 6.928.007,38 eura. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture prepoznalo je stupanj pripremljenosti i značenje projekata ŽLU-a te se tijekom godina redovito uključuje u sufinanciranje projekata sredstvima u iznosu 12.976.450,08 eura. U Tablici 3. prikazana su ulaganja Županije u sustav ŽLU-a.

Svaka od ŽLU-a imala je tijekom promatranog razdoblja, u skladu s financijskim mogućnostima, značajna ulaganja. Ističemo veće projekte u kojima je Županija sudjelovala u sufinanciranju:

» **ŽLU Bakar – Kraljevica – Kostrena**, za rekonstrukciju pričuvne trajektne luke Črišnjeva; projektnu dokumentaciju rekonstrukcije bazena Žurkovo – Kostrena

» **ŽLU Cres**, za rekonstrukciju i dogradnju zapadnog dijela luke Cres; dogradnju trajektnog pristaništa Porozina – dovršetak II. faze; rekonstrukciju i dogradnju zapadnog dijela luke Cres – III. faza

» **ŽLU Crikvenica**, za dogradnju luke Crikvenica; dogradnju i rekonstrukciju luke Podvorska

Župan Zlatko Komadina i ministar Oleg Butković u rekonstruiranoj luci Podvorska

» **ŽLU Krk**, za rekonstrukciju operativnog gata u luci Glavotok; izradu i ugradnju sidrenog sustava plovila na rekonstrukciji luke Baška – 3. faza; radove na rekonstrukciji istezališta – odvodnja i zbrinjavanje otpadne vode na istezalištu u luci Krk

» **ŽLU Mali Lošinj**, za dogradnju lukobrana u luci Rovenska; sanaciju i produženje postojećeg pristana u luci Unije – II. faza

» **ŽLU Novi Vinodolski**, za II. fazu rekonstrukcije luke Klenovica – ribarska luka i gatovi – izgradnja gatova II. faza; izradu projektna dokumentacije za projekt rekonstrukcije i dogradnje primarnog lukobrana u luci Novi Vinodolski

Tablica 3. Ulaganja Županije u sustav županijskih lučkih uprava (u eurima)

R. br.	Održavanje pomorskog dobra	Godine				Ukupno
		Ostvarenje 2021.	Ostvarenje 2022.	Ostvarenje 2023.	Ostvarenje 2024.	
1.	Lučko	1.153.996,96	1.784.868,61	1.633.733,21	2.355.408,60	6.928.007,38

» **ŽLU Opatija – Lovran – Mošćenička Draga**, za izradu projektne dokumentacije za dogradnju luke Ika

» **ŽLU Rab**, za rekonstrukciju i sanaciju obala u luci San Marino; sanaciju i rekonstrukciju luke Melak u Loparu – II. faza; rekonstrukciju i sanaciju obale u luci Rab.

Uz navedene veće projekte, sufinanciraju se i mnogi manji projekti u svim lukama u sustavu upravljanja ŽLU-a, ali isto tako i projektna dokumentacija koja je preduvjet za mogućnost prijave na natječaj za sufinanciranje Republike Hrvatske i europskih fondova, te kasnije odobranje sufinanciranja.

Važno je naglasiti da su se županijske lučke uprave godinama nakon ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju pripremale izradom potrebne tehničke dokumentacije za veće infrastrukturne radove, kao preduvjetom za podnošenje prijave. To je početkom 2018. godine, a kasnije i u 2019. godini, rezultiralo sljedećim značajnim dodijeljenim sredstvima iz Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.:

1. ŽLU Crikvenica, projekt dogradnje luke Crikvenica – dodijeljena bespovratna sredstva 4.351.736,84 eura

2. ŽLU Cres, projekt rekonstrukcije i dogradnje zapadnog dijela luke Cres – dodijeljena bespovratna sredstva 4.565.353,21 euro

3. ŽLU Mali Lošinj, projekt sanacije i produženje postojećeg pristana luke Unije – II. faza – dodijeljena bespovratna sredstva 4.547.680,50 eura

4. ŽLU Krk, projekt dogradnje luke Baška – dodijeljena bespovratna sredstva 5.270.419,53 eura

5. ŽLU Rab, projekt rekonstrukcije i sanacije obale u luci Rab – dodijeljena bespovratna sredstva 4.848.233,16 eura.

To ukupno iznosi 23.583.423,24 eura dodijeljenih sredstava (sufinanciranih u iznosu 85 % EU te 15 % Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture).

Uz navedeno, 2018. godine kroz Operativni program za pomorstvo i ribarstvo 2014. – 2020. dodijeljena su i bespovratna sredstva u iznosu 2.643.345,28 eura (sufinancirana u iznosu 75 % EU i 25 % Ministarstvo poljoprivrede), u okviru mjere 1.23/1.24 „Ribarske luke, iskrcajna mjesta, burze ribe i zakloništa“ ŽLU Rab za projekt izvođenja radova i izgradnje ribarske luke Rab – Pumpurela.

Ukupna sredstva dodijeljena županijskim lučkim upravama na području Županije programom Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. i Operativnim pro-

Sanirani lukobran u luci Unije

gramom za pomorstvo i ribarstvo 2014. – 2020., iznose 26.226.768,52 eura. Ti podaci kazuju da ŽLU-i imaju spremnu projektno-tehničku dokumentaciju, koja je preduvjet za uspješnu prijavu te da su županijske lučke uprave prepoznate kao odgovoran partner za provedbu financijski vrlo zahtjevnih projekata.

Svi navedeni projekti uspješno su završeni u razdoblju 2021. – 2024. Županijske lučke uprave su u postupku podnošenja novih prijava na natječaj iz programa Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027. s pozivom za sufinanciranje unaprjeđenja lučke infrastrukture i komunalne vezove, za što se očekuje donošenje odluka o odabiru projekata u narednom razdoblju.

Programsko razdoblje 2021. – 2027.

Dana 16. travnja 2024. godine otvoren je Poziv za sufinanciranje unaprjeđenja lučke infrastrukture i komunalne vezove u okviru programa Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027. kojim se dodjeljuju bespovratna sredstva za financiranje izgradnje i unaprjeđenje infrastrukture u lukama županijskog i lokalnog značenja otvorenim za javni promet u operativnom i komunalnom dijelu luka.

Trenutno su dodijeljena bespovratna sredstva ŽLU Novi Vinodolski – Rekonstrukcija i dogradnja primarnog lukobrana u luci Novi Vinodolski uz parterno uređenje obale Podbaran (ukupna vrijednost projekta 16.855.810,73 eura – dodijeljena bespovratna sredstva su 14.798.080,71 eura). To je, uz ostale prijavljene projekte ŽLU-a, pokazatelj da se i dalje za provedbu financijski najzahtjevnijih projekata, županijske lučke uprave pripremaju s projektnom dokumentacijom i spremne su za prijavu na pozive za osiguranje sredstava.

Presjek najvećih projekata županijskih lučkih uprava završenih u mandatnom razdoblju 2021. – 2025.

ŽLU CRES

Projekt: *Rekonstrukcija i dogradnja zapadnog dijela luke Cres*

Dana 23. srpnja 2018. godine ŽLU Cres je potpisala Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstva za projekte financirane iz europskih strukturnih i investicijskih fondova u financijskom razdoblju 2014. – 2020., s Ministarstvom mora, prometa i infrastrukture te Središnjom agencijom za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU) za projekt *Rekonstrukcija i dogradnja zapadnog dijela luke Cres*. Tim je projektom vanjski lukobran u dužini od 185 metara, širine 6 metara, postavljen na dva reda pilota. Rekonstruirana je i dograđena obala u dužini od 280 metara, širine zahvata proširenja obale prema moru od 2 do 11 metara.

Projektom je izgrađen lukobran s operativnom obalom za linijske putničke brodove, te rekonstrukcijom i dogradnjom obale pristupni pješački put do središta grada. Ostvarenjem projekta na zapadnoj obali creske luke, omogućuje se kvalitetnije povezivanje otočnog stanovništva Cresa s kopnom te nesmetana dostupnost svakodnevnih aktivnosti kao preduvjeta gospodarskog i društvenog razvoja otoka.

Ukupan financijski iznos utrošenih sredstava za projekt *Rekonstrukcija i dogradnja zapadnog dijela luke Cres* iznosi 5.432.150,46 eura, od kojih je potpora EU-a iznosila 4.324.965,08 eura, županijsko sufinanciranje 126.086,67 eura, te vlastita sredstva 981.098,71 euro.

Luka Cres

ŽLU CRIKVENICA

Projekt: *Dogradnja luke otvorene za javni promet županijskog značenja – luke Crikvenica*

Projekt se odnosi na ulaganja u sigurnosnu zaštitu luke, odnosno izgradnju sekundarnog lukobrana radi zaštite luke od valova koji nastaju zbog vjetrova iz trećeg i četvrtog kvadranta; dogradnju „Male palade“ u tlocrtnom; pravilnom „T“ obliku zbog zaštite od valova u novoplaniranom akvatoriju luke; produbljivanje mora i izgradnju sidrenog sustava za privez plovila.

Dogradnjom su stvoreni uvjeti za održivu i modernu uslugu, odnosno pouzdanu i sigurnu brodsku liniju, koja će stanovništvu otoka Krka pružiti bolju dostupnost usluga nedostupnim na otoku.

Luke Crikvenica...

... i Baška

ŽLU KRK

Projekt: *Dogradnja luke Baška*

Projekt je započeo 9. rujna 2020. godine potpisivanjem Ugovora o financiranju između Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, SAFU te ŽLU Krk,

kao korisnika bespovratnih sredstava iz EU fondova. Ugovoreni je rok završetka projekta bio 31. prosinca 2023. godine. Radovi na projektu završeni su 22. veljače 2023. godine. Vrijednost projekta iznosi 5.463.706,76 eura, od čega 5.270.419,53 eura bespovratnih sredstava, dok se preostalih 193.287,23 eura odnosi na vlastita sredstva korisnika i izvršitelja projekta, ŽLU Krk.

Luka Unije...

...i pripadajuća lučka operativna dizalica

Sanirana obala u luci Rab

Projektom je izgrađena funkcionalna lučka infrastruktura spojena na elektroenergetsku mrežu dogradnjom primarnog lukobrana Vela riva (faza 1) za 50,55 metara mjereno s vanjske strane, te produženjem sekundarnog lukobrana Mala riva (faza 2) za 105 metara mjereno s vanjske strane. Provedeni su potrebni građevinski radovi koji uključuju početne, zemljane i betonske AB radove, pilote, kamenorezačke, hidro, elektromontažne i ostale radove, te priključenje na elektroenergetsku mrežu. Nabavljena je i ugrađena odgovarajuća urbana oprema (klupice i koševi za smeće).

ŽLU MALI LOŠINJ

Projekt: *Sanacija i produženje postojećeg pristana luke Unije – II. faza*

Ostvarenjem ovog projekta proširena je i produljena glava lukobrana u obliku slova „T“ po 30 metara na svaku stranu. Osigurani su uvjeti za siguran vez brodskih, brzobrodskih, katamaranskih i RO-RO brodova, te brži privez i sigurnost na vezu za linijske brodove. Omogućena je bolja i sigurnija povezanost s okolnim administrativnim središtima Mali Lošinj, Rijeka, Pula i Zadar. Ciljevi sanacije i produženja luke su da se poveća povezanost s kopnom i otocima, spriječi iseljavanje mladih, poboljša demografska slika otoka, smanji nezaposlenost, omogući bolji pristup obrazovanju, unaprijedi turistička privlačnost, poboljša gospodarstvo i razina mobilnosti stanovništva.

Projekt su sufinancirali EU s 85 % i Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture s 15 %, a ugradnju električne energije, vode i dodatne urbane opreme financirala je ŽLU Mali Lošinj. Ukupna vrijednost projekta je 4.961.301,06 eura, od čega bespovratna sredstva iznose 4.282.234,88 eura.

Projekt: *Rekonstrukcija luke otvorene za javni promet Unije operativni gat + lučka operativna dizalica*

Provedbom ovog projekta rekonstruirana je operativna obala u dužini od 55 metara te postavljena lučka operativna dizalica za dizanje i spuštanje plovila 3,2 tona nosivosti za potrebe domaćeg stanovništva. Luka otvorena za javni promet Unije ovim je projektom dobila sigurnu, mirnu luku za privez stalnih komunalnih vezova, povećani kapacitet luke dodatnim vezovima, proširenu hodnu površinu te je u konačnici podignut i standard luke. Vrijednost investicije iznosila je 399.228,64 eura.

ŽLU RAB

Projekt: *Rekonstrukcija i sanacija obale u luci Rab*

Projekt je financiran europskim sredstvima Operativnog programa Konkurentnost i kohezija. Vrijednost

projekta je 4.767.854,93 eura. ŽLU Rab, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture te SAFU su 2. rujna 2021. godine potpisali Ugovor o dodjeli bespovratnih sredstava za projekte financirane iz europskih strukturnih i investicijskih fondova u financijskom razdoblju 2014. – 2020. za projekt *Rekonstrukcija i sanacija obale u luci Rab* (KK.074.1.04.0027.)

Vrijednost projekta je 4.767.854,93 eura, a izvedeni radovi podrazumijevaju rekonstrukciju 400 metara obale i izgradnju sekundarnog lukobrana dužine 42 metra.

Pregled ulaganja u lučko i izvanlučko područje

Ukupna podrška projektima jedinica lokalne samouprave na izvanlučkom području i županijskim lučkim upravama na lučkom području tijekom mandatnog razdoblja prikazana je u Tablici 4.

Zaštita mora, morske obale i okoliša

Preventivna zaštita mora, morske obale i okoliša na području Županije provodi se sustavno i stručno u suradnji s nadležnim ministarstvima, priobalnim i otočnim gradovima i općinama, županijskim lučkim upravama, specijaliziranom tvrtkom Dezinsekcija d. o. o. iz Rijeke, udrugom Krila Kvarnera iz Rijeke, i ustanovom Jadranski edukativno-istraživački centar za reagiranja na iznenadna onečišćenja mora (ATRAC), čiji je osnivač Županija. Putem ATRAC-a nastoji se uspostaviti zajednički model upravljanja i prevencije onečišćenja, uz sustavnu izobrazbu osoba uključenoj u mehanizme intervencija na moru.

Za navedenu svrhu Županija je, tijekom proteklog razdoblja, izdvojila ukupno 1.180.728,32 eura, što je vidljivo iz Tablice 5.

U funkciji zaštite mora Županije, na raspolaganju su tri ekološka broda koja se od 2020. godine sufinanciraju u suradnji s Ministarstvom mora, prometa i infrastrukture, koje sudjeluje s 30.526,25 eura godišnje po brodu. Obveza sufinanciranja Ministarstva mora, prometa i infrastrukture traje do kraja 2030. godine. Od tri navedena broda u sustavu zaštite mora nalazi se ekološka brodica ECO 13/4, u vlasništvu Primorsko-goranske županije od 2007. godine, temeljem donacije tada nadležnog Ministarstva za zaštitu mora uz obvezu sufinanciranja troškova.

Ekološkim se brodovima upravlja temeljem provedenih odgovarajućih postupaka javne nabave, te su trenutno važeći sljedeći Okvirni sporazumi (koji se obnavljaju nakon isteka prethodnih):

- 1. Dana 7. listopada 2021. godine – Okvirni sporazum za nabavu usluga čišćenja morskog okoliša s dva ekobroda (plovila čistača mora) broj 07/02-21/030S za plovila ECO II i ECO III, na četverogodišnje razdoblje vrijednosti 549.352,98 eura s PDV-om, temeljem kojega se zaključuju pojedinačni godišnji ugovori.
- 2. Dana 1. veljače 2023. godine – Okvirni sporazum za nabavu usluga čišćenja morskog okoliša s brodom EKO 13/4, broj 07/02-22/010S, na četverogodišnje razdoblje vrijednosti 573.350 eura s PDV-om, temeljem kojega se zaključuju pojedinačni godišnji ugovori.

Svake se godine od lipnja do rujna svakodnevno provodi zračni nadzor morskog i priobalnog dijela

Tablica 4. Ulaganja Županije u održavanje lučkog i izvanlučkog područja (u eurima)

R. br.	Održavanje pomorskog dobra	Godine				Ukupno
		Ostvarenje 2021.	Ostvarenje 2022.	Ostvarenje 2023.	Ostvarenje 2024.	
1.	Izvanlučko	33.180,70	0,00	40.000,00	67.406,45	140.587,15
2.	Lučko	1.153.996,96	1.784.868,61	1.633.733,21	2.355.408,60	6.928.007,38
Ukupno		1.187.177,66	1.784.868,61	1.673.733,21	2.422.815,05	7.068.594,53

Tablica 5. Namjena proračunskih sredstava (u eurima)

R. br.	Namjena proračunskih sredstava	Iznos
1.	Održavanje hladnog pogona dva broda čistača – ECO II i ECO III	549.302,48
2.	Održavanje hladnog pogona jednog broda čistača – ECO 13/4	491.674,34
3.	Kontrola opasnih podvodnih olupina	20.117,82
4.	Jadranski edukativno-istraživački centar za reagiranja na iznenadna onečišćenja mora – ATRAC	119.633,68
Ukupno		1.180.728,32

Županije za rano otkrivanje onečišćenja mora i požara. Isto tako, svake se godine provodi projekt nadzora opasnih podvodnih olupina u Županiji s opisom stanja, temeljem kojega se nadziru opasne olupine u kojima se još nalazi pogonsko gorivo koje može predstavljati potencijalnu opasnost za onečišćenje mora.

Radi povećanja spremnosti ŽLU-a na samostalnu intervenciju u slučaju onečišćenja mora, nabavljena je i darovana im ekooprema, poput ekoekontejnera za skupljanje i zbrinjavanje otpadnih ulja, ekomobilna spremišta, kontejneri za odlaganje starih akumulatora, zauljenih filtara i krpa i sl., uz sredstva koja županijske lučke uprave samostalno ulažu za očuvanje svojega lučkog područja.

ATRAC – Jadranski edukativno-istraživački centar za reagiranja na iznenadna onečišćenja mora

Ustanova je osnovana 2015. godine u okviru EU projekta *HAZADR*. Djelovanje ATRAC-a je u prvih pet godina njegovog postojanja financirano iz sredstava EU projekta *HAZADR*. Nakon završetka toga projekta, ATRAC je u početku bio financiran većinom iz sredstava (tekuće donacije) Proračuna Županije, da bi se svojim radom i pružanjem usluga etablirao u prepoznatljivu ustanovu. Prepoznat je kao referentan centar za zaštitu Jadranskog mora od iznenadnih onečišćenja pa je potpora pristigla i od ostalih obalnih hrvatskih županija, nadležnih ministarstava i raznih međunarodnih organizacija. Na taj je način, pružanjem usluga osigurao financiranje ponajviše iz vlastitih sredstava, dok se pomoć Županije iz godine u godinu smanjuje.

Ključna uloga ATRAC-a je izobrazba osoblja jadranskih država uključenih u nacionalni i područni/regionalni sustav pripravnosti i reagiranja na onečišćenja mora, uključujući izljeve ulja te ostalih opasnih i štetnih tvari. Ciljevi i uloge ATRAC-a uključuju, među ostalim, pripomoć jadranskim državama i njihovim teritorijalnim odjeljenjima u razvoju i reviziji područnih/regionalnih i nacionalnih sustava za pripravnost i reagiranja, posebice planova intervencija. Jedna od najvažnijih aktivnosti ATRAC-a je pružanje takve vrste pomoći lokalnim, područnim/regionalnim i nacionalnim vlastima, ukoliko ju zatraže. ATRAC u jadranskoj regiji, pomaže nadležnim nacionalnim i područnim/regionalnim tijelima pri učinkovitoj primjeni međunarodnih propisa koji uređuju spremnost za reagiranje na incidente koji uzrokuju onečišćenje mora. ATRAC će i nadalje provoditi aktivnosti usmjerene na poboljšavanje stupnja spre-

mnosti i kapaciteta za reagiranje ustanova i ostalih dionika uključenih u nacionalne, regionalne i lokalne sustave spremnosti na iznenadna onečišćenja mora jer samo dobro osposobljeno osoblje u okvirima dobro uvježbanih planova intervencija može mjerodavno reagirati u slučaju iznenadnog onečišćenja mora.

U mandatnom razdoblju 2021. – 2025., ATRAC je održao brojne izobrazbe na području Republike Hrvatske, ali i ostalih jadranskih i sredozemnih država. U Hrvatskoj su održane razne izobrazbe za predstavnike državnih i županijskih institucija i ustanova, vatrogasnih postrojbi i društava, pripadnike civilne zaštite i privatnih tvrtki zaduženih za reagiranje na iznenadna onečišćenja mora. U Italiji i Sloveniji održane su u okviru EU projekata u kojima je ATRAC bio jedan od projektnih partnera. Održane su izobrazbe za Obalnu stražu Republike Italije i Državnu upravu za zaštitu i spašavanje Republike Slovenije. U suradnji s organizacijom MOIG (The Mediterranean Oil Industry Group), održan je „IMO OPRC Level 2“, tečaj namijenjen predstavnicima relevantnih tunižanskih i libijskih naftnih kompanija.

Osim tečajeva, održane su i „table-top“ vježbe u suradnji sa županijskim operativnim centrima Zadarske županije, Dubrovačko-neretvanske županije i Pomorskim fakultetom u Rijeci. Takva je vrsta vježbe odličan alat za unaprjeđenje sustava upravljanja i reagiranja u slučaju iznenadnih onečišćenja mora.

Osim izobrazbi, ATRAC redovito organizira i Koordinacije obalnih županija na kojima okuplja sudionike županijskih operativnih centara (ŽOC) obalnih županija radi unaprjeđenja sustava pripravnosti i reagiranja na iznenadna onečišćenja morskog okoliša. Uz to, radi se i na prepoznavanju različitosti postojećih županijskih sustava reagiranja, razmjeni iskustava raznih županijskih operativnih centara te definiranju ujednačenih standarda pripravnosti i reagiranja.

Od ostalih značajnijih događaja, ATRAC je:

- » 2022. organizirao radionicu na temu „Enhancing Oil Spill Preparedness and Response in the Adriatic and Mediterranean Regions“, na kojoj je sudjelovalo više od 40 sudionika iz sredozemnih država i Ujedinjenog Kraljevstva
- » 2023. godine Konferenciju ADRIASPILLCON gdje su sudionici bili predstavnici nacionalnih i regionalnih organizacija, industrije ulja i pomorstva, akademskih institucija, specijaliziranih tvrtki proizvođača opreme i nezavisni stručnjaci te
- » 2024. stručni skup „Eko-incident“ koji je prvenstveno fokusiran na iznenadna onečišćenja voda.

ATRAC je u razdoblju 2021. – 2025. sudjelovao u šest projekta. Projekti koji su dosad privedeni kraju su *PEPSEA*, *CASCADE*, *FIRESPELL* i *NAMIRS*, dok su dva nova *ASAP* i *PREVENT*.

Projekt *PEPSEA*

Projekt *PEPSEA* (*Protecting the Enclosed Parts of the Sea in Adriatic from Pollution*), ukupne vrijednosti 2,9 milijuna eura, sufinanciran je iz programa Interreg V-A Italija – Hrvatska. Vodeći je partner projekta agencija ZADRA NOVA iz Zadra, a hrvatski partneri, uz ATRAC su Splitsko-dalmatinska županija i Šibensko-kninska županija, dok su talijanski partneri Konzorcij za istraživanja iz Ferare, Regionalni park Po Delta Veneto, Gospodarska komora Bari i Agencija za zaštitu okoliša iz Venecije.

Osnovni je cilj projekta bio povećati stupanj zaštite mora i priobalja od onečišćenja s brodova, platformi i kopnenih izvora onečišćenja te zaštititi način života stanovništva uz obalno područje Jadranskog mora i očuvati biološku raznolikost jadranske regije. Hrvatski i talijanski partneri nastojat će pridonijeti povećanju sigurnosti programskog područja – Jadranskog mora, od prirodnih katastrofa i katastrofa uzrokovanih ljudskim djelovanjem, uz posljedičnu prednost za sektor ribarstva i turizma, s primjenjivim referentnim modelom i u drugim morima.

Projekt *PEPSEA* završen je u lipnju 2022. godine.

Projekt *CASCADE*

Projekt *CASCADE* (*Coastal and marine waters integrated monitoring systems for ecosystems protection and management*), ukupne vrijednosti 5.817.547 eura, sufinanciran je iz programa Interreg V-A Italija – Hrvatska. Vodeći je partner projekta Regione Puglia, a ostalih 19 projektnih partnera je iz hrvatskih i talijanskih obalnih regija.

Cilj je projekta bio obnoviti ugrožene vrste i podržati integrirano upravljanje, uz koordinirane i usklađene akcije koje uključuju praćenje, promatranje, modeliranje i upravljanje, kako bi se poboljšalo znanje i procijenila ranjivost kopnenog, obalnog i morskog okoliša te ekosustava u Italiji i Hrvatskoj.

Projekt *CASCADE* završen je u lipnju 2023. godine.

Projekt *FIRESPELL*

Projekt *FIRESPELL* (*Fostering Improved Reaction of crossborder Emergency Services and Prevention Increasing Safety Level*), ukupne vrijednosti 16.492.799,60 eura, sufinanciran je iz programa Interreg V-A Italija – Hrvatska. Vodeći je partner projekta javna ustanova RERA iz Splita, a ostalih 14

projektnih partnera je iz hrvatskih i talijanskih obalnih regija.

Cilj je projekta bio poboljšati kapacitete žurnih službi radi povećanja prekogranične učinkovitosti u borbi protiv prirodnih i ljudskim utjecajem izazvanih katastrofa smanjujući izloženost stanovništva utjecaju opasnosti. Ujedno i povećati sigurnost hrvatskog i talijanskog jadranskog bazena poboljšanjem mjera i instrumenata za sprječavanje i upravljanje izvanrednim stanjima.

Projekt *FIRESPELL* završen je u lipnju 2023. godine.

Projekt *NAMIRS*

Projekt *NAMIRS* (*North Adriatic Maritime Incident Response System*), sufinancirala je Europska komisija (DG ECHO) u sklopu Mehanizma unije za civilnu zaštitu. Ovaj je projekt vrijedan 950 tisuća eura, a partneri su, uz ATRAC, talijanska Glavna Lučka uprava – Obalna straža, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture Republike Hrvatske, Uprava Republike Slovenije za civilnu zaštitu i pomoć u katastrofama, Fakultet za pomorstvo i promet Portorož te Nacionalni institut za oceanografiju i primijenjenu geofiziku (OGS) u Italiji.

Cilj je projekta bio ojačati regionalnu suradnju između država sjevernog Jadrana u slučaju iznenadnog onečišćenja mora na tom području kako bi se spriječile razorne ekološke i gospodarske posljedice.

Projekt *NAMIRS* završen je u veljači 2024. godine.

Linijski obalni pomorski prijevoz

Županija je u suradnji s jedinicama lokalne samouprave uspostavila dvije linije:

- » 16. veljače 2017. godine županijsku liniju Crikvenica – Šilo i
- » 1. srpnja 2017. godine međužupanijsku liniju Rab – Lun.

Županija je u suradnji s Ličko-senjskom županijom te Gradom Rabom i Rapskom plovibom uspostavila međužupanijsku liniju Rab – Lun – Rab.

Obje se linije redovito i uspješno odvijaju. Županijsku liniju Crikvenica – Šilo održava brodar Marineri Tours d. o. o. iz Dramlja, dok međužupanijsku liniju Rab – Lun brodar Rapska plovidba d. d. iz Raba temeljem 6-godišnjih ugovora.

Županijska je skupština Primorsko-goranske županije u prosincu 2018. godine donijela Odluku o utvrđivanju županijske linije u javnom prijevozu u linijskom obalnom pomorskom prometu na relaciji Baška – Lopar – Baška.

Županija je s Gradom Crikvenicom, Općinom Dobrinj i brodarom Marineri Tours d. o. o., potpisala Ugovor o zajedničkoj nabavi usluge privremenog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu na županijskoj liniji Crikvenica – Šilo – Crikvenica koja se održavala do 30. travnja 2024. godine. Također, Županija je zajedno s Ličko-senjskom županijom te Gradom Rabom i brodarom Rapska plovidba d. d., potpisala Ugovor o zajedničkoj nabavi usluge privremenog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu na međužupanijskoj liniji Rab – Lun – Rab koja se održavala do 30. travnja 2024. godine.

Županija je u suradnji s općinama Baška i Lopar uspostavila županijsku liniju Baška – Lopar – Baška.

Prije isteka toga roka, u namjeri da se dobije stručna valorizacija opravdanosti prijedloga uspostave pomorskih linija, Upravni je odjel dao izraditi Studiju opravdanosti uspostavljanja jedne međužupanijske i dvije županijske linije u obalnom linijskom prometu s obvezom javne usluge za sve tri linije. Studiju je izradio Pomorski fakultet u Rijeci u studenom 2023. godine. Temeljem toga, Agencija za obalni linijski pomorski promet dala je svoju suglasnost za uspostavu jedne međužupanijske i dvije županijske linije. U 2023. godini na mrežnim stranicama Županije objavljen je poziv na iskazivanje interesa za obavljanje redovitoga javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu na dvije županijske (Crikvenica

– Šilo – Crikvenica i Baška – Lopar – Baška) i jednoj međužupanijskoj (Rab – Lun – Rab) liniji. Županija je zajedno s Ličko-senjskom županijom i jedinicama lokalne samouprave (Crikvenica, Dobrinj, Baška, Lopar, Rab i Novalja) sklopila Ugovore o međusobnoj suradnji pri uspostavljanju međužupanijske, odnosno županijske linije, u javnom prijevozu u linijskom obalnom pomorskom prometu na relacijama Crikvenica – Šilo – Crikvenica, Baška – Lopar – Baška, i Rab – Lun – Rab. Navedenim Ugovorima jedinice lokalne samouprave potpisom su prihvatile obvezu sufinanciranja potpore potrebne za uspostavu i održavanje linija za razdoblje od šest godina.

Županijska skupština je 14. prosinca 2023. godine donijela sve potrebne Odluke za uspostavu županijskih linija Crikvenica – Šilo – Crikvenica i Baška – Lopar – Baška, te Odluku za uspostavu međužupanijske linije Rab – Lun – Rab.

Nakon provedbe postupka nabave, 1. srpnja 2024. godine pokrenuta je međužupanijska linija Rab – Lun – Rab za idućih šest godina, dok su preostale dvije županijske linije (Crikvenica – Šilo – Crikvenica i Baška – Lopar – Baška) pokrenute sredinom mjeseca srpnja 2024. godine također za idućih šest godina. U skladu s navedenim, međužupanijsku liniju održava brodar Rapska plovidba d. d. iz Raba; županijsku liniju Crikvenica – Šilo – Crikvenica brodar Tramonto d. o. o. iz Crikvenice; te županijsku liniju Baška – Lopar – Baška održava brodar Explorer j. d. o. o. iz Baške.

Županijski operativni centar (ŽOC)

Županijski Plan intervencija kod iznenadnog onečišćenja mora donijet je na sjednici Županijske skupštine 15. srpnja 2009. godine. Za provedbu županijskog Plana intervencije nadležan je Županijski operativni centar (ŽOC), koji je župan prvi put imenovao 14. studenoga 2008. godine, a posljednja izmjena u sastavu toga tijela provedena je 13. svibnja 2024. godine. Planom intervencija utvrđene su:

- » mjere koje se poduzimaju za smanjenje šteta u okolišu izazvanih iznenadnim onečišćenjem mora u Županiji
- » subjekti koji su dužni provoditi mjere i njihova ovlaštenja
- » struktura ustroja i
- » način provedbe mjera.

Iznenadno onečišćenje mora podrazumijeva izljev ulja, smjese ulja, ispuštanje štetnih i opasnih tvari ili neuobičajeni prirodni događaj u moru (prekomjerni rast određenih organizama, kao što su alge, meduze,

U 2024. godini održana je u malinskarskom akvatoriju pokazna vježba prilikom obilježavanja 25 godina ŽOC-a.

plaštenjaci i sl.), što nije moguće predvidjeti niti preventivno spriječiti. Planom intervencija se stoga posebno razrađuje postupak u slučaju onečišćenja uljem i mješavinom ulja, postupak u slučaju onečišćenja štetnim i opasnim tvarima, i postupak u slučaju neuobičajenoga prirodnog događaja.

Tijekom proteklog razdoblja, radi postizanja visoke razine spremnosti za provedbu Plana intervencija, provedene su 2021., 2022. i 2023. godine operativne vježbe kod iznenadnog onečišćenja mora pod nazivom EKO-MORE radi unaprjeđenja spremnosti obučanih djelatnika, uvježbavanja uporabe opreme za čišćenje mora specijaliziranim plovilima te unaprjeđenja spremnosti kod uspostavljanja veza i obavješćivanja svih sudionika u slučaju nezgoda. U 2024. godini održana je u malinskarskom akvatoriju pokazna vježba prilikom obilježavanja 25 godina ŽOC-a.

Osim manjih onečišćenja koja se odmah saniraju, zabilježena su i dva značajnija onečišćenja mora. Prvo se dogodilo 20. ožujka 2021. godine u Bakru kada je u jutarnjim satima zaprimljena dojava o uočenom onečišćenju ugljikovodikom nepoznatog podrijetla na području lučice Carevo. Zapovjednik ŽOC-a nakon provjere, nedvojbeno je utvrdio da je nastalo onečišćenje uzrokovano izlivanjem veće količine ugljikovodika s područja INA – naftnog terminala Bakar. Kako je izjavila odgovorna osoba iz INA-e, do onečišćenja je došlo zbog propuštanja tanka C 16 te izlivanja neutvrđene količine ugljikovodika kroz tlo u more. U tanku se odlažu zauljene vode u kojima je tek manji dio ugljikovodika. Onečišćenje je uzrokovalo veću količinu uljnog filma koji se protezao Bakarskim zaljevom u dužini oko dvije nautičke milje. Inspekcijskim nalazom utvrđena je i prisutnost onečišćenja u obliku većih nakupina uljnog filma na plaži Carevo te u lukama Bakarac i Kraljevica.

Na temelju nadzora i dobivenih podataka o opsegu onečišćenja, zaključeno je da nema potrebe aktivirati

Plan intervencija, već da se onečišćenje treba sanirati angažmanom tvrtke Dezinsekcija d. o. o. Rijeka koja je i u ugovornom odnosu s Rafinerijom nafte Rijeka, tim više jer je većina onečišćenja uglavnom zabilježena na obali u neposrednoj blizini izvora onečišćenja.

Utvrđene štete nastale na brodicama bile su evidentirane i postignut je dogovor da se saniranje obavi o trošku onečišćivača. INA je na traženje, dala pismenu suglasnost Županijskoj lučkoj upravi Bakar – Kraljevica – Kostrena da preuzima obvezu sanacije i čišćenja svih brodica koje su pretrpjele posljedice po štetnom događaju.

Izvor onečišćenja (tank C 16) je ispražnjen i očišćen. Precizna količina udjela ugljikovodika nije sa sigurnošću utvrđena, ali procjene se kreću oko 900 litara. Važno je istaknuti da se obala stalno nadzirala te zbog uočene dubinske penetracije onečišćenja nastavilo se dodatno uklanjati preostali onečišćeni kamen i šljunak uz istodobno tretiranje biorazgradivim disperzantima 45 dana od onečišćenja.

Cjelokupni postupak sanacije završen je 15. lipnja 2021. godine, gotovo tri mjeseca od nastanka onečišćenja. U svim poduzetim mjerama ŽOC je imao iznimno dobru suradnju s INA-om koja je uzročnik onečišćenja, Lučkom kapetanijom Rijeka, specijaliziranim tvrtkama koje su bile angažirane u postupku sanacije mora i obale, sa ŽLU Bakar – Kraljevica – Kostrena te gradovima Bakrom i Kraljevicom.

Rezultat zajedničkih napora polučio je uspješnom sanacijom nastalog onečišćenja te vraćanja plaža i obale u prvobitno stanje.

Drugo veće onečišćenje mora i obale dogodilo se 9. studenog 2022. godine u Termoelektrani Rijeka na Urinju u Kostreni, koja je i obavijestila o izljevu ugljikovodika u more. Prema dobivenim informacijama, radilo se o tehničkom kvaru na jednoj od crpki goriva, točnije filteru goriva koji je puknuo i uzrokovao

istjecanje neutvrđene količine loživog ulja koje je kroz kanale iscurilo u taložni separator ulja. Kad se separator napunio uljem, preliv je završio u kanalizaciji i dalje u more. Incident je zamijećen u 14:15. Odmah su postavljeni „čepovi“ u taložni separator ulja i kanalizaciju kako bi se spriječilo daljnje istjecanje ulja u more. Ispust kanalizacije se nalazi u moru na udaljenosti od oko 30 metara od obale.

I prigodom ovog onečišćenja aktiviran je Plan intervencija kod iznenadnog onečišćenja mora. U narednim danima onečišćenje, osim na području Općine Kostrena, primijećeno je i na području Općine Lovran te Općine Mošćenička Draga, gdje se odmah dnevno pratilo stanje na terenu. Kako bi se utvrdio izvor onečišćenja, na plažama Liburnije izuzeti su uzorci onečišćenja, te je nakon analize koju je proveo Centar za forenzična ispitivanja, istraživanja i vještačenja „Ivan Vučetić“, 27. veljače 2023. godine dobiveno izvješće iz kojega je razvidno da se onečišćenja s područja Liburnije značajno podudaraju s uzorkom mazuta uzetog iz TE Rijeka, što ukazuje da potječu iz istog izvora. Zato je TE Rijeka na sebe preuzela financiranje svih tih radova potrebnih za sanaciju.

Tijekom cijele 2023. godine nastavljeno je praćenje i saniranje nastalih onečišćenja te je 20. prosinca 2023. godine, na sjednici ŽOC-a donesena Odluka o prestanku daljnjih aktivnosti na sanaciji onečišćenja jer je onečišćeno područje u zadovoljavajućoj mjeri dovedeno u prvobitno stanje uz obvezu daljnjeg monitoringa stanja onečišćenog područja do svibnja 2024. godine.

Osim organiziranja operativnih vježbi i sudjelovanja u realnim događanjima, ŽOC djeluje na razne načine, poput izrade prigodnih letaka za nautičare, organiziranja akcija čišćenja mora, podmorja i obale posebno intenzivno uoči turističke sezone, organiziranja trajnog nadzora opasnih podvodnih olupina koje su evidentirane na području Županije i pritajena su opasnost.

Upravljanje, gospodarenje i upotreba pomorskog dobra

Granice pomorskog dobra

Utvrđivanje granice pomorskog dobra i upis pomorskog dobra u katastar i zemljišne knjige, temeljni je preduvjet za upravljanje i gospodarenje pomorskim dobrom. Svake su godine upućivani pozivi obalnim jedinicama lokalne samouprave da predlože lokacije za utvrđivanje granice pomorskog dobra na način da one pružaju mogućnost gospodarskog korištenja putem koncesije. Upravni odjel je uvažavao prijedloge jedinica lokalne samouprave i uvrštavao ih u Godišnji plan utvrđivanja granica pomorskog dobra.

U mandatnom razdoblju aktivnosti na poslovima utvrđivanja granica pomorskog dobra obavljane su u skladu s Godišnjim planovima upravljanja pomorskim dobrom, pri čemu se poštovala planirana dinamika utvrđivanja 14 kilometara granica pomorskog dobra do kraja 2023. godine. Od 2024. godine Godišnji plan utvrđivanja granica pomorskog dobra iznosi 10 kilometara.

Zbog preciznijih mjerenja, od 2022. godine službeni podatak o ukupnoj dužini morske obalne crte u Županiji iznosi 1.235 kilometara (ranije 1.065), od čega je obale kopna 168 kilometara (ranije 133), a obale otoka 1.067 kilometara (ranije 932).

Na dan 1. siječnja 2021. godine Uredbama Vlade RH ili rješenjima Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, ukupno je utvrđeno:

- » 288 granica pomorskog dobra izvanlučkog područja
- » 11 granica luka posebne namjene,

dok se 228 prijedloga granica pomorskog dobra nalazilo na rješavanju u Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture.

Tablica 6. Statistički prikaz utvrđenih granica pomorskog dobra izvanlučkog područja i granica u postupku na dan 31. prosinca 2024. godine

Granice pomorskog dobra	Dužina obale	Postotak od ukupne dužine obale
	km	%
Utvrđene granice pomorskog dobra	364	29,47
Prijedlozi granice pomorskog dobra na rješavanju u Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture	217	17,57
Ukupno	581	47,04

Podaci navedeni u Tablici 6. odnose se na ukupnu dužinu obale u Županiji koja iznosi 1.235 km (službeni podatak iz 2022. godine; Izvor podataka: JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ)

Na dan 31. prosinca 2024. godine, Uredbama Vlade RH ili rješenjima Ministarstva mora, prometa i infrastrukture ukupno je utvrđeno:

- » 301 granica pomorskog dobra izvanlučkog područja
- » 16 granica luka posebne namjene,

dok se 278 prijedloga granica pomorskog dobra nalazi na rješavanju u Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture (Tablica 6.).

Iz navedenih je podataka vidljivo, da je u proteklom mandatnom razdoblju Ministarstvo donijelo 13 rješenja o granicama pomorskog dobra izvanlučkog područja, te pet rješenja za luke posebne namjene.

U istom razdoblju Povjerenstvo za granice pomorskog dobra Primorsko-goranske županije uputilo je ukupno 60 prijedloga granica pomorskog dobra na rješavanje Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture, koji osim prijedloga po Godišnjim planovima upravljanja, uključuju i prijedloge po zahtjevima stranaka za nove lokacije, i za izmjenu utvrđenih granica pomorskog dobra. Nakon dovršenog postupka utvrđivanja lučkog područja za sve luke otvorene za javni promet županijskog i lokalnog značenja na području Županije nastavljeno je s usklađenjem obuhvata lučkih područja u skladu s prostorno-planskom dokumentacijom o čemu Odluku donosi Županijska skupština na temelju članka 87. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama.

U mandatnom razdoblju nastavilo se s razvojem Geografskoga informacijskog sustava (GIS) pomorskog dobra Županije, osnovanim 2006. godine, odnosno s njegovim ažuriranjem i dopunom novim grafičkim i analitičkim podacima o granicama pomorskog dobra, bilo da se radi o utvrđenim granicama pomorskog dobra, ili o onima za koje je u tijeku postupak utvrđivanja te o koncesijama na pomorskom dobru.

Od 2017. godine, Upravni je odjel razvio aplikaciju *WebGIS pomorskog dobra Županije – KONCESA* (<https://pgz.atlas14.com/>), koja omogućava svim nadležnim tijelima – jedinicama lokalne samouprave, Županijskom i Općinskom državnom odvjetništvu, Lučkoj kapetaniji i županijskim lučkim upravama, kao i svim zainteresiranim strankama pregled podataka o:

- » granicama pomorskog dobra izvanlučkog područja
- » granicama pomorskog dobra izvanlučkog područja u postupku
- » granicama lučkih područja luka otvorenih za javni promet i luka

- » granicama lučkih područja luka posebne namjene
- » koncesijama na pomorskom dobru,

sa zadnjim, ažuriranim stanjem.

Navedena je aplikacija iznimno kvalitetan alat koji omogućava svim korisnicima pregled stanja na pomorskom dobru u realnom vremenu. Osim toga, pomoću te aplikacije, sve jedinice lokalne samouprave imaju uvid u lučka područja luka otvorenih za javni promet na svom području koja su utvrđena u skladu s postojećom prostorno-planskom dokumentacijom, što pruža mogućnost analize eventualne potrebe izmjene postojeće prostorno-planske dokumentacije.

Tijekom mandatnog razdoblja, uprihađeno je 93.615,20 eura (navedeno u Tablici. 11.) s osnova naknade za utvrđivanje granica pomorskog dobra (uplate podnositelja zahtjeva za utvrđivanje granica pomorskog dobra – do stupanja na snagu Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama) i s osnova dobivenih namjenskih sredstava iz Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Koncesije na pomorskom dobru

Koncesija je vremenski ograničeno pravo kojim se pomorsko dobro djelomično ili potpuno isključuje iz opće upotrebe i daje na posebnu upotrebu ili gospodarsko korištenje fizičkim i pravnim osobama, u skladu s prostornim planovima. Koncesija za gospodarsko korištenje pomorskog dobra dodjeljuje se na temelju provedenoga javnog prikupljanja ponuda, a posebna upotreba pomorskog dobra (izgradnja vodovoda, kanalizacije, ceste, pruge...) dodjeljuje se na zahtjev.

Odlukom o davanju koncesije, Županijska skupština daje koncesiju na rok od 5 do najviše 20 godina. Na osnovi navedene odluke, davatelj koncesije i ovlaštenik koncesije sklapaju ugovor o koncesiji kojim se uređuje bliža namjena za koju se daje koncesija, uvjeti kojima tijekom trajanja koncesije mora udovoljavati koncesionar, visina i način plaćanja naknade za koncesiju, jamstva ovlaštenika koncesije, te ostala prava i obveze davatelja koncesije i ovlaštenika koncesije. Za koncesiju na pomorskom dobru plaća se godišnja naknada koja se određuje odlukom o koncesiji.

Davanje koncesija na pomorskom dobru u funkciji je održivog razvoja i gospodarenja pomorskim dobrom, te mora odgovarati svim posebnim propisima i gospodarskom značenju pomorskog dobra, biti usklađeno s gospodarskom strategijom, politikom gospodarskog razvoja, strategijom zaštite okoliša i prirode Republike Hrvatske i županije te usklađeno s prostorno-plan-

skom dokumentacijom. Postupak je moguće započeti nakon što je utvrđena granica pomorskog dobra provedena u katastru i zemljišnim knjigama i/ili upisano pomorsko dobro u zemljišnim knjigama.

Na području Županije, zaključno s 12. veljače 2025. godine, na snazi je 115 koncesija županijskog značenja, od čega 87 za gospodarsko korištenje i 28 posebnih upotreba pomorskog dobra (vodovod, kanalizacija, polaganje kablova i sl.).

Od 1. siječnja 2021. do 12. veljače 2025. godine Županija je dodijelila 31 novu koncesiju županijskog značenja i šest posebnih upotreba pomorskog dobra.

Za sustavno praćenje inicijativa za koncesiju i koncesija na pomorskom dobru, Upravni odjel je uspostavio program *Koncesea*, kojim službenici na jednostavan način mogu pratiti sve radnje i faze postupka i koristiti program za potrebe izrade izvješća, naplate naknada i sl.

Na području Županije u proteklom je razdoblju od koncesija i posebne upotrebe pomorskog dobra (županijskih, državnih i posebne upotrebe koju dodjeljuje jedinica lokalne samouprave) ostvaren sljedeći prihod Proračuna PGŽ-a (Tablica 7.).

Prihod ostvaren od županijskih koncesija, državnih koncesija i posebne upotrebe pomorskog dobra kojih su davatelji jedinice lokalne samouprave i koji se

u razmjernom dijelu uplaćivao u Proračun Županije, iznosi 5.916.514,32 eura (prikazano u Tablici 8.).

Stupanjem na snagu Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama, prihode Županije čine i prihodi od dozvola na pomorskom dobru kojih su davatelji jedinice lokalne samouprave što je prikazano u Tablici 9.

Prihodi Proračuna Županije i proračuna 20 priobalnih jedinica lokalne samouprave od pomorskog dobra namijenjeni su, u skladu s odredbama Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama, za izvanredno i redovito održavanje pomorskog dobra.

Vlasnici brodica i jahti registriranih za osobne potrebe i upisanih u očevidnik brodica, odnosno upisnik jahti na području Županije, obvezni su plaćati godišnju naknadu za upotrebu pomorskog dobra, ovisno o dužini brodice, odnosno jahte, te snage pogonskog motora. Poslove izdavanja rješenja i naplate zaključno do 31. prosinca 2013. godine obavljao je Upravni odjel nakon čega su naredbom ministra preneseni u nadležnost lučkih kapetanija i resornog Ministarstva. Međutim, prihod od naplate i dalje je prihod županijskog Proračuna (Tablica 10.).

Ukupni prihodi Proračuna Županije od pomorskog dobra od 2021. do 31. prosinca 2024. godine, od naknada za koncesije, za posebnu upotrebu pomorskog dobra (državne, županijske koncesije i jedinica

Tablica 7. Ukupan prihod ostvaren od koncesija na području Županije (u eurima)

R. br.	Vrsta prihoda	Ostvarenje 2021.	Ostvarenje 2022.	Ostvarenje 2023.	Ostvarenje 2024.	Ukupno
1.	Županijske koncesije	1.389.572,58	1.655.246,85	1.714.434,29	1.826.570,75	6.585.824,47
2.	Državne koncesije i posebna upotreba (JLS)	2.162.407,62	2.964.476,58	2.616.957,24	3.393.900,67	11.137.742,11
Ukupno		3.551.980,20	4.619.723,43	4.331.391,53	5.220.471,42	17.723.566,58

Tablica 8. Prihod od koncesija uplaćen u Proračun Županije (u eurima)

R. br.	Vrsta prihoda	Ostvarenje 2021.	Ostvarenje 2022.	Ostvarenje 2023.	Ostvarenje 2024.	Ukupno
1.	Županijske koncesije	463.190,86	551.748,95	571.495,53	730.628,30	2.317.063,64
2.	Državne koncesije i posebna upotreba (JLS)	720.802,54	988.158,86	872.319,08	1.018.170,20	3.599.450,68
Ukupno		1.183.993,40	1.539.907,81	1.443.814,61	1.748.798,50	5.916.514,32

Tablica 9. Prihod od dozvola uplaćen u Proračun Županije (u eurima)

R. br.	Vrsta prihoda	Ostvarenje 2023.	Ostvarenje do 30. rujna 2024.	Ukupno
1.	Dozvole	0,00	919.409,63	919.409,63

Tablica 10. Ostvareni prihodi od godišnje naknade za brodice i jahte u Proračun Županije (u eurima)

Vrsta prihoda	Ostvarenje 2021.	Ostvarenje 2022.	Ostvarenje 2023.	Ostvarenje 2024.	Ukupno u Proračun Županije u mandatnom razdoblju
Prihod od naknada od brodica i jahti	611.968,78	712.774,42	97.862,81	1.258.045,14	2.680.651,15

Tablica 11. Prihodi Proračuna Županije od pomorskog dobra za 2021., 2022., 2023. i 2024. godinu (u eurima)

R. br.	Vrsta prihoda	Ostvarenje 2021.	Ostvarenje 2022.	Ostvarenje 2023.	Ostvarenje 2024.	Ukupno u Proračun Županije u mandatnom razdoblju
1.	Koncesije	1.183.993,40	1.539.907,81	1.443.814,61	1.748.798,50	5.916.514,32
2.	Brodice i jahte	611.968,78	712.774,42	97.862,81	1.258.045,14	2.680.651,15
3.	Granice	23.890,11	24.553,72	25.171,37	20.000,00	93.615,20
4.	Proračun RH za EKO brodove	91.578,74	91.578,74	91.578,60	91.578,60	366.314,68
5.	Dozvole	-	-	-	919.409,63	919.409,63
Ukupno		1.911.431,03	2.368.814,69	1.658.427,39	4.037.831,87	9.976.504,98

Tablica 12. Rekapitulacija ulaganja Primorsko-goranske županije u pomorsko dobro za 2021., 2022., 2023. i 2024. godinu (u eurima)

	Ostvarenje 2021.	Ostvarenje 2022.	Ostvarenje 2023.	Ostvarenje 2024.	Iz Proračuna Županije u mandatnom razdoblju
Ukupno	1.742.940,76	2.325.847,94	2.169.136,25	2.877.050,24	9.114.975,19

lokalne samouprave), od dozvola, od naplate naknada koju za upotrebu pomorskog dobra plaćaju vlasnici brodica i jahti, naknada za određivanje granica pomorskog dobra, te sredstava koje Županija ostvaruje iz Proračuna RH za EKO brodove prikazani su u Tablici 11.

Od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2024. godine u pomorsko dobro iz Proračuna Županije ukupno je utrošeno 9.114.975,19 eura (Tablica 12.).

Dakle, u promatranom razdoblju od 2021. godine do 31. prosinca 2024. godine u Proračun Županije uprihodoeno je ukupno 9.976.504,98 eura, dok je iz Proračuna Županije u pomorsko dobro uloženo 9.114.975,19 eura.

U nastavku teksta navest će se nekoliko primjera upravljanja pomorskim dobrom koncesijama kada je davatelj koncesija Županija, a radi se o izgradnji i gospodarskom korištenju plaža na području Županije.

Koncesija na pomorskom dobru za izgradnju i gospodarsko korištenje dijela plaže Padova I. u Banjolu, Grad Rab

Koncesionar je trgovačko društvo Imperial Riviera d. d.

Koncesija je dodijeljena na pomorskom dobru površine 9.998 m² na dijelu uređene plaže Padova I. u

Banjolu, Grad Rab, s mogućnošću građenja, bez mogućnosti ograđivanja i naplate ulaza na plažu, na rok od 20 godina. Gospodarsko korištenje uključuje obavljanje sportskih, rekreativnih i turističkih djelatnosti i pružanje usluga na pomorskom dobru. Godišnja koncesijska naknada iznosi 9.289,27 eura za stalni dio i 3 % za promjenjivi dio, koji se obračunava na osnovi prihoda ostvarenog od obavljanja djelatnosti i pružanja usluga na koncesioniranom području.

Plaža ispred Hotela Valamar Padova I. u Banjolu

Plaža ispred hotela Kvarner...

...hotela Ambassador...

...i Club Hotela Ika

Koncesija za izgradnju i gospodarsko korištenje plaže ispred hotela Kvarner, Grad Opatija

Koncesionar je Liburnia Riviera Hoteli d. d.

Pomorsko dobro površine 2.614 m² dodijeljeno je u koncesiju bez mogućnosti ograđivanja i naplate ulaza na plažu. Gospodarsko korištenje uključuje iznajmljivanje ležaljki, suncobrana i lounge garnitura. Koncesija je dodijeljena na vremensko razdoblje od 12 godina i traje do 2029. godine. Godišnja koncesijska naknada iznosi 10.617,82 eura za stalni dio i 5 % za promjenjivi dio, koji se obračunava na osnovi prihoda ostvarenog od obavljanja djelatnosti i pružanja usluga na koncesioniranom području.

Koncesija za izgradnju i gospodarsko korištenje plaže ispred hotela Ambassador, Grad Opatija

Koncesionar je Liburnia Riviera Hoteli d. d.

Pomorsko dobro ukupne površine 1.893 m² dodijeljeno je u koncesiju bez mogućnosti ograđivanja i naplate ulaza na plažu. Gospodarsko korištenje uključuje obavljanje djelatnosti iznajmljivanja ležaljki i suncobrana i pružanje ugostiteljskih usluga. Koncesija je dodijeljena na vremensko razdoblje od 20 godina i traje do 2038. godine. Godišnja koncesijska naknada iznosi 8.627 eura za stalni dio i 3 % za promjenjivi dio, koji se obračunava na osnovi prihoda ostvarenog od obavljanja djelatnosti i pružanja usluga na koncesioniranom području.

Koncesija na pomorskom dobru za izgradnju i gospodarsko korištenje plaže i pontona ispred Club Hotela Ika, Grad Opatija

Koncesionar je trgovačko društvo Auto Zubak – Zagreb d. o. o.

Pomorsko dobro ukupne površine 671,22 m² dodijeljeno je u koncesiju bez mogućnosti ograđivanja i naplate ulaza na plažu. Gospodarsko korištenje uključuje obavljanje sportsko-rekreacijskih djelatnosti: iznajmljivanje ležaljki i suncobrana, sandolina, pedalina te ostale sportsko-rekreativne aktivnosti. Koncesija je dodijeljena na vremensko razdoblje od 15 godina i traje do 2033. godine. Godišnja koncesijska naknada iznosi 2.672,59 eura za stalni dio i 3 % za promjenjivi dio, koji se obračunava na osnovi prihoda ostvarenog od obavljanja djelatnosti i pružanja usluga na koncesioniranom području.

PROMET

Promicanje prometne kulture

Za provedbu programa i akcija kojima se promiče prometna kultura među djecom i mladima izdvojeno je 66.180,70 eura. Sredstva su namijenjena za dva programa koji se trajno provode već godinama i jedan novi od 2019. godine:

- » *Prvi koraci u prometu* – program je namijenjen učenicima prvih razreda osnovnih škola radi upoznavanja s temeljnim prometnim pravilima i propisima te privikavanja na pozitivno ponašanje u cestovnom prometu.
- » *Školske prometne jedinice* – program je namijenjen učenicima viših razreda osnovnih škola radi obuke i aktivnog sudjelovanja u regulaciji cestovnog prometa na pješačkim prijelazima u neposrednoj blizini osnovnih škola.
- » *Oposobljavanje učenika za samostalno upravljanje biciklom* – novi program namijenjen je djeci prije navršene 14. godine koji, prema Zakonu o sigurnosti prometa na cestama, ne smiju samostalno upravljati biciklom u prometu, ukoliko ne posjeduju Potvrdu o osposobljenosti za upravljanje biciklom. Potvrdu dobiju polaznici i polaznice nakon završenog Programa kad stječu uvjete za polaganje ispita.

Projektno-prometna dokumentacija i baza podataka o prometnim nezgodama

Projekt praćenja prometnih nesreća pomoću GIS aplikacije (Geografski informacijski sustav) i GPS (Globalni pozicijski sustav) tehnologije na području Županije jedinstven je u Hrvatskoj. Zahvaljujući dobroj suradnji s MUP-om, baza podataka se od 2000. godine neprekidno ažurira unosom relevantnih podataka.

Aplikacija svojom jednostavnošću i preciznošću jamči sigurne i pouzdane podatke koji u praksi daju važna saznanja o kritičnim točkama i dionicama na svim cestama Županije koji su evidentirani policijskim zapisnikom s mjesta prometnih nesreća. To olakšava planiranje i ostvarenje potrebnih intervencija i sanacija za uklanjanje uočenih opasnosti.

Aplikacija je svih ovih godina neprekidno unaprjeđivana, instalacijom ortofoto karata cijele Županije. Njome su zamijenjene postojeće rasterske karte, novom funkcijom pretrage s proizvoljnim shapom od n točaka, automatskim kreiranjem Word dokumenta koji sadržava rezultat pretrage s grafičkim prikazom dijela

Prvi koraci u prometu program je namijenjen učenicima prvih razreda osnovnih škola radi upoznavanja s temeljnim prometnim pravilima i propisima.

karte i tablice s podacima, pojednostavljenim postupkom pretrage uz povećanje preciznosti kojom se jamči sigurna i pouzdana baza podatka i ostala unaprjeđenja. Aplikacija u praksi daje višestruku korist prvenstveno u dobivanju točnih podataka o kritičnim točkama i dionicama na cestama Županije.

Ovaj projekt svoju punu afirmaciju ima kad se njegove mogućnosti primjenjuju u suradnji s nadležnim institucijama koje su u obvezi skrbiti o sigurnosti prometa i prometnica na svim razinama. Za provedbu programa Županija je izdvojila 35.647,28 eura.

Županijski savjet za sigurnost prometa na cestama

Za provedbu Plana i programa rada Županijskog savjeta za sigurnost prometa na cestama Županije, u proteklom je razdoblju Županija izdvojila 111.927,80 eura. Tim je sredstvima Županijski savjet, u suradnji s brojnim institucijama i stručnjacima:

Prometni poligoni u dječjim vrtićima omogućuju djeci usvajanje znanja i osposobljavanje za što sigurnije sudjelovanje u prometu.

- » ostvario veliki broj projekata, programa i akcija za povećanu sigurnost sudionika u prometu na javnim cestama
- » sanirao opasne lokacije
- » sudjelovao u javnim savjetovanjima kod uvođenja novih zakonskih rješenja
- » provodio preventivno-edukativne aktivnosti te
- » promovirao kulturu ponašanja u prometu radi smanjenja broja prometnih nesreća u Županiji.

Od najznačajnijih aktivnosti izdvojit će se tri:

- » Izdavanje časopisa o kulturi i sigurnosti prometa *Žmigavac* koji kvartalno izlazi kao dodatak u *Novom listu* neprekidno od 2004. godine u suizdavaštvu s Autoklubom Rijeka. U časopisu se predstavljaju javnosti korisne informacije o prometu, sigurnosti prometa i prometnoj kulturi, odnosno mnoge zanimljive teme i informacije o kojima se u dnevnom tisku manje piše jer za njih nema dovoljno interesa zbog nekomercijalnog sadržaja.
- » Akcija *Motociklom u život* osmišljena je s namjerom da se dodatno educiraju vozači A i A2 kategorije koji su u prometnim nesrećama po posljedicama i broju fatalnog ishoda iznimno ugroženi. Akcija se održava svake godine na Automotodromu Grobnik, a 2024. godine održana je jubilara 20. akcija.
- » Izvedba projekta prometnog poligona u Dječjem vrtiću Mavrica i Dječjem vrtiću Đurđice kako bi se djeci omogućilo usvajanje znanja i osposobljavanje za što sigurnije sudjelovanje u prometu.

Županijski linijski javni cestovni prijevoz

Upravni odjel nadležno je tijelo Županije za izdavanje dozvola za županijski linijski prijevoz putnika, temeljem Zakona o prijevozu u cestovnom prometu i Pravilnika o dozvolama za obavljanje linijskog prijevoza putnika.

Prema članku 118. Zakona o prijevozu u cestovnom prometu i u skladu s odredbama Uredbe (EZ) br. 1370/2007, županije trebaju sklopiti s prijevoznicima ugovore o javnoj usluzi za obavljanje županijskoga linijskog prijevoza putnika. Potrebna tumačenja trebao je dati novi Pravilnik o obavljanju javnoga linijskog prijevoza putnika u cestovnom prometu, ali brojni prijedori i nedoumice još se uvijek rješavaju. U međuvremenu, do planiranih promjena, dopuštena je obnova važećih dozvola koju provodi Upravni odjel.

Županija pridaje veliku pozornost tim pitanjima, stoga je i prije objave Pravilnika pokrenuta izrada studije mreže linija za obavljanje županijskoga linijskog prijevoza putnika. Tom se studijom detaljno i sveobuhvatno pripremaju potrebni elementi koji će dati odgovore o sadržaju i načinu provedbe Ugovora o javnoj usluzi prijevoza putnika na području Županije. U tijeku je provedba aktivnosti za potrebe izrade natječajne dokumentacije te se očekuje ugovaranje usluge za postupak revizije izrađenih studija do kraja godine.

Tijekom proteklog razdoblja prijevoznicima je izdano 318 dozvola za obavljanje županijskoga linijskog prijevoza putnika u cestovnom prometu (Tablica 13.).

Tablica 13. Broj dozvola za obavljanje županijskoga linijskog prijevoza putnika u cestovnom prometu

Godina	Broj rješenja	Broj dozvola
2021.	104	112
2022.	58	92
2023.	44	17
2024.	97	97
Ukupno	303	318

Županija već godinama unutar svojega područja rada subvencionira javni županijski linijski prijevoz putnika. Sredstva se svake godine osiguravaju u Proračunu Županije, a raspoređuju se isključivo jedinicama lokalne samouprave temeljem odredaba Pravilnika o uvjetima i kriterijima za subvencionira-

nje pružanja usluga županijskoga linijskoga javnoga cestovnog prijevoza putnika i pomoći u održavanju javnih i nerazvrstanih cesta. Pravilnikom su utvrđeni uvjeti koje jedinice lokalne samouprave moraju ispuniti kako bi mogle ostvariti sufinanciranje te kriteriji prema kojima se provodi odabir, odnosno raspodjela sredstava. U skladu s Pravilnikom za subvencioniranje pružanja usluga županijskoga linijskoga javnoga cestovnog prijevoza putnika, dodijeljeno je 984.638,78 eura (Tablica 14.).

Tablica 14. Subvencioniranje usluga županijskoga linijskoga javnoga cestovnog prijevoza putnika (u eurima)

Godina	Sufinanciranje iz Proračuna PGŽ-a
2021.	0,00
2022.	321.843,95
2023.	331.006,39
2024.	331.788,44
Ukupno	984.638,78

Tablica 15. Obrađeni predmeti u upravnim postupcima za izdavanje licencija za prijevoz putnika, tereta, taxi prijevoz i drugo

Godina	Znakovi pristupačnosti	Licencije i ostali postupci po tom području	Upis u nacionalni registar cestovnih taxi prijevoza	Agencijske djelatnosti	Potvrda prijevoza za vlastite potrebe
2021.	748 + 30 duplikata	231	117	7	14
2022.	665 + 25 duplikata	239	149	-	25
2023.	709 + 37 duplikata	214	116	1	43
2024.*	4**	261	84	6	13
Ukupno	2.126 + 92 duplikata	945	466	14	95

* Podaci se odnose na razdoblje siječanj – rujna 2024. godine
** S danom 15. studenoga 2023. godine prestaje nadležnost Upravnog odjela za izdavanjem znaka pristupačnosti, odnosno parkirališne karte za osobe s invaliditetom. Prispjeli predmeti upućeni su na rješavanje u AKD d. o. o. – Agenciju za komercijalnu djelatnost proizvodno, uslužno i trgovačko d. o. o., Savska cesta 31, Zagreb.

Od 1. siječnja 2020. godine, Upravni je odjel preuzeo poslove koji proizlaze iz Zakona o prijevozu u cestovnom prometu, poput izdavanja licencija za prijevoz tereta, putnika, autotaksi i ostalih predmeta vezanih uz licencije, znakova pristupačnosti, upis u nacionalni registar prijevoznika – taxi, agencijske djelatnosti i dr. Uz provedeno poboljšanje novom organizacijom poslova i unaprjeđenje načina rada upotrebom informatičkih alata, svi su se poslovi nastavili obavljati u cijelosti i u propisanim rokovima. Ukupno je u razdoblju 2021. – 2024. obrađeno kako je prikazano u Tablici 15.

Cestovna infrastruktura

Županija već godinama unutar svojega područja rada sufinancira održavanje javnih i nerazvrstanih cesta. Sredstva se osiguravaju u Proračunu Županije, a raspoređuju se isključivo jedinicama lokalne samouprave temeljem odredaba Pravilnika o uvjetima i kriterijima za subvencioniranje pružanja usluga županijskoga linijskoga javnoga cestovnog prijevoza putnika i pomoći u održavanju javnih i nerazvrstanih cesta. Pravilnikom su utvrđeni uvjeti koje jedinice lo-

kalne samouprave moraju ispuniti kako bi se mogle kandidirati, i kriteriji prema kojima se provodi odabir, odnosno raspodjela sredstava. Kako bi se jedinice lokalne samouprave mogle prijaviti na Javni poziv, moraju zadovoljiti uvjet da njihovo sjedište mora biti na najmanje 450 metara nadmorske visine. Razlog tome je procjena da je organizacija i kvaliteta života ljudi uvelike uvjetovana nadmorskom visinom, a odražava se i na stanje i održavanje cesta. Stoga su i troškovi povećani, zbog čega je namjera Županije da financijski podupre jedinice lokalne samouprave, kako bi se osigurala što bolja kvaliteta života ljudi u višim područjima (Tablica 16.).

Tablica 16. Troškovi održavanja nerazvrstanih cesta i zimske službe (u eurima)

Godina	Održavanje nerazvrstanih cesta
2021.	59.725,26
2022.	139.358,95
2023.	140.000,00
2024.	140.000,00
Ukupno	479.084,21

Sufinanciranje održavanja zimske službe na nerazvrstanoj cesti Begovo Razdolje – Vrbovska poljana

Na lokalitetu Vrbovska poljana izgrađen je Nordijsko-biatlonski centar za pripremu svih goranskih skijaških klubova te održavanje natjecanja u skijaškom trčanju i biatlonu. Do lokaliteta vodi cesta Begovo Razdolje – Vrbovska poljana, dužine oko 5 kilometara. Za održavanje zimske službe (čišćenje snijega, posipavanje i osiguranje prohodnosti), ukupno su u mandatnom razdoblju isplaćena sljedeća sredstva (Tablica 17.).

Tablica 17. Troškovi zimske službe na nerazvrstanoj cesti Begovo Razdolje – Vrbovska poljana (u eurima)

Godina	Iznos
2021.	13.272,28
2022.	13.217,53
2023.	13.286,36
2024.	13.230,00
Ukupno	53.006,17

Osim navedenog, Županija putem Županijske uprave za ceste Primorsko-goranske županije skrbi i o redovitom i izvanrednom održavanju 879,64 km cesta (563,42 km županijskih i 316,22 km lokalnih cesta). Prihodi i rashodi održavanja cesta prikazani su u Tablici 18.

Tablica 18. Prihodi i rashodi održavanja cesta (u milijunima eura)

Godina	Prihodi/primici/raspoloživa sredstva iz proteklih godina	Rashodi/izdaci/raspoloživa sredstva iz proteklih godina					
	Ukupno	Ukupno	Građenje	Redovito	Zimska	Izvanredno	Ostalo
2021.	12,4	12,4	0	3,6	2,1	4,3	2,4
2022.	13	13	0	4	2,3	5	1,7
2023.	16,2	16,2	0,3	4,2	2,1	5,7	3,9
2024.	23	23	6,2	4,3	2	7,5	3
Ukupno	64,6	64,6	6,5	16,1	8,5	22,5	11

Sanirani kolnik i novoizgrađeni kružni tok u Viškovu

Od kapitalnih projekata, ističu se sljedeći zahvati na županijskim cestama:

- » sanacija kolnika i izgradnja kružnog toka na ŽC 5025, lokalitet Viškovo, 563.597,91 euro
- » izrada gornjeg stroja kolničke konstrukcije na ŽC 5030, lokalitet Platak, 125.037,15 eura
- » izgradnja kružnog toka na ŽC 5205, lokalitet Kuljanovo, 389.540,78 eura
- » sanacija ceste LC 58118, lokalitet Lič, 331.393,27 eura
- » sanacija klizišta na LC 58007, lokalitet Hrib, 292.423,68 eura
- » obnova i proširenje kolnika ceste LC 58005, lokalitet Smrečje – Vode, 259.587,88 eura

Nova kolnička konstrukcija na ŽC 5030, lokalitet Platak

Kružni tok na Kukuljanovu

Sanirana cesta na lokalitetu Lič

Sanirano klizište na lokalitetu Hrib

Obnovljeni i prošireni kolnik ceste na lokalitetu Smrečje - Vode

Održavanje objekata i opreme aerodroma radi poticanja zračnog prometa

Zračna luka Rijeka najveći je i najznačajniji aerodrom u Županiji, smješten u Općini Omišalj. Registriran je za javni domaći i međunarodni promet i tehnički opremljen za prihvat većih zrakoplova. Županija, kao suosnivač i suvlasnik Zračne luke Rijeka, vodila je posebnu brigu o sigurnosti i standardu aerodromskih usluga te je u proteklom razdoblju za održavanje, obnovu objekata i opreme aerodroma, poticanje zračnog prometa i sigurnosti zračne plovidbe izdvojila 325.714 eura. S tim je sredstvima nabavljena sljedeća oprema:

2021. godina:

- » 52.929,99 eura za rekonstrukciju kaponira na pragu 14 – faza 1. i nabavu mjernih traka i pultova za registraciju putnika
- » 33.180,70 eura za rekonstrukciju kaponira na pragu 14 – faza 2. te nabavu i ugradnju pripadajućih hidrantskih nastavaka u sklopu rekonstrukcije hidrantske mreže.

2022. godina:

- » 40.000 eura za nabavu cargoloader – platforme za zrakoplovne kontejnere tip LDI i LD3 ICAO i transportna kolica za kontejnere tip LD1 i LD3 ICAO
- » 40.000 eura za ugradnju staklenih pregrada za razdvajanje putničkih tokova i opreme za vatrogasnu zaštitu, prihvat i otpremu te manipulaciju zrakoplova.

2023. godina:

- » 80.000 eura za nabavu opreme za zaštitne preglede, te prihvat i otpremu putnika i zrakoplova.

2024. godina:

- » 80.000 eura za nabavu opreme za zaštitne preglede, te prihvat i otpremu putnika i zrakoplova.

Zračno pristanište Mali Lošinj registrirano je za javni domaći i međunarodni promet. Tehnički je opremljeno za prihvat i otpremu manjih zrakoplova. Za održavanje i obnovu objekata i opreme aerodroma, Županija je izdvojila 66.544,56 eura.

Primorsko-goranska županija od 2020. godine sufinancira troškove javnog prijevoza redovitih studenata s prebivalištem na području Županije koji studiraju na području Hrvatske.

ŽELJEZNICE I ŽELJEZNIČKI PROMET

Županija i HŽ Putnički prijevoz d. o. o. od 2020. godine provode dvije značajne aktivnosti:

- » Uključivanje željeznice u sustav javnoga gradsko-prigradskog prijevoza Grada Rijeke u suradnji s Gradom Rijekom, Gradom Bakrom i Općinom Matulji. Županija je u navedenom razdoblju sudjelovala sa 104.021,64 eura.
- » Ugovor o sufinanciranju troškova javnog prijevoza redovitih studenata s prebivalištem na području Županije koji studiraju na području Republike Hrvatske. Županija se obvezala da će sufinancirati prijevoz u iznosu 50 % od redovite prijevozne cijene za pojedinačna putovanja, prema cijenama prijevoznika koje vrijede na dan kupnje prijevozne karte. Prijevoznik se obvezao da će tim studentima odobriti povlasticu 50 % od redovite prijevozne cijene za pojedinačna

putovanja prema cijenama prijevoznika koje vrijede na dan kupnje prijevozne karte. Županija je u navedenom razdoblju sudjelovala sa 65.008,15 eura.

TELEKOMUNIKACIJE

Poticanje rada lokalnih i regionalnih televizijskih postaja

Županija je u trgovačkom društvu Kanal Ri d. o. o. trenutno drugi najveći pojedinačni vlasnik. U temeljnom kapitalu Društva od 1.649.877,23 eura, Županija ima udio od 514.959,68 eura, odnosno 31,212 %. Najveći pojedinačni vlasnik je Grad Rijeka s 31,92 % udjela, dok ostatak posjeduje preostalih 37 suvlasnika.

Tijekom protekle četiri godine odobrena su namjenska sredstva za restrukturiranje Društva i za nabavu odgovarajuće opreme za rad u ukupnom iznosu 293.915,94 eura.

UPRAVNI ODJEL
ZA TURIZAM,
PODUZETNIŠTVO I
RURALNI RAZVOJ

Stupanjem na snagu Odluke o ustrojstvu i djelokrugu upravnih tijela Primorsko-goranske županije (SN 29/19), upravna tijela, osim dotadašnjih upravnih, stručnih i ostalih poslova iz samoupravnog djelokruga, postaju nadležna i za obavljanje povjerenih poslova državne uprave.

Zbog povećanog opsega poslova koji su dani u nadležnost Odjelu za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj, ustrojena su dva Odsjeka:

- » Odsjek za poduzetništvo i ruralni razvoj, koji obavlja upravne i stručne međusobno povezane poslove iz samoupravnog djelokruga Županije te
- » Odsjek za gospodarstvo i turizam, koji obavlja upravne i stručne povjerene poslove državne uprave koji se odnose na obrtništvo, trgovinu, poljoprivredu, šumarstvo, ugostiteljstvo i turizam.

ODSJEK ZA GOSPODARSTVO I TURIZAM

Odsjek za gospodarstvo i turizam obavlja sljedeće poslove:

- » upise novih obrta, statusnih i ostalih promjena obrta u Obrtni registar
- » izdavanje obrtnica, vođenje Obrtnog registra i drugih propisanih evidencija, te izdavanje potvrda
- » izdavanje odobrenja za obavljanje domaće radnosti i za obavljanje sporednog zanimanja
- » utvrđivanje udovoljavaju li pravne osobe koje obavljaju obrt uvjetima za obavljanje pojedinih vrsta djelatnosti iz Pravilnika o vezanim i povlaštenim obrtima
- » utvrđivanje propisanih minimalnih uvjeta u ugostiteljskim objektima
- » razvrstavanje i kategorizaciju ugostiteljskih objekata te objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu
- » utvrđivanje minimalnih uvjeta za vrstu i kategoriju objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge na obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu
- » utvrđivanje uvjeta prostora te njegove opremljenosti odgovarajućom opremom u stambenom ili poslovnom prostoru namijenjenom za obavljanje djelatnosti dadilje
- » izdavanje rješenja o odobrenju za pružanje usluga turističkog vodiča

- » utvrđivanje minimalnih uvjeta za vrstu plovniha objekata
- » utvrđivanje minimalnih uvjeta luka nautičkog turizma koje se ne kategoriziraju
- » utvrđivanje ispunjavanja minimalnih tehničkih uvjeta i drugih propisanih uvjeta za prodajne objekte, opremu i sredstva za obavljanje djelatnosti trgovine
- » izdavanje i oduzimanje dozvola za obavljanje poslova javnog komisionara za pojedinu javnu komisiju prodavaonice te obavljanje općeg nadzora nad radom javnih komisionara
- » donošenje prvostupanjskog rješenja o utvrđivanju razloga prestanka zadruge u zakonom propisanim slučajevima
- » utvrđivanje naknada za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta
- » prikupljanje potrebne dokumentacije za izradu zahtjeva i davanje mišljenja te suglasnosti u postupku izrade prostornih planova
- » vođenje evidencije o promjeni namjene poljoprivrednog zemljišta
- » registracija dobavljača božićnih drvaca i izdavanje dozvole za krčenje i čistu sječu šume
- » izdavanje rješenja o ispunjavanju uvjeta za obavljanje pogrebničke djelatnosti.

Odsjek za gospodarstvo i turizam povjerene poslove državne uprave izvršava u svom sjedištu – Rijeci (za Grad Rijeku i za sve jedinice lokalne samouprave tzv. Riječkog prstena) te u osam izdvojenih mjesta rada: Crikvenici, Čabru, Delnicama, Krku, Malom Lošinj, Opatiji, Rabu i Vrbovskom. Ispunjavanje svojih temeljnih zadaća i funkcija, Odsjek provodi uspostavom i promicanjem bliskog odnosa s tražiteljima usluga pri čemu su njegove glavne sastavnice sami

službenici. Iz tog razloga, iako poslovi pojedinih radnih mjesta na izdvojenim mjestima rada (Čabru i Vrbovskom) nisu toliko opsežni kao na nekim drugim mjestima rada ili u Rijeci, Županija je zadržala takva mjesta rada i izvršitelje u njima, prvenstveno kako bi građanima omogućila neposredan pristup uslugama Upravnog odjela. U tom smislu stanovnici Gorskog kotara (postojanjem mjesta rada u Delnicama, Čabru i Vrbovskom) rasterećeni su obveze putovanja kako bi stupili u izravan kontakt sa službenicima Odjela, osobno podnijeli zahtjev ili pribavili potrebne informacije. Time je odluka o zadržavanju manje opterećenih izdvojenih mjesta rada izravno pridonijela razvoju gospodarstva spomenutih, manje naseljenih područja.

Iznimnoj važnosti Odsjeka za gospodarstvo i turizam svjedoče brojke mandatnog razdoblja. Protekle četiri godine, provedbom propisa i izdavanjem akata iz upravnih područja u nadležnosti Odsjeka, izravno se pridonijelo gospodarskom uzletu Primorsko-goranske županije u području obrtništva i u području ugostiteljstva i turizma.

Novozaprimljenih predmeta i predmeta u tijeku prenesenih iz prethodnih razdoblja u ovome izvještajnom razdoblju bilo je ukupno 58.903, od čega je

47.697 upravnih i 11.206 neupravnih predmeta. Od ukupnog broja predmeta u tijeku, riješeno je 56.307, što je 96 % riješenosti. Ako se ti podaci rasporede po godinama, može se zaključiti kako je trend razvoja gospodarstva Primorsko-goranske županije u uzlaznoj putanji. Naime:

- » 2021. godine zaprimljeno je ukupno 12.035 novih predmeta
- » 2022. godine 13.334 predmeta
- » 2023. godine 15.235 predmeta
- » 2024. godine zaprimljeno je 16.354 predmeta.

Svih 56.958 zaprimljenih predmeta u protekle je četiri godine obrađivalo i rješavalo 25 službenika Odsjeka, pronalazeći najbolja i najučinkovitija zakonska rješenja na zadovoljstvo svih građana.

Pred službenike Odsjeka postavljeni su brojni izazovi, od kojih je najveći trajno rastuća količina zahtjeva stranaka, osobito u upravnim područjima obrtništva te ugostiteljstva i turizma, kao i promjene namjene poljoprivrednog zemljišta. Drugi izazovi su svladavanje aplikacija, programa i platformi preko kojih je građanima danas omogućena predaja zahtjeva, poput, primjerice, informacijskog sustava Obrtnog registra eObrt i Start kao i informacijskog sustava eTurizma. Put je to k potpunoj digitalizaciji procesa u javnoj upravi, kojem je cilj pojednostaviti i ubrzati ostvarenje ciljeva i planova građana kao i bolja, potpunija te kvalitetnija baza podataka i umreženost institucija.

Od 1. siječnja 2021. godine do 31. prosinca 2024. godine službenici Odsjeka za gospodarstvo i turizam rješavajući u upravnim postupcima upisa novih obrta registrirali su 5.368 novih obrta na području Primorsko-goranske županije. Povećani interes građana za otvaranjem novih obrta rezultat je mjera aktivne politike za poticanje samozapošljavanja u obliku dodjeljivanja nepovratnih potpora (za samozapošljavanje, zeleno/digitalno samozapošljavanje te samozapošljavanje aktivnoga radnog stanovništva – povratnika u RH), koje provodi Hrvatski zavod za zapošljavanje.

Analiza upisa novih obrta u mandatnom razdoblju pokazuje da se najveći broj nezaposlenih odlučio za pokretanje vlastitog obrta u djelatnostima građevinarstva, a slijede stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti, potom računovodstvene djelatnosti te inženjerstvo i s njim povezano tehničko savjetovanje.

U 2023. godini u sklopu Hrvatskoga digitalnog turizma u produkciju je stavljen Središnji registar za ugostiteljsku djelatnost i usluge u turizmu – eTurizam, jedinstveni strateški projekt Ministarstva turizma i sporta. Taj projekt prvi put u Republici Hrvatskoj objedinjuje sve usluge u turizmu na jednome mjestu, u formi suvremenoga informacijskoga mrežnog sustava te ih neprestano čini dostupnima korisnicima. Rad u Središnjem registru postavljen je kao obveza postupanja svim službenicima Odsjeka koji rješavaju u upravnim postupcima ugostiteljstva i turizma. Cilj je digitalizacijom i optimizacijom svih procesa u turizmu potaknuti daljnji razvoj turističkih i ugostiteljskih usluga u Republici Hrvatskoj, ali i unaprijediti komunikaciju i poslovanje između građana i javne uprave u turizmu.

Najveći napor ulagani su u pravodobno rješavanje postupaka kategorizacije smještajnih objekata građana iznajmljivača u objektima u domaćinstvu, ali i kategorizacije smještajnih objekata poslovnih subjekata (obrta i trgovačkih društava). Službenici Odsjeka u izvještajnom su razdoblju kategorizirali ukupno 13.612 smještajnih objekata, od čega:

- » 2021. godine 2.556
- » 2022. godine 3.519
- » 2023. godine 4.000 te
- » 2024. godine novih 3.537 objekata (pretežito apartmana, studio apartmana i kuća za odmor).

Uzrok ovakvog trenda porasta broja smještajnih jedinica u vlasništvu građana iznajmljivača može se pronaći u činjenici što su propisi, koji su bili na snazi do kraja 2024. godine dopuštali, a poreznom politikom se još dodatno poticalo pretvaranje stanova u stambenim zgradama u apartmane. Takvo se pružanje usluga smještaja svrstavalo u kategoriju „pružanja usluga u domaćinstvu“ što nikako nije bilo ispravno. Realno se takva djelatnost trebala nazivati „iznajmljivanje stanova u stambenim zgradama“.

S početkom 2025. godine stupile su na snagu izmjene Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti, Zakona o lokalnim porezima i Zakona o porezu na dohodak čije odredbe su razgraničile i napravile razliku između pojmova „domaćin“ i „iznajmljivač“ te se navedeni subjekti u budućnosti neće tretirati jednako. Učinci izmjena navedenih zakona moći će se pratiti u narednim godinama.

Temeljem odredaba Zakona o poljoprivrednom zemljištu, službenici Odsjeka za gospodarstvo i turizam u obvezi su po službenoj dužnosti provoditi upravne postupke određivanja jednokratne naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u građevinsko. Od stupanja na snagu izmjena i dopuna Zakona o poljoprivrednom zemljištu u svibnju 2022. godine, sredstva ostvarena od naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta, prihod su jedinica područne (regionalne) samouprave 70 % i jedinica lokalne samouprave na čijem se području poljoprivredno zemljište nalazi 30 %. Ostvareni prihodi po osnovi sredstava prenamjene u Primorsko-goranskoj županiji koriste se isključivo namjenski za privođenje funkciji i povećanje vrijednosti poljoprivrednog zemljišta.

Službenici Odsjeka u izvještajnom su razdoblju zaprimili 8.309 akata od nadležnih ureda za graditeljstvo (rješenja o izvedenom stanju i građevinskih dozvola), na temelju kojih je pokrenuto 2.980 upravnih postupaka po službenoj dužnosti radi utvrđivanja naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta.

Odsjek je rješavajući u upravnom području prenamjene poljoprivrednog zemljišta, u rujnu 2023. godine ostao bez mogućnosti pristupa podacima o prosječnoj vrijednosti zemljišta koji su prijeko potrebni za donošenje rješenja o prenamjeni, a koji su do tada pribavljani od nadležne porezne uprave. Pristup informacijskom sustavu tržišta nekretnina (eNekretnine) nije bio omogućen na vrijeme te je bilo potrebno obustaviti rad u predmetnom području. U travnju 2024. uspostavom kontakata s nadležnim Ministarstvom pokrenuta je inicijativa obuke službenika za rad u sustavu i omogućen je pristup sustavu.

Uz privremeni zastoj u radu na koji Odsjek nije mogao utjecati te svladavanje poteškoća u radu, uspješno je od svibnja 2022. godine do kraja izvještajnog razdoblja po osnovi naknade za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta prihodovano 399.050 eura. Djelatnost Odsjeka prva je stepenica u provedbi ideja građana koji žele pokrenuti samostalnu djelatnost ili se baviti nekim segmentom turizma i ugostiteljstva. Zbog toga je pristup uslugama Odsjeka od iznimne važnosti, a stručnost i dovoljan broj osposobljenih službenika prijeko potreban.

ODSJEK ZA PODUZETNIŠTVO I RURALNI RAZVOJ

Upravni odjel za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj obavlja poslove i zadatke iz samoupravnog djelokruga koji su utvrđeni Odlukom o ustrojstvu i djelokrugu upravnih odjela i službi u Primorsko-goranskoj županiji:

- » pripreme, provođenje i praćenje programa i mjera razvitka turizma u skladu sa strateškim planovima razvoja turizma Županije i suradnje s turističkim zajednicama i strukovnim udruženjima iz područja turizma
- » praćenje stanja u području gospodarstva, predlaganje i provođenje mjera promicanja, razvoja, sustavnog unaprjeđivanja i tehnološkog razvoja malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva
- » suradnja s domaćim i stranim institucijama, udruženjima i centrima koji se bave razvojem poduzetništva i inovacija
- » praćenje provedbe nacionalnog programa ruralnog razvoja te priprema, provođenje i praćenje programa i mjera ruralnog razvoja u Županiji u području poljoprivrede, poduzetništva, turizma i šumarstva

- » praćenje stanja u području poljoprivrede, predlaganje i provođenje programa i mjera za razvoj poljoprivrede, stočarstva, vinogradarstva, vinarstva i proizvodnje hrane, posebno autohtonih proizvoda i ribarstva
- » praćenje dodjele državnoga poljoprivrednog zemljišta u zakup te pripremanje i sudjelovanje u provedbi programa i mjera okrupnjavanja i navodnjavanja poljoprivrednog zemljišta
- » predlaganje i provođenje programa i mjera razvoja u području šumarstva i drvoprerađivačke industrije i suradnja sa subjektima
- » primjena propisa iz područja lovstva, posebice provođenje postupaka davanja u zakup zajedničkih lovišta te predlaganje i provođenje mjera i programa razvitka lovstva i suradnja sa subjektima
- » primjena propisa iz područja zaštite životinja, posebice sudjelovanje u pripremi i predlaganju akata i mjera kojima se uređuje zaštita napuštenih i izgubljenih životinja te praćenje izvršenja
- » predlaganje i kandidiranje projekata od interesa za Županiju i obavljanje stručnih poslova vezanih za programe Europske unije i Republike Hrvatske
- » sudjelovanje u izradi strateških i ostalih dokumenata Županije
- » sudjelovanje i/ili vođenje stručnih i administrativnih poslova za razna tijela:
 - » Komisije Jadransko-jonske euroregije
 - » Projektni tim za vođenje razvojnog projekta gospodarskog korištenja prostora Stara Sušica
 - » Povjerenstva za provedbu programa kreditiranja poljoprivrede
 - » Povjerenstvo za izbor najboljih inovacija
 - » Povjerenstvo za provedbu programa *Komercijalizacija inovacija*
 - » Gospodarsko-socijalno vijeće Primorsko-goranske županije
 - » Stručna komisija za izradu prijedloga odluka o ustanovljenju i izmjeni granica zajedničkih lovišta u Primorsko-goranskoj županiji
 - » Koordinacijska radna skupina za zaštitu životinja
- » sudjelovanje u radu odbora Županijske skupštine Primorsko-goranske županije
- » sudjelovanje u radu u nadzornim odborima i upravnim vijećima pravnih osoba kojih je osnivač Primorsko-goranska županija

- » druge poslove i zadatke, kada je to utvrđeno posebnim zakonom, drugim propisima, aktom Županijske skupštine ili župana.

U svom djelovanju i provedbi programa, Upravni odjel surađuje i konzultira znanstvene institucije, jedinice lokalne samouprave, nadležna ministarstva, strukovna udruženja, Hrvatsku gospodarsku komoru i Obrtničku komoru, Turističku zajednicu Kvarnera i lokalne turističke zajednice, institucije u poljoprivredi i lovačka udruženja. Upravni odjel prati rad i izvršenje programa trgovačkih društava i ustanova iz svoje nadležnosti kojima je Primorsko-goranska županija osnivač ili jedan od osnivača:

- » Centar za poljoprivredu i ruralni razvoj Primorsko-goranske županije, Stara Sušica
- » Trgovačko društvo Žičara Učka d. o. o. Opatija
- » Regionalna veletržnica Rijeka – Matulji d. o. o.

PODUZETNIŠTVO

Razvoj poduzetništva

Poticanje razvoja i konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva s posebnom pozornošću na prerađivačku djelatnost, inovatorstvo te na djelatnosti koje se temelje na novim znanjima i tehnologijama, ključan su preduvjet razvoja poduzetništva.

Sagledavajući navedeno, Upravni odjel je osmislio razne programe koje provodi samostalno, ali i u suradnji s potpornim i ostalim institucijama s područja PGŽ-a (Obrtnička komora, Zaklada FIPRO i dr.). Programi se provode mjerama namijenjenim neposredno poduzetnicima, ali i projektima koji nisu usmjereni izravno na poduzetnike, već su osnova uspješne provedbe izravnih poticajnih mjera namijenjenih poduzetnicima.

Potpore male vrijednosti imaju za cilj poticati razvoj konkurentnoga malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva, tehnološko unaprjeđenje primjenom novih suvremenijih tehnologija, energetske učinkovitost, osnaživanje novoosnovanih poslovnih subjekata, te jaču prisutnost i sudjelovanje žena na tržištu rada, bolje iskorištavanje sredstava iz EU fondova, unaprjeđenje prava i mogućnosti na neovisan pristup, kretanje i korištenje prostora osobama s invaliditetom i osobama smanjene pokretljivosti, osnaživanje društva sustavom mentoriranja, ujednačavanje razlike između razvijenijih i manje razvijenih sredina (otoci, primorje i gorja) te razvoj turističkoga poduzetničkog potencijala (ugostiteljstva) na području Gorskog kotara.

Kreditiranje poduzetništva

Smanjenom kamatom omogućava se poduzetnicima lakši pristup izvorima financiranja radi unaprjeđenja poslovnih aktivnosti, poticanja konkurentnosti, zadržavanja ili povećanja zaposlenosti i ukupnog razvoja gospodarstva. Lakši pristup izvorima financiranja očituje se u nižim kamatama, dužem roku otplate kredita i jednostavnijoj obradi kreditnog zahtjeva. Cilj je povećati dostupnost financijskih instrumenata malim i srednjim poduzetnicima za njihov daljnji rast i razvoj, što će rezultirati građenjem i opremanjem novih proizvodnih pogona, ulaganjima u nove tehnologije te otvaranjem novih i očuvanjem postojećih radnih mjesta.

Program kreditiranja poduzetnika u suradnji s HBOR-om iniciran je 2021. godine i još se provodi jer je epidemija koronavirusa negativno utjecala na gospodarske aktivnosti gotovo svih djelatnosti te je uočena potreba za provedbom novih kreditnih programa kojim će se, uz povoljnije uvjete na način subvencije kamata za poduzetnike s područja PGŽ-a, u suradnji s Hrvatskom bankom za obnovu i razvitak i s poslovnim bankama, osigurati kreditiranje obrtnih sredstva te omogućiti posebno povoljni investicijski krediti za kategoriju mladih, žena i početnika, kao skupine kojima su povoljni krediti teže dostupni.

U prvom tromjesečju 2021. godine Županijska je skupština usvojila prijedlog provedbe programa kreditiranja *Poduzetništvo mladih, žena i početnika i Obrtna sredstva* te su utvrđene poslovne banke s područja Županije koje se mogu uključiti u provedbu oba programa. Ugovori su potpisani s 12 banaka. Za oba je programa osiguran kreditni potencijal za provedbu u iznosu 2.654.456,17 eura.

Dodjela ugovora za razvoj poduzetništva na području Primorsko-goranske županije

Do 2024. godine održana je ukupno 31 sjednica Povjerenstva za provedbu programa kreditiranja *Poduzetništvo mladih, žena i početnika i Obrtna sredstva* te je odobrena subvencija za 41 kreditni zahtjev iz programa *Poduzetništvo mladih, žena i početnika* te 31 kreditni zahtjev iz programa *Obrtna sredstva*. Program je završen u 2024. godini.

Suradnja s Udruženjem obrtnika Rijeka u realizaciji dovršetka izgradnje Obrtničkog doma

Udruženje obrtnika Rijeka, Bakar, Kraljevica, Čavle i Kostrena, treće je najveće udruženje u Hrvatskoj koje danas broji približno 3.400 obrtnika. Preseljenjem Obrtničke komore PGŽ u poslovnu zgradu Udruženja obrtnika Rijeka ostvario se cilj i početna ideja stvaranja Obrtničkog doma za sve obrtnike. Objedinjenjem su se stekli svi infrastrukturni uvjeti u kojima obrtnici PGŽ-a i Udruženja obrtnika Rijeka sve usluge i informacije mogu dobiti na jednom mjestu:

- » pomoć pri otvaranju obrta pa nadalje
- » informacije o aktualnostima u poslovanju kao i zakonskim propisima
- » mogućnost individualnog informiranja i savjetovanja u vezi otvaranja obrta te
- » savjetovanje oko vođenja poslovnih knjiga.

Marketinški se prati poslovanje članova, omogućavaju se besplatni pravni savjeti odvjetničkog društva i ovlaštenog računovođe, organiziraju se besplatne i sufinancirane izobrazbe, tečajevi i seminari. Organizira se i polaganje majstorskih i naučnih ispita koje je država prenijela kao javnu ovlast na Hrvatsku obrtničku komoru. Projekt je od značajnog interesa za obrtništvo Grada i Županije te je trajno rješenje za funkcioniranje obrtnika Županije. Udio Primorsko-goranske županije tijekom 2020. i 2021. godine iznosio je 13.272,28 eura.

Izravne potpore poduzetništvu

U ruralnim područjima kvaliteta života je lošija, bilježe se niže stope zaposlenosti i ekonomskog rasta, nedostatne su osnovne usluge i neodgovarajući su socijalni i kulturni sadržaji te prateća infrastruktura. Svi navedeni nedostaci doveli su i dovode, do neprekidne depopulacije područja Županije, koja je posebno izražena na području Gorskog kotara. Očito je da za razvoj svih gospodarskih aktivnosti postoje pretpostavke u smislu postojećih resursa, a kao nositelj povećanja konkurentnosti prepoznato je mikro, malo i srednje poduzetništvo.

Radi poticanja razvoja poduzetničkog potencijala, Upravni odjel je još 2017. godine pokrenuo novi program namijenjen mikro i malim poduzetnicima malog gospodarstva radi podizanja konkurentnosti poduzetnika, povećanja produktivnosti, zadržavanja postojećih i otvaranja novih radnih mjesta dodjelom izravnih potpora poduzetnicima. Epidemija koronavirusa koja se pojavila u ožujku 2020. godine snažno je utjecala na gospodarsku aktivnost u Županiji. Stoga su bile potrebne hitne nove mjere na županijskoj razini za tekuću godinu, kako bi se, zbog smanjene poslovne aktivnosti, olakšao problem nelikvidnosti, ublažile ekonomske posljedice, potaknulo poslovanje i konkurentnost poduzetnika u sektoru malog gospodarstva. Postojeće su se mjere prilagodile na način da je sufinancirana nabava opreme poduzetnicima kao ulaganja u dugotrajnu imovinu, omogućila prilagodba i opremanje prostora potrebno za nastavak rada pod novim uvjetima, osigurala zaštitna sredstava potrebna za provedbu protuepidemijskih mjera, sufinancirani su troškovi pripreme dokumentacije na natječaje i mjere pomoći gospodarstvu.

Izravne potpore poduzetnicima odobravaju se različitim mjerama koje se prilagođavaju temeljem iskustva, povratnih podataka i analiza. Program dodjele potpore u 2023. godini ostvario se pomoću pet mjera koje su obuhvatile:

- » unaprjeđenje poduzetništva nabavom opreme za prerađivačke djelatnosti i primjenu novih suvremenijih tehnologija
- » (samo)zapošljavanje mladih
- » poticanje energetske učinkovitosti
- » osnaživanje novoosnovanih poslovnih subjekata
- » jačanje prisutnosti i sudjelovanja žena na tržištu rada
- » bolje iskorištavanje sredstava iz EU fondova.

Od 2024. godine uvode se i posebno ističu tri nove mjere:

- » potpore za prilagodbu građevina poslovne namjene ulasku i kretanju osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti radi unaprjeđenja njihovog prava i mogućnosti na neovisan pristup, kretanje i korištenje prostora
- » potpora za mentorstvo na području Gorskog kotara za učenike koji se školuju prema Jedinstvenom modelu obrazovanja radi poticanja obrta i trgovačkih društva na ulazak u sustav obrazovanja za vezane obrte
- » potpora za unaprjeđenje poslovnih vještina i znanja postojećih i potencijalnih poduzetnika.

Radi poticanja razvoja poduzetničkih potencijala, Županija je pokrenula novi program namijenjen mikro i malim poduzetnicima malog gospodarstva.

Provedba mjera pridonosi povećanju produktivnosti i prepoznatljivosti, kvalitetnijim proizvodima, boljem iskorištenju vlastitih resursa i energetske učinkovitost kod svih prihvatljivih sektora djelatnosti, te je pomoć poduzetnicima početnicima prigodom pokretanja poslovanja, sve kako bi se omogućila konkurentnost poduzetnika na području Županije, osobito na ruralnom području, posebice Gorskog kotara i otoka.

Temeljem provedbe mjera izravnih potpora poduzetništvu od 2017. do 2024. godine financirano je 1.096 poduzetničkih projekata u iznosu 4.589.001,85 eura, od čega je u 2023. godini odobreno 209 poduzetničkih projekata pomoću pet mjera u ukupnom iznosu 1.039.472,23 eura. U 2024. godini putem 9 mjera odobreno je 197 poduzetničkih projekata u iznosu 1.018.465,85 eura. (Tablica 1.).

Tablica 1. Izravne potpore poduzetništvu od 2017. do 2024. godine (u eurima)

Godina	Broj korisnika	Odobren iznos u eurima
2017.	19	69.546,75
2018.	38	114.008,89
2019.	62	185.811,93
2020.	237	968.876,50
2021.	231	849.425,97
2022.	103	343.393,72
2023.	209	1.039.472,23
2024.	197	1.018.465,85
Ukupno (2017. – 2024.)	1.096	4.589.001,84
Sveukupno mjere u poduzetništvu 2017. – 2024. ukupno 1.096 korisnika i 4.589.001,85 eura		

INOVATORSTVO

Potpore inovatorima

Inovacije i nove tehnologije ključni su čimbenici gospodarskog i društvenog razvoja današnjice. Stoga je potrebno stvoriti uvjete za brzu i uspješnu preobrazbu istraživačkih rezultata i tehnoloških inovacija u proizvode konkurentne na svjetskim tržištima, potaknuti međunarodni tehnološki transfer te razvoj tehnološki utemeljenih malih i srednjih poduzeća, što je važan segment razvoja poduzetništva. Stvaranjem novih inovacija i njihovom komercijalizacijom na tržištu omogućuje se razvoj novih i postojećih proizvoda te otvaranje novih radnih mjesta i tehnološki napredak.

Županija sustavno prati, potiče i potpomaže rad inovatora poticanjem što većeg broja inovatora da stvaraju i prijave svoje inovacije, te dodatno teži što većem uključivanju mladih u programe inventivnog rada.

Županija sustavno prati, potiče i potpomaže rad inovatora.

Primorsko-goranska županija još od 1995. godine, svake godine, javnim natječajima odabire najbolje inovacije sa svojega područja te dodjeljuje inovatorima bespovratna poticajna sredstva za razvoj inovacija kao poticaj za stvaranje i predstavljanje rada javnosti. Namjera je da se tim bespovratnim financijskim sredstvima za najbolje rangirane inovacije pomogne razvoj postojeće inovacije izradom prototipa koji se prvi put predstavlja javnosti, pokriju ostali troškovi inovacije ili da se omoguće prvi koraci njezine komercijalizacije. Tim je putem do danas odabrano 257 najboljih inovacija, a sveukupno je sufinancirano 489 inovacija. Ukupno su odobrena značajna bespovratna poticajna sredstva za razvoj inovacija u iznosu 566.540 eura u razdoblju od 1995. do 2024. godine.

Za potpore inovatorima u razdoblju od 2021. do 2024. godine osigurano je 80 tisuća eura iz županijskog Proračuna.

Projekt Komercijalizacija inovacija

Tijekom dosadašnjeg rada s inovatorima, kao jedan od ključnih problema s kojim se najveći broj inovatora susreće, uočen je nedostatak financijskih sredstava u fazi kada treba poduzeti završne radove kako bi se inovacija plasirala na tržište – za komercijalizaciju inovacije. Svjesni činjenica da je, prema svim ekonomskim kategorijama, uvođenje inovacije na tržište dugotrajan i mukotrpan proces koji zahtijeva ulaganja u ispitivanje tržišta, alate, marketing, ateste, često uz pokušaje i pogreške koji svoju potvrdu dobivaju tek nakon niza godina, a osobito zbog nezainteresiranosti banaka za praćenje takvih projekata, Županija je 2009. godine pokrenula pilot-projekt *Komercijalizacija inovacija* te ga od tada neprekidno provodi u suradnji sa Zakladom za financiranje izradbe prototipova FIPRO.

Cilj je projekta *Komercijalizacija inovacija* poticati inovatorstvo kao sve važniji segment razvoja poduzetništva na način da se kvalitativne zamisli inovatora patentiraju i predstave gospodarstvu. Sredstva se odobravaju gospodarskim subjektima za unaprjeđenje postojeće faze inovacije. Na taj se način omogućava pomoć pri komercijalizaciji inovacija te pokretanju proizvodnje temeljene na vlastitoj inovaciji kako bi se istodobno omogućilo samozapošljavanje ili novo zapošljavanje.

Ovaj projekt u suradnji Županije i Zaklade FIPRO uspješno se provodio od 2009. do 2024. godine te je u njega Županija uložila 227.047 eura, a Zaklada FIPRO 33.180 eura te dodatno 278.624,42 eura od povrata sredstava (zajma) iz tog projekta odobrenih prethodnih godina, te je financirano više od 40 projekata.

POLJOPRIVREDA

Sagledavajući cjelovitu poljoprivredu na području Županije ističe se vrlo raznolika proizvodnja prilično visoke kvalitete u gotovo svim segmentima jer se radi o manjim proizvođačima koji se na tržište uglavnom lokalnog ili regionalnog značenja probijaju prepoznatljivošću i kvalitetom. Naglasak Primorsko-goranske županije je na stvaranju dodatne vrijednosti proizvoda, odnosno preradi i plasmanu proizvoda u turizmu te jačanju lokalnog tržišta i brendiranju proizvoda usporedno s provedbom zaštite zemljišnog podrijetla te zaštite i definiranja autohtonih sorti i pasmina. Osim toga, trajno se daje potpora proizvođačima u razvoju proizvoda i povećanju dohodovnosti.

Program potpora u poljoprivredi i ruralnom razvoju Primorsko-goranske županije

Do 2022. godine mjere za poljoprivredu temeljene su na Programu provedbe mjera ruralnog razvoja Primorsko-goranske županije koji je uključivao sljedeće mjere:

- » podršku razvoju novih i malih poljoprivrednih gospodarstava
- » povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava ulaganjem i razvojem diversificiranih djelatnosti
- » obnovu i održavanje putova u funkciji revitalizacije ili funkcioniranja gospodarskih aktivnosti te
- » razvoj i obnovu stočnog fonda na području Gorskog kotara.

Ovim su Programom u dvije godine sufinancirane razvojne mjere za razvoj poljoprivrede u iznosu 301.500 eura.

U 2023. godini izrađen je novi Strateški plan razvoja poljoprivrede Primorsko-goranske županije do 2027. godine s novim širim programom mjera. Strateški plan obuhvaća cjelovitu analizu sektora iz koje proizlazi vizija daljnjeg razvoja te je definirano 16 mjera, od kojih je 13 usmjereno poljoprivrednim gospodarstvima:

- » potpora osnivanju i razvoju OPG-a
- » održivo gospodarenje ugljikom u poljoprivredi
- » primjena stajskog gnojiva i provedba nitratne direktive
- » posebne mjere potpore stočarstvu

- » sufinanciranje nabave poljoprivredne mehanizacije i opreme za objekte namijenjene proizvodnji i/ili preradi poljoprivrednih proizvoda
- » edukacija, promidžba i marketinška priprema proizvoda
- » potpora za osiguranje u poljoprivredi
- » potpora obavljanju dopunskih djelatnosti na OPG-u
- » sufinanciranje ulaganja u obnovljive izvore energije na poljoprivrednom gospodarstvu
- » potpora radu poljoprivrednih zadruga i proizvođačkih organizacija
- » okrupnjavanje poljoprivrednog posjeda
- » uređenje poljoprivrednog zemljišta i
- » potpora izgradnji jednostavnih akumulacija i izvedbi sustava za navodnjavanje u poljoprivredi.

Specifično je da se tri mjere odnose na provedbu Zakona o poljoprivrednom zemljištu namjenski za očuvanje plodnosti, navodnjavanje i okrupnjavanje posjeda, što se financira iz namjenskih sredstava prenamjene poljoprivrednog zemljišta. Povećanjem maksimalnih iznosa potpora po mjerama i sve većim interesom poljoprivrednih gospodarstava, u 2023. godini sufinanciran je razvoj poljoprivrede s iznosom 311 tisuća eura, a u 2024. godini sufinancirano je 89 poljoprivrednih gospodarstava u iznosu 544.899,49 eura.

Aktivnosti Lokalnih akcijskih grupa u poljoprivredi i ribarstvu

Lokalne akcijske grupe u poljoprivredi i ribarstvu predstavljaju partnerstvo tri različita sektora – gospodarskog, civilnog i javnog, s osnovnom zadaćom promicanja ukupnoga ruralnog područja te unaprijeđenja inicijativa i interesa od važnosti za teritorijalno područje na kojem djeluju. Prioritet je korištenje EU

sredstava za razvoj sektora poljoprivrede i ribarstva općina i gradova s područja djelovanja Lokalnih akcijskih grupa u poljoprivredi i ribarstvu. Natječajem se sufinanciraju rad i troškovi rada te nesmetano funkcioniranje Lokalnih akcijskih grupa u poljoprivredi i ribarstvu. U razdoblju 2021. – 2023. realizirana je potpora u iznosu 154.667 eura, a za 2024. godinu realizirana je potpora u iznosu 70 tisuća eura.

Projekt Stara Sušica

U sklopu kompleksa Stara Sušica provedena je investicija obnove, uređenja i opremanja objekta za preradu voća. Preradu vodi Centar za poljoprivredu i ruralni razvoj Primorsko-goranske županije, a naglasak je na uslužnoj djelatnosti prerade za poljoprivredne proizvođače uz povoljnije uvjete. Moguće je sušenje voća i ljekovitog bilja, proizvodnja sokova, džemova, octa i raznih destilata.

Radi razvoja kompleksa te promicanja prirodne baštine i poljoprivrede u funkciji turističkog razvoja, izrađena je projektna dokumentacija budućega interpretacijskog centra za pčelarstvo i kuće gljiva Gorskog kotara.

Hrvatska vinska kuća

Hrvatska vinska kuća cjeloviti je projekt interpretacije vinogradarstva i vinarstva Hrvatske u dvorcu Frankopan u Kraljevici. Projekt se provodi u suradnji s Gradom Kraljevicom, a temeljni je cilj projekta promidžba vinarstva i vinogradarstva prema turističkom sektoru i stavljanje dijela kulturne baštine u funkciju. Izrađena je cjelokupna dokumentacija uređenja dijela dvorca za Hrvatsku vinsku kuću te dokumentacija interpretacije i postava.

RIBARSTVO

Radi podrške i očuvanja sektora ribarstva provedena su dva europska projekta u suradnji s drugim županijama i talijanskim partnerima – *Adri.SmArtFish* i *Argos*, prije svega kako bi se očuvao sektor malog ribarstva i razvijalo održivo ribarstvo i marikultura.

Projekt *Adri.SmArtFish*

Primorsko-goranska županija u sklopu Programa suradnje Interreg Italija-Hrvatska sudjelovala je u provedbi projekta *Adri.SmArtFish – Valorizacija malog ribarstva uzduž Jadranske obale u okviru njegove održivosti*. Vodeći je partner projekta bila Regija

Pogon za preradu voća u Staroj Sušici

Vizualizacija Hrvatske vinske kuće u dvorcu Frankopan u Kraljevici

Veneto, a uz Primorsko-goransku županiju, u projektu su sudjelovale talijanske regije Friuli Venezia Giulia, Emilia Romagna, i Marche, Sveučilište Ca' Foscari Venezia te Istarska županija, Zadarska županija, Institut za oceanografiju i ribarstvo Split i Ministarstvo poljoprivrede. Ukupna vrijednost projekta je 3.242.230,50 eura, od čega je 2.755.895,92 eura bespovratnih sredstava iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Provedba je trajala od 1. siječnja 2019. godine do 31. ožujka 2022. godine.

Rezultati projekta Primorsko-goranske županije:

» Radi obnove ribljeg resursa postavljen je na otoku Cresu, u uvali Sveti Petar u blizini Valuna, umjetni greben osmišljen za očuvanje podmorskog života (sve ugroženijih resursa ribe, školjkaša i ostalih morskih organizama) te širenje aktivnosti vezanih za podmorje, primjerice kroz prepoznatljive oblike gospodarenja u ribolovu i turizmu.

» U suradnji s lučkim upravama postavljene su ribarske kućice s ledomatima za potrebe ribara na lokacijama Mali Lošinj i Mošćenička Draga, a s obzirom

na potrebe sektora, nakon završetka projekta nastavljeno je s time i na lokacijama u Klenovici i na Rabu.

» Izrađena je analiza sektora malog ribarstva koja se temeljila na anketiranju ribara temeljem pripremljenog obrasca Instituta za oceanografiju i ribarstvo iz Splita.

» Održana su dva predstavljanja autohtonih ribljih jela u suradnji s ugostiteljskim školama u Crikvenici i Mošćeničkoj Dragi.

» Izdana je mrežna kuharica (na hrvatskom i engleskom jeziku) s autohtonim domaćim morskim receptima. Kuharica je rezultat održanih predavanja u kojoj se interpretiraju primorska jela kao doprinos valorizaciji i povezivanju ribarstva i marikulture s lokalnom kulturom i tradicijom.

» Izrađen je promidžbeni film *Od mora preko stola do zdravlja*.

Umjetni greben u uvali Sveti Petar, u blizini Valuna na Cresu, postavljen je 2021. godine.

Mobilna ribarska kućica u Mošćeničkoj Dragi otvorena je 2021. godine.

Projekt Argos

Projekt *Argos – Podijeljeno upravljanje održivog ribarstva i akvakulture kao sredstvo za zaštitu morskih resursa u Jadranu* proveden je u sklopu Programa suradnje Interreg Italija – Hrvatska V-A 2014. – 2020. Trajao je 36 mjeseci, od 1. travnja 2020. do 30. lipnja 2023. godine. U provedbi Projekta je, uz Primorsko-goransku županiju, sudjelovalo 15 projektnih partnera: vodeći partner Autonomna Regija Friuli Venezia Giulia (IT), Regija Veneto (IT), Istarska županija, Zadarska županija, Razvojna agencija Šibensko-kninske županije, RERA Razvojna agencija Splitsko-dalmatinska županije, Dubrovačko-nereštanska županija, Nacionalno vijeće za istraživanje (IT), Institut za oceanografiju i ribarstvo IZOR te pridruženi partneri Ministarstvo poljoprivrede, prehrambene i šumarske politike Talijanske Republike i Ministarstvo poljoprivrede Republike Hrvatske. Ukupna vrijednost projekta je 5.588.825 eura, od čega je 4.750.511,25 eura bespovratnih sredstava iz Europskog fonda za regionalni razvoj.

U sklopu EU projekta *Argos – Podijeljeno upravljanje održivog ribarstva i akvakulture kao sredstvo za zaštitu morskih resursa u Jadranu*, izrađena je analiza stanja ribarstva i marikulture na području Primorsko-goranske županije te, za potrebe mogućnosti širenja područja za marikulturu, analiza prostora morskog područja, studija razvoja akvakulture te studija modeliranja marikulture na području ograničenja zaštićenog obalnog područja mora Primorsko-goranske županije uz procjenu klimatskog utjecaja.

CENTAR ZA POLJOPRIVREDU I RURALNI RAZVOJ PRIMORSKO- GORANSKE ŽUPANIJE

Centar za poljoprivredu i ruralni razvoj Primorsko-goranske županije sa sjedištem u Staroj Sušici osnovan je u srpnju 2000. godine.

U 2023. godini usvojen je novi Sporazum o osnivanju Ustanove – Centar za poljoprivredu i ruralni razvoj Primorsko-goranske županije, prema kojem su Općina Lopar i Općina Kostrena pristupile Centru u svojstvu osnivača, te sada Centar ima 31 osnivača: Primorsko-goransku županiju, gradove Čabar, Delnice, Vrbovsko, Kastav, Novi Vinodolski, Bakar, Krk, Rab, Cres i Opatija, te općine Brod Moravice, Čavle, Fužine, Jelenje, Klanu, Lokve, Mrkopalj, Ravnu Goru,

Skrad, Vinodolsku općinu, Viškovo, Matulje, Lovran, Mošćeničku Dragu, Vrbnik, Bašku, Omišalj, Punat, Lopar i Kostrenu.

Temeljem definiranih ciljeva provedbe programa, ističu se sljedeći programi Centra po područjima:

Razvoj voćarstva i maslinarstva

Održavanje trajnih nasada

Redovito se održavaju maslinici na Cresu u ukupnoj površini od 0,8 hektara. Također, održavaju se trajni nasadi voćaka u Staroj Sušici koji imaju edukativnu ulogu za razvoj voćarstva u Gorskom kotaru. Surađuje se sa Riječkom nadbiskupijom za održavanje kolekcijskog nasada pitomog kestena (maruna) u Lovranu.

Pokusni nasad ljekovitog bilja

U suradnji s Veleučilištem u Rijeci, sadi se i održava ljekovito bilje (2.000 sadnica majčine dušice-timijana) u Staroj Sušici radi edukacije studenata stručnog studija Održivi agroturizam.

Nabava opreme i strojeva za objekt za preradu voća

Nabavljena je oprema u ukupnom iznosu 132.381,66 eura, koja među ostalim uključuje uređaj za istresanje box paleta, punilice sokova, sušaru, električni kotao za proizvodnju pekmeza, uređaj za blanširanje i sterilizaciju, hladnjaču, kotao za destilaciju, generator octa te protuprovalnu zaštitu (alarmni sustav). Pogon za preradu voća započeo je s radom 29. kolovoza 2022. godine. Prerađeno je ukupno 55.341 kg voća, 1.995 litara koma za alkoholna pića i 52 kg lavande za eterično ulje.

Analiza stanja i perspektive razvoja pitomog kestena

Pregledan je teren na području Grada Opatije i Općine Lovran i izrađen elaborat „Analiza stanja i perspektive razvoja pitomog kestena na području Grada Opatije i Općine Lovran“ koji sadrži pregled zdravstvenog stanja kestenovih šuma te smjernice i preporuke za zaštitu. U 2024. godini započela je provedba gospodarskih aktivnosti i mjera zaštite u nasadima kestena na području Grada Opatije i Općine Lovran temeljem realnih potreba i mogućnosti u skladu s analizom stanja.

Sadnja kolekcijskog nasada smokve

Uređuje se i priprema zemljište za sadnju nasada smokve na području Grada Novog Vinodolskog radi revitalizacije voćne vrste u površini od 6.438 m². Nabavljeno je 270 sadnica smokava četiri sorte (Petrovača bijela, Bružetka, Bjelica i Sušioaka).

Priručnik o autohtonim sortama maslina Primorsko-goranske županije

Izrađen je materijal/radna verzija za tisak priručnika o autohtonim sortama maslina PGŽ-a. Priručnik sadrži informacije o botaničkoj pripadnosti, opis, klimu, tlo, morfologiju sorata, gospodarske osnove maslinarstva te genetičku identifikaciju maslina.

Razvoj gljivarstva i povrćarstva

Održavanje čuvane sorte Brgujski kapuz

Godišnje se u kontroliranim uvjetima proizvede 50 grama sjemena Brgujskog kapuza. Radi proizvodnje Brgujskog kapuza na područja Općine Matulji, sjeme se donira Udruzi Brgujski kapuz kako bi ga oni posijali u skladu s tehnološkim rokovima.

Istraživanje proizvodnje Brsečkog češnjaka

Obavljen je obilazak područja uzgoja Brsečkog češnjaka i proizvođača s područja Mošćenička Draga. Prikupljeni su podaci o tehnologiji uzgoja i podrijetlu sadnog materijala te opisane potpuno razvijene biljke u vegetaciji. Opisana je morfologija lukovice i utvrđen biokemijski sastav. Podnjet je zahtjev Ministarstvu poljoprivrede za uvrštavanje Brsečkog češnjaka na listu čuvanih sorti Republike Hrvatske.

Zaštita biljke Bodljikava veprina

Obavljen je obilazak terena na području Veprinca i prikupljeni su podaci o rasprostranjenosti biljke, napravljen je morfološki opis te odrađeno uzorkovanje i analiza prikupljenoga biljnog materijala.

Promidžba gljivarstva Gorskog kotara

U suradnji s Agronomskim fakultetom učinjena je analiza stanja i perspektiva razvoja gljivarstva u Gorskom kotaru. Tijekom pripreme, u izradi studije, održani su sastanci, radionice, predavanja i rasprava s aktivnim sudjelovanjem više od 150 sudionika i predstavnika različitih institucija i udruženja koji se bave skupljanjem gljiva.

Priručnik o gljivama Gorskog kotara

Pripremljen je materijal/radna verzija za tisak priručnika o zastupljenosti vrsta gljiva s području Gorskog kotara. U priručniku su obrađene teme koje se odnose na morfologiju i razmnožavanje gljiva, klasifikaciju, biologiju i ekologiju gljiva, mikorizu, karakteristike plodišta, varijabilnost i plodonošenje, nutritivna i ljekovita svojstva gljiva, trovanje gljivama, ugroženost i skupljanje gljiva te vrste gljiva.

Elaborat o morfološkim i biokemijskim svojstvima lokalne populacije broskve

Nakon obilaska terena na području Općine Mošćenička Draga učinjena je analiza biljnog materijala broskve ili raštike, na temelju koje je izrađen elaborat koji opisuje sorte i način uzgoja.

Pilot-projekt *Mogućnost uzgoja oštroisne šparoge u konsocijaciji s maslinom*

U suradnji s Veleučilištem u Rijeci planirano je podignuti testni konsocijacijski nasad oštroisne šparoge u postojećem masliniku na Cresu i pokusni nasad u Staroj Sušici kako bi se dobile dodatne informacije o mogućnosti uzgoja te nove, zanimljive i potencijalno rentabilne poljoprivredne kulture. S obzirom na agrotehničke mjere i uvjete za uzgoj šparoga, planirana aktivnost će se obaviti u jesenskom razdoblju.

Razvoj stočarstva s pčelarstvom

Motrenje medenja na području Gorskog kotara

Program motrenja medenja provodi se kako bi se što bolje iskoristio veliki medni potencijal i povećala produktivnost pčelarske proizvodnje te dodatno unaprijedio razvoj pčelarstva u PGŽ-u. Jedna od aktivnosti bila je nabava digitalnih pčelarskih vaga za Gorski kotar. U sklopu manifestacije *Medun fest* organizirana je edukacija pčelara o korištenju digitalnih vaga, prikupljanju i obradi informacija o medenju te objavi podataka.

Nabava sjemena djetelinsko-travne smjese (DTS)

Radi poboljšanja kvalitete prirodnih livada i pašnjaka te povećanja krmne baze nabavljeno je sjeme DTS za stočare s područja Gorskog kotara.

Revitalizacija proizvodnje ovčjeg mlijeka i sira te edukacija ovčara

Obiđeni su uzgajivači ovaca na Cresu, Rabu i Krku i tom je prigodom obavljena edukacija vezana uz segmente uzgoja ovaca (hranidba, zdravlje stada, reprodukcija, mužnja, selekcija itd.). Izrađen je dokument Revitalizacija proizvodnje ovčjeg mlijeka i sira na Cresu.

Razvoj vinogradarstva i vinarstva

Održavanje matičnjaka Žlahtine te kolekcijskog nasada autohtonih sorti vinove loze PGŽ-a

Radi zaštite i očuvanja autohtonog sortimenta vinove loze Županije, te proizvodnje bez virusnih loznih cjepova, redovito se održavaju nasadi na otoku Krku, Bakarski prezidi na području Grada Bakra, te matičnjaci autohtonih sorata vinove loze za proizvodnju vina Belica na Kastvu. Na području Grada Kastva nabavljena je i agrometeorološka stanica za praćenje meteo pokazatelja za pravilno održavanje vinograda.

Nadzor matičnjaka Žlahtine

Redovito se provodi nadzor koji obuhvaća prijavu godišnje proizvodnje, izradu i vođenje Knjige matičnog nasada, izradu Zahtjeva za izdavanje certifikata o sadnom materijalu/biljne putovnice za lozne pupove. Radi uzimanja pupova za proizvodnju certificiranih loznih cjepova Žlahtine provodi se zdravstveni i stručni nadzor.

Sadnja hibridnog vinograda

Uređeno je zemljište u Vrbniku na Krku za sadnju vinograda s međuvrsnim križancima vinove loze otpornim na bolesti radi ekološkog uzgoja u vinogradu. Uređeno je zemljište površine 2.000 m² i posađeno je 1.500 trsova međuvrsnih križanaca vinove loze.

Gospodarska evaluacija autohtonih sorata vinove loze na Cresu

Obiđena su uzgojna područja (Krk i Cres), provedena je selekcija uzoraka te vizualna ocjena zdravstvenog stanja. Ukupno je izdvojeno 13 matičnih trsova sorte Draganela i 11 matičnih trsova sorte Magrovina i ti su

trsovi zavedeni u knjigu selekcije. Radi sadnje matičnog nasada autohtonih sorata vinove loze, Draganela i Magrovina, uzete su plemke i dostavljene na proizvodnju sadnog materijala.

Razvoj i promidžba autohtonih proizvoda

Promidžba se provodi pomoću e-Kataloga u kojem su navedeni osnovni podaci o proizvođaču s galerijom slika za pojedina turistička područja (primorje, otoci i gorje), izradom i dopunom kataloga autohtonih proizvoda u elektroničkoj bazi s tjednim ažuriranjem, te organiziranom prodajom i promidžbom na Korzu u Rijeci i/ili na Trgu 128. brigade HV-a u Rijeci. Od promidžbenih događanja izdvajaju se *Medni poljubac u Kašetici*, *Advent RI* te sudjelovanje na specijaliziranim sajmovima poput WineRI, Wine VIP event, Agra Terra Istra u skladu s interesom proizvođača. Promidžba se također osigurava izradom promidžbenih materijala i plakata, kataloga autohtonih proizvoda iz Kašetice i časopisa *Pegeželjac*.

Prodaja putem Kašetice primorsko-goranske

Promidžba i prodaja osigurava se putem Kašetice primorsko-goranske u Rijeci i Kašetice u Staroj Sušici. Autohtoni proizvodi se distribuiraju i protokolarnom/promotivnim poklonima „kašetica“.

U mandatnom razdoblju Kašetica u Rijeci ostvarila je ukupan promet od 149.593,25 eura, a Kašetica u Staroj Sušici 6.506,92 eura.

Promidžba i prodaja autohtonih proizvoda osigurava se putem Kašetice primorsko-goranske.

Revitalizacija poljoprivrednog zemljišta

Izrada i/ili izmjena i dopuna Programa raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu RH

Centar je izradio 23 Programa raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem (DPZ) u vlasništvu RH za zainteresirane općine i gradove s područja Primorsko-goranske županije.

U suradnji sa Zavodom za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije izrađena je aplikacija za poljoprivredno zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske na području PGŽ-a u koju se unose podaci usvojenih Programa. Centar priprema natječaje i prikuplja natječajnu dokumentaciju za korištenje poljoprivrednog zemljišta svim zainteresiranim općinama i gradovima za korištenje državnoga poljoprivrednog zemljišta u skladu s Programom raspolaganja DPZ-om te zakonskim i podzakonskim aktima.

Čišćenje zapuštenoga poljoprivrednog zemljišta te uređenje i održavanje poljskih putova

Poljoprivredno se zemljište malčira kako bi se održalo pogodnim za poljoprivrednu proizvodnju i uređuju se poljski putovi. U mandatnom je razdoblju uređeno ukupno 43,5 ha poljoprivrednog zemljišta, te 14,25 km poljskih putova u suradnji s općinama i gradovima osnivačima Centra.

Agrokemijska analiza zemljišta

Organizirano je uzimanje uzoraka tla i utvrđivanje stanja hranjiva u tlu (N, P, K, ph i dr.). Ostvarena je suradnja s Veleučilištem u Rijeci u izradi preporuka gnojidbe u skladu s rezultatima analize tla u laboratoriju u Staroj Sušici. U mandatnom je razdoblju učinjeno ukupno 63 analiza tla.

Očuvanje plodnosti poljoprivrednog zemljišta

Nabavljena je freza gredičarka sa sijačicom kao ključni stroj na traktoru namijenjen pripremi tla, poravnavanju tla i time saniranju šteta od divljih svinja i ujedno usijavanju sjemena djetelina ili trava.

LOVSTVO I ŠUMARSTVO

Razvoj šumarstva i drvne industrije

Kako bi se unaprijedila kvaliteta gospodarenja privatnim šumama, sufinancirane su aktivnosti Udruga privatnih šumovlasnika s područja Gorskog kotara samo tijekom 2021. godine u ukupnom iznosu 9.498,97 eura.

Aktivnosti su se odnosile na izobrazbu stanovništva o važnosti upisa u Upisnik šumoposjednika kao preduvjet za ostvarivanje financijske potpore u okviru dostupnih EU projekta. Dio sredstava usmjeren je na završetak prethodno započetih aktivnosti za izradu WEB GIS podržane baze podataka privatnih šumovlasnika radi objedinjavanja svih relevantnih podataka potrebnih za upravljanje i brigu o privatnim šumama. Poticanje razvoja drvne industrije ostvarivalo se sufinanciranjem prijavljenih projekata u okviru proračunske aktivnosti u poduzetništvu za poticanje razvoja poduzetničkog potencijala Gorskog kotara.

Program unaprjeđenja i razvoja lovstva

Županija ostvaruje godišnji namjenski prihod od zakupa i koncesija zajedničkih i državnih lovišta ustanovljenih na njezinom području u iznosu od oko 69 tisuća eura koji se usmjeravaju za unaprjeđenje i razvoj lovstva kapitalnim donacijama, kapitalnim pomoćima i sufinanciranjem programskih aktivnosti

Županija je kapitalnim donacijama potpomogla izgradnju novih lovačkih objekata, dogradnju i preuređenje postojećih te legalizaciju i registraciju postojećih lovačkih kuća za lovnoturističke djelatnosti, izgradnju hranilišta za krupnu divljač, nabavu automatskih hranilica itd.

Lovačkog saveza Županije i njezinih članica. Navedeni iznos uz dodatna sredstva iz županijskog Proračuna ukupno čine oko 350 tisuća eura za daljnje podizanje razine lovnog potencijala i unaprjeđenje gospodarenja lovištima i divljači tijekom izvještajnog razdoblja. Ta se sredstva koriste za dogradnju i preuređenje te legalizaciju i registraciju postojećih lovačkih kuća za lovno-turističke djelatnosti, zatim komora za prihvati i pripremu mesa divljači, izgradnju hranilišta za krupnu divljač, nabavu automatskih hranilica, izgradnju čeka, nabavu alata i strojeva za održavanje lovišta, te nabavu žive divljači.

Posebna je pozornost usmjerena na sufinanciranje provedbe mjera za sprječavanje šteta od divljači te smanjenja pojedine vrste podivljale stoke koja čini gospodarski nedopustivu štetu i ugrožava sigurnost ljudi i imovine. Stoga je proveden tijekom 2024. godine pilot-projekt postavljanja selektivnih zamki na području otoka Krka za izlov divlje svinje i čaglja, a određeni dio sredstava usmjeren je na izgradnju ili sanaciju putova čime se nastojalo pridonijeti učinkovitosti izlova nezavičajne divljači.

Lovački savez Županije nositelj je provedbe brojnih aktivnosti poput:

- » kinoloških (radna obuka lovačkih pasa; organizacija i sudjelovanje u lovnokinološkim natjecanjima)
- » lovno streljaštvo (organizacija i sudjelovanje na natjecanju u RH i na međunarodnim natjecanjima)
- » provedba projekta uzgoja tetrijeba gluhana u Gorskom kotaru u suradnji s Udrugom za zaštitu životinja Tetrijeb iz Prezida.

Osim repopulacije tetrijeba gluhana, projekt ima za cilj obogatiti turističku ponudu Gorskog kotara, ponudom sadržaja fotolova. Od 2022. godine pokrenuta je posebna manifestacija RIKa fest u Delnicama na kojoj se održavaju natjecanja u oponašanju rike jelena, kuhanju lovačkog kotlića uz smotru lovačkih rogista i mješovitih zborova te izložbu autohtonih lovačkih pasa.

Projekt *Carnivora Dinarica*

Od 1. rujna 2018. do kolovoza 2021. godine Županija je putem Upravnog odjela sudjelovala u projektu *Carnivora Dinarica: Prekogranična suradnja i usluge ekosustava u dugoročnom očuvanju populacija velikih zvijeri u sjevernim Dinaridima* u okviru Programa suradnje Interreg Slovenija – Hrvatska V-A 2014. – 2020. Na taj je način ostvareno sufinanciranje u iznosu 150.875 eura, odnosno 85 % ukupne vrijednosti projekta iz Europskog fonda za regio-

nalni razvoj, dok je 26.625 eura bio vlastiti udio Županije u projektu. Projektom je posebna pozornost poklonjena smanjenju rizika koji ugrožavaju očuvanje velikih zvjeri te smanjenju mogućih šteta, odnosno poboljšanju suživota čovjeka i zvjeri. Nabavljeno je i podijeljeno 40 kompleta električnih pastira za zaštitu pčelinjaka koji su postavljeni na 40 lokacija na području Gorskog kotara i vinodolskog zaleđa.

Temeljem izrađene studije *Analiza mikrolokacija za postavljanje aktivne prometne signalizacije s Prometnim elaboratom* postavljena su dva svjetlosno promjenjiva prometna znaka sa senzorima na dvije lokacije na državnim cestama DC 8 (Crikvenica) i DC 3 (Fužine/Rogozno). Također su postavljena tri spremnika za otpad „otporna“ na medvjede na području Grada Čabra, Općine Lokve i Općine Ravna Gora, na mjestima gdje je zamijećena prisutnost medvjeda temeljem dosadašnjih iskustava lokalnog stanovništva.

TURIZAM

Potpora razvoju selektivnih oblika turizma

Lokalnim turističkim zajednicama sufinanciraju se projekti koji svojim ostvarenjem pridonose razvoju selektivnih oblika turizma. Za tu je namjenu u mandatnom razdoblju realizirano projekata u iznosu 302.620,32 eura. Radi stvaranja kvalitetnije turističke ponude na području Županije, podupiru se aktivnosti valorizacije kulturne baštine, poboljšanje njezine turističke atraktivnosti, povezivanje kulturnih i povijesnih prostora Županije, oplemenjivanje ruralnih krajeva i dr.

Potpora razvoju javne turističke infrastrukture

Za tu je namjenu u mandatnom razdoblju u Proračunu Primorsko-goranske županije realizirano projekata vrijednosti 293.893,95 eura za brojne projekte koji se uklapaju u Plan razvoja Primorsko-goranske županije za razdoblje 2022. – 2027. i Plan razvoja turizma Primorsko-goranske županije do 2030. godine. To su projekti koji svojim ostvarenjem pridonose sadržajnosti županijskoga turističkog proizvoda i prepoznatljivosti Županije kao turističke destinacije i ujedno pridonose pozitivnom poslovno/turističkom okruženju za održivi razvoj turizma.

Provedbom programa razvoja selektivnih oblika turizma i javne turističke infrastrukture tijekom mandatnog razdoblja posebno su poticani projekti turističke valorizacije povijesno-kulturne baštine, poput:

- » projekta povećanja kvalitete ponude u dvorcu Zrinski-Frankopan (Grad Kraljevica)
- » sanacije krova na Palasu Kaštel Grobnik (Općina Čavle)
- » sanacije partera Vile Angioline (Grad Opatija) i dr.

Potpora razvoju javne turističke infrastrukture Gorskog kotara

U sklopu ove aktivnosti realizirano je projekata vrijednosti 372.612,45 eura. Sredstva su dodijeljena projektima koji svojim ostvarenjem pridonose razvoju javne turističke infrastrukture na području Gorskog kotara, odnosno atraktivnosti i prepoznatljivosti Gorskog kotara kao turističke destinacije. Potpora se dodjeljuje projektima koji se uklapaju u Strateški plan razvoja turizma PGŽ-a 2016. – 2020. i Razvojnu strategiju Primorsko-goranske županije 2016. – 2020., odnosno novi Plana razvoja turizma Kvarnera do 2030. godine i novi Plan razvoja Primorsko-goranske županije za razdoblje 2022. – 2027. te koji stvaraju povoljne uvjete za razvoj turizma Gorskog kotara. Planirana sredstva nastavak su aktivne uloge Županije u oplemenjivanju javne turističke infrastrukture koja ima važnu ulogu u stvaranju preduvjeta za povećanje atraktivnosti Županije kao destinacije i produljenje turističke sezone. Sufinanciranjem navedenih projekata Županija nastoji dati potporu unaprijeđenju uvjeta rada i kvalitete života domaćeg stanovništva, što je osnovni cilj razvoja turizma Županije.

Provedbom programa razvoja selektivnih oblika turizma i javne turističke infrastrukture tijekom mandatnog razdoblja posebno su poticani projekti:

- » razvoja biciklističkih i pješačkih staza, tematskih parkova, sportsko-rekreacijskog turizma, očuvanja autohtone krajobrazne arhitekture i lokalnog izričaja i sl., poput projekta uređenja šetnice oko Lokvarskog jezera (Općina Lokve); uređenja kupališta i pješačkih staza (Općina Brod Moravice, Općina Skrad, Grad Vrbovsko, Grad Delnice); projekta markacije i uređenja brdsko-biciklističkih staza (Grad Čabar i Općina Ravna Gora); projekta izgradnje i opremanja Goranske drvene kuće (Općina Mrkopalj); uređenja šest sanjkalista/skijališta u Gorskom kotaru i dr.
- » razvoja atrakcija u prostoru, poput projekta uređenja infrastrukture u izletištu Zeleni vir (Općina Skrad).

Poticanje razvoja turističkoga poduzetničkog potencijala Gorskog kotara

Zahvaljujući programu poticanja turističkoga poduzetničkog potencijala, brojni poduzetnici u ugostiteljstvu dobili su bespovratna novčana sredstva za opremanje i uređenje svojih objekata. Sredstva su odobravana isključivo za nabavu opreme ili pojedinih dijelova opreme radi razvoja i unaprjeđenja ugostiteljskih kapaciteta. Za tu namjenu u mandantnom razdoblju dodijeljeno je 130.221,02 eura.

Program Poduzetnik u turizmu

Cilj je programa unaprijediti kvalitetu smještaja i ukupnog sadržaja županijske turističke ponude i povećati konkurentnost županijskoga turističkog proizvoda. Županija poduzetnicima u turizmu omogućuje povoljnije financiranje projekata, što pridonosi razvoju turističkog proizvoda Županije, unaprjeđenju poslovanja poslovnih subjekata i omogućuje zadržavanje postojećih i stvaranje novih radnih mjesta. Do kraja 2025. godine subvencionirat će se 22 kredita poduzetnika u turizmu.

Razvoj zimskog turizma u Gorskom kotaru

Kako bi se stvorili sadržajnije i kvalitetnije zimski turistički proizvodi na području Gorskog kotara, Županija je sufinancirala uređenje šest sanjkalista/skijališta na području gradova Delnice, Vrbovsko i Čabar, te općina Skrad i Mrkopalj, čime se povećala atraktivnost Gorskog kotara kao destinacije zimskog turizma. U tu je svrhu dodijeljeno 35.551,93 eura.

Prijem za dobitnike nagrade *Suncokret ruralnog turizma* 2024. godine

Programske aktivnosti jedinica lokalne samouprave u promociji turizma na području Primorsko-goranske županije

Javni poziv za prijavu projekata promocije turizma za sufinanciranje iz Proračuna Primorsko-goranske županije za 2024. godinu osmišljen je radi unaprjeđenja turističke ponude kroz financijsku podršku raznovrsnim događanjima koja privlače posjetitelje i jačaju identitet Županije kao destinacije. Fokus je stavljen na poticanje održavanja top događanja te obilježavanja godišnjica turizma u destinaciji. Raspoređena su sredstva jedinicama lokalne samouprave za 13 manifestacija u iznosu 150.000 eura: obilježavanje 180 godina turizma Grada Opatije – Dani hrvatskog turizma; obilježavanje 150 godina turizma Općine Fužine; 500. Krčki sajam – Lovrečeva; Rijeka Advent; Rabska fjera; Bela nedeja; Losinava – festival lošinjskim jedrima oko svijeta; obilježavanje Dana Općine Mošćenička Draga – Marinina; XX. Bundevijada; Bartoja; Matuljske ljetne večeri – tramontana će vas ofriškati!; Dan Grada Čabra; Maškarane zabave u Dubašnici.

Projekt izgradnje žičare na Učku

Projekt izgradnje žičare na Učku prepoznat je kao značajan čimbenik za razvoj turizma Opatijske rivijere i Primorsko-goranske županije. Uvršten je u županijsku bazu razvojnih projekata kao jedan od strateških županijskih projekata te u Prostorni plan Primorsko-goranske županije kao građevina od važnosti za Županiju. U Planu razvoja Primorsko-goranske županije za razdoblje 2022. – 2027. navedeno je da je radi povezivanja Parka prirode Učka s obalnim područjem, te turističke valorizacije Kvarnera, potrebno nastaviti razvijati projekt. Žičara do Učke zapravo je dio Regionalnoga razvojnog projekta Učka čiji su sastavni dijelovi, osim žičare, još i Centar za posjetitelje Poklon i u budućnosti izgradnja marine s parkiralištem u Medveji.

Žičara će predstavljati dodatnu turističku atrakciju kojom će se promovirati stavljanje u gospodarsku funkciju prirodnog potencijala planine Učka na dugoročno održivi te ekonomski i energetske prihvatljiv način. Projekt obuhvaća žičaru kao cjelinu (polaznu stanicu, trasu sa stupovima, dolaznu stanicu i panoramski restoran) te prilaznu cestu polaznoj stanici žičare i sustav vodoopskrbe na poziciji dolazne stanice. Priprema dokumentacije i ishodenje građevinskih dozvola u završnoj su fazi. Građevinska

dozvola smatra se prekretnicom za daljnji razvoj i osnovom razgovora o modelu budućeg razvoja projekta. Vrijednost projekta izgradnje žičare procijenjena je na 41 milijun eura.

Programske aktivnosti Turističke zajednice Kvarnera

Primorsko-goranska županija i Turistička zajednica Kvarnera zajedničkom su suradnjom provele aktivnosti koje imaju za cilj jačati konkurentnost i atraktivnost proizvoda Kvarnera, razvijati dodanu vrijednost turističke ponude u razdoblju pred i posezone, afirmirati brend Kvarnera na postojećim, ali i novim tržištima, razvijati nove turističke proizvode i pozicionirati ih na tržištu. U razdoblju 2021. – 2025. sufinancirane su brojne promidžbene aktivnosti Turističke zajednice Kvarnera i oglašavanja turističke ponude Kvarnera s naglaskom na manifestacije od županijskog značenja:

- » *CRO Race* – međunarodna biciklistička utrka
- » *WRC Croatia Rally*
- » *European Skibike Cup* Platak – međunarodna skibike utrka
- » *Platak Snowboard Session*
- » *Womens Weekend Festival* – regionalna konferencija
- » *Cinehill* – filmski festival u Gorskom kotaru
- » *Highlander* – zimsko izdanje eventa (planinarskih druženja i aktivnosti) na području Gorskog kotara
- » edukacije za iznajmljivače obiteljskog smještaja.

Sporazumom o suradnji i sufinanciranju izrade dokumenata za razvoj turizma Kvarnera, sklopljenog između Primorsko-goranske županije i Turističke zajednice Kvarnera, izrađeni su sljedeći regionalni strateški sektorski dokumenti:

- » Plan razvoja turizma Primorsko-goranske županije do 2030. godine
- » Akcijski plan razvoja turizma Primorsko-goranske županije za razdoblje 2021. – 2027.
- » Akcijski plan razvoja gastronomije Primorsko-goranske županije.

EU PROJEKTI

Projekt *Arca Adriatica*

Nakon uspješne provedbe projekata *Mala barka* i *Mala barka 2*, Upravni je odjel uspješno proveo projekt *Arca Adriatica: Zaštita, promocija i turistička valorizacija jadranske pomorske baštine*, u sklopu Programa suradnje Interreg V-A Italija – Hrvatska 2014. – 2020. Ukupna vrijednost projekta je 3.168.790 eura, od čega je 2.693.471,50 eura iznos bespovratnih sredstava iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Projekt je ostvaren u razdoblju od 1. siječnja 2019. godine do 31. prosinca 2021. godine. Uz Primorsko-goransku županiju na projektu je sudjelovalo još devet partnera iz Hrvatske i Italije: Općina Malinska-Dubašnica, Turistička zajednica Kvarnera, Ekomuzej Kuća o batani – Casa di Batana, talijanske općine Cervia, Cesenatico i San Benedetto del Tronto, Mediteranski poljoprivredni institut Bari, Sveučilište Ca Foscari Venecija i Općina Tkon.

Na razini cijelog projekta:

- » izrađeno je 10 strateških dokumenata za definiranje i razvoj novoga turističkog proizvoda
- » osnovana je Akademija tradicijskih pomorskih zanata i vještina

Turistički djelatnici – dobitnici nagrada Turističke zajednice Kvarnera

Sustavni naponi Županije i Turističke zajednice Kvarnera rezultirali su dobivanjem prestižne titule Europske regije gastronomije za 2026. godinu.

Interpretacijski centar maritimne baštine DUBoak u Malinskoj

- » organizirane su 32 radionice starih zanata i vještina namijenjene školskoj djeci i ostalim zainteresiranim osobama
- » uređeno je pet adaptiranih interpretacijskih centara: u Malinskoj (DUBoak), Polo Museale Veneto, Tricase Portu, Rovinju i u Tkonu
- » adaptiran je interpretacijski centar na otvorenom u Cerviji
- » izrađena je mrežna stranica (virtualni muzej) temeljena na udruženoj/zajedničkoj kulturnoj i pomorskoj baštini između Italije i Hrvatske – <https://arcaadriatica.eu/>.

Ujedno su obnovljene 23 male barke tradicionalne brodogradnje, od čega je osam obnovljeno na Kvarneru, dok je jedna izgrađena prema starim nacrtima u sklopu Akademije pomorskih zanata i vještina. Osim navedenoga, izrađen je tehnički opis malih barki, nadopunjena je baza pomorske baštine, postavljene su turističke markacije u svih devet destinacija, uspostavljena je Funkcionalna mreža centara izvrsnosti, modelirani su novi prekogranični turistički itinerari Arca Adriatica i njihova promidžba, održano je 20 interpretacijskih manifestacija pomorske baštine te je odrađena promotivna kampanja – tijekom koje je informirano više od 70 specijaliziranih turističkih djelatnika, 35 tisuća turista i 400 tisuća stanovnika/informiranih potencijalnih turista.

U okviru uspješno realiziranih projekata *Mala barka*, *Mala barka 2* i *Arca Adriatica* stvorene su „fortifikacije“ – Interpretacijski centri pomorske baštine, rasprostranjeni po čitavom Kvarneru. Nadogradila se pomorska mreža stvorivši male ploveće „muzeje na otvorenom“ – obnovljene tradicijske drvene barke, što je u konačnici bio i temelj za provedbu tematskih manifestacija, odnosno tradicionalnih regati malih barki.

Kada je riječ o tradicijskim barkama Kvarnera, 2022. godine *Umijeće gradnje i plovidbe tradicijskim barkama Kvarnera*, dobilo je status nematerijalnoga kulturnog dobra i službeno je upisano u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske – Listu zaštićenih kulturnih dobara. Prijava za registraciju realizirana je u sklopu EU projekta *Mala barka 2*. Potom je 2023. godine u okviru uspješno provedenog EU projekta *Arca Adriatica*, *Umijeće plovidbe latinskim i oglavnim jedrima duž hrvatske obale* proglašeno nematerijalnim kulturnim dobrom, čime je također upisano u Nacionalni registar kulturnih dobara pri Ministarstvu kulture i medija RH.

Projekt AdriPromTour

Primorsko-goranska županija, kao vodeći partner, potkraj 2021. godine prijavila je projekt *AdriPromTour* na poziv namijenjen financiranju projekata klastera u pet različitih tematskih područja kako bi se maksimalno iskoristila iskustva i rezultati postignuti tijekom Programa prekogranične suradnje Interreg V-A Italija – Hrvatska 2014. – 2020. provedbom *Standard+* i *Standard* projekata. Radi promoviranja pomorske i kulturne baštine valorizirane projektom *Arca Adriatica* te *Kulturno-turističkom rutom Putovima Frankopana*, Upravni odjel za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj te Upravni odjel za kulturu, sport i tehničku kulturu predložili su zajedničku i koordiniranu provedbu projektnih aktivnosti u sklopu projekta *AdriPromTour* u funkciji vodećeg partnera. Ukupan proračun projekta *AdriPromTour* za sve partnere iznosio je 609.504,46 eura, od čega je 487.603,56 eura iznos bespovratnih sredstava iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Projekt je proveden u razdoblju od 1. lipnja 2022. do 30. lipnja 2023. godine.

Uz Primorsko-goransku županiju na projektu su sudjelovali partneri iz Hrvatske i Italije: talijanske općine Cervia i Cesenatico, Grad Kaštela, Europe Point of Teramo Consortium, Šibensko-kninska županija, Polytechnic University of Marche i Sveučilište Juraj Dobrila Pula.

Rezultati projekta Primorsko-goranske županije uključuju izobrazbu za dionike na temu pomorske i frankopanske baštine, održanu u frankopanskom dvorcu Nova Kraljevica u Kraljevici, na kojoj je sudjelovalo više od 20 dionika iz 17 različitih institucija i organizacija. Također i dvodnevno studijsko putovanje (Kraljevica, Grobnik, otok Krk); tematsku manifestaciju *Večer od mora* u Mošćeničkoj Dragi; sudjelovanje na turističkom sajmu Place2GO u Zagrebu; izradu 600 komada reklamnog materijala; tri videozapisa te

snimke šest lokacija za VR platformu. Dodatno, projekt je predstavljen slovenskim novinarima u Mošćeničkoj Dragi u sklopu organiziranoga studijskog putovanja u okviru projekta *Očuvanje, zaštita i promicanje pomorske i ribarske baštine i identiteta općine Mošćenička Draga – Štorija od mora*.

Projekt CYROS

U sklopu prvog poziva za Standard projekte programa Interreg VI-A Italija – Hrvatska prekogranične suradnje za programsko razdoblje 2021. – 2027., odobren je projekt *CYROS – Provedba, u programskom području, EUSAIR Jadransko-jonske biciklističke rute za održivi turizam*. Opći se ciljevi projekta odnose na povezivanje regije u korist biciklista te koridor posvećen održivoj mobilnosti, uz poboljšanje multimodalnosti na lokalnoj, regionalnoj i prekograničnoj razini. Ukupan proračun projekta za sve partnere iznosi 2,75 milijuna eura, od čega je 2,2 milijuna eura iznos bespovratnih sredstava iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Troškovi aktivnosti koje će Primorsko-goranska županija provoditi iznose 320 tisuća eura, od čega će se 256 tisuća eura osigurati iz EU fonda.

Projekt je započeo s provedbom 1. ožujka 2023. i traje do 31. kolovoza 2026. godine. Vodeći partner je Regija Friuli Venezia Giulia, a uz Primorsko-goransku županiju, Istarsku županiju i Dubrovačko-neretvansku županiju, u projektu sudjeluju talijanske regije Apulia, Abruzzo i Marche, te Zaklada Instituta za promet i logistiku iz Bologne. Glavne aktivnosti odnose se na nadogradnju prekogranične biciklističke mreže i poboljšanje usluga za poticanje multimodalnosti, razvoj održivog turizma temeljenog na održivoj mobilnosti te uspostavljanje prekogranične strategije i upravljanja za održivu mobilnost i turizam.

ZAŠTITA ŽIVOTINJA

U šestogodišnjem radu, Koordinacijska radna skupina za zaštitu životinja – KRAS, provodila je svoje zakonske zadaće i koordinaciju u primjeni propisa o zaštiti životinja, poticala razmjenu dobre prakse i razvoj svijesti o zaštiti životinja. Održane su brojne izobrazbe za stručnjake i građanstvo. Neprekidno se izrađuju promidžbeni materijali kako bi se senzibilizirala javnost o postojanju KRAS-a, njezinom radu i ciljevima kao i edukativni letci o osnovnim obvezama vlasnika kućnih ljubimaca i aktivnom uključivanju u zaštitu životinja. Organizirana su savjetovanja i izobrazbe o zdravlju kućnih ljubimaca i osnovama dresure, te radionice za djecu.

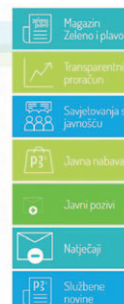

Izrađen je vodič za vlasnike pasa, *Šapicama po Primorsko-goranskoj županiji*, i 3. dio edukativne slikovnice za djecu, *Kastrirani Flegi*, namijenjen djeci od 3 do 7 godina u kojoj su istaknuti neki od bitnih elemenata zaštite životinja: ljubav vlasnika i ljubimca, obveze vlasnika prema ljubimcu, odgovorno vlasništvo kućnih ljubimaca, obveza kastracije, način ophođenja kod pronalaska napuštenih legla. U provedbu aktivnosti aktivno su se uključile sve knjižnice i vrtići na području Primorsko-goranske županije kojima je podijeljena slikovnica.

Svake se godine prigodno obilježava Svjetski dan zaštite životinja s mrežnim fotografskim natjecanjem *Šapicama po PGŽ*, a 2024. godine prigodom obilježavanja Svjetskog dana zaštite životinja organizirano je i fotografiranje vlasnika i njihovih ljubimaca na Platku. U vrijeme novogodišnjih praznika održava se i kampanja za zaštitu životinja na temu pirotehnik i sprječavanja straha i traume koje takva vrsta buke uzrokuje životinjama. Snimljen je i jingle autora Krešo i kisele kiše pod nazivom *Protiv petardi* koji se u to vrijeme pušta na gotovo svim radiostanicama na području Županije.

U četvrtak otvorene foto izložbe "Šapicama po PGŽ" u Rijeci

UPRAVNI ODJEL
ZA REGIONALNI
RAZVOJ,
INFRASTRUKTURU
I UPRAVLJANJE
PROJEKTIMA

Program rada Upravnog odjela za regionalni razvoj, infrastrukturu i upravljanje projektima zasniva se na planiranju, poticanju, upravljanju i provedbi politike regionalnog razvoja na području Županije te predlaganju strateških ciljeva, prioriteta i mjera regionalnog razvoja. Upravni odjel sudjeluje u pripremi i izradi strateških i operativnih razvojnih dokumenata, poticanju, koordinaciji, usklađivanju i praćenju razvojnih programa i projekata iz područja prometne infrastrukture, vodoopskrbe i odvodnje, energetike i energetske infrastrukture.

Odjel sudjeluje i u pripremi i provedbi županijskih razvojnih projekata više razine složenosti, pružanju podrške investitorima u pronalaženju investicijskih projekata i tijekom njihove provedbe, uspostavi sustava za korištenje sredstava iz strukturnih i investicijskih fondova Europske unije, te na suradnji s ostalim upravnim tijelima na pripremi i provedbi projekata sufinanciranih iz fondova Europske unije.

STRATEŠKI DOKUMENTI

Županija je u ovom, kao i u prethodnim razdobljima, sustavno promišljala i izražavala svoja razvojna nastojanja uz uvažavanje potreba građana te javnih i poslovnih dionika u suradnji s ustanovama Regionalnom razvojnom agencijom Primorsko-goranske županije i Regionalnom energetsom agencijom Kvarner. Tako je u studenom 2021. godine Županijska skupština Primorsko-goranske županije donijela Plan razvoja Primorsko-goranske županije za razdoblje 2022. – 2027. (Plan razvoja PGŽ-a), odnosno zakonski utemeljen krovni akt strateškog planiranja Županije. Planom određena vizija – *Primorsko-goranska županija je konkurentna, pametna, održiva i društveno pravedna regija poželjna za život i rad* – ostvaruje se putem četiri prioriteta razvojnog djelovanja:

1. pametna regija konkurentnog gospodarstva temeljenog na znanju i naprednim tehnologijama
2. djeca i mladi u fokusu
3. zelena tranzicija utemeljena na održivom upravljanju i korištenju vlastitih resursa i
4. obrazovani stanovnici s kompetencijama i vještinama za poslove budućnosti.

Ti su prioriteti razrađeni određivanjem 16 posebnih ciljeva i 65 mjera.

Određeno je i pet horizontalnih mjera koje se moraju poštovati prilikom svakoga razvojnog djelovanja:

1. učinkovita javna uprava i samouprava u službi građana i gospodarstva

2. sigurnost i otpornost na krizna stanja
3. digitalna transformacija
4. održivi i ravnomjeran regionalni razvoj i
5. ravnopravnost za sve društvene skupine.

Potkraj 2021. godine župan je donio i Provedbeni program Primorsko-goranske županije za razdoblje 2021. – 2025. kojim su određeni projekti, programi, aktivnosti i financijska sredstva potrebna za provedbu mjera, odnosno ostvarenje ciljeva iz prethodno navedenog Plana razvoja Primorsko-goranske županije.

Županija je vodila računa o uključenosti predstavnika važnih razvojnih dionika u izradu strateškog i planskog okvira te praćenje razvoja Županije pa ih je okupila u Partnerskom vijeću Primorsko-goranske županije. U svibnju 2023. godine konstituirano je novo županijsko Partnersko vijeće koje će djelovati do kraja provedbe Plana razvoja PGŽ-a. Osim na regionalnoj razini, Upravni je odjel sudjelovao u izradi i provedbi strateških i planskih dokumenata i aktivnim sudjelovanjem u radu Partnerskog vijeća Urbane aglomeracije Rijeka.

URAVNOTEŽENI REGIONALNI RAZVOJ

Usmjerenjem usvojenih strateških dokumenata, važno je poticati uravnoteženi regionalni razvoj. Zakonom o regionalnom razvoju propisano je da su županije nositelji planiranja razvoja za svoje područje, a ostvaruju ga u suradnji s regionalnim koordinatorom – javnom ustanovom, koja obavlja poslove od javnog interesa radi učinkovite koordinacije i poticanja regionalnog razvoja za područje županije. U skladu s tim načelima, Odjel je u prethodnom razdoblju provodio više razvojnih inicijativa u suradnji s regionalnim koordinatorom Regionalnom razvojnom agencijom Primorsko-goranske županije.

Aktivno se angažirao u zastupanju onih područja Županije koja se zbog specifičnih geografskih i demografskih obilježja suočavaju sa slabijim razvojnim mogućnostima, odnosno lošijom kvalitetom života, prvenstveno Gorski kotar i otoci.

U suradnji svih županijskih upravnih tijela, izradio je informativni materijal o aktivnostima Županije radi poticanja razvoja Gorskog kotara koji je obuhvatio:

- » analizu relevantnog regulatornog i strateškog okvira
- » prikaz demografskih i gospodarskih kretanja te dosadašnjih ulaganja u Gorski kotar na državnoj i regionalnoj razini te

- » prijedlog budućih ulaganja Županije u razvoj ove mikroregije.

Predstavljene je informacije Županijska skupština prihvatila na sjednici 22. rujna 2022. godine u Ravnoj Gori. Jedan od rezultata te sjednice, osigurana su sredstva u Fondu za Gorski kotar u iznosu 930 tisuća eura godišnje za sufinanciranje aktivnosti i projekata s područja Gorskog kotara u razdoblju 2023. – 2025.

Podršku lokalnim projektima Upravni je odjel pružio izradom investicijskih elaborata radi utvrđivanja opravdanosti i potrebnih sredstava za provedbu kapitalnih projekata, primjerice projekta rekonstrukcije i dogradnje zgrade Osnovne škole Ivana Rabljanina Rab, projekta izgradnje nove Osnovne škole Marinići s pripadajućom školskom sportskom dvoranom, te projekta izgradnje kompleksa Marinići koji uz školu i školsku sportsku dvoranu obuhvaća i školska sportska igrališta, zelene površine i javno parkiralište uz školu.

U suradnji s Upravnim odjelom za odgoj i obrazovanje pripremio je dokumentaciju za odobravanje i isplatu sredstava iz Državnog proračuna za razvoj brdsko-planinskih područja pri čemu je 2021. godine odobreno 700 tisuća kuna za sufinanciranje radova i usluga na projektu *Rekonstrukcija i dogradnja Osnovne škole Jelenje–Dražice u Dražicama*.

Odjel je predlagao izmjene u postupku donošenja novih propisa i nacionalnih strateških i planskih dokumenata koji se odnose na regionalni razvoj i strateško planiranje ističući važnost uvažavanja potreba brdsko-planinskih područja i otoka, administrativnog rasterećenja javnih tijela te decentralizacije u financiranju lokalnih i regionalnih projekata.

JAČANJE KAPACITETA ZA POVLAČENJE EUROPSKIH SREDSTAVA

U suradnji s Regionalnom razvojnom agencijom Primorsko-goranske županije i Regionalnom energetskom agencijom Kvarner, Upravni je odjel nastavio jačati kapacitete za korištenje sredstava iz europskih fondova, izobrazbom i informiranjem (potencijalnih) korisnika europskih sredstava te stručnom podrškom u pripremi njihovih projektnih prijedloga za natječaje za europska sredstva. Organizirani su informativni EU dani na kojima su razmatrane mogućnosti povlačenja europskih sredstava. U lipnju 2023. godine sudjelovalo se u obilježavanju 10 godina članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji ko-

jom prigodom su razmotrene regionalne i lokalne prednosti članstva, projekti financirani iz europskih fondova na području Županije, ali i potencijali i izazovi nadolazećeg razdoblja.

Unaprjeđenju procesa županijskog i nacionalnog povlačenja europskih sredstava pridonijeli su i predstavnici Upravnog odjela, u Odboru za praćenje Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2016. – 2020., Odboru za programiranje programa prekogranične suradnje Slovenija – Hrvatska 2021. – 2027., Pododboru za fondove u razdoblju 2021. – 2027., Radnoj skupini za integrirani teritorijalni razvoj osnovanoj u okviru prethodno navedenog Pododbora, i ostalim tijelima važnim za povlačenje europskih sredstava. Pridonijeli su izradi i izmjeni operativnih programa – dokumenata, koji su osnovna podloga dodjele europskih sredstava, te razmatranju organizacijskih aspekata i kriterija dodjele europskih sredstava, liste velikih projekata za izravnu dodjelu europskih sredstava i dr.

Predstavnici Upravnog odjela iznosili su svoja iskustva u povlačenju europskih sredstava te predlagali načine poboljšanja sudjelovanjem i na sastancima Radne skupine za EU fondove i međunarodnu suradnju Hrvatske zajednice županija.

U okviru postupaka javnog savjetovanja, predlagana su rješenja za unaprjeđenje regulatornog okvira te operativnih programa i poziva za dodjelu europskih sredstava koji se odnose na financijsko razdoblje 2021. – 2027.

Prema podacima prikupljenim od korisnika bespovratnih sredstava – županijskih upravnih tijela te ustanova i trgovačkih društava, u kolovozu 2024. godine provodilo se 49 projekata za koje su odobrena bespovratna sredstva u iznosu oko 52 milijuna eura.

Županija je nastavila jačati kapacitete za korištenje sredstava europskih fondova izobrazbom i informiranjem potencijalnih korisnika.

Prijavljeno je bilo 23 projekta vrijednosti oko 74 milijuna eura, a provedeno 177 projekata sufinanciranih bespovratnim sredstvima EU-a u iznosu oko 87 milijuna eura.

INTEGRIRANI TERITORIJALNI PROGRAM 2021. – 2027. ZA OTOKE

U sklopu programiranja financijske perspektive Europske unije 2021. – 2027., donesen je Integrirani teritorijalni program 2021. – 2027. (ITP) koji se zasniva na teritorijalnom pristupu i usmjeren je na rješavanje specifičnih problema i izazova na lokalnoj i regionalnoj razini. U okviru ITP-a, specifičnog cilja *RS05.2. Poticanje integriranog i uključivoga društvenog i gospodarskog razvoja, lokalnog razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u područjima koja nisu urbana*, predviđena je provedba operacija namijenjenih isključivo otocima.

Osnovni preduvjeti sufinanciranja projekata otoka iz ITP-a su:

- » Izraditi teritorijalnu strategiju razvoja otoka u obliku dopune Plana razvoja PGŽ-a
 - » Osnovati Radnu skupinu/otočno partnerstvo za izradu i praćenje provedbe dopune Plana razvoja PGŽ-a (Otočno partnerstvo), koja će sudjelovati u cjelokupnom procesu pripreme, izrade i donošenja dopune Plana razvoja PGŽ-a te praćenju zadanih ciljeva i očekivanih ishoda tijekom njezine provedbe. Otočno partnerstvo osnovano je u ožujku 2023. godini te je okupilo 29 predstavnika Županije, otočnih jedinica lokalne samouprave, te javnih tijela, gospodarskog sektora, socijalnih partnera i organizacija civilnog društva čijim su djelokrugom zastupljene teme razvoja otoka.
- U listopadu 2023. godine Županijska skupština Primorsko-goranske županije donijela je Teritorijalnu strategiju razvoja otoka Primorsko-goranske županije, odnosno dopunu županijskog Plana razvoja, na koju je prethodno dana suglasnost Otočnog partnerstva i nadležnog Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije. Dopunom Plana razvoja PGŽ-a podržavaju se sljedeća područja ulaganja:
- » održivo upravljanje, očuvanje i korištenje otočnog prostora
 - » unaprjeđenje poslovne i javne infrastrukture na otocima
 - » valorizacija kulturne baštine i razvoj kulturnih usluga na otocima

- » poticanje energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora energija na otocima.

U suradnji s otočnim dionicima, Županija je prikupila informacije o potencijalnim projektima te utvrdila 20 projekata u visokoj fazi spremnosti, s područja svih otočnih jedinica lokalne samouprave. S nadležnim Ministarstvom sklopila je Sporazum o provedbi Teritorijalne strategije Primorsko-goranske županije kojim je za provedbu projekata osigurana alokacija od 31,7 milijuna eura iz ITP-a.

Sve navedene aktivnosti provedene su u suradnji s Regionalnom razvojnom agencijom Primorsko-goranske županije.

RAZVOJNI PROJEKTI

Regionalni sportsko-rekreacijski i turistički centar (RSRTC) Platak

Sustavnim faznim pristupom provedbom ovoga županijskog projekta, započela je revitalizacija cijelog područja Platka te se stvorio i nadalje se unaprjeđuje suvremeni sportsko-rekreacijski centar sa sadržajima koji omogućuju cjelogodišnje korištenje. Platak je jedno od rijetkih skijališta s pogledom na more. Centar Platak privlačan je i zanimljiv cijele godine svim naraštajima. Tijekom godine na Platku se održe brojne manifestacije.

Područje Platka u Prostornom planu Primorsko-goranske županije određeno je kao građevina sporta i rekreacije od državnog značenja. Vlada RH donijela je temeljem lokacijske dozvole za zonu Radeševo, Odluku o utvrđivanju interesa da je izgradnja RSRTC Platak od interesa za Republiku Hrvatsku.

Hrvatski skijaški savez podržava izgradnju i rekonstrukciju skijališta radi razvoja i popularizacije skijanja te natjecateljskog sporta i sportske rekreacije.

Županija već više od 10 godina neprekidno ulaže u Platak. Najveći se dio odnosi na krupne infrastrukturne zahvate, uređenje ceste, izgradnju parkirališta te akumulacijskog jezera sa sustavom zasnježenja, ali i na ostale cjelogodišnje sadržaje (trim-staza, tubing, dječja igrališta, bočalište, roštilji i piknik zone, disk-golf, odbojka na pijesku i dr.). Ukupno je uloženo oko 13,7 milijuna eura.

Potkraj 2020. godine Županijska je skupština donijela Odluku o financiranju projekta za sljedeće razdoblje, od čega se uz uređenje cjelogodišnjih sadržaja u sklopu provedbe projekta RSRTC Platak, najveći dio ulaganja odnosio na izgradnju sustava za zasnježe-

Top za zasnježenje

Donja stanica nove žičare – Radeševo 2

nje i nove četverosjedne žičare. Nastavilo se s gradnjom dodatnih sadržaja, kao što su uređenje tematskih parkova i staza te uređenje i opremanje ostalih rekreacijskih i sportskih sadržaja radi omogućavanja cjelogodišnjeg rada RSRTC Platak i unaprjeđenja sporta i rekreacije uz optimalno korištenje raspoloživih prirodnih resursa.

U proteklom razdoblju 2021. – 2024. dovršene su dvije najveće investicije u sklopu projekta:

- » gradnja sustava zasnježenja i
- » gradnja nove četverosjedne žičare Radeševo.

U potpunosti su dovršeni radovi na planiranom sustavu zasnježenja zona Baby lift, Pribeniš i Radeševo te je sustav uspješno bio u funkciji u zimskim sezonama.

Radovi na žičari započeli su u rujnu 2021. i završeni su u srpnju 2023. godine. Nakon ishođenja uporabne dozvole u studenom 2023. godine, u siječnju 2024. godine Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture odobrilo je rad žičare i ona je stavljena u funkciju. Iz-

građeni krak žičare opremljen je sjedalicama za četiri osobe (četverosjedna). Ukupna visinska razlika koja se svladava od donje do gornje stanice iznosi 244 metra, dok je dužina trase žičare oko 870 metara. Kapacitet transporta iznosi 2.400 osoba/sat.

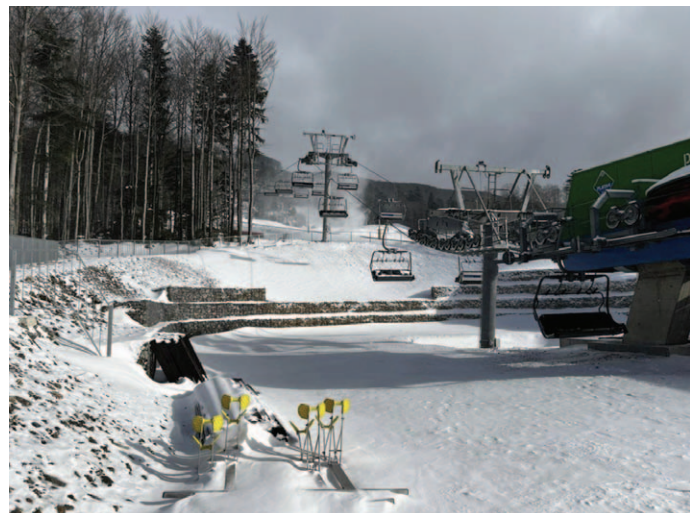
Osim navedenih značajnih investicija sustava za zasnježenje i nove žičare, u proteklom su razdoblju provedene brojne aktivnosti na projektu RSRTC Platak:

1. Uređenje pristupa i komunalne infrastrukture

- » nastavak uređenja dionica ceste Ž 5030 do Centra Platak
- » izrađeni su projekti i izvedeni radovi na niskonaponskoj električnoj mreži zona Radeševo, Pribeniš i Baby lifta
- » izgrađene su dionice cjevovoda tehnološke vode
- » izrađeni su idejni i glavni projekti objekata javnog sustava vodoopskrbe do Centra Platak i ishođene lokacijske dozvole te dijelom građevinske dozvole.

2. Uređenje skijališta

- » izvedeni su radovi uklapanja skijaške staze Radeševo s platoom nove donje stanice žičare
- » proširena je spojna staza od staze Tešnje do platoa donje stanice novog kraka žičare
- » postavljena je nova rasvjeta uz skijašku stazu Radeševo 1
- » nabavljen je polovni stroj za uređenje staza (ratrak)
- » dograđena su tri priključka na sustavu zasnježenja za potrebe zasnježenja donjeg dijela staze Radeševo i platoa donje stanice žičare
- » nabavljena su još dva topa za zasnježenje
- » zbog potrebe organizacije tokova skijaša, premješten je sanitarni čvor s donjeg dijela staze Radeševo na novu poziciju uz parkiralište.

3. Ostali sportsko-rekreacijski turistički sadržaji

- » nabavljena je multifunkcionalna sportska podloga za košarkaško igralište
- » nabavljen je manualni biciklistički nastavak s invalidskim kolicima
- » dobavljeni su odbojnici i ograde za potrebe organiziranja prostora za različito korištenje i manifestacije
- » dopunjena su dječja igrališta novim igralima
- » uređeno je spremište na donjem dijelu staze Rađeševo
- » izrađene su i postavljene nove informativne ploče i putokazi
- » izrađeni su projekti za alpine coaster i zip coaster te su ishođene lokacijske dozvole
- » uređeni su edukativna šetnica od akumulacijskog jezera prema Malom domu i dječje igralište u suradnji s Općinom Čavle
- » započela je s radom nova Meteorološka postaja Platak postavljena u sklopu projekta DHMZ-a.

Višegodišnja ulaganja u Centar Platak stavila su sadržaje sporta i rekreacije korisnicima na raspolaganje tijekom cijele godine. Sve veće korištenje sadržaja i veća zainteresiranost različitih korisnika opravdala su dosadašnje napore i ulaganja Županije te se i nadalje planira upotpunjavati sadržaje.

Zdravstveni centar Rujevica Zapad

Projektom Zdravstveni centar Rujevica Zapad planira se izgraditi objekte za potrebe Hrvatske gorske službe spašavanja – HGSS i Zavoda za hitnu medicinu Primorsko-goranske županije. Projekt je usmjeren na objedinjavanje resursa i djelovanja interventnih službi na području Primorsko-goranske županije. Radi uređenja međusobnih odnosa, Primorsko-goranska

Idejno rješenje nove zgrade Zdravstvenog centra Rujevica Zapad

Zdravstveni centar Rujevica Zapad – lokacija s pristupnom prometnicom

županija, Grad Rijeka, Zavod za hitnu medicinu Primorsko-goranske županije i HGSS – Stanica Rijeka, su 13. srpnja 2022. godine potpisali Sporazum o uređenju međusobnih odnosa i sufinanciranju gradnje građevina u sklopu Zdravstvenog centra Rujevica Zapad.

Novim idejnim i glavnim projektom na čestici površine 13.784 m² u vlasništvu Grada Rijeke planirano je izgraditi:

- » helidrom, hangar i zgradu Hrvatske gorske službe spašavanja – Stanice Rijeka
- » zgradu Zavoda za hitnu medicinu Primorsko-goranske županije
- » internu prometnicu i parkiralište s priključnom infrastrukturom i
- » trafostanicu.

Nakon izrade idejnog, glavnog i izvedbenog projekta te ishođenja građevinske dozvole, provedena je javna nabava radova na građenju zgrade Zavoda za hitnu medicinu Primorsko-goranske županije te usluge nadzora i koordinatora zaštite na radu i voditelja projekta. Planirani rok izvođenja radova je 18 mjeseci.

U međuvremenu je HGSS – Stanica Rijeka, ugovorila izvođenje građevinsko-obrtničkih radova na građevini helidrom i objektima za potrebe HGSS – Stanice Rijeka, te izgradnji prometnice s parkiralištem. Radovi su započeli potkraj 2023. godine s rokom izvođenja 10 mjeseci, te su izvedeni u skladu s ugovorom.

Zdravstveni centar Rujevica Istok

Cilj je projekta unaprijediti dostupnost i kvalitetu pružanja zdravstvenih usluga Doma zdravlja Primorsko-goranske županije. Gradnja objekta Doma planirana je na području sekundarnoga gradskog središta Rujevica. U budućoj zgradi planiraju se smjestiti ordinacije

specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite, uprava, centralno skladište, servisna radionica i medicinsko-biokemijski laboratorij.

Za navedenu lokaciju potrebno je izraditi Urbanistički plan uređenja (UPU) pa je Grad Rijeka u lipnju 2022. godine ugovorio izradu UPU-a sekundarnoga gradskog središta na Rujevici. Primorsko-goranska županija je polovinom 2022. godine naručila izradu idejnog rješenja nove zgrade Doma zdravlja na Rujevici koje je dostavljeno Gradu Rijeci kao podloga za izradu UPU-a. UPU sekundarnoga gradskog središta Rujevica je usvojen te je u tijeku provedba nabave za projektiranje nove zgrade Doma zdravlja na Rujevici.

Dom zdravlja Opatija

Posljednjih godina Županija je intenzivno radila na iznalaženju rješenja koje bi pridonijelo pružanju zdravstvenih usluga Doma zdravlja i ostalih zdravstvenih ustanova na primjerenijoj lokaciji u Opatiji kojima je Županija osnivač. Radi osiguravanja odgovarajućeg prostora za pružanje zdravstvenih usluga, u razgovorima s Gradom Opatijom i Domom zdravlja došlo se do zaključka da se projekt novog objekta Doma zdravlja može provesti rekonstrukcijom i dogradnjom postojećeg objekta na Novoj cesti, u kojem trenutno Dom zdravlja obavlja zdravstvene usluge i koji je u vlasništvu Grada Opatije.

Početkom 2022. godine Dom zdravlja Primorsko-goranske županije naručio je izradu idejnih rješenja za rekonstrukciju i dogradnju objekta Doma zdravlja u Opatiji na adresi Nova cesta 97. Idejna rješenja su analizirala mogućnosti smještaja zgrade Doma zdravlja na predmetnoj lokaciji. Analizom je utvrđeno da je moguće osigurati površinu koja zadovoljava potrebe za obavljanje zdravstvene djelatnosti Doma zdravlja i

NZZJZ Primorsko-goranske županije jer je ukupna površina postojeće zgrade i budućeg aneksa 1.069,40 m² neto, odnosno 1.384,40 m² bruto površine.

Primorsko-goranska županija, Dom zdravlja Primorsko-goranske županije i Grad Opatija potpisali su Sporazum o uređenju međusobnih odnosa i sufinanciranju rekonstrukcije i dogradnje objekta Doma zdravlja Primorsko-goranske županije u Opatiji. Sporazumom su uređena međusobna prava i obveze za rekonstrukciju i dogradnju Doma zdravlja te izgradnju pripadajućeg parkirališta za objekt Doma zdravlja. U proteklom je razdoblju izrađen elaborat za ishođenje posebnih uvjeta javnopravnih tijela, prikupljeni su posebni uvjeti, izrađen je glavni projekt i ishoda pravomoćna građevinska dozvola. Također je izrađen izvedbeni projekt s troškovnikom. Planirani rok izvođenja radova je 18 mjeseci.

Lječilišni centar Veli Lošinj

Lječilišni centar Veli Lošinj strateški je projekt Županije kojemu je cilj rekonstruirati i adaptirati postojeće zgrade (Park I., Park II., Park III., Park IV., Park V.), izgraditi nove zgrade te proširiti i obogaćivati ukupnu ponudu Lječilišta radi daljnjeg razvoja otoka Lošinja kao cjelogodišnjega odredišta zdravstvenog turizma. Ulaganja u Lječilište prepoznali su i u svoje razvojne planove uvrstili Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU u sklopu Strategije regionalnoga razvoja RH, Ministarstvo turizma u Strategiji razvoja turizma u RH do 2020. godine, te Ministarstvo zdravstva u Strategiji razvoja zdravstva do 2020. godine.

Nakon obnove *Vile Elisabeth* te izgradnje Centra zdravlja Magnolija, provedba projekta nastavljena je rekonstrukcijom, dogradnjom i nadogradnjom objekata Park II. i kuhinja. Radovi su završeni 2021. godine. Uređenjem objekta Park II. s aneksom kuhinje osigurani su smještajni kapaciteti, dodatni kapaciteti restorana i prostor za pripremu i posluživanje hrane usklađen s HACCP standardom.

Tijekom 2022. godine izvedeni su radovi na izgradnji parkirališta i interne prometnice.

Za rekonstrukciju objekata Park III. i Park IV. izrađeni su izvedbeni projekti te ishoda dozvole za gradnju. U objektu Park III. u planu je urediti prostorije za komercijalne sadržaje, arhivu i smještajne kapacitete.

Projekt rekonstrukcije Parka IV. početkom 2023. godine prijavljen je na javni poziv „Regionalna diversifikacija i specijalizacija hrvatskog turizma kroz ulaganja u razvoj turističkih proizvoda visoke dodane vrijednosti“ iz Nacionalnog plana oporavka i ot-

Idejno rješenje rekonstruiranog i dograđenog Doma zdravlja u Opatiji

Rekonstruirani objekti Lječilišnog centra Veli Lošinj

pornosti 2021. – 2026. Ministarstvo turizma i sporta RH donijelo je u veljači 2024. godine Odluku o financiranju. Ukupna vrijednost projekta procijenjena je na 2.662.365 eura i osigurana su bespovratna sredstva u iznosu 2.083.687,93 eura. Projektom je planirano uređenje apartmana kategorije 4* namijenjenih turistima tijekom ljetne sezone te seniorskom turizmu izvan glavne turističke sezone.

U međuvremenu je provedena javna nabava za radove na rekonstrukciji Parka IV. na koju je pristigla jedna ponuda Radnika d. d. Križevci s iznosom od 3.114.493,64 eura s PDV-om. Razlika do ugovorenog iznosa za koju nisu osigurana bespovratna sredstva ustanova će osigurati kreditnim zaduženjem. Izvođač je uveden u posao početkom listopada 2024. s rokom izvođenja osam mjeseci.

Unije – samoodrživi otok

Projekt *Unije – samoodrživi otok*, podrazumijeva razvijanje modela održivog i samodostatnog života na otoku koji će se potom moći primijeniti i na ostale

slične otočne zajednice. Projekt je započeo u siječnju 2015. godine zaključivanjem Sporazuma o provedbi projekta između Primorsko-goranske županije, Biskupije Krk i Grada Malog Lošinja, kojim je utvrđen zajednički interes za revitalizaciju otoka Unije i postizanje njegove dugoročne demografske, ekološke, energetske i ekonomske samoodrživosti. Projekt obuhvaća brojne aktivnosti u području poljoprivrede, turizma i ugostiteljstva, energetike, pomorstva, prometa i infrastrukture kojima se potiče održiv i samodostatan život na otoku.

U mandatnom je razdoblju u suradnji s HEP-om pokrenut projekt izgradnje neintegrirane fotonaponske elektrane na otoku, priključne snage 1 MW, čiji je investitor HEP d. d. Provodila se imovinsko-pravna priprema lokacije te je sredinom 2023. godine ishodena građevinska dozvola za izgradnju fotonaponske elektrane.

Nadalje, Županijska lučka uprava Mali Lošinj je od 2018. do 2020. godine provela projekt *Sanacija i produženje postojećeg pristana luke Unije – II. faza*, uz financijsku potporu više od 4,5 milijuna eura bespovratnih europskih sredstava te više od 530 tisuća eura županijskih sredstava. Postojeći pristan je saniran i produžen u obliku slova „T“ dužine 70-ak metara s mogućnošću usporednog priveza za dva broda i trajekta. Na taj se način omogućuje prihvrat većih brodova i trajekata uz nesmetani privez i boravak u luci brodskim i brzobrodskim linijama, te protok putnika u pomorskom prometu. Sanacijom je stvoren preduvjet za zaštitu dijela akvatorija, a time i izgradnju obale za brodice.

FINANCIJSKI PODRŽANI PROJEKTI LOKALNE SAMOUPRAVE

Primorsko-goranska županija izravno je financijski podržavala projekte jedinica lokalne samouprave i/ili trgovačkih društava u (su)vlasništvu jedinica lokalne samouprave u više programa sufinanciranja:

» *Programom sufinanciranja izrade dokumentacije*, kojim je od 2021. do 2024. godine sufinancirana dokumentacija za pripremu i provedbu 33 razvojna projekta, u iznosu oko 333 tisuća eura.

» *Programom ravnomjernog razvitka*, kojim je od 2021. do 2024. godine sufinancirano 79 projekata vodno-gospodarske, elektroenergetske, prometne, društvene te ostale poslovne i komunalne infrastrukture u iznosu oko 1,55 milijuna eura.

» *Programom sufinanciranja projekata razvoja otoka, kojim je od 2021. do 2024. godine sufinanciran 21 projekt elektroenergetske, prometne, društvene i ostale komunalne infrastrukture u iznosu više od 325 tisuća eura.*

» *Programom sufinanciranja projekata lokalnih jedinica na području Gorskog kotara, kojim su od 2021. do 2024. godine sufinancirana 43 razvojna projekta u iznosu oko 2,25 milijuna eura.*

» *Programom razvoja mreže sanjkalista u Gorskom kotaru, kojim je od 2021. do 2024. godine sufinancirano 13 projekata razvoja sanjkalista na području svih devet jedinica lokalne samouprave Gorskog kotara u ukupnoj vrijednosti oko 898 tisuća eura.*

» *Programom za sufinanciranje infrastrukture na područjima naseljenim nacionalnim manjinama, koji je pokrenut 2024. godine, kada je sufinanciran i prvi projekt Sanacija nerazvrstanih cesta u područjima naseljenim pripadnicima nacionalnih manjina, nositelja Grada Vrbovskog, iznosom od 40 tisuća eura.*

Županijskim sredstvima sufinanciran je i projekt *Obalna šetnica Zapad*, koji provodi Grad Rijeka, a obuhvaća uređenje šetnice s pripadajućim sportsko-rekreativnim sadržajima i plažama od Brodogradilišta 3. maj do Preluka. Tijekom 2023. godine sufinancirana je izrada projektne dokumentacije za uređenje rekreacijskog područja Preluk u vrijednosti oko 35 tisuća eura.

Tijekom 2024. godine sufinancirane su:

» rekonstrukcija Opatijske ulice u Rijeci (nositelj projekta Grad Rijeka) u iznosu 300 tisuća eura,

» modernizacija rada Radija Gorski kotar (nositelj projekta Radio Gorski kotar d. o. o.) prvenstveno zamjenom starih i postavljanjem novih odašiljača u vrijednosti oko 100 tisuća eura te je

» Općini Malinska-Dubašnica sufinanciran projekt uređenja obalnog dijela prema Jazu u Malinskoj u iznosu 50 tisuća eura.

Program sufinanciranja izrade projektne dokumentacije

Kao važan dio aktivnosti vezanih uz stvaranje povoljnih uvjeta za ravnomjeran razvoj cijele Primorsko-goranske županije u skladu sa strateškim dokumentima, prepoznata je potreba za (su)financiranjem izrade projektne dokumentacije kao temelja za provedbu ulaganja u razvoj javne infrastrukture i ostale razvojne projekte (posebice za kandidiranja razvojnih projekata prihvatljivih za sufinanciranje u okviru europskih

fondova), jer je njezina izrada značajno financijsko opterećenje za jedinice lokalne samouprave.

Javnim pozivima za sufinanciranje izrade dokumentacije iz Proračuna Primorsko-goranske županije, sufinancirana je dokumentacija iz područja:

» *Prometne infrastrukture* – obilaznica Fužine (Općina Fužine), rekonstrukcija Kamenite ulice i dijela Sajmišne ulice (Grad Delnice), izgradnja pristupne ceste u poslovnoj zoni K-1 s oborinskom odvodnjom (Grad Delnice), rekonstrukcija dijela Ulice Večja u Omišlju (Općina Omišalj), izgradnja lukobrana u luci Mošćenička Draga (Općina Mošćenička Draga), izgradnja sabirne ceste u zoni proizvodne namjene Sljeme (I2/I) (Općina Lokve).

» *Društvene infrastrukture* – izgradnja dječjeg vrtića u Pavekima (Općina Kostrena), rekonstrukcija Planinarskog doma „Sušak“ na Platku (Općina Čavle), rekonstrukcija i uređenje interijera zgrade „Preda“ u Kastvu (Grad Kastav), rekonstrukcija i prenamjena stare šumarske škole u zgradu Centra za kulturnu baštinu grada Delnica (Grad Delnice), unutrašnje uređenje Doma kulture (Općina Čavle), uređenje interijera postojećeg prostora Kluba 138. brigade HV – Goranski risovi (Grad Delnice), modernizacija i proširenje stalnog postava Narodnog muzeja (Grad Novi Vinodolski).

» *Sportske infrastrukture* – izgradnja sportske dvorane na Bahalinu (Grad Novi Vinodolski), Sportski centar Josip Pepi Uravić – Multisport dvorana (Grad Krk), izgradnja natkrivenog boćališta u Klani (Općina Klana), multifunkcionalna sportska dvorana (Općina Fužine), sportska dvorana (Općina Lokve), krajobražno uređenje turističko-sportsko-rekreativne zone Musulini – jezero Ribnjak, Gomirje (Grad Vrbovsko), skijaška dvorana u Mrkopolju (Općina Mrkopalj), izgradnja natkrivenog boćališta Brod Moravice (Općina Brod Moravice 2023. i 2024. godine), društveno-boćarski dom Žuknica – Kostrena (Općina Kostrena), Sportsko-edukacijski teren uz DV Bambi (Grad Vrbovsko).

» *Komunalne i druge infrastrukture* – reciklažno dvorište u Općini Mošćenička Draga (Općina Mošćenička Draga), obnova javne rasvjete u staroj jezgri (Grad Kastav), rekonstrukcija javne površine u naselju Marinići u Općini Viškovo – dogradnja javnog parkirališta (Općina Viškovo), uređenje žala u uvali Havišće u Jadranovu (Grad Crikvenica), uređenje parka u Skradu (Općina Skrad), reciklažno dvorište za građevni otpad (Općina Lopar), sanacija pomorskog dobra na lokaciji Carevo u Kraljevici (Grad Kraljevica), uređenje centra naselja Omišalj (Općina Omišalj), izrada vodiča virtualne stvarnosti grada Cresa (Grad Cres).

Program ravnomjernog razvoja

Ovim se Programom pruža potpora uravnoteženom gospodarskom i društvenom razvoju cijelog prostora Primorsko-goranske županije sufinanciranjem programa/projekata jedinica lokalne samouprave i trgovačkih društava u njihovom (su)vlasništvu.

Javnim pozivom za sufinanciranje programa/projekata ravnomjernog razvoja, sufinancirani su projekti iz sljedećih područja:

» *Vodno-gospodarske infrastrukture* – ugradnja crpnih pumpi javne vodoopskrbe te sanacija crpnih stanica na području grada Čabra. Dodatno je sufinancirana studijska i projektna dokumentacija za projekte vodno-komunalne infrastrukture koje su provodili VIO Žrnovnica Crikvenica Vinodol d. o. o., Komunalac – vodoopskrba i odvodnja d. o. o. Delnice i Grad Crikvenica.

» *Elektroenergetske infrastrukture* – ugradnja fotonaponskih panela na javnoj zgradi, energetska obnova javne zgrade te postavljanje i proširenje javne rasvjete. Podržana su ulaganja na području grada Čabra te općina Punat i Kostrena.

» *Prometne infrastrukture* – izgradnja, rekonstrukcija, sanacija, održavanje i/ili uređenje cesta/ulica i/ili parkirališta te autobusnih stanica. Podržani su projekti u gradovima Novi Vinodolski, Kraljevica, Cres, Mali Lošinj i Delnice te općinama Klana, Malinska-Dubašnica, Omišalj, Lopar, Lokve i Brod Moravice.

» *Društvene infrastrukture* – izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija, prilagodba, sanacija, revitalizacija i/ili opremanje dječjih ili sportskih igrališta, dječjih vrtića i jaslica, multifunkcionalne i/ili sportske dvorane, boćališta, sportsko-rekreacijske zone, društvenih domova, čitaonice, kaštela, etnokuće, parka, trgova, šetnice, kupališta, objekta zdravstvene stanice, objekta za starije

osobe, vatrogasnog doma, prostora oko upravne zgrade i dr. Podržana su ulaganja na području gradova Rijeka, Kastav, Opatija, Bakar, Kraljevica, Crikvenica i Vrbovsko, te općina Čavle, Jelenje, Matulji, Kostrena, Viškovo, Klana, Vinodolska općina, Omišalj, Lopar, Vrbnik, Fužine, Brod Moravice, Ravna Gora i Skrad.

» *Ostale poslovne i komunalne infrastrukture* – uređenje pristupnih cesta i platoa u radnim, proizvodnim i poslovnim zonama, nabava polupodzemnih spremnika te izgradnja reciklažnog dvorišta. Podržana su ulaganja na području gradova Vrbovsko i Delnice te općina Matulji i Čavle.

Program sufinanciranja projekata razvoja otoka

Program je usmjeren jačanju kapaciteta za održiv gospodarski i društveni razvoj otoka te povećanje kvalitete života na otocima, odnosno povećanje kvalitete i dostupnosti komunalnih, obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih, kulturnih, sportskih, poduzetničkih, turističkih te ostalih javnih usluga uz sustavnu podršku zaštiti okoliša, primjenu energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije. U okviru Programa sufinanciraju se razvojni projekti otočnih jedinica lokalne samouprave.

Javnim pozivom za sufinanciranje projekata razvoja otoka, sufinancirani su projekti jedinica lokalne samouprave iz područja:

» *Elektroenergetske infrastrukture* – modernizacija javne rasvjete na području općine Punat.

» *Prometne infrastrukture* – izgradnja, održavanje i/ili uređenje cesta, nogostupa i/ili odbojnih ograda. Podržani su projekti u gradu Cresu te općinama Punat, Lopar, Omišalj i Vrbnik.

» *Društvene infrastrukture* – izgradnja, rekonstrukcija, sanacija i/ili uređenje rampe za pristup osobama s invaliditetom, pješačke površine, dječjeg igrališta, vježbališta, trgova, objekta zdravstvene stanice i dr. Podržana su ulaganja na području gradova Mali Lošinj i Cres te općina Omišalj, Lopar, Punat, Vrbnik i Baška.

» *Druge komunalne infrastrukture* – sanacija obalnog zida u Loparu.

Fond za Gorski kotar

Kako bi pridonijela održivom razvoju, poboljšanju dostupnosti lokalne infrastrukture te gospodarskoj, socijalnoj i demografskoj revitalizaciji područja Gorskog kotara, Primorsko-goranska županija je u 2019. godini pokrenula poseban program namijenjen jedinicama lokalne samouprave. Fond za Gorski kotar je

Programom ravnomjernog razvoja rekonstruirano je parkiralište u Omišlju.

osmišljen kao odgovor na razvojne prioritete lokalne razine i predstavlja podršku u unaprjeđenju komunalne, socijalne i javne infrastrukture te stvaranje preduvjeta za nova ulaganja i gospodarski oporavak Gorskog kotara. Stoga su za sufinanciranje iz Fonda za Gorski kotar bile prihvatljive sve aktivnosti vezane za gradnju i opremanje iz područja društvene, socijalne, javne, turističke, komunalne, poduzetničke, gospodarske i ostale infrastrukture te energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije i sl

Nastavljajući aktivnosti u poticanju razvoja Gorskog kotara, Primorsko-goranska županija je od 2021. do 2024. godine sufinancirala sljedeće projekte:

- » *Grad Delnice*: izgradnja, sanacija/rekonstrukcija sustava odvodnje i vodoopskrbe na području Grada Delnice – faza II, izgradnja tržnice u Delnicama, rekonstrukcija društvene zgrade – dječji vrtić.
- » *Grad Vrbovsko*: sanacija i adaptacija objekta svlačionice i pratećih prostorija NK Vrbovsko, rekonstrukcija zgrade društvene namjene – knjižnica.
- » *Grad Čabar*: rekonstrukcija nerazvrstane ceste Ulica Ognjišće u Gerovu, zamjena pokrova na Domu kulture u Plešcima, rekonstrukcija javne rasvjete LED rasvjetnim tijelima, izgradnja otvorenoga sportskog igrališta u Tršču.
- » *Općina Fužine*: uređenje javne površine i parkirališta „Čoka“, uređenje edukativne staze „Lepenica“, sanjkalište „Plasa“, rekonstrukcija pokrova društvenih zgrada (pokrov Društvenog doma Vrata i SRC Gmajna).
- » *Općina Ravna Gora*: rekonstrukcija krovništva na Vatrogasnom domu u Kupjaku, izgradnja nogostupa u Vatrogasnoj ulici u Ravnoj Gori, izgradnja rolerske staze u Ravnoj Gori, izgradnja nogostupa u Staroj Sušici.
- » *Općina Skrad*: sanacija dijela nerazvrstane ceste Kupjak – Rogi, uređenje prilaza Domu kulture, uređenje prilaza dječjem vrtiću, rekonstrukcija prostora gornjeg parkirališta i prenamjena prostora u trg, izgradnja potpornog zida u Selskoj ulici u Skradu, uređenje gornjeg groblja u Divjakama.
- » *Općina Lokve*: uređenje dječjih igrališta i pješačke zone, rekonstrukcija Društveno-kulturnog centra Žaba u Lokvama, uređenje parking prostora i trga ispred DKC Žaba, obnova zgrade „Stara uljara“.
- » *Općina Brod Moravice*: sanacija nerazvrstane ceste Novi Lazi, uređenje dječjeg i sportskog igrališta u Brod Moravicama, sanacija nerazvrstanih cesta u Općini Brod Moravice, uređenje Doma zdravlja Brod Moravice, proširenje mjesnog groblja Brod Moravice, rekonstrukcija javne rasvjete, dekorativno osvjetljenje glavnog trga Brod Moravice.

» *Općina Mrkopalj*: razvoj sustava javne odvodnje i vodoopskrbe na području Općine Mrkopalj, sanacija dijela vodoopskrbne mreže naselja Mrkopalj, uređenje trga kod crkve u Mrkoplju, sanacija nerazvrstane ceste prema Čelimbaši u Mrkoplju, uređenje parkirališta u Mrkoplju.

Razvoj mreže sanjkališta u Gorskom kotaru

Primorsko-goranska županija je u 2021. godini pokrenula poseban program sufinanciranja pod nazivom *Razvoj mreže sanjkališta u Gorskom kotaru*, kao nastavak svih dosadašnjih aktivnosti Primorsko-goranske županije u poticanju razvoja Gorskog kotara. Svrha je toga Programa pridonijeti stvaranju preduvjeta za gospodarski razvoj, unaprijediti turističku ponudu i privući što veći broj posjetitelja u zimskim mjesecima unaprjeđenjem postojećih i razvojem novih sanjkališta s krajnjim ciljem uspostave njihove mreže na području Gorskog kotara.

Javnim pozivima sufinancirano je ukupno 13 projekata razvoja sanjkališta na području svih devet jedinica lokalne samouprave Gorskog kotara:

- » sanjkalište Lokve (Općina Lokve) – nabava ratraka
- » sanjkalište Čelimbaša (Općina Mrkopalj) – nabava i montaža pokretne trake
- » sanjkalište „Plasa“ (Općina Fužine) – nabava i montaža pokretne trake
- » uređenje sanjkališta u naselju Vujnovići (Grad Vrbovsko) – nabava i montaža pokretne trake
- » sanjkalište „Rusovi dolci“ (Grad Delnice) – nabava i montaža pokretne trake
- » sanjkalište Lokve (Općina Lokve) – nabava motornih saonica
- » sanjkalište „Tršće“ (Grad Čabar) – nabava i montaža pokretne trake
- » sanjkalište „Bajt“ (Općina Ravna Gora) – nabava i montaža pokretne trake
- » razvoj sanjkališta u Skradu (Općina Skrad) – nabava ratraka
- » opremanje sanjkališta Lokve (Općina Lokve) – nabava ostale opreme za sanjkalište
- » razvoj sanjkališta u Skradu (Općina Skrad) – nabava topa za proizvodnju umjetnog snijega
- » sanjkalište Lokve (Općina Lokve) – nabava opreme, montaža i radovi na uređenju sanjkališta
- » sanjkalište i tubing Brod Moravice (Općina Brod Moravice) – pripremni radovi podloge, nabava i montaža sanjkališta i tubinga, nabava i montaža ostale opreme.

PROJEKTI SUFINANCIRANI IZ EUROPSKIH FONDOVA

Upravni odjel provodio je i/ili provodi aktivnosti u okviru šest projekata u kojima je Županija partner ili vodeći partner, koji se sufinanciraju bespovratnim sredstvima EU-a:

Mreža regionalnih središta – RegHub

Mreža regionalnih središta – RegHub Europskog odbora regija, predstavlja konzorcij europskih regija i gradova osnovan radi evaluacije provedbe politika EU-a. Mreža je u okviru pilot-projekta RegHub osnovana 2018. godine te je izvorno okupljala 36 članova, uključujući Primorsko-goransku županiju koja je u pilot-fazi provedbe projekta imala status pridruženog člana. Temeljem sudjelovanja u provedbi pilot-projekta te uspješne aplikacije za drugu fazu projekta, Županija je postala punopravna članica RegHub mreže s još 45 europskih regija i gradova.

Ciljevi mreže RegHub su poboljšati i pojednostaviti postojeće zakonodavstvo EU-a i njegove provedbe, pružati povratne informacije o provedbi zakonodavstva EU-a na lokalnoj i regionalnoj razini, veća uključenost lokalnih i regionalnih sudionika u zakonodavne procese EU-a te razmjena iskustava u provedbi i daljnjem razvoju zakonodavstva EU-a. Mreža RegHub sastoji se od službenika iz redova regionalne i lokalne samouprave (tzv. kontaktne točke) koji od dionika na svom području prikupljaju povratne informacije o iskustvima u provedbi postojećih politika EU-a na terenu.

Predstavnici Županije na 5. plenarnoj sjednici „Fit for Future Platforme” i Mreže regionalnih središta – RegHub u Bruxellesu

FUTURE 4.0 PLUS

FUTURE 4.0 PLUS

Projekt *FUTURE 4.0 PLUS* provodio se od 1. siječnja 2022. do 30. lipnja 2022. godine uz EU sufinanciranje od 85 % iz Europskog fonda za regionalni razvoj u okviru Interreg Jadransko-jonskog programa transnacionalne suradnje 2014. – 2020. (Program *ADRI-ON*). Projekt je nastavak projekta *FUTURE 4.0* koji je Upravni odjel za regionalni razvoj, infrastrukturu i upravljanje projektima provodio od 2018. do 2020. godine. Svrha je Projekta *FUTURE 4.0 PLUS* bila valorizacija rezultata provedenog projekta *FUTURE 4.0* te ublažavanje negativnih učinaka izazvanih pandemijskom krizom koja je djelomično spriječila širenje rezultata projekta *FUTURE 4.0* relevantnim dionicima.

Radi širenja rezultata projekta održane su radionice na temu uvođenja novih tehnologija 4. industrijske revolucije namijenjene zainteresiranim dionicima te infodan. Na tim su događanjima predstavljene mogućnosti koje pruža transformacija u „Industriju 4.0”, zatim mogućnosti uvođenja i primjene alata za učenje te potencijali za jačanje suradnje između znanosti i poduzeća aktivnih u Jadransko-jonskoj regiji.

Bespovratna sredstva dodijeljena za projekt *FUTURE 4.0 PLUS* iznosila su 134.351 euro iz Europskog fonda za regionalni razvoj i Instrumenta pretpriprustupne pomoći za pet partnera iz Italije, Grčke i Hrvatske, dok je ukupni proračun projekta iznosio 158.060 eura, od čega se 15 tisuća eura odnosilo na Primorsko-goransku županiju.

EXCOVER

Projekt *EXCOVER* – *Experience, Discover & Valorise Hidden Treasure Towns and Sites of The Adriatic Area* odnosno *Doživimo, otkrijmo i vrednujmo skrivena blaga gradova i lokaliteta jadranskog područja*, provodio se od 2019. do 2022. godine, u okviru Interreg Programa prekogranične suradnje Italija – Hrvatska 2014. – 2020.

Uz Županiju, u projektu je sudjelovalo još 12 partnera iz reda jedinica lokalne i regionalne samouprave, ustanova visokog obrazovanja, razvojnih agencija te udruga. Glavna je svrha projekta bila postići održivi i uravnoteženi razvoj regija uključenih u projekt, valori-

Interaktivna 360° virtualna šetnja za područje Plataka

zacijom njihove neotkrivene prirodne i kulturne baštine. Na taj se način željelo pridonijeti uravnoteženom i sezonski ujednačenom priljevu turista izvan općepoznatih turističkih odredišta na području Italije i Hrvatske, jer je turistički promet uglavnom usredotočen na priobalne lokalitete i veća središta. Osim toga, projektom se nastojalo osmisliti inovativna rješenja za ograničenja i izazove u razvoju održivog turizma u manjim mjestima sa skromnijim turističkim prometom, koja raspolažu relevantnim potencijalima za valorizaciju prirodne i/ili kulturne baštine. U tu je svrhu u Primorsko-goranskoj županiji izrađena interaktivna 360° virtualna šetnja za područje Regionalno sportsko-rekreacijskog i turističkog centra Platak te digitalni sustav za rezervaciju roštiljskih mjesta.

Ukupni proračun projekta iznosio je 2.474.876,05 eura, uz programsko sufinanciranje u iznosu 2.103.644,64 eura iz Europskog fonda za regionalni razvoj, dok je proračun Županije iznosio 163.050 eura, uz sufinanciranje iz Europskog fonda za regionalni razvoj od 85 %, odnosno 138.592,50 eura.

FRAMESPORT

Primorsko-goranska županija sudjelovala je kao partner u provedbi projekta *FRAMESPORT – Framework initiative fostering the sustainable development of Adriatic small ports*, odnosno *Okvirna inicijativa za poticanje održivog razvoja jadranskih malih luka* od 2020. do 2023. godine. Projekt se provodio u okviru Programa prekogranične suradnje Interreg Italija – Hrvatska 2014. – 2020., a uz Županiju u provedbi je sudjelovalo 16 partnera iz Italije i Hrvatske. Ukupan je proračun projekta iznosio 7.138.832,90 eura, uz EU sufinanciranje od 6.068.007,96 eura (85 %) iz Europ-

skog fonda za regionalni razvoj. Proračun Županije iznosio je 418.358,90 eura uz EU sufinanciranje od 355.605,06 eura.

Glavni je cilj projekta bio osmisliti strateški okvir za planiranje razvoja malih luka duž jadranske obale kako bi se pridonijelo kvalitetnijem iskorištavanju potencijala malih luka u pružanju inovativnih usluga i ostvarivanju dodatnih razvojnih mogućnosti. U okviru aktivnosti vezanih za strateški razvoj malih luka poticanjem inovativnih alata i usluga, provedena je pilot-aktivnost na području Primorsko-goranske županije koja se odnosila na primjenu sustava za pametno upravljanje lukama u luci Rab. Taj sustav omogućuje na području

U luci Rab uveden je sustav za pametno upravljanje lukom.

komunalnog dijela luke Rab detekciju zauzetosti vezova, odnosno prisutnosti plovila na vezu korištenjem nadzornih kamera u kombinaciji sa strojnim učenjem, te identifikaciju korisnika vezova u stvarnom vremenu korištenjem Bluetooth tehnologije.

RURALL

Projekt *RurALL – Liveable Rural Communities of the Future – New Integrated governance model to address depopulation of rural areas*, odnosno *Ruralne zajednice budućnosti u kojima se može živjeti – Novi integrirani model upravljanja za ublažavanje problema depopulacije ruralnih područja*, odobren je za EU sufinanciranje u okviru Interreg programa transnacionalne suradnje dunavske regije 2021. – 2027. te je započeo s provedbom 2024. godine.

Projekt *RurALL* bavi se izazovom depopulacije u ruralnim područjima koji se smatra jednim od najzna-

čajnijih izazova dunavskog područja. Naime, ruralna područja suočavaju se s nedostatkom visokoobrazovane radne snage i gospodarske konkurentnosti, sve većim starenjem stanovništva te slabom dostupnošću i smanjenjem kvalitete javnih usluga. Budući da ruralne zajednice samostalno ne raspolažu s dovoljno resursa i kapaciteta za osmišljavanje i iniciranje učinkovitog odgovora na tako sveobuhvatan izazov, projektom se nastoji u suradnji više dionika razviti model upravljanja. Planira se primijeniti međusektorski i interdisciplinarni pristup koji će biti podržan intenzivnim angažmanom zajednice kako bi se derutni i napušteni objekti na ruralnom području iskoristili kao alat i potencijal za rješavanje izazova.

Glavni je cilj projekta razviti model upravljanja za rješavanje problema depopulacije u ruralnim područjima poboljšanjem planiranja, upravljanja i jačanje kapaciteta za donošenje odluka i suradnju ruralnih zajednica u iskorištavanju potencijala derutnih objekata. Projekt povezuje lokalne i regionalne javne vlasti, istraživačke i poslovne organizacije i nevladine organizacije iz 11 država (14 partnera i 7 pridruženih partnera) koje će na taj način jačati svoje upravljačke i institucionalne kapacitete za suočavanje s izazovom depopulacije na ruralnim područjima.

Proračun projekta iznosi 2.078.154 eura iz Europskog fonda za regionalni razvoj i Instrumenta pretpristupne pomoći, dok ukupni proračun iznosi 2.597.692,50 eura.

Proračun Županije iznosi 185.500 eura, uz 80 % EU sredstava (148.400 eura).

DIGI-B-WELL

Interreg
CENTRAL EUROPE

Co-funded by
the European Union

Digi-B-Well

Primorsko-goranska županija vodeći je partner na projektu *Digi-B-Well* koji je 2024. godine odobren za sufinanciranje bespovratnim sredstvima programa Interreg Središnja Europa 2021. – 2027. Uz Županiju u projekt je uključeno ukupno devet partnera iz sedam država programskog područja Središnje Europe iz redova jedinica lokalne i regionalne samouprave, razvojnih i inovacijskih agencija, gospodarskih udruženja i sveučilišta, u skladu s modelom „triple helix“ suradnje između javnog, privatnog i znanstvenog sektora.

U fokusu projekta *Digi-B-Well – Enhancement of capacities of SMEs, public authorities and academia for digitalisation, digital era-fit management and ac-*

Uvodni sastanak partnera na projektu *Digi-B-Well*

hievement of digital wellbeing, ili *Jačanje kapaciteta malih i srednjih poduzeća, javnih tijela i akademske zajednice za digitalizaciju, upravljanje u digitalnom dobu i postizanje digitalne dobrobiti*, su digitalne tehnologije koje snažno utječu na svakodnevni život i rad. Međutim, unatoč očitim prednostima i sve većoj primjeni digitalnih tehnologija, još uvijek postoje značajne razlike u kapacitetima za digitalizaciju rada i poslovanja malih i srednjih poduzeća, javnih tijela i akademske zajednice. Složenost procesa digitalne transformacije također može predstavljati i određene zdravstvene rizike za zaposlenike, posebice kod dobne skupine od 55 i više godina, što može rezultirati svojevrsnim „digitalnim stresom“, ili dovesti do tzv. učinka „izgaranja“ (engl. „burnout“). Stoga projekt *Digi-B-Well* ima za svrhu povećati sposobnosti malih i srednjih poduzeća, javnih tijela i akademske zajednice u Središnjoj Europi, pružanjem podrške za upravljanje i poslovanje u digitalnoj eri, usavršavanje lidera i zaposlenika u digitalnim vještinama, njihovo značajnije uključivanje u digitalnu transformaciju te sprječavanje digitalnog stresa i efekta „izgaranja“.

Ukupan proračun projekta iznosi 2.192.656,83 eura, uz bespovratno sufinanciranje od 80 % (1.754.125,46 eura) iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Planirani proračun Županije iznosi 404.684 eura, od čega je 323.747,20 eura EU sufinanciranja.

JAVNA USTANOVA REGIONALNA RAZVOJNA AGENCIJA PRIMORSKO- GORANSKE ŽUPANIJE

Regionalna razvojna agencija Primorsko-goranske županije započela je posloovati 2018. godine i preuzela je ulogu regionalnog koordinatora za Primorsko-

goransku županiju. Agencija izrađuje županijski Plan razvoja te ostale strateške i razvojne dokumente za područje Županije. Javnopravnim tijelima i javnim ustanovama s područja Županije kojima su osnivači Republika Hrvatska ili Županija, pruža stručnu i savjetodavnu pomoć u pripremi i provedbi projekata od interesa za razvoj Županije, posebno projekata sufinanciranih sredstvima iz EU fondova.

Privlačenje potencijalnih ulagača

Radi promidžbe Županije i privlačenja potencijalnih ulagača, Ustanova trajno provodi aktivnosti pripreme i predstavljanja potencijala i investicijskih projekata regije. U mandatnom razdoblju predstavljeni su projekti na području Županije i ostale prednosti za ulagače potencijalnim investitorima i delegacijama iz Austrije, Slovenije, Češke, Italije, Danske, Malte, Poljske, Ujedinjenog Kraljevstva, Kine, Japana, Ukrajine, Belgije, Nizozemske i Finske. Ažuriran je Katalog investicija Primorsko-goranske županije u digitalnom obliku koji je dostupan ulagačima na internetskoj stranici www.investpgz.hr, a sadrži popis 80 najznačajnijih investicijskih projekata. Izrađen je Katalog investicija na kineskom jeziku koji sadrži 15-ak najznačajnijih i najvećih razvojnih projekata od regionalne i nacionalne važnosti na području Županije.

Izrađen je i Katalog investicija Gorskog kotara s popisom 19 najznačajnijih i najvećih razvojnih projekata u Gorskome kotaru, dostupan u tiskanoj i online verziji: <https://investpgz.hr/gorski-kotar/>.

Neprekidno se ažurira digitalna medijska platforma – interaktivna karta Primorsko-goranske županije, radi privlačenja talenata, poduzetnika i potencijalnih ulagača, koja sadrži podatke o jedinicama lokalne samouprave, EU projektima, poduzetničkim zonama, privatnim investicijama, najvećim gospodarskim subjektima te centrima izvrsnosti i kompetencija u Županiji. Interaktivna karta dostupna je na mrežnoj stranici <https://prigoda.hr/interaktivna/karte/interactive-pgz.php>.

Primorsko-goranska županija – Pametna regija

Radi podrške koncepta pametne regije, Agencija je provela brojne projekte za različite dionike. Izrađena je digitalna turistička destinacijska platforma *Visit Kvarner*, u suradnji s Turističkom zajednicom Kvarnera. Platforma pruža najnovije informacije o događajima u turističkoj destinaciji – regiji, gastronomskoj ponudi, ponudi smještajnih kapaciteta, autohtonim proizvodima. Aplikacija je predstavljena u srpnju

2021. godine i dalje služi za digitalizaciju turističke ponude Primorsko-goranske županije.

Kao podršku kulturnom sektoru u Županiji u pandemijskom razdoblju, Agencija je izradila i digitalni alat za ustanove u kulturi orijentiran na Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka, jer posjeduje bogat fundus izložaka te infrastrukturu. Izrađene su mobilna i mrežna aplikacija <https://webapp.ppmhp.hr/#/> koje se aktivno koriste kao digitalni vodič za posjetitelje. Osim na hrvatskom, engleskom i talijanskom jeziku, sadržaj aplikacije preveden je i na hrvatski znakovni jezik, čime se osigurava pristupačnost i ranjivim društvenim skupinama.

U suradnji sa Sveučilištem u Rijeci, Agencija je razvila i pokrenula *Regionalnu inovacijsku platformu – RIMaP*, središnje mjesto razmjene informacija o tehnološkim trendovima, dostupnim izvorima financiranja, EU natječajima namijenjenim istraživanju i razvoju. Omogućuje i povezivanje tvrtki i istraživača u zajedničke projekte ili prijavne konzorcije. U suradnji s Europskim inovacijskim digitalnim hubom (EDIH ADRIA) nastavljeno je unaprjeđenje regionalnoga inovacijskog ekosustava. Platforma je prevedena na engleski jezik te su stvoreni preduvjeti za korištenje umjetne inteligencije u povezivanju dionika, čime *RIMaP* postaje važan alat suradnje između akademskog, privatnog i javnog sektora. Platforma je predstavljena 2021. godine, a do sada se na njoj registriralo 87 tvrtki, 191 istraživač, 28 predstavnika javnog sektora i 40 prijedloga razvojnih projekata. Platforma za razmjenu znanja Europske komisije prepoznala je *RIMaP* kao primjer najbolje prakse.

Na poticaj Agencije uključeno je više od 20 javnopravnih tijela u *Test before Invest* program EDIH Adria s kojima je, uz aktivni doprinos Ustanove, definirano više od 20 inovativnih projekata čiji će se testni „Proof of Concept“ dokazati kroz financiranje i u suradnji s partnerima projekta EDIH Adria.

U suradnji s kreatorom rješenja, tvrtkom Adricom, Agencija je unaprijedila alat za promidžbu i učenje radi poticanja zelenih zanimanja. Izrađen je interaktivni 3D gemifikacijski alat s modelom PV infrastrukture u virtualnoj stvarnosti namijenjen budućim tehničarima i instalaterima solarnih elektrana. Aplikacija koja obuhvaća prikaz interaktivnih 3D modela opreme potrebne za ugradnju PV elektrane i zaštitu radnika, izradu interaktivnih 3D modela zgrada različitih visina i tipova krova kako bi se simulirao osjećaj rada na visini te simulaciju postavljanja panela na krov s vjernim prikazom postupka i svih potrebnih koraka, staviti će se na raspolaganje i korištenje tehničkim školama s područja regije.

Agencija je u suradnji s vanjskim stručnjakom provodila projekt za izradu sustava pokazatelja konkurentnosti i ishoda razvoja (KPI) za gradove i općine Primorsko-goranske županije. Cilj je uspostaviti sustav razvojnih KPI specifičnih za područje Županije te izraditi metodologije prilagođene potrebama izrade izvješća o rezultatima provedbe Plana razvoja Primorsko-goranske županije za razdoblje 2022. – 2027. godine. Osim toga, Agencija je izradila *Istraživanje o kvaliteti života u Primorsko-goranskoj županiji* koje ima cilj definirati popis subjektivnih pokazatelja kvalitete života i blagostanja koje je potrebno pratiti kao dio standardnih pokazatelja za praćenje razvoja te prikupiti podatke o početnom stanju na razini Primorsko-goranske županije i njezinih mikroregija: Otoka, Gorskog kotara, Priobalja te Grada Rijeke, sve kako bi se osnažili kapaciteti i alati za planiranje i praćenje uspješnosti javnih politika.

Ustanova je savjetovala primorsko-goranske gradove i općine u području razvoja tehnoloških inovativnih rješenja iz koncepta pametni gradovi radi unaprjeđenja strateškog planiranja, kvalitete komunalnih i društvenih usluga te pokretanja lokalnoga poduzetničkog ekosustava.

U okviru edukativnog programa poticanja STEM-a i tehnologije u goranskim školama, koji provodi Agencija, informatičke učionice devet goranskih osnovnih škola opremljene su senzorskom opremom kojom se mjere temperatura, vlaga, kvaliteta zraka i pokreti.

Radi jačanja pametnih vještina, Agencija je za potrebe srednjih tehničkih strukovnih škola izradila VR edukativni alat za postavljanje fotonaponske infrastrukture na krovove. Svrha je učenicima vjerno demonstrirati kako se kretati po kosom krovu, koju sigurnosnu opremu koristiti i kako pravilno pustiti elektranu u pogon. Učenicima će, uz vizualni sadržaj i alat, nuditi i glasovne upute za postavljanje kratkih zadataka i pitanja.

Ustanova također sudjeluje u pripremi projektnog prijedloga i koncepta: Projekt *Talent centar*, u suradnji s Gospodarskom komorom Štajerska.

Agencija priprema i koordinira realizaciju projekta *Rural Business Centar* u Delnicama – multifunkcionalnoga društveno-poslovnog centra, namijenjenog promidžbi poduzetništva, novih tehnologija i vještina potrebnih za poslove budućnosti. Centar predstavlja prostor umrežavanja gospodarstvenika, unaprjeđenja financijske, digitalne i energetske pismenosti mladih, iznajmljivača, obrtnika, OPG-ova s područja Gorskog kotara te prostor demonstracije inovativnih zelenih objekata od drva i smart village rješenja. Na-

kon izrađenoga programskog koncepta te idejnog rješenja, u postupku je izrada projektno-tehničke dokumentacije čijom se izradom stječu uvjeti za prijavu adaptacije zgrade na EU natječajima namijenjenima za unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture na brdsko-planinskim područjima.

Izrađena je i mrežna stranica www.pametnaregija.hr koja pruža informacije o aktualnim natječajima, projektima u tijeku ili ostvarenim projektima, investicijama i ostalim zanimljivostima.

EU projekti

Agencija pruža stručnu i savjetodavnu pomoć u pripremi i provedbi EU projekata za Primorsko-goransku županiju, jedinice lokalne samouprave s njezinoga područja, javne ustanove te druga javno-pravna tijela. Sudjeluje u pripremi projekata za kandidaturu na natječaje iz EU fondova, Programa Unije, bilateralnih i nacionalnih izvora. Pruža i potporu u provedbi projekata sufinanciranih iz nacionalnih i međunarodnih izvora, uključujući i administrativnu, tehničku i savjetodavnu podršku. U mandatnom razdoblju Ustanova je pružila stručnu i savjetodavnu pomoć u pripremi više od 65 projekata, provedbi više od 20 projekata, a samostalno kao nositelj ili partner sudjeluje u šest EU projekata.

Odgoj i obrazovanje

U ovom je području Ustanova od 2021. godine pripremala više od osam projekata, poput projekta *Pokrenimo kotačić u zajednici – osnaživanje lokalne zajednice za kvalitetniju dječju participaciju* Grada Opatije koji je 2023. godine završen. Gradu Delnice osigurana je pomoć u pripremi projekta za unaprjeđenje usluga za djecu u sustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja pod nazivom *Od doline leptira do vrha planina*. S Upravnim odjelom za odgoj i obrazovanje Primorsko-goranske županije, Agencija je pripremala tri projekta za pomoćnike u nastavi za poticanje inkluzivnoga osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja koji su odobreni u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.

Poticanje ruralnog razvoja i poljoprivrede

U ovome je području Ustanova pripremala nekoliko značajnih projekata. Upravnom odjelu za ruralni razvoj, turizam i poduzetništvo Primorsko-goranske županije pružena je pomoć u pripremi projekta *FOOD SMARTOUR – jačanje vještina za pametnu specijalizaciju i industrijsku tranziciju u prehrambe-*

nom sektoru ruralnih područja. Projekt je prijavljen u okviru Interreg programa Središnja Europa, a Primorsko-goranska županija ima ulogu partnera. Za Općinu Fužine pružena je pomoć u pripremi projekta *Izgradnja i opremanje tržnice Fužine*, u okviru Programa ruralnog razvoja RH. Gradu Delnice pružena je stručna pomoć prilikom izrade prijedloga projekta za izradu hale za skladištenje, sušenje i prodaju voća, te pripreme projektnog prijedloga *Digitalna prodaja i opremanje tržnice* u sklopu Strateškog plana zajedničke poljoprivredne politike 2023. – 2027.

Sport

U ovome je području Ustanova aktivno podržala pripremom projekata različita javnopravna tijela. Jedan od primjera jest podrška Gradu Delnice stručnom pomoći za projekt *Nabava opreme za zasnježivanje* prijavljenom početkom 2022. godine na nacionalni poziv Ministarstva turizma i sporta za sufinanciranje izgradnje, građevinskog zahvata i opremanja sportskih građevina. Za prijavu na poziv u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. „Regionalna diversifikacija i specijalizacija hrvatskog turizma kroz ulaganja u razvoj turističkih proizvoda visoke dodane vrijednosti“, Ustanova je pružala stručnu podršku Općini Lokve u pripremi projekta *Rekonstrukcija i dogradnja sportske dvorane s pratećim sadržajima Općine Lokve*. Za isti poziv, Gradu Delnice pružena je stručna pomoć u pripremi projekta *Rekonstrukcija – II. faza – dogradnja i nadogradnja multifunkcionalne dvorane za sport i turizam, rekonstrukcija postojećeg nogometnog igrališta te izgradnja atletske staze*.

Zdravstvo

Ustanova je neprekidno pružala potporu ulaganjima u zdravstvo. Suraduje s Klasterom zdravstvenog turizma Kvarnera, osobito u pripremi članica Klastera za uspješno povlačenje više od 140 milijuna eura u okviru Plana industrijske tranzicije Jadranske Hrvatske (RLV Zdravlje). Thalassoterapiji Crikvenica, Specijalnoj bolnici za medicinsku rehabilitaciju PGŽ, pružena je podrška u pripremi projekta *Izrada projektne dokumentacije za poboljšanje energetske učinkovitosti rekonstrukcijom termotehničkih sustava grijanja i hlađenja te izgradnjom novih energetski učinkovitih vanjskih ovojnica zgrada kompleksa SB Thalassoterapija Crikvenica* u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. Ustanova je pružila pomoć u pripremi projekta *Revitalizacija Lječilišnog centra Veli Lošinj kroz digitalnu i zelenu tranziciju* na poziv „Regionalna diversifikacija i specijalizacija hrvatskog turizma kroz ulaganja u razvoj turističkih proizvoda visoke

dodane vrijednosti“, u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. te je on odobren za financiranje.

Osim toga, Ustanova je pružala stručnu i savjetodavnu pomoć Zavodu za hitnu medicinu Primorsko-goranske županije u pripremi i izradi projektnog prijedloga *Specijalističkim usavršavanjem medicinskih sestara i tehničara do unaprjeđenja hitne medicine u Primorsko-goranskoj županiji* za financiranje specijalističkog usavršavanja medicinskih sestara i tehničara u djelatnosti hitne medicine, iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. Projekt je pozitivno ocijenjen i donesena je odluka o financiranju.

Kulturni sektor

Za poticanje i razvoj kulturnoga sektora, Agencija je neprekidno pružala potporu županijskom Upravnom odjelu za kulturu, sport i tehničku kulturu te ustanovama u kulturi na području Županije. Upravnom je odjelu pružena stručna i savjetodavna pomoć u pripremi projekta za promidžbu kulture i okoliša *PROMO CECE – Promoting Circular Economy through Culture and Environment*, koji je prijavljen na program Interreg Euro-MED. Pomorskom i povijesnom muzeju Hrvatskog primorja Rijeka, Agencija je osigurala podršku u pripremi projekta *Energetska obnova Guvernerove palače u Rijeci*, vrijednosti gotovo 4 milijuna eura te Državnom arhivu u Rijeci u pripremi projekta *Energetska obnova zgrade Državnog arhiva u Rijeci na adresi Vodovodna 2* na poziv „Energetska obnova zgrada sa statusom kulturnog dobra“, u okviru programa iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. Oba projekta su odobrena za financiranje. Tijekom 2024. godine Ustanova je nastavila pružati stručnu i savjetodavnu pomoć Pomorskom i povijesnom muzeju Hrvatskog primorja Rijeka za prijavu projekta *Obnova Guvernerove palače u Rijeci – 2. faza*, vrijednosti više od 7 milijuna eura kako bi se dovršila cjelokupna integrirana obnova Guvernerove palače.

Socijalna skrb

U području ulaganja u socijalnu skrb na području Županije, Agencija je pružala stručnu i savjetodavnu podršku Županiji i Gradu Kastvu te općinama Klana, Matulji, Viškovo, Čavle i Jelenje, u pripremi projekta Doma za starije osobe *PRSTEN*. Također, Gradu Čabru pružena je pomoć u pripremi i prijavi projekta *Zaželi – prevencija institucionalizacije*, u okviru programa Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027., za koji je donesena Odluka o financiranju u iznosu 1,020 milijuna eura. U području skrbi za starije, Ustanova je pružila pomoć Domu za starije osobe Mali Kartec

Krk u pripremi projekta *DOM BEZ GRANICA – Promjena okoline osoba na dugotrajnom smještaju u domovima za starije u Sloveniji i Hrvatskoj*.

Zaštita okoliša i prirode, upravljanje prostorom i komunalnom infrastrukturom

U ovom je području Ustanova pripremila 10-ak projekata različitim javnopravnim tijelima. Tako je Zavodu za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije pružena pomoć u pripremi projekta *SPICC (Spatial Planning: Integration of Climate Change Adaptation Aspects)*. Projekt je prijavljen na Interreg program Središnja Europa. Zavodu je pružena i stručna i savjetodavna podrška u pripremi projekta *Flood risk management* za prijavu iskaza interesa programa Interreg Dunavska regija. Podrška je osigurana i u pripremi projekta *DROFLOM-CE Integrated Drought and Flood Management in Central Europe* za integrirano upravljanje klizištima i poplavama. Agencija je pružila savjetodavnu pomoć Vatrogasnoj zajednici Primorsko-goranske županije u prijavi projekta *SAFE SICRO – Prekogranična suradnja Slovenije i Hrvatske za sigurniju regiju*, na program Interreg Slovenija – Hrvatska 2021. – 2027.

Maritimni sektor i turizam

U području martiminog sektora i turizma, Agencija je prijavila projekt *BLUEINMOTION – Blue Innovation to support clustering and networking in the Mediterranean Macro-Region* u svojstvu projektnog partnera zajedno s još šest projektnih partnera iz pet država (Italije, Portugala, Grčke, Španjolske i Hrvatske). Klaster tehnologija u pomorstvu Friuli Venezia Giulia FVG (IT) koordinator je projekta. Osim toga, Agencija je pružala stručnu i savjetodavnu pomoć Zavodu za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije u pripremi projekta za klimatski otporno obalno planiranje prostora na Jadranu *CRESCO Adria – Climate RESiliEnt COastal planning in Adriatic* na program Interreg Italija – Hrvatska 2021. – 2027., a projekt je pozitivno ocijenjen i donesena je odluka o financiranju. Za Građevinski fakultet Sveučilišta u Rijeci Agencija je pripremala projektni prijedlog *SEA-SITE – Cross-border strategies for monitoring climate change dependent seismic site response in coastal cities*, u okviru programa Interreg Italija – Hrvatska 2021. – 2027. Fakultetu za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu Opatija Agencija je osigurala podršku u pripremi projekta *SMART SEA STARS – Novi pristup održivom upravljanju plažama za razvoj zajedničke turističke ponude*, u okviru programa Interreg Slovenija – Hrvatska 2021. – 2027.

Provedba EU projekata

Agencija pruža stručnu i savjetodavnu pomoć u provedbi projekata sufinanciranih sredstvima EU-a Županiji, jedinicama lokalne samouprave i javnopravnim tijelima na području Županije. Tako je od 2021. godine pružala pomoć u provedbi 16 EU projekata za različita javnopravna tijela, ukupne vrijednosti gotovo 70 milijuna eura.

U području ulaganja u infrastrukturu i opremanje regionalnih centara kompetentnosti i partnerskih ustanova, europskim sredstvima sufinancirana su tri projekta ukupne vrijednosti oko 14 milijuna eura, kojima Agencija pruža stalnu savjetodavnu pomoć u provedbi:

» *MREŽA KOM5ENTNOSTI* – Nositelj je Ugostiteljska škola Opatija, a partneri Primorsko-goranska županija, Srednja škola Hrvatski kralj Zvonimir Krk, Srednja škola Ambroza Haračića Mali Lošinj i Srednja škola dr. Antuna Barca Crikvenica. Projekt je trajao do kraja rujna 2024. godine.

» *RCK KaRijERA* – Elektroindustrijska i obrtnička škola Rijeka projekt je partner Tehničkoj školi Karlovac, RCK u podsektoru elektrotehnike i računalstva. Završenim radovima te nabavljenom opremom, aktivnosti su uspješno završene.

» *Unaprjeđenje infrastrukture Medicinske škole Ante Kuzmanića Zadar* – regionalnog centra kompetentnosti u sektoru zdravstva. Medicinska škola u Rijeci partner je na projektu. Sva oprema je nabavljena i isporučena, potrebni radovi i aktivnosti uspješno su završeni.

U području unaprjeđenja programskih i kadrovskih uvjeta u regionalnim centrima kompetentnosti i partnerskim ustanovama radi jačanja konkurentnosti ljudskih potencijala i stvaranja boljih uvjeta na tržištu rada, europskim sredstvima sufinancirana su četiri projekta ukupne vrijednosti 22.217.974,35 eura, kojima Ustanova pruža stalnu savjetodavnu pomoć u provedbi projekata i pripremi postupaka javne nabave:

» *RCK RECEPT* – Regionalni centar profesija u turizmu – Nositelj je Ugostiteljska škola Opatija, a partneri Primorsko-goranska županija, Srednja škola Hrvatski kralj Zvonimir Krk, Srednja škola Ambroza Haračića Mali Lošinj i Srednja škola dr. Antuna Barca Crikvenica.

» *KaRijERA i JA* – Nositelj je Tehnička škola Karlovac, a partner Elektroindustrijska i obrtnička škola Rijeka.

» *MEDICINSKA+* – Unaprjeđenje rada Medicinske škole Ante Kuzmanića Zadar – regionalnog centra kompetentnosti u sektoru zdravstva. Nositelj je Me-

dicinska škola Ante Kuzmanića Zadar, a partner Medicinska škola u Rijeci.

» *Budi spreman i kompetentan!* – Nositelj je Strukovna škola Vice Vlatkovića Zadar, a partner Tehnička škola Rijeka.

Za županijski Upravni odjel za pomorsko dobro, promet i veze, Ustanova je obavljala poslove administrativne pomoći i financijskog praćenja provedbe projekata:

» *EnerMOB: Interregional Electromobility Networks for interurban low carbon Mobility*, u okviru transnacionalnog programa Interreg Adrion, vrijednosti 1.222.513,63 eura, čija je provedba trajala do 31. prosinca 2021. godine.

» *EnerNETMob: Mediterranean Interregional Electromobility Networks for intermodal and interurban low carbon transport systems*, financiranog u iznosu 5.742.802,10 eura, u okviru Interreg programa Mediteran. Projekt je završio 31. siječnja 2022. godine.

Upravnom odjelu za regionalni razvoj, infrastrukturu i upravljanje projektima Primorsko-goranske županije pružena je administrativna pomoć u provedbi projekta *FRAMESPORT – Framework Initiative Fostering The Sustainable Development of Adriatic Small Ports*, vrijednosti 7.138.832,90 eura.

Ustanova je provodila EU projekt *Zajednica za novi početak* za potrebe Doma za odgoj djece i mladeži Rijeka, kojem je odobreno financiranje u iznosu 800 tisuća eura iz Europskoga socijalnog fonda u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020. godine. Projekt je završio potkraj 2023. godine.

Ustanova pruža stručnu i savjetodavnu pomoć Zavodu za hitnu medicinu Primorsko-goranske županije u provedbi projekta *Usavršavanjem do novih specijalista hitne medicine u Primorsko-goranskoj županiji*, koji je u iznosu 354.046,60 eura sufinanciran u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. Ustanova provodi aktivnosti financijske i administrativne provedbe projekta *Specijalizacijom do unaprjeđenja hitne medicine u Primorsko-goranskoj županiji* vrijednog 503.134,76 eura. Tim će se projektom poboljšati pristup usluga zdravstvene zaštite i visoko-kvalitetnih usluga hitne medicine na području Županije, te ostvariti ravnomjerna i dostatna popunjenost Mreže javne zdravstvene službe.

Ustanova pruža stručnu i savjetodavnu pomoć Pomorskom i povijesnom muzeju Hrvatskog primorja Rijeka u provedbi projekta *Energetska obnova Guvernerove palače u Rijeci*. Projekt, vrijednosti 3.974.293 eura, službeno je započeo s provedbom 3. listopada 2023. godine, s rokom trajanja do 3. svibnja 2026. godine.

Vlastiti projekti Regionalne razvojne agencije

Agencija je od 2021. godine provodila sedam vlastitih projekata, ukupne vrijednosti nešto više od 16 milijuna eura. Aktivnosti u pripremi i provedbi projekata za sufinanciranje iz Europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova, također su sufinancirane europskim sredstvima.

1) Ustanova je bila nositelj EU projekta pod nazivom *Jačanje razvojnih kapaciteta Primorsko-goranske županije*, čija je vrijednost 2.592.787,87 eura, od čega je 2.200.292,47 eura bespovratnih sredstava iz Tehničke pomoći Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. Projekt je započeo s provedbom 1. svibnja 2019., a završio je 31. prosinca 2023. godine. Projektom se financirao rad Ustanove za podršku javnopravnim tijelima u pripremi i provedbi projekata, te informiranju o mogućnostima korištenja ESI fondova.

2) Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, 28. studenoga 2023. godine, donijelo je Odluku o dodjeli bespovratnih sredstava regionalnim koordinatorima u cilju jačanja kapaciteta na lokalnoj i regionalnoj razini za korištenje sredstava EU-a kojom se Ustanovi dodjeljuju bespovratna sredstva u iznosu 544.469,77 eura za provedbu aktivnosti jačanja kapaciteta na regionalnoj i lokalnoj razini za korištenje sredstava EU fondova u 2024. i 2025. godini. Ustanova tim projektom nastavlja pružati kvalitetnu podršku korisnicima u pripremi razvojnih projekata od interesa za razvoj Županije, informiranje o EU fondovima te izradu županijskih razvojnih strategija i ostalih strateških i razvojnih dokumenata za područje Županije te izvješćivanje o njihovoj provedbi.

3) Kao partner, Ustanova je provodila Projekt *CAREER GARDEN – Building bridges between educational institutions and companies via remote and hybrid internships* koji se u iznosu 384.253 eura financirao iz programa *ERASMUS +*. Provodio se zajedno s partnerima iz Francuske (prijavitelj), Njemačke, Austrije i Rumunjske. Ključna je tema projekta razvoj koncepta hibridnog održavanja praktične nastave u strukovnom obrazovanju, s naglaskom na područje razvoja inovativnih metoda održavanja strukovne praktične nastave. Projekt je završio 30. travnja 2024. godine.

4) U svojstvu projektnog partnera Ustanova provodi projekt *BUSINESS GOES VIRAL – Empowering MSEs to achieve digital transformation through upskilling young employees*. Projekt se u iznosu 400 tisuća eura financira iz programa *ERASMUS + (KA2)*. Provodi se zajedno s partnerima iz Austrije, Hrvatske i

Sastanak partnera u projektu *Career Green* u Grazu

Italije. Cilj je projekta poticati razvoj digitalnih vještina i zapošljavanje mladih kako bi pridonosili razvoju strateških planova digitalizacije poslovanja, sve za poboljšanje konkurentnosti na tržištu te lakšeg usvajanja znanja o tehnologijama i promjenama na globalnom tržištu. Projekt sveukupno traje tri godine, a završava 31. listopada 2025. godine.

5) Kao jedan od projektnih partnera Ustanova sudjeluje u projektu *INN02MARE – Strengthening the capacity for excellence of Slovenian and Croatian innovation ecosystems to support the digital and green transitions of maritime regions*, u okviru programa Obzor Europa-Excellence Hubs čiji je cilj osnažiti regionalne inovacijske ekosustave u novim članicama EU-a prekograničnom suradnjom na zajedničkoj istraživačko-inovacijskoj strategiji maritimnog sektora. Projekt vrijednosti 4.985.150 eura započeo je 1. siječnja 2023. godine i traje do 31. prosinca 2026. godine.

6) Projekt *Maritime and Multimodal Sustainable Passenger transport solutions and services-MIMOSA*, odobren je za financiranje u iznosu 7,140 milijuna eura iz programa prekogranične suradnje Interreg Italija – Hrvatska. Započeo je s provedbom u siječnju 2020. godine, a završio je 30. lipnja 2023. godine. U okviru projekta izrađena je Analiza tijeka prometa, potreba i navika građana Primorsko-goranske županije i prekograničnih putnika prema regionalnim odredištima, te je izrađen interaktivni alat za analizu prometa, kretanja stanovnika i gostiju na području Županije.

Strateški i razvojni dokumenti na području Županije

Kao regionalni koordinator, Ustanova je sudjelovala u izradi planova razvoja i izvješća na području Županije. Tako je izradila Plan razvoja Primorsko-goranske

ske županije 2022. – 2027., krovni srednjoročni strateški razvojni županijski dokument izrađen kako bi se definirao smjer razvoja Županije te osigurala strateška podloga za upravljanje županijskim razvojem u skladu s potrebama stanovnika, uz učinkovito i održivo korištenje raspoloživih resursa. Izrađena je i dopuna Plana razvoja Primorsko-goranske županije za razdoblje 2022. – 2027. godine te Izvješće o provedbi Plana razvoja Primorsko-goranske županije za razdoblje 2022. – 2027. godine za 2022. i 2023. godinu. Ustanova je izradila i Izvješće o vrednovanju Razvojne strategije Primorsko-goranske županije 2016. – 2020. (2021.) nakon provedbe, te Izvješće o provedbi Razvojne strategije Primorsko-goranske županije 2016. – 2020. (2021.) za 2021. godinu.

Ustanova je izradila i:

- » Plan razvoja Gorskog kotara za razdoblje 2022. – 2027.
- » Plan razvoja cresko-lošinjskog otočja do 2027. godine
- » Plan razvoja Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja Rijeka
- » Plan razvoja sporta Primorsko-goranske županije 2022. – 2027.
- » Plan razvoja tehničke kulture Primorsko-goranske županije 2022. – 2027.
- » Izvješće o provedbi Provedbenog programa PGŽ 2021. – 2025. godine za prvo polugodište 2022. te nakon toga za 2022. i 2023. godinu
- » Izvješće o vrednovanju Plana razvoja Grada Opatije za razdoblje 2022. – 2027. godine

Ustanova je također sudjelovala u izradi Plana za industrijsku tranziciju Jadranske Hrvatske.

U tijeku je izrada i sljedećih strateških dokumenata:

- » Zeleni plan Grada Delnice za razdoblje 2024. – 2030.
- » Strategija sporta Grada Delnice za razdoblje 2024. – 2030. te
- » Plan razvoja kulture Primorsko-goranske županije 2026. – 2030.

Ostale aktivnosti

Ustanova redovito pruža informacije svim dionicima na području Županije objavama na mrežnim stranicama www.prigoda.hr i www.pametnaregija.hr. Formirana stranica Ustanove koja je vidljiva na društvenim mrežama Facebook i X neprekidno se ažurira i dopunjuje novim sadržajem. Proaktivno pružanje informacija Ustanova osigurava newsletterom, seminarima, konferencijama, infodanima te raznim promotivnim materijalima.

Javnom tribinom u riječkom RiHubu obilježen je Dan Europe 2024. godine.

U povodu obilježavanja Europskog dana jednakih plaća, organizirana je javna tribina *Jesmo li ravnopravne?*

U povodu Dana Europe koji se svake godine obilježava 9. svibnja, Ustanova od 2021. godine organizira razna događanja na temu EU fondova, vještina, mladih i ostalih prigodnih tema na različitim lokacijama u Županiji te s različitim dionicima. Osim toga, Ustanova je organizirala i nekoliko tematskih konferencija, poput EU INFO dana na Cresu, u Gorskom kotaru i Rijeci.

U suradnji s Primorsko-goranskom županijom i Gradom Rijekom, Ustanova je organizirala *Desetljeće razvoja 2013.–2023. – EU projekti u Primorsko-goranskoj županiji*, u povodu obilježavanja 10. godišnjice članstva u Europskoj uniji. U suradnji sa Sveučilištem u Rijeci održana je panel-rasprava o utjecaju EU-a na kvalitetu i standard života. U Delnicama je održan *Forum jedinica lokalne samouprave brdsko-planinskih područja*, prvi susret takve vrste na razini cijele Hrvatske pod nazivom *Kvaliteta života u brdsko-planinskim područjima*. U povodu obilježavanja Europskog dana jednakih plaća, organizirana je i javna tribina *Jesmo li ravnopravne? Rodna ravnopravnost*

i borba protiv diskriminacije u Primorsko-goranskoj županiji i kako nam EU projekti u tome mogu pomoći?

Ustanova je u suradnji s Ministarstvom zdravstva 2021. godine izradila *Mapiranje potreba u zdravstvu na području Primorsko-goranske županije* za novo proračunsko razdoblje EU-a, a tijekom 2021. i 2022. godine bila je aktivno uključena u proces programiranja novoga financijskog razdoblja Europske unije. Osim toga, djelatnici Ustanove izabrani su za punopravne članove dviju radnih skupina za digitalizaciju i zdravlje u okviru *Harnessing talent platforme* Europske komisije.

Otočni koordinator

Ustanova ima potpisan Sporazum o financiranju rada otočnih koordinatora s Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova Europske unije. Za Primorsko-goransku županiju određena su dva otočna koordinatora, prema Odluci o broju otočnih koordinatora i obuhvatu otočnog područja, za koje svaki otočni koordinator obavlja propisane poslove – jedan za otoke Cres, Lošinj, Unije, Susak, Ilovik, Male Srakane, Vele Srakane i Rab, i drugi za otok Krk. Otočni koordinatori sudjeluju u organizaciji, pokretanju i koordiniranju planova i projekata važnih za održivi razvoj otoka.

U svom su radu otočni koordinatori sudjelovali u prikupljanju podataka za izradu Nacionalnog plana razvoja otoka 2021. – 2027. Sudjelovali su i u prikupljanju podataka o projektima razvoja otoka za financiranje iz Integriranoga teritorijalnog programa 2021. – 2027. Organizirali su sjednice Otočnog partnerstva/radne skupine za izradu i praćenje provedbe dopune Plana razvoja Primorsko-goranske županije. Sudjelovali su u radnoj skupini koja je izrađivala dopunu Plana razvoja Primorsko-goranske županije za razdoblje 2022. – 2027. godine (Plan razvoja otoka Primorsko-goranske županije za razdoblje 2022. – 2027.). Sa Županijom su stvorili uvjete za sklapanje Sporazuma o provedbi Teritorijalne strategije Primorsko-goranske županije između Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije i Županije, kojim je za provedbu projekata otoka osigurana alokacija od 31,7 milijuna eura iz ITP-a.

Gorski kotar

Ustanova, od svih regionalnih koordinatora u Hrvatskoj, ima i izdvojeni regionalni ured u Gorskom kotaru, sa sjedištem u Delnicama, za poticaj razvoja svih jedinica lokalne samouprave s područja te mikroregije.

USTANOVA REGIONALNA ENERGETSKA AGENCIJA KVARNER

Svrha djelovanja Ustanove Regionalna energetska agencija Kvarner (REA Kvarner) je uspostavljanje jedinstvenoga organizacijskog i institucionalnog okvira za racionalnije korištenje postojećih energetske resursa kao i poticanje proizvodnje energije iz obnovljivih i alternativnih izvora u Primorsko-goranskoj županiji. Programske aktivnosti REA Kvarner proizlaze iz Zakona o energiji, Zakona o energetske učinkovitosti i ostalih zakonskih i podzakonskih propisa u domeni energetike. U skladu s Integriranim nacionalnim energetske i klimatske planom za Republiku Hrvatsku za razdoblje 2021. – 2030. godine, kao temeljnim provedbenim dokumentom razvoja energetske sektora do 2030. godine, djelokrug rada Agencije uključuje provedbu aktivnosti iz područja energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije, uz izgradnju kapaciteta na polju klimatske promjena, radi podrške ostvarenju ciljeva zelene energetske tranzicije. Također, zelena tranzicija temeljena na održivom upravljanju i korištenju vlastitih resursa, jedan je od pet prioriteta razvoja definiranih u Planu razvoja Primorsko-goranske županije za razdoblje 2022. – 2027. godine, kao strateške osnove djelovanja županijskih ustanova.

U djelokrug rada REA Kvarner spada i provedba aktivnosti na sustavnom gospodarenju energijom, koje je Županija preuzela potpisivanjem Energetske povelje u projektu SGE-UNDP, a odnose se na uštede energije, prvenstveno u javnim zgradama, dobivanje energije iz obnovljivih izvora i smanjenje ispuštanja stakleničkih plinova, prvenstveno CO₂, u atmosferu. Cilj je mjera sustavnog gospodarenja energijom povećati energetske učinkovitost i udio korištenja obnovljivih izvora energije, te na svim razinama promovirati i podržavati racionalno korištenje energije.

Osim provedbe aktivnosti za Županiju, Agencija surađuje i s jedinicama lokalne samouprave pružajući im stručnu potporu u pripremi i provedbi projekata obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti.

Ostvarene aktivnosti Regionalne energetske agencije Kvarner

Sustavno gospodarenje energijom u Primorsko-goranskoj županiji

REA Kvarner za Primorsko-goransku županiju provodi aktivnost sustavnog gospodarenja energijom u

zgradama koje su u vlasništvu i/ili kojima upravljaju proračunski i izvanproračunski korisnici Županije. Na temelju ranije određenog postupka, imenovani energetske suradnici prikupljaju i unose podatke potrošnje energenata i vode u internetskoj aplikaciji Informacijski sustav za gospodarenje energijom (ISGE). U praćenje potrošnje energenata i vode kroz ISGE sustav uključeno je 357 objekata, odnosno prati se 1016 mjernih mjesta.

U mandatnom razdoblju postupno se uvodilo i načelo automatskog unosa podataka o potrošnji pojedinih energenata te je trenutačno na raspolaganju 111 automatskih mjernih mjesta. Automatski unos odnosi se na elektroničko slanje računa opskrbljivača izravno u sustav ISGE. U većini slučajeva automatski unos podataka tiče se potrošnje električne energije i vode, dok ručni unos ostaje za one energente za koje dobavljač pojedinom objektu još nije osigurao automatski unos. Sustavno gospodarenje energijom omogućuje praćenje stanja te provedbu analize potrošnja energije i vode u objektima javne namjene, radi racionalnog korištenja energije i određivanja prioriteta u provedbi projekata energetske obnove u zgradarstvu.

U skladu sa Zakonom o energetske učinkovitosti, a na temelju podataka dostupnih u sustavu ISGE, REA Kvarner za Županiju izrađuje trogodišnje planove energetske učinkovitosti o neposrednoj potrošnji energije i godišnja izvješća o provedbi spomenutoga trogodišnjeg plana. Rezultati provedenih mjera prate se kroz Sustav za mjerenje i verifikaciju ušteda energije.

U mandatnom je razdoblju Županijska skupština donijela trogodišnji Akcijski plan energetske učinkovitosti Primorsko-goranske županije za razdoblje 2022. – 2024. godine te Akcijski plan energetske učinkovitosti Primorsko-goranske županije za razdoblje 2025. – 2027., u čijoj je izradi sudjelovala REA Kvarner. Na temelju podataka ISGE sustava, REA Kvarner izrađuje i godišnja izvješća o potrošnji energije i vode u Primorsko-goranskoj županiji.

Izrada Akcijskih planova energetske održivog razvoja i klimatske promjena

REA Kvarner izrađuje i Akcijske planove energetske održivog razvitka i prilagodbe klimatske promjenama (SECAP) za jedinice lokalne samouprave, koji se izrađuju prema metodologiji inicijative Sporazum gradonačelnika (engl. *Covenant of Mayors*). Radi se o inicijativi koju je 2008. godine pokrenula Europska komisija radi povezivanja energetske osviještenih europskih gradova. Prihvatanjem Sporazuma, gradovi i općine se, među ostalim, obvezuju na izradu

U ovom je mandatom razdoblju izrađen Zajednički akcijski plan energetske održivosti razvika i prilagodbe klimatskim promjenama, između ostalog, i za područje grada Kastva.

spomenutih akcijskih planova kojima se za promatranu područje (jedan grad/općina ili skupina od nekoliko gradova ili općina) određuje bazni inventar emisija stakleničkih plinova te se zadaju mjere kojima će se one smanjiti za barem 55 % do 2030. godine u usporedbi s baznom godinom.

Osim navedenog, dokumenti SECAP sadrže i komponentu, tj. mjere prilagodbe klimatskim promjenama. Gradovi i općine koje su izradile SECAP imaju obvezu svake dvije godine nakon usvajanja akcijskog plana podnositi izvješća inicijativi Sporazum gradonačelnika kojima se ocjenjuje napredak u provedbi mjera koje su u njemu definirane. REA Kvarner neprekidno surađuje s jedinicama lokalne samouprave Županije na izradi akcijskih planova u sklopu te inicijative. U ovom su mandatom razdoblju izrađeni dokumenti SECAP za Grad Bakar, općine Jelenje, Mrkopalj i Kostrena, te Zajednički akcijski plan energetske održivosti razvika i prilagodbe klimatskim promjenama za područje gradova Kastva i Opatije te općina Čavle, Matulji i Viškovo.

Priprema projektno-tehničke dokumentacije iz područja energetske učinkovitosti i/ili obnovljivih izvora energije

U ovom je mandatom razdoblju REA Kvarner osigurala izradu projektno-tehničke dokumentacije za skupinu objekata koji su u vlasništvu i/ili kojima upravljaju Županija ili proračunski i izvanproračunski korisnici Županije. Za sljedeće lokacije izrađeni su idejni projekti fotonaponskih elektrana:

- » OŠ Sveti Matej, Viškovo
- » OŠ Dr. Josipa Pančića, Bribir
- » SŠ za elektrotehniku i računalstvo, Rijeka
- » SŠ Tehnička škola, Rijeka

- » OŠ Dr. Andrija Mohorovičić Matulji
- » SŠ Pomorska škola Bakar
- » SŠ Prometna škola Rijeka
- » OŠ Drago Gervais Brešca
- » OŠ Ivana Rabljanina, Rab.

Agencija je osigurala i izradu glavnih projekata fotonaponskih elektrana za sljedeće objekte:

- » Lječilište Veli Lošinj, objekt Magnolija
- » Dom za starije Volosko, objekt C
- » Centar za rehabilitaciju Fortica, Kraljevica
- » Žičara Platak
- » Dom zdravlja Delnice
- » Dom zdravlja Ravna Gora
- » Dom zdravlja Krk
- » Dom zdravlja Cres
- » Dom zdravlja Rab.

Pribavljena je i projektno-tehnička dokumentacija za projekte energetske obnove zgrada Doma zdravlja PGŽ: Ispostava Delnice – ambulanta Delnice i ambulanta Ravna Gora, te Ispostave Crikvenica, Krk i Lopar. Jednako tako, 2024. godine pribavljena je i projektno-tehnička dokumentacija za projekt energetske obnove Doma za starije osobe Volosko, Opatija – zgrada C.

Priprema i provedba projekata iz područja energetske učinkovitosti i/ili obnovljivih izvora energije

REA Kvarner priprema projekte energetske obnove javnih zgrada za sufinanciranje iz nacionalnih/EU fondova, a potencijalno i ostale projekte iz područja energetske učinkovitosti i/ili obnovljivih izvora energije za koje se ukaže mogućnost dobivanja bespovratnih sredstava.

REA Kvarner sudjelovala je u pružanju stručne i savjetodavne pomoći u pripremi projekta energetske obnove Guvernerove palače na javni Poziv za dodjelu bespovratnih sredstava „Energetska obnova zgrada sa statusom kulturnog dobra“, koji je objavilo 2023. godine Ministarstvo kulture i medija RH, temeljem Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. Sklapanjem Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava između Ministarstva kulture i medija, Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, te Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja Rijeka kao prijavitelja, ovom projektu, procijenjene vrijednosti 3.974.293 eura, odobrena su bespovratna sredstva u iznosu 3.532.879,69 eura.

Energetskom obnovom Guvernerove palače želi se ostvariti ušteda u godišnjoj potrošnji primarne energije veća od 70 %, uz smanjenje emisija CO₂. Intervencije će obuhvatiti sustav hlađenja i grijanja zgrade te će se uvesti korištenje dizalica topline, a odbaciti korištenje loživog ulja kao energenta. Osim toga, projekt uključuje postavljanje fotonaponskih modula za proizvodnju električne energije, obnavljanje unutarnje stolarije, ugradnju dizala i učinkovite LED rasvjete te postavljanje toplinske izolacije.

Trajanje projekta procjenjuje se od 3. listopada 2023. godine do 3. svibnja 2026. godine. REA Kvarner u svojstvu tehničkog koordinатора sudjeluje u radu koordinacijskog i projektnog tima za provedbu projekta.

REA Kvarner sudjelovala je i u pružanju stručne i savjetodavne pomoći Pomorskom i povijesnom muzeju Hrvatskog primorja Rijeka u pripremi projektnog prijedloga pod nazivom *Obnova Guvernerove palače u Rijeci – 2. faza*, na javni Poziv na dostavu projektnih prijedloga „Obnova javne kulturne infrastrukture“, koji je objavilo potkraj 2023. godine Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, u okviru provedbe Programa Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027. Prijava projektnog prijedloga na navedeni poziv ostvarena je u travnju 2024. godine.

U mandatnom je razdoblju REA Kvarner sudjelovala u procesu prijave više objekata na poziv „Energetska obnova zgrada javnog sektora“. U pitanju su četiri objekta Doma zdravlja PGŽ (Ispostava Crikvenica, Ispostava Delnice – ambulate Delnice i Ravna Gora, Ispostava Krk), te objekt *Dalmacija* u sklopu kompleksa Thalassotherapie Crikvenica. Dio projekata odobren je za financiranje, očekuje se potpis ugovora za realizaciju energetske obnove objekta Doma zdravlja PGŽ u Delnicama, dok su ugovori potpisani za projekte obnove objekata u Crikvenici i Ravnoj Gori koji su otpo-

čeli s provedbom. REA Kvarner također je sudjelovala u pripremi projektne prijave za energetska obnova zgrade Državnog arhiva u Rijeci na javni poziv „Energetska obnova zgrada sa statusom kulturnog dobra“, koja je odobrena za financiranje, nakon čega je Ustanova uključena i u provedbu spomenutog projekta.

U sklopu prijave na poziv „Regionalna diversifikacija i specijalizacija hrvatskog turizma kroz ulaganja u razvoj turističkih proizvoda visoke dodane vrijednosti“ koji je objavljen temeljem Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026., Agencija je izradila Dokumentaciju o pregledu i pripremi infrastrukture za klimatske promjene za više projekata, kako slijedi:

- » Ulaganje u modernizaciju smještajnih kapaciteta Thalassotherapie Crikvenica radi razvoja lječilišnog i wellness turizma
- » Rekonstrukcija – II. faza – dogradnja i nadogradnja multifunkcionalne dvorane za sport i turizam i rekonstrukcija postojećega nogometnog igrališta s izgradnjom atletske staze (Delnice)
- » Rekonstrukcija žičare Radeševo i uređenje ostalih sportsko-turističkih sadržaja u Regionalnom sportsko-rekreativnom turističkom centru (RSRTC) Platak
- » Revitalizacija Lječilišnog centra Veli Lošinj kroz digitalnu i zelenu tranziciju
- » Rekonstrukcija i dogradnja sportske dvorane s pratećim sadržajima Općine Lokve.

Ustanova je dokumentaciju o pregledu i pripremi infrastrukture za klimatske promjene izradila i za projekt *Uređenje centra za poboljšanje kvalitete života na otocima* koji obuhvaća i energetska obnova Doma zdravlja Krk te za ranije spomenuti projektni prijedlog *Obnova Guvernerove palače u Rijeci – 2. faza*.

e-Škole

U mandatnom razdoblju, Agencija je bila uključena u provedbu programa *e-Škole: Cjelovita informatizacija procesa poslovanja škola i nastavnih procesa radi stvaranja digitalno zrelih škola za 21. stoljeće*. Program je započeo još u ožujku 2015. godine pilot-projektom *e-Škole: Uspostava sustava razvoja digitalno zrelih škola*, koji se provodio do kraja 2018. godine. Opći cilj programa pridonosi jačanju kapaciteta osnovnoškolskog i srednjoškolskoga obrazovnog sustava radi osposobljavanja učenika za tržište rada, daljnje školovanje i cjeloživotno učenje. Na temelju iskustava i rezultata pilot-projekta, CARNET je u rujnu 2018. godine pokrenuo drugu fazu programa *e-Škole: Razvoj sustava digitalno zrelih škola*, u vrijednosti 1,3 milijarde kuna. Druga faza programa provodila se od rujna 2018. do listopada 2023. godine.

Radionica o energetskej obnovi održana je u Viškovu 2023. godine.

U Primorsko-goranskoj županiji programom *e-Škole* bile su obuhvaćene sve osnovne i srednje škole s pripadajućim područnim školama, od čega ih je pet bilo uključeno još u pilot-projekt, a preostalih 57 je bilo uključeno u 2. fazu programa. Za trajanja cjelokupnog programa nastavnom osoblju osnovnih i srednjih škola, čiji je osnivač Županija, isporučeno je ukupno 3.561 prijenosno računalo, 120 učeničkih tableta i 161 interaktivni ekran. Na zahtjev CARNET-a, Županija je imenovala stručnjaka za tehničku podršku u sklopu Programa, a tu je dužnost za sve 62 škole obnašao djelatnik Regionalne energetske agencije Kvarner. Tijekom 2023. godine CARNET je završio s umrežavanjem škola te su sada ukupno 102 lokacije škola opremljene CARNET-ovom mrežom (32 osnovne škole, 29 srednjih škola te pet područnih odjela i izdvojenih lokacija i 36 područnih škola). U narednih 10 godina CARNET će uz pomoć stručnjaka za tehničku podršku nadzirati i održavati mrežu u školama.

Energetski neovisni otoci

REA Kvarner u mandatnom je razdoblju aktivno pratila i poticala različite inicijative koje usmjeravaju razvoj kvarnerskih otoka u pravcu energetske tranzicije. REA Kvarner uključena je u provedbu županijskog projekta *Unije – samoodrživi otok*, i sudjelovala je u pripremnim radnjama za izgradnju neintegrirane fotonaponske elektrane na otoku, priključne snage 1 MW.

Zadužena je i za praćenje izgradnje Sunčane elektrane Trinket – Istok, snage 6,5 MW i Sunčane elektrane Trinket – Zapad, snage 4,5 MW, čiji je investitor također HEP d. d.

Provedba EU projekata

REA Kvarner u mandatnom je razdoblju sudjelovala u provedbi četiri projekta koja su djelomično ili u cijelosti financirana EU sredstvima.

1. Projekt *PRISMI PLUS – Prenosjenje seta alata za integriranje obnovljivih izvora energije na pametnim mediteranskim otocima i ruralnim područjima* (eng. *Transferring a toolkit for RES Integration in Smart Mediterranean Islands and rural areas*), trajao je od 1. ožujka 2021. do 30. lipnja 2022. godine. Sufinanciran je u okviru programa Interreg MED, a provodio ga je međunarodni konzorcij sa sedam partnera iz Italije, Hrvatske, Grčke te Bosne i Hercegovine. Glavni zadatak Ustanove u projektu bio je pružiti tehničku pomoć hrvatskim jedinicama lokalne samouprave koje su se uključile kao pridruženi partneri. Riječ je o Općini Mrkopalj i Gradu Cresu, čiji su predstavnici sudjelovali na edukacijama gdje su se upoznali s po-

sebno osmišljenim softverskim alatima za izradu scenarijske analize energetskeg sustava jedinica lokalnih samouprava. Također, Općina Mrkopalj bila je uključena u proces izrade Akcijskog plana za energetske i klimatski održiv razvoj (SECAP) koji je tijekom projekta dovršen.

2. Projekt *INSULAE – Maksimiziranje utjecaja inovativnih energetskeg pristupa na otocima EU* (eng. *Maximizing the impact of innovative energy approaches in the EU islands*), trajao je od 1. travnja 2019. do 30. studenog 2023. godine. Sufinanciran je sredstvima EU programa Obzor 2020, a provodio ga je projektni konzorcij sastavljen od 27 partnera iz 10 europskih država pod vodstvom španjolskoga tehnološkog centra CIRCE. Projektom *INSULAE* promican su različita inovativna rješenja za dekarbonizaciju europskih otoka, a projektne aktivnosti bile su usmjerene na otoke Unije (Hrvatska), Bornholm (Danska) i Madeira (Portugal), kao ogledne otoke.

Na postojeći sustav za desalinizaciju pitke vode na Unijama postavljena je baterija kapaciteta 10,2 kWh koja je unaprijedila korištenje energije dobivene fotonaponskim sustavom prethodno postavljenim na krov desalinizatora. Također je desetak kućanstava opremljeno tzv. *Energy box* uređajima sa senzorima koji omogućuju daljinsko očitavanje potrošnje energenata i vode u kućanstvima. Objekti koji su opremljeni fotonaponskim sustavima mogu dodatno pratiti i status proizvedene električne energije.

Do kraja 2023. godine izrađen je akcijski plan replikacije novih mjera za dekarbonizaciju otoka Unije. Plan razmatra zaključke i rezultate aktivnosti koje su za vrijeme trajanja projekta provedene na otoku Unije, kao što su zajedničko djelovanje sustava za desalinizaciju i sustava za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. Na temelju tih razmatranja, razrađene su replikacijske aktivnosti za sve kvarnerske otoke, s naglaskom na cresko-lošinjsko otočje. Kreiran je osnovni model koji uzima u obzir postojeće i planirane sustave za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora sa scenarijima dekarbonizacije otočja u 2030., 2040., i 2050. godini.

3. Projekt *ISLANDER – Ubrzavanje dekarbonizacije otočnih energetskeg sustava* (eng. *Accelerating the decarbonisation of islands' energy systems*), započeo je s provedbom 1. listopada 2020. godine, a planirani završetak projekta je 30. rujna 2025. godine. Sufinanciran je sredstvima EU u okviru programa Obzor 2020, a provodi ga međunarodni konzorcij od 11 partnera pod vodstvom španjolske tvrtke AYESA Advanced Technologies.

Radionica za predškolsku djecu o izazovima koje donose klimatske promjene.

Projekt je strukturiran u dvije faze. U prvoj su fazi na njemačkom otoku Borkum provedene brojne aktivnosti s namjerom da se energetska sustav otoka učini autonomnim te da ga se u potpunosti dekarbonizira. Druga faza projekta uključuje aktivnosti tzv. „otoka – sljedbenika“ (eng. *follower islands*) u Škotskoj (Mainland, dio otoka Orkney), Grčkoj (Skopelos i Lefkada) i Hrvatskoj (Cres). REA Kvarner zadužena je za izradu dva tzv. replikacijska plana. Prvi će plan biti fokusiran na otok Cres; analizirat će se metodologija i intervencije koje su u okviru projekta provedene na Borkumu, radi predlaganja mjera i aktivnosti koje se mogu ponoviti na Cresu. Drugi replikacijski plan bit će fokusiran na ostale otoke Kvarnerskog zaljeva.

4. U ožujku 2024. godine odobreno je sufinanciranje projekta *PLAN4COLD – Podrška južnoeuropskim jedinicama lokalnih samouprava pri izradi lokalnih planova za održivo grijanje i hlađenje* (eng. *Supporting South Europe municipalities in the definition of Sustainable Local Heating and Cooling Plans*). REA Kvarner unutar međunarodnog konzorcija koji čini 15

Cilj je manifestacije *Energetski dan* educirati građane svih dobnih skupina o važnosti održivog korištenja energije u svakodnevnom životu.

partnera iz sedam država EU-a (Portugal, Italija, Belgija, Grčka, Španjolska, Njemačka i Hrvatska) prijavila je projektni prijedlog na javni poziv raspisan u okviru programa LIFE (program EU posvećen zaštiti okoliša i djelovanju u području klime). Provedba projekta počela je u listopadu 2024. godine, a provodit će se 36 mjeseci. Opći je cilj projekta pružiti potporu jedinicama lokalne samouprave s područja južne Europe pri izradi, provedbi i praćenju ostvarenja lokalnih planova za održivo grijanje i hlađenje. Ti planovi novi su instrument energetske tranzicije uveden na EU razini. Glavni zadatak REA Kvarner bit će, u aktivnostima vezanim uz replikaciju projektnog pristupa, raditi s predstavnicima Grada Rijeke s kojima će testirati metodologiju, alate i materijale osmišljene kroz projekt kako bi se ispitalo jesu li primjereni za jedinice lokalne samouprave izvan Portugala, Italije i Grčke.

Jačanje svijesti o zelenoj energetskej tranziciji

REA Kvarner u mandatnom je razdoblju brojnim edukativnim i promotivnim aktivnostima ukazivala na nužnost unaprjeđenja energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije. U suradnji sa Županijom, svake je godine organizirala manifestaciju *Energetski dan*, kojoj je cilj educirati građane svih dobnih skupina o važnosti održivog korištenja energije u svakodnevnom životu te okupiti i predstaviti dionike koji svojim djelovanjem pridonose pomicanju našeg društva u smjeru energetske tranzicije. Također, Ustanova je u mandatnom razdoblju provodila i program upoznavanja djece školskog i predškolskog uzrasta s izazovima koje donose klimatske promjene, uz korištenje tematski prigodne ilustrirane priče posebno osmišljene za tu svrhu. Održano je i više predstavljanja za širu javnost kojima je pokriven širok spektar tema, od izobrazbi na temu energetske tranzicije, do predstavljanja različitih mogućnosti koje građanima stoje na raspolaganje uz mjere energetske učinkovitosti te postavljanje sustava za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora.

Ustanova pruža i usluge energetskog infodeska čiji je cilj unaprijediti dostupnost informacija i pružiti stručnu savjetodavnu pomoć svim zainteresiranim subjektima za povećanje energetske učinkovitosti i mogućnosti korištenja obnovljivih izvora energije. Ta aktivnost osobito dolazi do izražaja u razdobljima kada Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost ima raspisane natječaje za energetska obnova obiteljskih kuća pa djelatnici Ustanove zainteresiranim građanima stoje na raspolaganju za stručni savjet u procesu pripreme prijave.

UPRAVNI ODJEL
ZA SOCIJALNU
POLITIKU I MLADE

Odlukom o ustrojstvu i djelokrugu rada upravnih tijela iz 2013. godine, Primorsko-goranska županija ustrojila je Upravni odjel za socijalnu politiku i mlade. Od 1. siječnja 2020. godine Upravni odjel preuzeo je i obavljanje dotadašnjih poslova Ureda državne uprave iz područja socijalne skrbi i prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i ratnih stradalnika.

Analizirajući djelokrug rada Upravnog odjela, može se zaključiti da socijalna politika obuhvaća puno širi pojam od usmjerenosti na unaprjeđenje kvalitete i povećanje dostupnosti socijalnih usluga definiranih Zakonom o socijalnoj skrbi (NN 18/22, 46/22, 119/22, 71/23 i 156/23). Suvremeni koncept socijalne politike obuhvaća i brigu o djeci i mladima kao posebno osjetljivim skupinama te je usmjeren na izgradnju učinkovitog okvira za rješavanje društvenih izazova. Socijalne inovacije i društveno poduzetništvo sve više se spominju u kontekstu moderne socijalne politike. Usmjerenost na specifične potrebe korisnika, eksperimentiranje pilot-projektima, učenje iz primjera najboljih praksi i cjeloživotno obrazovanje, postaju bitni elementi suvremene socijalne politike.

Upravni odjel u izvještajnom je razdoblju realizirao veliki broj aktivnosti i projekata usmjerenih na unaprjeđenje kvalitete života ciljanih skupina te je postavio temelje za izgradnju dugoročno održivog sustava usmjerenog na razvoj socijalnih inovacija. Osim navedenog, Upravni je odjel nastavio s provedbom E-Qalin sustava kvalitete u ustanovama socijalne skrbi čiji je osnivač Županija, čime je nastavljeno uključivanje ključnih dionika u proces donošenja odluka. Izvještajno je razdoblje označilo i početak značajnoga razvojnog ciklusa koji će rezultirati povećanjem smještajnog kapaciteta za starije osobe.

Upravni odjel nadležan je za praćenje rada pet ustanova iz područja socijalne skrbi, čiji je osnivač Županija:

- » Dom za starije osobe Kantrida Rijeka
- » Dom za starije osobe Volosko Opatija
- » Dom za starije osobe Mali Kartec Krk
- » Dom za starije osobe Marko A. Stuparić Veli Lošinj
- » Centar za rehabilitaciju Fortica Kraljevica.

Ukupno je u domovima za starije osobe smješteno oko 800 korisnika, a u izvaninstitucijsku je skrb uključeno još oko 700 korisnika. Smještajni je kapacitet Centra za rehabilitaciju Fortica 55 korisnika u stacionarnom dijelu i 25 korisnika u dnevnom boravku.

UPRAVLJANJE TEMELJENO NA KVALITETI – E-QALIN SUSTAV

E-Qalin sustav kvalitete (engl. European quality-improving innovative learning in residential care homes for the elderly) nastao je kao rezultat projekta financiranog EU programom *Leonardo Da Vinci*, provedenim od listopada 2004. do rujna 2007. godine. To je sveobuhvatan, inovativan i dinamičan sustav upravljanja kvalitetom u području socijalne skrbi proveden u velikom broju europskih zemalja. Posebnost je E-Qalin modela usmjerenost na korisnike i procese, čime se stvaraju kvalitetni preduvjeti za trajno unaprjeđenje kvalitete pružanja usluge. Jedna od ključnih prednosti E-Qalin modela je primjena učinkovitoga upravljačkoga informacijskog sustava koji znatno olakšava upravljanje ustanovom i osnivačev nadzor. E-Qalin osigurava poticajno okruženje za suoblikovanje sadržaja, aktivnosti i inovativnih pilot-projekata sa stanarima ustanove, kako bi se zadovoljile njihove specifične potrebe.

E-Qalin model uključuje sve ključne dionike u proces upravljanja što izravno utječe na povećanje zadovoljstva stanara, radnika i rodbine. Primjenom E-Qalin modela stvara se predložak za učenje iz primjera najboljih inozemnih praksi jer se osiguravaju optimalni uvjeti za provedbu usporedne analize sa sličnim ustanovama (međunarodna baza ustanova koje su uključene u E-Qalin). Neke od prednosti modela E-Qalin su:

- » transparentnost kriterija kvalitete (usporedivost i provjera)
- » stalan proces učenja
- » samoocjenjivanje ključnih dionika
- » uključivanje zaposlenih, stanara i rodbine u proces donošenja odluka.

Primorsko-goranska županija jedina je na području Republike Hrvatske koja je unijela E-Qalin u sve ustanove socijalne skrbi koje su u njezinoj nadležnosti.

U ustanovama socijalne skrbi čiji je osnivač Županija tijekom 2022. godine educirana je dodatna grupa zaposlenika koji su stekli certifikat za procesne voditelje i moderatore. Od početaka primjene E-Qalina, izobrazbu je završilo oko 100 stručnih radnika, čime su stvoreni kvalitetni temelji za dugoročni razvoj toga sustava u svim županijskim ustanovama.

Bitno je istaknuti da je Dom za starije osobe Kantrida Rijeka jedini u Republici Hrvatskoj koji već godinama neprekidno provodi E-Qalin za što je potkraj 2023.

Podjela certifikata za procesne voditelje i moderatore u sklopu E-Qalin sustava u Centru za rehabilitaciju Fortica

E-Qalin certifikat Doma za starije osobe Kantrida Rijeka

godine, nakon neovisne evaluacije ovlaštene certifikacijske kuće QSocial iz Slovenije, dobio četvrti E-Qalin certifikat. U Domu Kantrida formirano je 9 grupa stanara, 10 grupa zaposlenih, grupe za razvoj i grupe za vodstvo, na temelju čijih su prijedloga uvedena u procese brojna poboljšanja i ažurirani postojeći postupnici. U 2023. godini domovi za starije osobe Mali Kartec Krk i Volosko Opatija dobili su potvrde kvalitete u sklopu E-Qalin sustava što je priznanje svim zaposlenicima za njihovu predanost neprekidnom razvoju kvalitete na dobrobit korisnika.

Tijekom 2023. godine započela je primjena E-Qalina u Centru za rehabilitaciju Fortica Kraljevica što je jedinstveni projekt jer se radi o praksi koja je iznimno rijetka u području šire regije. Primjenom E-Qalin sustava u ustanovi socijalne skrbi usmjerene na rad s osobama s invaliditetom, osigurat će se unaprjeđenje postojećih procesa pružanja usluge i uspostaviti mehanizam za učenje iz primjera najboljih inozemnih praksi.

Strateški razvoj, temeljen na međunarodno priznatom standardu kvalitete, osigurava objektivan, jasan i sustavan pristup za unaprjeđenje kvalitete usluge u području socijalne skrbi.

SOCIJALNI PLAN PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

U drugoj polovini 2024. godine Primorsko-goranska županija započela je izradu Socijalnog plana za razdoblje 2024. – 2026. po novoj metodologiji definiranoj Pravilnikom o jedinstvenoj metodologiji za procjenu potreba (NN 90/23). Riječ je o dokumentu koji obuhvaća analizu kapaciteta, dostupnost mreže socijalnih usluga i specifične ciljeve razvoja institucijskih i izvaninstitucijskih socijalnih usluga, s posebnim naglaskom na usluge za skupine u većem riziku od socijalne uključenosti. Uzevši u obzir značajno povećanje složenosti postupka izrade socijalnih planova po novoj metodologiji, nadležno je Ministarstvo s predstavnicima EU-a dogovorilo objavu poziva čiji je cilj pružiti savjetodavnu pomoć županijama.

U sklopu programa *Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027.*, financiranog sredstvima Europskoga socijalnog fonda plus, objavljen je ograničeni poziv na dostavu projektnih prijedloga pod nazivom „Izrada županijskih socijalnih planova“. Na taj je poziv Primorsko-goranska županija podnijela projektnu prijavu pod nazivom *Izrada Socijalnog plana Primorsko-goranske županije*. Nakon provedene evaluacije projektnih prijave, Županija je 28. kolovoza 2024. godine zaprimila Odluku o financiranju toga projekta, čiji je cilj unaprijediti proces socijalnog planiranja na razini Županije koristeći se novom metodologijom procjene potreba, te provedbom specijaliziranih izobrazbi osnažiti stručnjake koji su izravno uključeni u proces izrade i provedbe Socijalnog plana. Predviđeno trajanje projekta je 12 mjeseci, a aktivnosti projekta planirane su u dva tematski međusobno povezana radna paketa:

1. Analiza, obrada podataka i izrada županijskih socijalnih planova i
2. Provedba edukacija za članove Savjeta za socijalnu skrb i djelatnike jedinica područne (regionalne) samouprave vezano za socijalno planiranje, provedbu i praćenje županijskih socijalnih planova.

Ukupan odobreni proračun projekta iznosi 67.733,03 eura, od čega se 85 % troškova sufinancira sredstvima Europskoga socijalnog fonda plus, dok vlastiti udio Županije iznosi 10.159,95 eura.

Temeljem socijalnih planova županija, nadležno će Ministarstvo planirati objavu tematskih natječaja u narednom razdoblju te će se s njima usklađivati Mreža socijalnih usluga, što će imati izravni utjecaj na povećanje dostupnosti socijalnih usluga na lokalnoj razini.

IZVANINSTITUCIJSKA SKRB

Izvaninstitucijske socijalne usluge imaju posebno značenje jer sprječavaju institucionalizaciju starijih osoba što pozitivno utječe na njihovo psihofizičko zdravlje. Županija je u mandatnom razdoblju nastojala svojim aktivnostima pridonijeti razvoju takvoga oblika usluga, posebno u područjima u kojima je pojedina socijalna usluga teže dostupna lokalnom stanovništvu.

Pomoć u kući

Člankom 100. Zakona o socijalnoj skrbi (NN 18/22, 46/22, 119/22, 71/23, 156/23) utvrđeno je da je Pomoć u kući socijalna usluga. Odobrava se osobi koja ne može sama, niti uz pomoć roditelja, bračnog ili izvanbračnog druga, životnog partnera ili djeteta, osigurati podmirenje svakodnevnih životnih potreba.

Usluga Pomoći u kući obuhvaća:

- » organiziranje prehrane (priprema ili nabava i dostava gotovih obroka)
- » obavljanje kućnih poslova
- » održavanje osobne higijene
- » i/ili zadovoljavanje ostalih svakodnevnih potreba.

Pružanjem takve usluge sprječava se institucionalizacija korisnika u ustanove socijalne skrbi, što ima pozitivan utjecaj na njihovo psihofizičko zdravlje.

Pružanje usluge Pomoći u kući u Domu za starije osobe Kantrida Rijeka

Uzimajući u obzir navedeno, Primorsko-goranska županija već godinama osigurava pružanje usluge Pomoći u kući na sljedeći način:

» Sufinanciranjem jedinica lokalne samouprave javnim pozivom koji se jednom godišnje objavljuje na službenim mrežnim stranicama Županije. Usluga Pomoći u kući pruža se na području 11 jedinica lokalne samouprave (gradovi Delnice, Vrbovsko i Novi Vinodolski te općine Mrkopalj, Skrad, Brod Moravice, Fužine, Lokve i Matulji). Županija sufinancira plaće gerontodomačica koje su izravno uključene u provedbu usluge. Uslugom je na godišnjoj razini obuhvaćeno oko 250 korisnika.

» Domovi za starije osobe, čiji je osnivač Županija, neprekidno pružaju uslugu Pomoći u kući za korisnike koji se nalaze na njihovom području. Na dan 30. travnja 2024. godine ovom je uslugom obuhvaćeno 689 korisnika, odnosno ako analiziramo podatke na razini pojedine ustanove možemo zaključiti da:

- » Dom za starije osobe Kantrida Rijeka svojom uslugom obuhvaća 517 korisnika
- » Dom za starije osobe Volosko Opatija 50 korisnika
- » Dom za starije osobe Marko A. Stuparić Veli Lošinj 58 i
- » Dom za starije osobe Mali Kartec Krk 64 korisnika.

Alarmni sustav *Halo pomoć*

Starijim osobama i osobama s invaliditetom priključuje se alarmna jedinica u stambeni prostor te se osigurava 24-satno dežurstvo u dojavnom centru koji se nalazi unutar Doma za starije osobe Kantrida Rijeka. Jednostavnim pritiskom na gumeni dio daljinske tipke, koju korisnik nosi oko ruke ili vrata, aktivira se alarmna jedinica te se uspostavlja govorna komunikacija s operaterom u dojavnom centru. Na taj način operateri pružaju korisnicima te usluge osjećaj da nisu sami te da će u bilo koje doba dana ili noći, na njihov poziv u pomoć biti odgovoreno.

Uslugom je obuhvaćeno 29 korisnika s područja Primorsko-goranske županije.

Klubovi za starije osobe na području Grada Rijeke

Dom za starije osobe Kantrida Rijeka koordinira rad šest klubova za starije osobe koji se nalaze na području Grada Rijeke (klubovi Pećine, Belveder-Kozala, Zamet, Vežica, Bulevard i Potok). U klubovima za starije osobe svakodnevno se grupnim radom pro-

Maškarano druženje članova Kluba za starije osobe Zemet

vode razne volonterske aktivnosti, koje se mogu podijeliti u sljedeće grupe:

- » *Kulturne aktivnosti*, npr. organizacija literarnih večeri s posebnim naglaskom na čakavsko narječje.
- » *Zabavno-edukativne aktivnosti*, prigodno obilježavanje posebnih dana, poput Valentinova, Dana starijih osoba i Dana žena, organizacija proslava rođendana.
- » *Društvene igre i kreativni rad*, šah i karte svakodnevno se igraju u klubovima, organizira se tombola te izrađuju razne dekoracije i ukrasi.
- » *Sportsko-rekreativne aktivnosti*, tjelesne aktivnosti koje se provode u klubovima vode i nadziru educirane članice kluba. Aktivnosti se provode u trajanju 30 – 45 minuta dnevno zbog specifičnoga zdravstvenog stanja starijih osoba, a odnose se na vježbe za održavanje mišićne jakosti i fleksibilnosti. Za članove klubova organiziraju se i izleti usmjereni na fizikalnu terapiju i rehabilitaciju.
- » *Zdravstveno-socijalne aktivnosti*, provode se programi primarne zdravstvene prevencije u suradnji s patronažnom službom Doma zdravlja PGŽ, organiziraju se predavanja, mjerenje krvnog tlaka i glukoze u krvi. U pojedinim klubovima za starije osobe provodi se podjela pučke kuhinje.
- » *Pomoć i samopomoć*, članovi klubova redovito odlaze u kućne posjete starijim osobama koje zbog zdravstvenog stanja ne izlaze iz svoje kuće; na volonterskoj bazi pomažu susjedima koji su onemogućeni, čime pokazuju visoku razinu empatije i solidarnosti.
- » *Savjetovanje*, informiranje o važnim događajima i aktualnim zbivanjima oglasnim pločama u klubovima, lokalnim dnevnim tiskom, pretraživanjem internetskog sadržaja, te sastancima klupskih vijeća, godišnjih skupština i savjeta klubova.

U klubovima za starije osobe učlanjeno je oko tisuću osoba što je jasan pokazatelj kvalitete rada.

OSTALI PROGRAMI SOCIJALNE SKRBI

Kako bi se povećala dostupnost socijalnih usluga usmjerenih na specifične potrebe korisnika, Županija je u izvještajnom razdoblju pružala financijsku potporu ustanovama ostalih osnivača te je sufinancirala provedbu aktivnosti i projekata koji su jedinstveni na području Republike Hrvatske. Bitno je istaknuti i snažnu povezanost s udrugama sufinanciranjem njihovih programa, čime se osigurava neprekidna podrška ciljanim skupinama. Upravni odjel uspostavio je snažna partnerstva s ključnim dionicima kako bi se održao visoki socijalni standard na razini Primorsko-goranske županije.

Pružanje potpore ustanovama ostalih osnivača

U mandatnom razdoblju Županija je pružala financijsku potporu Dječjem domu Tić Rijeka na način da je sufinancirala plaće dvaju odgajatelja-psihologa. Osnivač Dječjeg doma je Grad Rijeka, a ustanova pruža usluge savjetovališta, psihoterapije te potpore djeci i roditeljima žrtvama obiteljskog nasilja. Programom sufinanciranja rada psihologa omogućena je provedba individualnih i grupnih savjetovanja za roditelje i djecu, čime je obuhvaćena individualna obrada i dijagnostika poteškoća djece kod kojih postoji sumnja na zlostavljanje i/ili zanemarivanje. Također se provodi individualni stručni tretman za svako dijete i rad s obiteljima kod kojih postoji rizik pojave zlostavljanja (preventivni program).

Kako bi se povećala dostupnost socijalne usluge cjelodnevnog boravka, koja je prilagođena specifičnim potrebama starijih osoba s demencijom, Županija pruža financijsku podršku ustanovi Dom za osobe s demencijom. Osnivač doma je Caritas Riječke nadbiskupije, a ustanova djeluje na lokaciji Bulevard oslobođenja 12 u Rijeci. Kapacitet Doma je 15 korisnika, a usluga se pruža svakim danom od 7 do 17 sati.

Sufinanciranje programa i projekata udruga

Županija svake godine objavljuje javni poziv za financiranje programa i projekata iz područja socijalne skrbi i skrbi o mladima. Područja za koja se sufinancira provedba programa i projekata jesu:

- » poticanje kreativnog i inovativnog potencijala djece i mladih

Posjet Vrtu beskućnika, programu koji provodi Udruga Depaul

- » zaštita djece i mladih s teškoćama u razvoju
- » prevencija i suzbijanje nasilja nad ženama i u obitelji, te zaštita žrtava obiteljskog nasilja
- » zaštita osoba s invaliditetom
- » samoorganiziranje, informiranje i uključivanje djece i mladih te
- » skrb o beskućnicima.

Godišnje se pruži financijska potpora za provedbu 40-ak programa i projekata. U praksi se pokazalo da je pružanje takve financijske potpore učinkovit način za provedbu inovativnih modela koji rješavaju društvene probleme pojedinih ciljanih skupina. Bitno je istaknuti da, osim sufinanciranjem programa i projekata udruga, suradnja s udrugama uspostavljena je i na akademskoj razini stvaranjem triple helix modela partnerstva (javni sektor, akademska zajednica i neprofitne organizacije).

Na Veleučilištu u Rijeci pokrenut je program društveno korisnog učenja unutar kojeg udruge mogu postaviti konkretne izazove, a studenti će interdisciplinarnim timskim radom ponuditi rješenja.

Stambeno zbrinjavanje žrtava obiteljskog nasilja

Žrtve obiteljskog nasilja su nakon prestanka usluge smještaja u skloništu/sigurnoj kući izložene životnim problemima, poput pronalaženja posla i novog mjesta stanovanja. Bez materijalnih mogućnosti da trajno napuste mjesto stanovanja u kojem su doživjele nasilje, velika je vjerojatnost njihovog povratka u društvenu zajednicu iz koje potječu, što u velikoj mjeri povećava rizik od ponovne izloženosti obiteljskom nasilju. Stoga je Županija od 2023. godine započela provedbu jedinstvenog programa, usmjerenog na stambeno zbrinjavanje žrtava obiteljskog

nasilja. Javnim natječajem pružena je financijska potpora projektu *Nadogradnja u pružanju podrške ženama žrtvama nasilja u obitelji* koji provodi Udruga UZOR. Cilj je projekta olakšati integraciju žena i djece žrtava obiteljskog nasilja u zajednicu nakon prestanka usluge smještaja u sigurnoj kući/skloništu.

Projekt uključuje 11 žena i 22 djece, a za njegovu provedbu osigurano je 15 tisuća eura godišnje.

UNAPRJEĐENJE POLOŽAJA DJECE I MLADIH

Primorsko-goranska županija prepoznala je važnost ulaganja u aktivnosti i projekte usmjerene na unaprjeđenje položaja djece i mladih u lokalnoj zajednici. U partnerstvu s jedinicama lokalne samouprave godinama se provode projekti *Županija – Prijatelj djece* i *Ured za mlade PGŽ-a*, te projekt pružanja logopedске terapije i rehabilitacije za djecu s područja Gorskog kotara. Županija sudjeluje u projektu *Dobri ljudi djece Hrvatske*, koji provodi Zaklada Hrvatske pošte, te je aktivno uključena u osmišljavanje i provedbu raznovidnih demografskih mjera. Županija surađuje i sa Sveučilištem u Rijeci na razvoju socijalnih inovacija i sufinanciranju rada Ureda za karijere.

U izvještajnom je razdoblju za provedbu aktivnosti i projekata usmjerenih na djecu i mlade izdvojeno 1.014.460,90 eura.

Program Županija – Prijatelj djece

U 2018. godini Primorsko-goranska županija postala je *Županija – Prijatelj djece*, što je pridonijelo osiguravanju cjelovite podrške za jedinice lokalne samouprave. Tijekom mandatnog razdoblja Primorsko-goranska županija nastavila je pružati pomoć i podršku jedinicama lokalne samouprave koje su se odlučile uključiti u akciju *Gradovi/Općine – Prijatelji djece*. Uzevši u obzir da je Primorsko-goranska županija jedina na području RH koja u potpunosti financira sve troškove povezane sa stjecanjem statusa *Prijatelj djece*, ne treba čuditi podatak da je u našoj Županiji najveći broj jedinica lokalne samouprave koje nose taj prestižni status. Cilj je akcije stvoriti poticajne uvjete za strukturirani dijalog između čelnika jedinica lokalne samouprave i djece (formiranje dječjih vijeća) te motivirati donositelje odluka da neprestano promišljaju inovativne načine za rješavanje problema s kojima se susreću djeca u lokalnoj zajednici.

Tijekom mandatnog razdoblja Upravni je odjel u partnerstvu s Društvom Crvenog križa Primorsko-goranske županije nastavio organizirati ljetovanja za djecu slabijega imovinskog statusa s područja Gorskog kotara. Program organizacije ljetovanja provodi se već godinama i prepoznat je kao primjer dobre prakse.

Ured za mlade Županije

Županija je svake godine objavljivala javni poziv za sufinanciranje aktivnosti Ureda za mlade PGŽ-a, na koji su se mogle javiti isključivo jedinice lokalne samouprave. Cilj je poziva uspostaviti nove lokalitete Ureda za mlade PGŽ-a u obliku informativno-edukativnih punktova i/ili društvenih domova za mlade. Županija je za provedbu programa u izvještajnom razdoblju osigurala 79.410,24 eura, što je rezultiralo povećanjem broja informativno-edukativnih punktova i društvenih domova za mlade s naglaskom na ruralno područje.

U promatranom razdoblju uređeni su i opremljeni prostori za mlade u gradovima Delnice, Vrbovsko i Kastav te općinama Mrkopalj, Klana, Fužine, Lokve,

Informativno-edukativni punkt za mlade u Kući Mance, Vrbovsko

Brod Moravice i Matulji. Prostori koji se nalaze unutar mreže Ureda za mlade PGŽ-a daju se bez naknade na korištenje udrugama koje su svojim radom usmjerene na mlade te neformalnim skupinama mladih, kako bi se mogle provoditi raznolike edukativne aktivnosti. U prostorima se održavaju i aktivnosti za osmišljavanje slobodnog vremena i osnaživanje kreativnog i inovativnih potencijala mladih. Ured za mlade PGŽ-a zamišljen je kao platforma za učinkovitu provedbu politika za mlade na razini Primorsko-goranske županije. U adaptiranim i moderno uređenim prostorima

mladi imaju priliku ostvariti svoje projekte čime šalju jasnu poruku da su oni aktivni sudionici u procesu donošenja odluka na lokalnoj razini te partneri na koje lokalne razine vlasti mogu uvijek računati. Projekt *Ured za mlade PGŽ-a* jasno je ukazao da su mlade osobe sklone samoorganiziranju i proaktivnom društveno korisnom djelovanju.

Logopedska terapija i rehabilitacija za djecu s područja Gorskog kotara

Županija je u izvještajnom razdoblju nastavila provedbu aktivnosti usmjerenih na pružanje logopedске terapije i rehabilitacije za djecu s područja Gorskog kotara. Od 2021. do 2023. godine usluga je pružana u logopedskom kabinetu na području Grada Delnice. Usluga se pruža od 2017. godine na način da 50 % plaće logopeda sufinancira Županija, a preostalih 50 % jedinice lokalne samouprave potpisnice sporazuma (Grad Delnice i općine Lokve, Mrkopalj, Fužine, Ravna Gora, Skrad i Brod Moravice). Mjesečno se usluga pružala za 60-ak korisnika.

Polica životnog osiguranja Zaklade Vaša pošta

Primorsko-goranska županija od 2012. godine Zakladom Vaša pošta, Hrvatske pošte, osigurava sredstva za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi, kako bi lakše premostila teškoće egzistencije do pronalaska prvog zaposlenja, na način da im se 24 mjeseca financijski pomaže iz sredstava Zaklade. Županija je 2021. i 2022. godine u Proračunu osigurala 6.636 eura kako bi se polica životnog osiguranja mogla uručiti jednom djetetu u dobi od 18 godina, koje je bez odgovarajuće roditeljske skrbi. S obzirom na značajno uvećane troškove života zbog inflacije,

Dodjela police životnog osiguranja u 2023. godini

Županija je odlučila od 2023. godine povećati iznos na 10 tisuća eura po polici te osigurati sredstva za još jednu policu. Također, na Koordinaciji župana s predstavnicima primorsko-goranskih jedinica lokalne samouprave te na sastancima Hrvatske zajednice županija, uložen je dodatni napor kako bi se povećao broj polica životnog osiguranja za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi.

Demografske mjere

Projektom *Ured za demografiju*, Primorsko-goranska županija u izvještajnom je razdoblju započela s provedbom demografske mjere – poticajno stanovanje. Cilj je mjere stvarati uvjete za stambeno zbrinjavanje mladih obitelji davanjem stanova u vlasništvu jedinica lokalne samouprave u dugoročni, društveno dostupan najam (najamnina ispod tržišne cijene) kako bi se potaknuo preokret u negativnim demografskim trendovima u demografski ugroženim područjima Primorsko-goranske županije. Cilj se namjerava postići stvaranjem dodatnoga stambenog fonda jedinica lokalne samouprave adaptacijama i/ili sanacijama postojećih stanova/stambenih prostora u vlasništvu jedinica lokalne samouprave koji nisu u funkciji, tj. zbog zapuštenosti ili derutnosti nisu u stanju primjerenom za stanovanje. Na taj je način sufinancirana adaptacija i uređenje 12 stambenih jedinica na području gradova Rijeke, Vrbovskog, Čabra i Cresa te općine Mrkopalj, za što je u promatranom razdoblju Županija osigurala 361.419,46 eura.

Županija je u 2024. godini započela provoditi demografske mjere usmjerene na medicinski potpomognutu oplodnju, te je donijela opći akt temeljem kojeg će se sufinancirati troškovi medicinski potpomognute oplodnje na način da svakoj jedinici lokalne samouprave, koja ima vlastiti opći akt o sufinanciranju takvih postupaka, osigura isti iznos po korisniku mjere, a najviše do tisuću eura, jednom godišnje. Na temelju takvoga općeg akta Županije, s onim jedinicama lokalne samouprave koje imaju uređenu mjeru sufinanciranja troškova medicinski potpomognute oplodnje, sklopit će se posebni ugovori o sufinanciranju kojima će se urediti međusobni odnosi u sufinanciranju mjere. Bitno je istaknuti da je na području Primorsko-goranske županije već nekoliko jedinica lokalne samouprave donijelo opće akte kojima se osigurava sufinanciranje postupaka medicinski potpomognute oplodnje njihovim građanima, u pravilu do 50 % troškova, uz ograničen apsolutni iznos sufinanciranja (gradovi Kastav, Bakar, Kraljevica i Novi Vinodolski te općine Omišalj, Baška i Lopar).

ŽUPANIJSKA TIJELA

Upravni odjel za socijalnu politiku i mlade, osim Odbora za socijalnu skrb, prati i koordinira rad još četiri radna tijela: Savjeta za socijalnu skrb, Savjeta mladih, Vijeća seniora i Povjerenstva za ravnopravnost spolova.

Savjet za socijalnu skrb

Savjet za socijalnu skrb Primorsko-goranske županije savjetodavno je tijelo Županije zaduženo za predlaganje mjera za unaprjeđenje dostupnosti i kvalitete socijalnih usluga, davanje inicijative za popunjavanje ili izmjenu mreže socijalnih usluga, predlaganje mjera za usklađivanje i razvoj materijalnih i kadrovskih resursa u djelatnosti socijalne skrbi, te evaluiranje rada nositelja djelatnosti socijalne skrbi. Jedan od važnijih zadataka Savjeta je predlaganje Socijalnog plana u djelatnosti socijalne skrbi za područje Županije.

Savjet ima 11 članova, a čine ga predstavnici jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave, centara za socijalnu skrb, domova socijalne skrbi, centara za pomoć u kući, korisnika, vjerskih zajednica te ostalih pravnih osoba, obrtnika i ostalih fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi, ustanova iz područja obrazovanja, zdravstva, zapošljavanja, strukovnih komora i udruga te udruga za promicanje prava korisnika socijalne skrbi. Savjet se sastaje po potrebi, a njegova se aktivna uloga u kreiranju socijalne politike ogledala u izradi županijskoga Socijalnog plana i niza stručnih prijedloga i primjedaba na nacрте akata iz područja socijalne politike na razini države (prijedlozi zakona, pravilnika i sl.)

Savjet mladih

Odjel je aktivno uključen u administrativno i stručno praćenje rada Savjeta mladih Primorsko-goranske županije, kao savjetodavnog tijela Županijske skupštine, koje promiče i zagovara prava, potrebe i interese mladih s područja Županije. Savjet mladih ima 11 članova imenovanih iz reda udruga mladih, učeničkih vijeća, studentskih zborova, pomladaka političkih stranaka, pomladaka sindikalnih ili strukovnih organizacija i neformalnih skupina mladih.

Savjet mladih proveo je brojne aktivnosti, poput aktivnog sudjelovanja u izradi Programa za mlade PGŽ-a, održavanja redovitih sastanaka Koordinacije lokalnih savjeta mladih, poticanje osnivanja novih Savjeta mladih na lokalnoj razini, te organiziranja tematskih predavanja, radionica i okruglih stolova usmjerenih na pitanja od važnosti za mlade.

Vijeće seniora

Vijeće seniora Primorsko-goranske županije radno je tijelo Županijske skupštine koje raspravlja o pitanjima iz djelokruga Skupštine od interesa za seniore. Predlaže Skupštini donošenje odluka, programa i ostalih akata od značenja za unaprjeđenje položaja seniora na području Primorsko-goranske županije, te skrbi o informiranosti seniora o svim pitanjima značajnim za unaprjeđenje njihovog položaja.

Vijeće seniora ima devet članova koje je imenovala Županijska skupština, na temelju prijedloga ovlaštenih predlagatelja (članova Skupštine i/ili njezinih radnih tijela, političkih stranaka i udruga).

Povjerenstvo za ravnopravnost spolova

Županijsko povjerenstvo za ravnopravnost spolova radno je savjetodavno tijelo Skupštine zaduženo za provedbu Zakona o ravnopravnosti spolova i Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova na razini Županije.

Povjerenstvo ima devet članova koje je imenovala Županijska skupština, iz reda nevladinih udruga i neovisnih stručnjaka, na temelju prijedloga ovlaštenih predlagatelja (članova Skupštine i/ili njezinih radnih tijela i udruga). Posebnu pažnju Povjerenstvo pridaje koordiniranju rada lokalnih povjerenstava za ravnopravnost spolova s područja Županije, te organizaciji javnih događaja i manifestacija radi senzibilizacije javnosti za problematiku ravnopravnosti spolova.

PRAĆENJE RADA PRORAČUNSKIH KORISNIKA IZ NADLEŽNOSTI UPRAVNOG ODJELA

Izvještajno je razdoblje jedno od najizazovnijih u poslovanju ustanova socijalne skrbi čiji je osnivač Županija. Epidemija bolesti COVID-19 dovela je do posebnog režima rada ustanova što je zahtijevalo značajan napor radnika i korisnika. Iako su županijske ustanove socijalne skrbi epidemiju prošle bez velikih posljedica, ona je ostavila traga na psihofizičko zdravlje korisnika. Tijekom epidemije do posebnog je izražaja došao E-Qalin sustav kvalitete jer su postavljeni visoki standardi osigurali učinkovitu provedbu radnih procesa u otežanim uvjetima poslova-

nja te pridonijeli dodatnom očuvanju zdravlja radnika i korisnika.

U mandatnom je razdoblju došlo i do značajnog porasta troškova redovitog poslovanja ustanova zbog inflacije. Cijene pojedinih namirnica i energenata u jednom su razdoblju porasle za 100 %, što je otežalo suradnju s dobavljačima (promjene cijena u kratkim vremenskim intervalima). Izravni je utjecaj na poslovanje imao i porast troškova rada zaposlenika pa su značajno povećane plaće i ostala prava zaposlenih. Konkretno, u 2023. godini čak je tri puta povećana osnovica za obračun plaće radnika domova u skladu s odredbama Temelnoga kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama. Na to se nadovezala i obveza isplate privremenog dodatka na plaću radnicima u rasponu od 98,17 do 163,62 eura bruto mjesečno, povećanje regresa i božićnice. Od 1. ožujka 2024. godine stupila je na snagu nova Uredba o nazivima radnih mjesta, uvjetima za raspored i koeficijentima za obračun plaće u javnim službama (NN 22/24), kojom je zabilježen porast koeficijenata u rasponu od 30 do 50 %, ovisno o radnom mjestu. Uzevši u obzir da troškovi povezani s radom zaposlenih u ukupnoj strukturi troškova čine više od 60 %, može se zaključiti da je navedeno povećanje imalo značajan utjecaj na redovito poslovanje.

Kako bi se izbjeglo drastičnije povećanje cijene usluga za korisnike, Županija je odlučila osjetno povećati iznos sufinanciranja redovite djelatnosti. U 2021. godini Županija je sufinancirala domove za starije osobe u iznosu 145.901,42 eura, a u 2024. godini sufinanciranje iznosi 2.142.447 eura, što je povećanje od 1.468,42 %. Istodobno, Centar za rehabilitaciju Fortica Kraljevica u 2021. godini sufinanciran je s 211.029,26 eura, a u 2024. godini iznos sufinanciranja iznosi 492.582,74 eura, odnosno osnivač je povećao sufinanciranje ustanove za 233,41 %.

U Centru za rehabilitaciju Fortica Kraljevica došlo je do povećanja cijene usluge čije pokriće osigurava nadležno Ministarstvo pa je Županija značajno manje sufinancirala Forticu u odnosu na domove za starije osobe (u promatranom razdoblju decentralizirana sredstva su neznatno povećana).

U izvještajnom razdoblju Županija je osigurala značajna sredstva za adaptaciju i sanaciju objekata ustanova socijalne skrbi, obnovu voznog parka te nabavu uređaja i opreme poput medicinskih kreveta. Povećana su i sredstva za izobrazbu stručnih radnika i osigurana je nabava didaktičkog materijala u sklopu radno-okupacijskih aktivnosti.

RAZVOJNI PROJEKTI U PODRUČJU SOCIJALNE POLITIKE

Povećanje smještajnog kapaciteta za starije osobe, energetska obnova ustanova socijalne skrbi te izgradnja infrastrukturnog i programskog okvira za razvoj socijalnih inovacija, neki su od najvažnijih razvojnih prioriteta u području socijalne politike. Županija je nastavila razvojni ciklus kako bi se osigurala veća dostupnost socijalnih usluga te unaprijedila njihova kvaliteta.

Energetska obnova DZSO Mali Kartec Krk

U 2023. godini započelo se provoditi projekt *Energetska obnova Doma za starije osobe Krk*, koji je sufinancirao Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost. Glavni je cilj projekta pridonijeti održivom korištenju energije, odnosno zaštitu okoliša i održivosti resursa, povećati energetska učinkovitost zgrade, postići energetska uštedu smanjenjem potrošnje energije i emisija CO₂ u atmosferu, smanjiti troškove za energente i, u konačnici, povećati vrijednost nekretnine. Od ukupno prihvatljivih izdataka u iznosu 2.873.375,39 eura, osigurana su bespovratna sredstva u iznosu 2.278.214,38 eura, odnosno sufinanciranje od 79,28 %. Projektom energetske obnove Doma ostvarit će se minimalna ušteda potrebne toplinske energije za grijanje od 54,53 % i ušteda primarne energije od 97,96 %, što će imati izravan utjecaj na financijsko poslovanje ustanove.

Zgrada doma prije energetske obnove ima energetska razred C u odnosu na potrebnu specifičnu godišnju

Kreće realizacija podružnice Doma za starije osobe Kantrida u Delnicama.

Svečana dodjela Ugovora za energetska obnovu DZSO Mali Kartec

toplinska energija za grijanje, odnosno energetska razred D u odnosu na specifičnu godišnju primarnu energiju. Provedbom energetske obnove zgrade će postići energetska razred B u odnosu na specifičnu godišnju potrebnu toplinska energija za grijanje, i energetska razred A+ u odnosu na specifičnu godišnju primarnu energiju. Planirano je i smanjenje godišnje emisije CO₂ u atmosferu za 95,84 %, čime će se postići dekarbonizacija zgrade.

Predviđeni rok provedbe projekta je 24 mjeseca od dana sklapanja Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava, odnosno projekt će se provesti do kraja 2025. godine.

Uspostava dislocirane jedinice DZSO Kantrida u Delnicama

U 2024. godini započelo se provoditi prvu fazu projekta *Uspostava dislocirane jedinice DZSO Kantrida u Delnicama*, koja će se uspostaviti na 1. katu zgrade u kojoj je smješten Dom zdravlja u Delnicama. Projektom će se u dvije faze obuhvatiti rekonstrukcija prvog kata. U 1. fazi predviđeno je uređenje središnjeg i sjevernog krila površine 875 m², čime će se dobiti kapacitet za 35 korisnika od II. do IV. stupnja usluge. U 2. fazi planirano je uređenje južnog krila površine 390 m² gdje će se osigurati smještajni kapacitet za dodatna 22 korisnika. Izrađena je cjelokupna projektna dokumentacija te je potpisan ugovor o javnoj nabavi radova u iznosu oko 1,4 milijuna eura, nakon čega će uslijediti nabava opreme i uređaja. U zadnjem kvartalu 2025. godine planiran je dovršetak projekta, odnosno primanje na smještaj prvih korisnika.

Uspostava dislocirane jedinice DZSO Mali Kartec na Rabu

Primorsko-goranska županija u partnerstvu s Gradom Rabom provela je projekt od strateškog značenja za otok Rab, otvaranjem u Rabu dislocirane jedinice Doma za starije osobe Mali Kartec Krk, koja raspolaže smještajnim kapacitetom od 35 ležaja. Dislociranoj jedinici neprekidnu stručnu podršku pruža matična kuća na Krku čime se osigurava učinkovit mehanizam razmjene znanja i iskustva. Dislocirana jedinica s radom je započela 2021. godine, a raspolaže sa 733,40 m² korisne površine. Opremljena je najsuvremenijom informacijsko-komunikacijskom tehnologijom koja znatno olakšava rad stručnim radnicima.

Od početka je u dislociranoj jedinici uveden visok standard kvalitete pružene usluge, temeljen na E-Qalin sustavu, što ima pozitivan učinak na psihofizičko zdravlje stanara. Dodatna je prednost dislocirane jedinice što se u njezinom produžetku nalazi prostor kojim raspolaže Crveni križ Grada Raba i u njemu će se provoditi raznolike aktivnosti za stanare. Svojim smještajem dislocirana jedinica omogućava potpunu uključenost stanara u zajednicu jer se u blizini nalaze škola, vrtić, ugodna šetnica i ostali zanimljivi sadržaji.

Izgradnja novog objekta dislocirane jedinice DZSO Marko A. Stuparić na Cresu

U 2024. godini započelo se provoditi projekt izgradnje novog objekta dislocirane jedinice DZSO Marko A. Stuparić na Cresu. Novi objekt će se nalaziti na čestici veličine 6.203 m² koju je Grad Cres ustupio na korištenje Domu. Čestica je idealno pozicionirana jer se u neposrednoj blizini nalazi ispostava Doma zdravlja PGŽ te vrtić i osnovna škola, što omogućuje potpunu uključenost budućih stanara Doma u lokalnu zajednicu. Novi objekt dislocirane jedinice raspolagat će smještajnim kapacitetom od 90 kreveta u objektu na tri etaže (P+2), koji će u dijelu raspolagati podrumom ili suterenom za potrebe garaže odnosno prostora za parkiranje. U objektu su planirane četiri funkcionalne cjeline za korisnike, tzv. kućanske zajednice, od čega se u prizemlju objekta predviđa kućanska zajednica za 20 korisnika – osoba s demencijom.

Uz navedenu cjelinu planirano je korištenje vanjskog prostora za terapijski park što udovoljava najmodernijim konceptima skrbi za dementne osobe. Na

Prve stanarke useljene u dislociranu jedinicu DZSO Mali Kartec na Rabu

1. katu formirat će se dvije kućanske zajednice po 24 korisnika uz mogućnost korištenja otvorenog prostora (balkoni ili terasa), a na 2. katu uspostaviti će se još jedna kućanska zajednica za 22 korisnika, također uz korištenje otvorenog prostora. Na posljednjoj etaži planirana je zelena oaza u obliku krovnog vrta. Dislocirana jedinica u potpunosti će zadovoljiti kriterije definirane E-Qalin sustavom kvalitete, što će omogućiti njezinu prepoznatljivost na području Republike Hrvatske.

Senior caffe u Parku seniora Doma za starije osobe Volosko te uređenje potkrovlja u zgradi „A“

U Parku seniora Doma za starije osobe Volosko uređen je jedinstveni prostor u kojem se nalazi Senior caffe u kojem se provode radno-okupacijske aktivnosti sa stanicima i potiče njihova socijalna interakcija. Senior caffe je zamišljen kao antistres oaza u kojoj se, osim druženja stanara, mogu organizirati i raznolika događanja stanara i rodbine, poput proslave rođendana.

U izvještajnom razdoblju uređeno je potkrovlje u zgradi „A“ Doma za starije osobe Volosko na način da su formirane tri jednokrevetne sobe. U tom je prostoru planirana provedba socijalne inovacije usmjerene na besplatno stanovanje mladih osoba bez odgovarajuće roditeljske skrbi kada izađu iz formalnog sustava socijalne skrbi. Mlade će osobe imati obvezu odraditi određeni broj sati mjesečno s korisnicima (igranje društvenih igara, gledanje filmova, šetnje), a zauzvrat će dobiti besplatni smještaj i hranu. Navedena socijalna inovacija jedinstvena je na području šire regije te će imati pozitivan utjecaj na psihofizičko zdravlje stanara.

Županija je 2024. godine započela provoditi projekt *CENTINOSS* kojim će se unaprijediti pružanje socijalnih usluga u domovima socijalne skrbi.

Centar za inovacije u socijalnoj skrbi – *CENTINOSS*

Županija je 1. ožujka 2024. godine započela provoditi dvogodišnji Interreg projekt SLO-HR pod nazivom *CENTar za INOvacije u Socijalnoj Skrbi – CENTINOSS*. Cilj *CENTINOSS* projekta je unaprijediti pružanje socijalnih usluga u domovima socijalne skrbi te potaknuti prekograničnu suradnju između Slovenije i Hrvatske istraživanjem uspješnih praksi, razvojem inovativnih koncepata rada i primjenom modernih tehnologija te provedbom specijaliziranih obrazovnih i edukativnih programa. Projektom se planira uspostaviti infrastrukturni i programski okvir za osmišljavanje, testiranje i primjenu socijalnih inovacija uspostavom Centra za socijalne inovacije, čime će se pridonijeti učinkovitijem pružanju usluga za krajnje korisnike. Posebnost projekta je formiranje prekograničnog tima za inovacije u području socijalne skrbi koji će u svom radu koristiti najsuvremenije metode i alate iz područja socijalne skrbi, bihevioralne znanosti, kognitivne neuroznanosti, antropologije, dizajnerskog promišljanja i dizajna usluga. Dodatna vrijednost *CENTINOSS* projekta proizlazi iz povezivanja s akademskom zajednicom uspostavom jedinstvenog modela društveno korisnog učenja za studente Sveučilišta u Rijeci (studenti će rješavati konkretne izazove koje će im dati udruge i ustanove iz područja socijalne skrbi).

Ukupna vrijednost projekta *CENTINOSS* je 862.684,85 eura, a bespovratna sredstva iznose 690.147,87 eura. Primorsko-goranska županija ima ulogu vodećeg partnera u projektu, dok ostale partnere čine: Dom za starije osobe Kantrida Rijeka i Zaklada Sveučilišta u Rijeci (partneri iz Hrvatske), te Alma Mater Europaea i Dom Nine Pokorn Grmovje (partneri iz Slovenije). Aktivnosti projekta planirane su u dva tematski međusobno povezana radna paketa:

- » Razvoj i implementacija novih modela skrbi o starijim osobama i osobama s psihičkim smetnjama te
- » Pilot-razvijanje i testiranje novih socijalnih inovacija unaprjeđenja prekogranične socijalne skrbi.

UPRAVNI ODJEL ZA KULTURU, SPORT I TEHNIČKU KULTURU

JAVNE POTREBE U KULTURI

Programima javnih potreba u kulturi, Primorsko-goranska županija sufinancira programe ustanova u kulturi kojima nije osnivač, ali koja programskom djelatnošću imaju značenje za cijelu Županiju i šire (Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca, Gradsko kazalište lutaka, Muzej grada Rijeke, Gradska knjižnica Rijeka, Art kino...). Također i sadržaje koji su od posebnog značenja za Županiju ili lokalnu zajednicu koje provode ustanove u kulturi, udruge i ostale fizičke ili pravne osobe. Sufinanciraju se i kulturne manifestacije u funkciji promidžbe lokalne zajednice i turizma, kao što su *Ljetne priredbe Krk, Goranovo proljeće, Kastafsko kulturno leto, Lubeničke glazbene večeri, Osorske glazbene večeri, Rapske glazbene večeri, Margaretino leto, Međunarodni festival malih scena, Liburnia jazz* i sl. Praćeni su i muzejski, galerijski i likovni programi u organizaciji strukovnih i ostalih udruga, sufinancirani su razni glazbeni programi te kazališno-scenski programi amaterskih kazališta i udruga. Posebno je značenje dano programima Kate-dri čakavskih sabora kojima se literarnim, glazbenim i izdavačkim djelatnostima njeguje i vrednuje autohtoni izričaj, posebno prepoznatljiv i vrijedan na prostoru Županije, radi očuvanja i razvoja domaće čakavštine i prenošenja kulturnog naslijeđa budućim naraštajima. Sufinanciraju se i programi koji pridonose razvoju publike te programi namijenjeni djeci školske dobi koji se izvode u školama kojima je osnivač Primorsko-goranska županija.

U ovom je mandatnom razdoblju sufinanciran sljedeći broj programa i izdvojena su financijska sredstva za javne potrebe u kulturi (Tablica 1.):

Tablica 1. Broj sufinanciranih programa i iznosi financijskih sredstava za javne potrebe u kulturi od 2021. do 2024. godine

Godina	Broj programa	Iznos (u eurima)
2021.	170	264.118,00
2022.	195	278.718,00
2023.	161	290.000,00
2024.	172	315.000,00
Ukupno	698	1.147.836,00

NAGRAĐIVANJE U KULTURI – POTICANJE KVALITETE KULTURNOG STVARALAŠTVA

U nastojanju da se pridonese unaprjeđenju kvalitete kulturnih djelatnosti, 2004. godine utemeljen je fond iz kojeg su nagrađivana najbolja umjetnička ostvarenja u protekloj godini; tim se nagradama potiče kvaliteta kulturnog stvaralaštva. U Tablici 2. broj je nagrađenih pojedinaca, ustanova ili udruga i iznosi koji su izdvojeni za nagrade.

Tablica 2. Broj nagrađenih i izdvojeni iznos za poticanje kvalitete kulturnog stvaralaštva od 2021. do 2023. godine

Godina	Broj nagrađenih	Iznos (u eurima)
2021.	17	23.359,00
2022.	18	28.400,00
2023.	10	20.700,00
Ukupno	45	72.459,00

KULTURNA MREŽA PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Kulturna mreža Primorsko-goranske županije otvorena je 3. studenog 2016. godine. To je mrežna platforma za županijsku kulturnu suradnju i razmjenu sadržaja, transfera znanja, vještina i iskustava. U okviru izgradnje mreže s lokalnim partnerima, posebna je pozornost posvećena otvaranju javnih prostora za kulturnu djelatnost zajednice. Osnovni je cilj Kulturne mreže decentralizacija kulture, odnosno kulturnih sadržaja i programa. Na mreži je registrirano više od 460 korisnika te je za razmjenu i suradnju ponuđeno 240 programa. Od svojih početaka Kulturna mreža bilježi više od 142 tisuće pregleda korisnika.

Izdvajanja u mandatnom razdoblju i broj sufinanciranih programa prikazani su u Tablici 3.

Tablica 3. Izdvajanja u Kulturnu mrežu i broj sufinanciranih programa od 2021. do 2024. godine

Godina	Broj programa	Iznos (u eurima)
2021.	29	18.448,00
2022.	20	12.940,00
2023.	32	12.800,00
2024.	16	10.560,00
Ukupno	81	54.748,00

SUBVENCIJE TRGOVAČKIM DRUŠTVIMA U KULTURI

Program subvencioniranja trgovačkih društava i obrta u djelatnosti kulture pokrenut je 2017. godine. Namijenjen je djelatnosti izdavaštva i filmske/video-umjetnosti radi potpore malim i srednjim izdavačima s područja Primorsko-goranske županije ili izdavača čija su djela tematski vezana uz područje Primorsko-goranske županije i trgovačkih društava ili obrta koji se bave filmskom/videodjelatnošću. Izdvajanja u mandatnom razdoblju i broj sufinanciranih programa prikazani su u Tablici 4.

Tablica 4. Izdvajanja za subvencije trgovačkim društvima u kulturi i broj sufinanciranih programa od 2021. do 2023. godine

Godina	Broj programa	Iznos (u eurima)
2021.	9	13.272,00
2022.	11	14.600,00
2023.	9	14.600,00
Ukupno	29	42.472,00

JAVNE POTREBE U SPORTU

Radi osiguranja neprekidnoga strateškog promišljanja te uvažavajući važnost sporta, Županija je 2022. godine izradila novi strateški dokument – Plan razvoja sporta Primorsko-goranske županije 2022. – 2027. koji se nadovezuje na prethodni dokument Strategija razvoja sporta Primorsko-goranske županije 2016. – 2021. U razdoblju od 2021. do 2024. godine za javne potrebe u sportu, koje su, u skladu sa zakonskim odredbama proveli Zajednica sportova Primorsko-goranske županije i Savez školskih sportskih društava Primorsko-goranske županije (od 2024. Savez je posebni korisnik), osigurano je gotovo 4 milijuna eura.

Županija je osigurala i 176 tisuća eura za nagrađivanje najuspješnijih sportaša, a raznim oblicima suradnje s jedinicama lokalne samouprave u uređenje/obnovu objekata sportske infrastrukture je kroz aktivnosti Upravnog odjela za kulturu, sport i tehničku kulturu uloženo dodatnih 870 tisuća eura.

Zajednica sportova Primorsko-goranske županije

Na sportske kao i svekolike gospodarske aktivnost hrvatskog i općenito svjetskog gospodarstva uvelike je utjecala epidemija bolesti COVID-19 zbog koje su

za ograničenje širenja epidemije, tijekom 2021. i 2022. godine, bile propisane drastične mjere smanjivanja ili potpune zabrane socijalnih kontakata. Te su mjere dovele do otkazivanja ili odgađanja sportskih natjecanja te ograničavanja sportaša u sportskim aktivnostima. Takvi uvjeti izolacije ostavili su posljedice na psihičko i tjelesno zdravlje svih građana pa i sportaša, a o razmjerima još se uvijek provode brojna istraživanja. Epidemija bolesti COVID-19, koja je proglašena u ožujku 2020. godine, službeno je završila u svibnju 2023. godine, objavom Svjetske zdravstvene organizacije, nakon čega se uspostavio „normalan“ ritam sportskih, gospodarskih i uopće svih društvenih aktivnosti.

Na području Primorsko-goranske županije ukupno je aktivno oko 950 sportskih udruga s oko 20 tisuća registriranih sportaša. U skladu s odredbama Zakona o sportu, sportske zajednice predlažu i provode program javnih potreba u sportu te raspoređuju osigurana proračunska sredstva jedinica lokalne/regionalne samouprave. Provedbom programa javnih potreba u sportu Zajednica sportova Primorsko-goranske županije, kao krovna sportska organizacija, izravno utječe na unaprjeđenje uvjeta za bavljenje sportskim aktivnostima aktivnih sportaša, osobito djece i mladih, i rekreativaca svih dobnih skupina, promovirajući sport kao aktivnost od posebnoga društvenog interesa u funkciji očuvanja i unaprjeđenja zdravlja i poboljšanja kvalitete života.

Osim sufinanciranja sudjelovanja na sportskim natjecanjima te organizacije natjecanja i sportskih manifestacija, Zajednica pruža podršku županijskim sportskim savezima, sportskim udrugama, sportašima i sportskim djelatnicima sufinanciranjem sportskih kampova, nabavom sportske opreme, stručnim osposobljavanjem i zapošljavanjem županijskih trenera-instruktora.

Zajednica također neprekidno popularizira i promiče sport sufinanciranjem izdavačke aktivnosti članica, ali i vlastitim izdavačkim projektima i programima, kao što su izdavanje *Sportskog godišnjaka Primorsko-goranske županije* koji izlazi od 2006. godine te organizacijom međunarodne izložbe sportskih fotografija *Odlučujući trenutak* koja se provodi od 2009. godine.

U suradnji s Gradom Rijekom i Domom zdravlja Primorsko-goranske županije, u kompleksu Dvorane mladosti u Rijeci, 2018. godine otvorena je Sportska ambulanta koja pruža bez naknade uslugu pregleda opće zdravstvene sposobnosti registriranih mladih sportaša. Ta specifična podrška sportu klubovima uvelike olakšava ispunjenje zakonske obveze provedbe dvaju preventivnih liječničkih pregleda godišnje.

Ukupno je za javne potrebe u sportu za Zajednicu sportova Primorsko-goranske županije u razdoblju od 2021. do 2024. godine Županija osigurala više od 3,6 milijuna eura.

Savez školskih sportskih društava Primorsko-goranske županije

Savez organizira redovita i izvanredna županijska natjecanja učenika osnovnih i srednjih škola koji su uključeni u aktivnosti školskih sportskih društava. U Županiji djeluje 89 školskih sportskih društava osnovnih i srednjih škola. Osim organizacije županijskih natjecanja, Savez provodi i edukacijsko-promotivne projekte radi stvaranja navika svakodnevnoga tjelesnog vježbanja i uključivanja što većeg broja učenika u sportske aktivnosti, kao što su Univerzalna sportska škola, Vježbaonica, Vrtim zdravi film, Sportski praznici, Turno kretanje u osnovnim školama diljem Županije, itd.

Zahvaljujući aktivnosti Riječkoga sportskoga sveučilišnog saveza i studentska je populacija uključena u organizirana sportska natjecanja. Tijekom epidemije bolesti COVID-19, aktivnosti škola i školskih sportskih društava, kao uostalom i svekolike društvene aktivnosti, bile su u velikoj mjeri ograničene, no istodobno s ublažavanjem epidemioloških mjera, postupno se uspostavljao uobičajeni način rada pa je Savez u konačnici nastavio s organizacijom svih sportskih aktivnosti.

Ukupno je redovitom aktivnošću Saveza školskih sportskih društava Primorsko-goranske županije organizacijom županijskih prvenstava u 14 redovitih sportova te edukacijsko-promotivnih projekata, u sportske i rekreativne aktivnosti na području Županije uključeno više od sedam tisuća mladih.

Poseban interes javnosti privlači Festival sportske rekreacije koji se tradicionalno održava u ljetnim mjesecima na Platku.

Od 2024. godine, u skladu s odredbama Zakona o sportu, Savez školskih sportskih društava Primorsko-goranske županije ravnopravno sa Zajednicom sportova Primorsko-goranske županije, predlaže i provodi program javnih potreba u sportu i djeluje kao poseban korisnik županijskih sredstava.

U razdoblju od 2021. do 2023. godine Županija je putem Zajednice sportova, a u 2024. izravno Savezu za školski sport, izdvojila iznos od gotovo 200 tisuća eura.

Savez sportske rekreacije Sport za sve Primorsko-goranske županije

Aktivnosti Saveza ogledaju se i u organizaciji brojnih programa i manifestacija koji se provode u partnerstvu s udrugama članicama, npr. rekreativne lige i međunarodni turniri osoba starije životne dobi u badmintonu i stolnom tenisu; zatim škole sportova i sportski kampovi za djecu; organizacija i sudjelovanje na domaćim i međunarodnim manifestacijama i festivalima sportske rekreacije kao i obilježavanje značajnijih datuma – Svjetskog dana zdravlja, sporta, pješačenja, Dana starijih osoba, osoba s invaliditetom, Olimpijskog dana, itd.

Od navedenih programa, poseban interes javnosti privlači Festival sportske rekreacije koji se, u suradnji s udrugama partnerima, tradicionalno održava u ljetnim mjesecima na Platku, ali i ostalim lokacijama u Županiji.

Tijekom epidemije koronavirusa, aktivnosti Saveza bile su od iznimnog značenja jer su u okolnostima ograničenih društvenih kontakata poticale građane na boravak i kretanje u prirodi s ciljem očuvanja tjelesnog i mentalnog zdravlja.

U razdoblju 2021. – 2024. Županija je za sportsku rekreaciju putem Zajednice sportova izdvojila gotovo 190 tisuća eura.

Savez športova osoba s invaliditetom Primorsko-goranske županije / Parasportski savez Primorsko-goranske županije

U Primorsko-goranskoj županiji živi oko 30 tisuća osoba s invaliditetom, od kojih je najveći broj, njih 17 tisuća, u dobnoj skupini 65+.

Svaka osoba s invaliditetom svojom tjelesnom aktivnošću sprječava i usporava zdravstvene komplikacije zbog svojega tjelesnog nedostatka. Sport je vrlo

značajan i za psihičko zdravlje jer aktivnost smanjuje depresiju, anksioznost i stres. Uz širenje sporta osoba s invaliditetom – parasporta, postoje i sociološki, ekonomski, zdravstveni, gospodarski i brojni ostali aspekti parasportske djelatnosti te sve veća potreba zajedničke integracije sustava parasporta sa sustavima obrazovanja, visokog školstva, zdravstva i turizma. Jedan od posebnih ciljeva, određen Nacionalnim programom sporta, jest unaprjeđenje statusa manje zastupljenih skupina u sustavu sporta koji podrazumijeva sustavne aktivnosti razvoja sportsko-rehabilitacijskih programa. Također i uključenje osoba s invaliditetom u natjecateljsko bavljenje sportom u što većem broju sportskih disciplina čime bi se pridonijelo osiguranju ravnopravnih uvjeta za bavljenje sportom i sportskom rekreacijom.

Savez športova osoba s invaliditetom Primorsko-goranske županije, od kolovoza 2023. godine Parasportski savez Primorsko-goranske županije, objedinjuje i koordinira rad 10 članica, te pridruženoga Riječkoga športskog saveza gluhih u okviru kojeg djeluje pet

članica. Ukupno je u organizirane sportske aktivnosti uključeno oko 700 aktivnih sportaša kroz udruge koje su uglavnom osnovane u Gradu Rijeci dok samo tri udruge djeluju izvan područja Grada. Zadaća Saveza je stvarati uvjete za uključivanje što većeg broja djece i odraslih osoba s invaliditetom u aktivno bavljenje parasportom i redovito tjelesno vježbanje, stvarati uvjete za postizanje vrhunskih rezultata na parasportskim natjecanjima, te uključivati veći broj školovanih i sposobnih kadrova na stručno-trenerskoj, odnosno upravljačko administrativnoj razini.

Programom javnih potreba u sportu, uz pomoć Zajednice sportova, Primorsko-goranska županija sufinancira aktivnost Saveza, odnosno njegovih članica programskim područjima kao što su:

- » redovita djelatnost – treninzi i pripreme sportaša
- » organizacija i sudjelovanje na državnim i međunarodnim natjecanjima
- » rad županijskog instruktora, voditelja sportske rekreacije i psihologa
- » organizacija sportskih škola i kampova za mlade s invaliditetom te
- » ostale aktivnosti usmjerene na promidžbu sporta osoba s invaliditetom.

U razdoblju 2021. – 2024. Županija je putem Zajednice sportova programom javnih potreba u sportu za sport osoba s invaliditetom osigurala gotovo 250 tisuća eura.

Ostale investicije u sportsku infrastrukturu

U suradnji s jedinicama lokalne samouprave, Primorsko-goranska županija sufinancira pojedinačne projekte obnove, izgradnje i rekonstrukcije sportske infrastrukture. Tako je u suradnji s Gradom Rijekom u razdoblju 2021. – 2024. proveden projekt obnove nogometnih igrališta – zamjene umjetnih travnjaka na igralištima Robert Komen, SRC Belveder i pomoćnom igralištu nogometnog stadiona na Kantridi; nabavljen je vanjski sportski semafor na nogometnom stadionu Orijent na Krimeji; osigurana su sredstva za uređenje nogometnog igrališta u sklopu Kampusu na Trsatu i streljane Drenova. Sufinancirana je i izgradnja, opremanje i hortikulturno uređenje nove sportske dvorane u Loparu na otoku Rabu, provedena je sanacija Biatlon centra Vrbovska poljana u Mrkoplju, a s Gradom Vrbovskim uređeno je rukometno igralište i svlačionica NK Gomirje. Osigurana su i sredstva za obnovu nogometnog stadiona i natkrivanje tribina NK Željezničar iz Moravica.

Na području Primorsko-goranske županije ukupno je aktivno oko 950 sportskih udruga s oko 20 tisuća registriranih sportaša.

U proteklom je razdoblju zamijenjen umjetni travnjak na pomoćnom igralištu nogometnog stadiona na Kantridi...

...te uređena atletska staza u Mrkoplju.

Ukupno je u razdoblju 2021. – 2024. za obnovu ili izgradnju sportske infrastrukture u gradovima i općinama, kroz aktivnost Upravnog odjela za kulturu, sport i tehničku kulturu Županija izdvojila oko 870 tisuća eura.

Značajnije aktivnosti Goranskoga sportskog centra od 2021. do 2024. godine

Goranski sportski centar d. o. o. Delnice, trgovačko je društvo u kojem je većinski osnivač Primorsko-goranska županija, a ostali članovi Društva su Grad Delnice i Općina Čavle.

Poslovanje Društva usmjereno je k učinkovitijem upravljanju sportskim objektima:

» u Delnicama, u okviru Centra bazičnih sportskih priprema (koji čine objekti: multifunkcionalna dvorana/klizalište, Dom sportova – sportska dvorana i bazen, nogometni stadion, vanjsko košarkaško igralište, teniski tereni, kuglana, skijaške skakaonice K-8 i K-15) te

» na Platku u okviru Regionalnoga sportsko-rekreacijskog i turističkog centra – RSRTC (objekti: žičara Radeševo, vučnice Pribeniš i Tešnje, pokretne trake Radeševo, Baby lift i Pribeniš s pripadajućim skijaškim stazama, trim staza sa stanicama za vježbanje, vanjski sportski tereni, dječja igrališta, disk golf-teren, bočalište, grill i piknik pozicije, šetnica oko akumulacijskog jezera...).

Upravljanje objektima i redoviti rad Društva sufinancira se proračunskim sredstvima Županije aktivnostima Upravnog odjela za kulturu, sport i tehničku kulturu, dok se kapitalne investicije u RSRTC Platak financiraju aktivnostima Upravnog odjela za regionalni razvoj, infrastrukturu i upravljanje projektima.

U ožujku 2022. godine izrađen je Strateški plan Društva za razdoblje 2022. – 2027. koji se nadovezuje na prethodni, izrađen za razdoblje 2018. – 2021., koji, kao strateško usmjerenje, definira zadovoljavanje potreba lokalnih zajednica te daljnji razvoj sportsko-rekreacijskih, turističkih i kulturnih potencijala kao pokretača gospodarskih aktivnosti i unaprjeđenja kvalitete života građana. U Društvu je zaposleno 20-ak djelatnika, čiji broj varira s obzirom na potrebe za dodatnim zapošljavanjem tijekom zimske sezone. Valja naglasiti da je velik dio objekata kojima upravlja Društvo star i dotrajavao pa Županija svake godine ulaže sve veća sredstva za potrebe redovitog poslovanja i održavanja sportske infrastrukture i pripadajuće opreme. Tako je za redovito poslovanje i kapitalne investicije za provedbu pojedinačnih projekata u razdoblju 2021. – 2024. iz Upravnog odjela za kulturu, sport i tehničku kulturu izdvojeno više od 3,5 milijuna eura.

Iz Upravnog odjela za regionalni razvoj u navedenom je razdoblju uloženo gotovo 5,2 milijuna eura za kapitalna ulaganja koja su rezultirala završetkom izgradnje sustava za zasnježenje te nove žičare Radeševo koja je početkom 2024. godine dobila uporabnu dozvolu i puštena je u rad.

Županija faznim pristupom tijekom godina na Platku stvara suvremeni sportsko-rekreacijski centar sa sadržajima koji omogućuju cjelogodišnje korištenje infrastrukture i opreme, unaprjeđenje sporta i rekreacije uz održivo korištenje raspoloživih prirodnih resursa. Godišnje Platak posjeti i do 100 tisuća posjetitelja s time da njihov broj tijekom zimske sezone ovisi o vremenskim uvjetima i količini snijega. U ostalom je dijelu godine broj posjetitelja u neprekidnom rastu, zbog stalnog obogaćivanja sadržaja te kreiranja rekreativno-sportskih programa zahvaljujući aktivnostima GSC-a i poglavito Županijskog saveza za sportsku rekreaciju *Sport za sve* Primorsko-goranske županije. Na Platku su, primjerice, organizirani programi:

Multifunkcionalna dvorana/klizalište u Delnicama

- » Festival sportske rekreacije
- » Sportsko lice Platka
- » Vertikalno lice Platka
- » Zen lice Platka
- » Canihike lice Platka
- » Maškarani Platak
- » WRC Croatia Rally
- » Patherol Formula driver Platak
- » Carnival snowboard session
- » Euro Cup Skibike Championship Platak
- » Platak Disc Golf
- » Jako mala Fiumanka
- » razni koncerti ili škole stranog jezika Learn and Play i ostale manifestacije.

Žičara Radeševo na Platku

U delničkim sportskim objektima kojima upravlja Društvo, održavaju se sportske pripreme i sportski kampovi, treninzi te natjecanja sportaša i rekreativaca:

- » Memorijalni nogometni turnir Tin Grgurić
- » Škola plivanja za osnovnoškolce „Županija pliva“
- » Škola plivanja za djecu osnovnih škola Gorskog kotara u organizaciji s Gradskim društvom Crvenog križa Delnice
- » Program školskih i izvanškolskih aktivnosti slovenskih osnovnih škola – Škola plivanja

Manifestacija WRC Croatia Rally u Rijeci 2024. godine

- » Adventure Race Croatia
- » HSPS bodovni turnir u breakingu
- » HSPS bodovni turnir u umjetničkom plesu te ostala sportska i kulturna događanja kao npr. koncerti, škola stranih jezika Learn and Play, sportski susret OŠ Delnice – Kočevje – Ribnica i drugi.

JAVNE POTREBE U TEHNIČKOJ KULTURI

Djelatnost tehničke kulture obuhvaća odgoj, obrazovanje i osposobljavanje za stjecanje tehničkih, tehnoloških i informatičkih znanja i vještina, inventivni rad i širenje znanstvenih i tehničkih dostignuća. Primorsko-goranska županija prepoznala je važnost tehničke kulture te je još 2017. godine izradila temeljni planski dokument za razvoj tehničke kulture – Strategiju razvoja tehničke kulture Primorsko-goranske županije 2017. – 2021. na koji se, radi osiguranja neprekidnoga strateškog promišljanja, nadovezao novi dokument – Plan razvoja tehničke kulture Primorsko-goranske županije 2022. – 2027. izrađen 2022. godine. Strateški dokumenti razvoja tehničke kulture

Župan Zlatko Komadina s dobitnicima priznanja za kvalitetu u tehničkoj kulturi u 2022. godini

Primorsko-goranskoj županiji osiguravaju okvir planiranja razvoja te propulzivne grane koja čini jedan od temelja gospodarskog, društvenog i kulturnog razvoja.

Nositelji aktivnosti tehničke kulture, osim dionika iz sustava odgoja i obrazovanja (osnovne i srednje škole, visoko školstvo), su udruge, savezi i gradske zajednice tehničke kulture. Krovna županijska organizacija je Zajednica tehničke kulture Primorsko-goranske županije koja objedinjuje rad 40-ak članica iz raznih grana tehničke kulture, kao što su astronomija, robotika, modelarstvo, inovatorstvo, informatika, računalstvo, radioamaterizam, digitalne komunikacije itd. Županija potiče rad udruga tehničke kulture programima javnih potreba u tehničkoj kulturi. Zajednica tehničke kulture Primorsko-goranske županije – posebnim programom *Regionalni razvoj tehničke kulture* – osmišljenim 2023. godine, nastoji promovirati daljnji razvoj tehničke kulture, posebice djece i mladih s područja otoka i Gorskog kotara.

U razdoblju 2021. – 2024. programom javnih potreba u tehničkoj kulturi i programom regionalnog razvoja tehničke kulture, Županija je izdvojila gotovo 440 tisuća eura.

KULTURNO-TURISTIČKA RUTA PUTOVIMA FRANKOPANA

Kulturno-turistička ruta Putovima Frankopana rezultat je europskog projekta *Kulturno-turistička ruta Putovima Frankopana*, koji se provodio od studenoga 2015. do svibnja 2021. godine u okviru Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. Ukupna je vrijednost projekta iznosila više od

8,5 milijuna eura. Primorsko-goranska županija je kao vodeći partner provela aktivnosti vrijedne gotovo 3,64 milijuna eura, i u sklopu održivosti rezultata projekta još 280 tisuća eura. U provedbi projekta sudjelovalo je i 12 projektnih partnera s područja Županije: gradovi Rijeka, Kraljevica, Bakar i Čabar, općine Čavle, Lokve i Općina Vinodolska te Biskupija Krk, Prirodoslovni muzej Rijeka, Centar za kulturu Grada Krka, Turistička zajednica Grada Rijeke i Turistička zajednica Kvarnera.

Projekt štiti kulturno naslijeđe obitelji Frankopan na području današnje Primorsko-goranske županije. Objedinjava kulturnu, prirodnu, gastronomsku i turističku ponudu, a valorizacijom povijesne baštine stvara novu društveno-ekonomsku vrijednost u ruralnim krajevima Gorskog kotara i vinodolskog zaleđa. Frankopani su ostavili brojna svjedočanstva svojega utjecaja i moći. Kulturno-turistička ruta Putovima Frankopana interpretira priču o njihovoj lozi kroz pet i pol stoljeća. Priča o njima pridonosi promidžbi destinacije i proizvoda te stvara prepoznatljiv motiv dolaska, razvija veći interes medija te domaćih i stranih posjetitelja.

Ruta obuhvaća ukupno 17 kaštela i tri sakralna kompleksa na području Županije koji zajedno čine jedinstveni kulturno-turistički proizvod. Neprekidnom promidžbom i suradnjom s lokalnim stanovništvom, na lokacijama rute osmišljeno je više od 500 edukativnih i kulturno-turističkih programa koje su posjetili brojni posjetitelji. U interpretacijskim centrima koji su u sklopu projekta uređeni u Čabru, Brodu na Kupu, Grobniku, Trsatu, Bakru, Kraljevici, Bribiru i u Krku zabilježen je velik broj posjetitelja, a tijekom projekta stvoreni su i novi autohtoni proizvodi, suveniri, brojne tiskovine, slikovnice, knjige, radioemisije, kratki promidžbeni filmovi, audiovodici, ilustracije, mobilne aplikacije i dr. Stvorene su brojne nove te-

Interpretacijski centar u Brodu na Kupu

matske manifestacije, izleti, kazališne predstave, zvučne slikovnice. Ostvarena je suradnja s lokalnim umjetnicima, malim gospodarstvenicima, sve kako bi ruta postala zanimljivija posjetiteljima, ali i održiva za lokalne zajednice koje su nakon završetka projekta preuzele upravljanje i prihvata posjetitelja u interpretacijskim centrima u sklopu frankopanskih kaštela. Većem broju posjetitelja svakako su pridonijele i vrlo posjećene putujuće izložbe kojima su Frankopani predstavljeni izvan lokacija na ruti, diljem Hrvatske. Primorsko-goranska županija ponosna je na činjenicu da je od 2021. godine Kulturno-turističku rutu Putovima Frankopana posjetilo gotovo 700 tisuća ljudi.

POMORSKI I POVIJESNI MUZEJ HRVATSKOG PRIMORJA RIJEKA

Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka djeluje u Guvernerovoj palači u Rijeci, te u dislociranim zbirkama u Kastvu (Muzejska zbirka Kastavštine) i Lipi (Memorijalni centar Lipa pamti). Muzejska je građa predstavljena u Svetom Vidu-Miholjici na Krku (Zbirka arheoloških nalaza Cickini), u Kraljevici (Mali muzej ribarstva i brodogradnje) i u Kući halubajškoga zvončara u Viškovu. Sudskim rješenjem 2024. godine potvrđeno je vlasništvo nad kućom Nugent na Trsatu te je u tijeku proces stupanja u posjed. Zgrada Guvernerove palače pojedinačno je zaštićeno kulturno dobro, a za kuću Nugent u tijeku je priprema dokumentacije za postupak zaštite kao pojedinačno zaštićenoga kulturnog dobra.

Muzej svoju djelatnost obavlja u skladu s najvišim muzejskim standardima, a trajno se usklađuju akti Muzeja s važećom zakonskom regulativom te je formuliran strateški dokument Plan razvoja Muzeja 2023. – 2027. Muzej provodi matičnu djelatnost 2. razine. Sudjelovao je u pripremi materijala za prijavu dvaju kulturnih dobara – *Umijeće plovidbe latinskim i oglavnim jedrom duž hrvatske obale* i *Umijeće gradnje i plovidbe tradicijskim barkama Kvarnera* – za upis na listu nematerijalne kulturne baštine Republike Hrvatske, te je nakon uvrštenja jedan od nositelja za oba kulturna dobra. Također, Muzej sudjeluje u pripremi dokumentacije za njihovo uvrštenje u UNESCO Registar zaštićene nematerijalne baštine.

Tijekom mandata obnovljene su obje fontane u perivoju Guvernerove palače, izrađena je analiza davanja prostora istočnog aneksa u koncesiju za ugostiteljsku namjenu, a EU fondovima osiguran je dio sredstava za obnovu Guvernerove palače.

Muzej neprekidno prikuplja, inventira i katalogizira muzejsku građu. Od 2021. godine do danas, fundus je donacijama, otkupom i prijenosom sekundarne dokumentacije obogaćen za 19 tisuća predmeta te ih trenutno ima oko 74 tisuće. Trajno se provodi preventivna zaštita, a muzejskim i programom restauracije, restaurirano je više od 450 predmeta.

Provedena su arheološka istraživanja na lokalitetima Cickini, Porat – Sv. Martin i Kaslir u Općini Malinska-Dubašnica, Grobišće na Grobniku, Solin u Kostreni. Nastavlja se suradnja s Centrom za kulturu Lopar i Turističkom zajednicom Grada Raba na Projektu RAT (Rab Archaeological Traces) radi promidžbe otočne arheološke baštine.

Muzej je proširio svoj rad i prisutnost u digitalnom svijetu i društvenim mrežama. Izrađena je nova mrežna stranica, muzejska mobilna i mrežna aplikacija s integriranim audiovodičem te izrađena virtualna šetnja. Mrežna stranica ima više od 50 tisuća pregleda godišnje, a aplikaciju je koristilo 5 tisuća korisnika. Razvijena je i objavljena nova platforma digitalni.ppmhp.hr na kojoj se neprekidno objavljuje muzejska građa te je trenutno dostupno 17 tisuća zapisa. Provedena je djelomična prilagodba sadržaja za osobe s invaliditetom. Muzej se priključio projektu *Kultura svima* koji potiče inkluzivno djelovanje na području kulture.

Provode se višegodišnji autorski programi Muzeja:

- » *Brdo kulture* (međusektorska i međuinstitucionalna suradnja)
- » *Bajkoteka* (izložbeni i edukativni projekt u suradnji s općinama i gradovima na Kulturno-turističkoj ruti Putovima Frankopana)
- » *Prepoznavanje odsustva* (umjetnički program u Memorijalnom centru Lipa pamti)
- » *Mapiranje kulturno-povijesne baštine Primorsko-goranske županije*
- » *Muzeji sa srcem*
- » *Živi muzej* itd.

Programi muzejskih radionica za djecu – *Čudotvornice*, intenzivno se proširuju (tematske radionice za djecu i školske grupe, izvannastavne aktivnosti – *Dramci iz Guvera*, *MuMa Jutro u muzeju*: gostujuće radionice za predškolski i školski uzrast na različitim lokacijama u Županiji – *Čudotvornica na putu*), te ih godišnje u prosjeku posjećuje više od 4 tisuće malšana. U dislociranim zbirkama u Kastvu i Lipi provodi se program poludnevne terenske nastave za učenike riječkih osnovnih škola u suradnji s Gradom Rijkom na temu NOB-a i antifašizma.

Novi stalni postav Muzejske zbirke Kastavštine

Izrađena je dokumentacija za novi stalni postav u Guvernerovoj palači i Muzejskoj zbirci Kastavštine, koja je za javnost otvorena 2023. godine.

Provedeni su brojni izložbeni projekti (*Granice – između reda i kaosa; Priče plavog horizonta – Jugoslavija 75 godina; Djetinjstvo iza željezne zavjese; Boćanje i boćarsko prigovarjanje; Rigojanči; Sjeti se mene; Dotakni svijet...*); publicirana su prateća muzejska izdanja i izrađeni muzejski suveniri.

Provedena su četiri EU projekta ukupne vrijednosti 3,5 milijuna eura:

- » *E-VOKED (European Museums for Vocational Education – 2018 – 2021., Erasmus+)*
- » *TEMPUS (2019. – 2023., Interreg V-A Italija – Hrvatska 2014. – 2020.)*
- » *DREAM (Digital Resources for Educational Activities, 2020. – 2022., Erasmus)*
- » *PerPeTuUm aGile (2020. – 2023., Europski socijalni fond – Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020., razvoj, unaprjeđenje i provedba stručne prakse).*

Kuća halubajskog zvončara u Viškovu

Muzej je surađivao i u provedbi EU projekta *Arca Adriatica (2019. – 2021., Interreg V-A Italija – Hrvatska 2014. – 2020., nastavak projekta Mala barka 2).*

U provedbi je EU projekt *Energetska obnova Guvernerove palače u Rijeci (3. listopada 2023. – 3. svibnja 2026.)* u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026., Mehanizma za oporavak i otpornost – NextGeneration EU. Ukupna vrijednost projekta iznosi 4 milijuna eura, od čega su 3,5 milijuna eura bespovratna sredstva. Primorsko-goranska županija osigurala je dodatna 2 milijuna eura za ra-

Partneri u EU projektu *Energetska obnova Guvernerove palače u Rijeci*

dove obnove Guvernerove palače kako bi se nakon završetka mogla ishoditi uporabna dozvola. Izrađen je Plan preseljenja Muzeja radi obnove, pronađen je prostor za preseljenje i pribavljene su sve suglasnosti nadležnih institucija.

Muzej sudjeluje u nacionalnim projektima Znameniti.hr, e-kultura, Pilot-projekt utvrđivanja podrijetla muzejske građe oduzete tijekom i nakon Drugoga svjetskog rata te u lokalnim, nacionalnim i međunarodnim projektima i manifestacijama (Noć muzeja, Festival znanosti, Dan muzeja, Dani darovitih, Sjećanje na žrtve holokausta, Komemoracija, Winterpas, Fiumare i sl.).

Ostvarena je suradnja s Gradom Kraljevicom na stvaranju Malog muzeja ribarstva i brodogradnje i s Općinom Viškovo na stvaranju Kuće halubajskog zvončara, gdje je stalnim postavima javnosti dostupan dio muzejske građe Muzeja.

Muzej je član strukovnih međunarodnih organizacija AMMM, IE, Nemo i ICOM te sudjeluje u radu njihovih radnih tijela. Stručni djelatnici Muzeja aktivno prate i sudjeluju u nacionalnim i međunarodnim stručnim i znanstvenim skupovima, okruglim stolovima i pane-

lima te se njihovi radovi publiciraju u relevantnim publikacijama.

Muzej je stekao status Stručne baze Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci te se u okviru sveučilišnih kolegija provodi stručna praksa koju pohađa više od 20 studenata po semestru.

Djelovanje Muzeja u zajednici ogleda se u radu Građanskoga muzejskog vijeća, koje je model sudioničkog upravljanja, čiji su članovi udruge s područja Primorsko-goranske županije. Građansko muzejsko vijeće dobitnik je nagrade ICOM Hrvatska 2024. u kategoriji Inovativne/održive muzejske prakse.

Promidžba lokaliteta sjedišta Muzeja ostvarena je sudjelovanjem u TV emisijama domaćih i stranih produkcija (BBC, HRT, ORF) te intenzivnom djelatnošću najma prostora za kulturna i ostala događanja, osobito za snimanje filmova (*Portofino*, *Dnevnik velikog Perice...*). Sve navedeno rezultira neprekidnim rastom broja korisnika i posjetitelja Muzeja, pa ih je tako 2019. godine bilo 38.375, dok je 2023. godine zabilježeno 41.083 posjetitelja.

PRIRODOSLOVNI MUZEJ RIJEKA

Prirodoslovni muzej Rijeka djeluje kao ustanova u kulturi koja provodi brojna znanstvena i stručna istraživanja žive i nežive prirodne baštine, brojne edukacijske programe na području Primorsko-goranske županije, te intenzivno radi i na popularizaciji prirodoslovlja. Muzej vodi brigu o 29 zbirci s približno 90 tisuća muzejskih predmeta koji dolaze s više od dvije tisuće različitih lokaliteta. Od 2014. godine, osim u Rijeci, Muzej djeluje i u Kaštelu Zrinskih u

Brodu na Kupu, kao jedina muzejska ustanova na području Gorskog kotara. Stoga je značajan dio njegovih aktivnosti usmjeren prirodnoj baštini Gorskog kotara, ali i razvoju zajednice, kulturnog života i turizma toga dijela Županije.

Najveći dio aktivnosti Prirodoslovnog muzeja u mandatnom je razdoblju bio usmjeren na prikupljanje muzejske građe koje se provodi ciljano i planski terenskim istraživanjima kojima se u muzejskim zbirkama sustavno bilježi prirodna baština Županije. Neki od muzejskih predmeta u zbirkama koje su registrirane kao pokretno kulturno dobro Republike Hrvatske, svjetske su važnosti, među kojima je četrdesetak holotipskih primjeraka, odnosno primjeraka na kojima su znanstveno prvi put otkrivene, prepoznate i opisane nove vrste. Zbirkama se upravlja prema najvišim suvremenim muzeološkim standardima, a Inventarna knjiga je, među prvim u Hrvatskoj, dostupna za pretraživanje putem mrežnih stranica Muzeja. Muzejska dokumentacija o građi vodi se u digitalnim bazama podataka, u autonomnom centraliziranom sustavu koji je u potpunosti razvijen unutar Muzeja. U mandatnom je razdoblju Muzej pristupio opsežnom projektu preuređenja i reorganizacije čuvaonica zbirke, kako bi se brzo rastućem muzejskom fondusu osigurali odgovarajući prostor i uvjeti čuvanja.

Znanstvena su istraživanja važan način valoriziranja muzejske građe i prirodne baštine Županije, pri čemu djelatnici Muzeja postižu zapažene uspjehe na globalnoj razini. Tako je u znanstvenom članku nje-mačkih autora objavljenom u 2023. godini opisan novi rod riba *Marcelogobius*, nazvanih u čast djelatniku Muzeja, Marcelu Kovačiću, kao vodećem aktivnom stručnjaku za ribe glavoče istočnog Atlantika, Mediterana i Pontokaspijske regije.

Veliku pažnju Muzej poklanja zaštiti prirodnih vrijednosti Primorsko-goranske županije i podizanju svijesti javnosti o potrebi njihovog očuvanja. Stalni postavi Muzeja, koji sjedinjavaju autentične predmete prirodne baštine, ambijentalno okruženje i suvremene muzeografske tehnologije, privremene tematske izložbe te brojne edukativne programe i događanja, privlače lokalne zajednice te domaće i strane posjetitelje. Godišnje se održi oko 60 stručnih vodstava, oko 200 radionica, 30 popularnih predavanja i oko 200 edukativnih rođendanskih radionica. Projekt *Kućni šašavi znanstvenik*, koji je za vrijeme pandemijskih uvjeta 2020. godine osmislila i provodila viša kustosica pedagoginja Anita Hodak, dobio je od Ocjenjivačkog suda Hrvatskoga muzejskog društva 2021. godine posebno priznanje u kategoriji za

Divljina s pogledom na more – stalni postav u Kaštelu Zrinskih u Brodu na Kupu

Jedan od izložaka na izložbi *Od zaljeva do Oceana*, autorice N. Dunato Pejnović

najbolji pedagoško-edukacijski program te je proglašen jednom od najboljih akcija za djecu u Republici Hrvatskoj.

Godine 2021. Muzej je svečano otvorio novi stalni postav *Divljina s pogledom na more*, autora Boštjana Surine, Željke Modrić Surina i Nadie Dunato Pejnović, koji predstavlja prirodnu baštinu Gorskog kotara od krškog podzemlja i doline rijeke Kupe, bogatih šumskih zajednica, do najviših planinskih vrhova, i tradicionalne elemente suživota čovjeka i prirode. Najveći dio stalnog postava uređen je europskim projektom *Kulturno-turistička ruta Putovima Frankopana*, a stalni je postav dovršen 2022. godine otvorenjem dodatne interpretacijske cjeline *Špilja* istih autora, temeljem čega je Muzeju 2023. godine dodijeljena Godišnja nagrada Hrvatskoga muzejskog društva za najbolji stalni postav ostvaren u 2022. godini.

Stalni postavi Muzeja redovito se održavaju i nadopunjavaju novim interaktivnim i edukativnim elementima kako bi se posjetiteljsko iskustvo neprekidno poboljšavalo, pa je na taj način u stalnom postavu u Kaštelu Zrinskih integrirana zabavna edukativna igra *Rudnik*, kao nadopuna istoimenoj interpretacijskoj cjelini. U stalnom je postavu u Rijeci u prostoru Akvarija – multimedijalnog centra, postavljen interaktivni digitalni periskop, koji omogućuje posjetiteljima virtualno zaranjanje u podmorje Kvarnera. Za Botanički vrt Muzeja uređena je nova zona za opuštanje i odmor posjetitelja.

Muzej je u mandatnom razdoblju postavio i brojne zapažene izložbe:

- » *koRAK dalje u otkrivanju RAKova*, autora M. Kirinčića i B. Kružića
- » *Od zaljeva do Oceana*, autorice N. Dunato Pejnović

- » *Paralelni svjetovi*, autora M. Barberis, G. Belušića i B. Surine
- » *Blago u podmorju Kvarnera – mekušci u kvarnerskom području*, autorice M. Arko-Pijevac
- » *Novoopisane vrste riba u Prirodoslovnom muzeju Rijeka: otkrića biološke raznolikosti*, autora dr. sc. M. Kovačića i B. Kružića
- » *Između mora i gora*, autora dr. sc. Ž. Modrić Surina i dr. sc. B. Surine
- » *Zmije Hrvatske*, autora G. Planinca i drugih.

U razdoblju 2021. – 2025. Muzej je sudjelovao u međunarodnim projektima s područja znanosti i kulturnog turizma, financiranim iz različitih međunarodnih izvora. Uspješno je završio provedbu pet projekata sufinanciranih EU sredstvima (*Kulturno-turistička ruta Putovima Frankopana*, *KRAS'nKRŠ*, *LIKE*, *Claustra+* i *INNOCULTOUR*), te sudjelovao kao partner na COST akciji *ConservePlants*. U okviru programa *Kreativna Europa*, Muzej aktivno provodi projekt *FASIH*, u kojem partnerske organizacije iz Srbije, Slovenije i Hrvatske zajednički i multidisciplinarno promišljaju budućnost odabranih objekata industrijske baštine.

Muzej je osmislio te, zajedno s partnerima, pripremio projekt *transPlant*, sufinanciran iz programa prekogranične suradnje Slovenija-Hrvatska, čija je provedbena faza započela 2024. godine. Projektom se planira u sustave zaštite prirode u obje države uvesti novi, znanstveno utemeljen, prekogranični integrativni koncept zaštite biljnih vrsta razvijen na iskustvu provedbe mjera zaštite na tri ciljane vrste projekta. Sudjelovanjem u EU projektima, Muzej iznalazi dodatna sredstva za obavljanje svoje temeljne djelatnosti, razvija nove proizvode i usluge za posjetitelje na području kulturnog i prirodoslovnog turizma, a bavi se i znanstvenim istraživanjima i zaštitom prirode.

USTANOVA IVAN MATETIĆ RONJGOV VIŠKOVO

Raznovrsnim programskim aktivnostima, Ustanova Ivan Matetić Ronjgov posebni naglasak daje čakavskom izričaju, osobito glazbenom i književnom, te njegovanju izvorne kulturne tradicije. Smještena je u rodnoj kući skladatelja Ivana Matetića Ronjgova, gdje je pohranjena vrijedna arhivska građa: ostavština Ivana Matetića Ronjgova, rukopisi i prijepisi skladbi Matka Brajše Rašana, Nikše Njirića i ostalih skladatelja.

Od 2021. godini Ustanova Ivan Matetić Ronjgov djeluje i kao stručna baza Sveučilišta u Rijeci. Tijekom protekloga mandatnog razdoblja Ustanova je trajno radila

Dječji festival čakavske pjesme *Čaraoke*

na stvaranju multimedijalne baze znanja te revitalizaciji glazbene baštine radi njezine zaštite i promidžbe. Projekt razvoja multimedijalnih sadržaja sastoji se od više faza koje uključuju oblikovanje multimedijalne baze podataka, prikupljanje, obogaćivanje i umrežavanje podataka, promicanje suvremenih metoda predstavljanja kulturne baštine i poticanja korištenja digitalizirane građe u novim medijskim praksama, koristeći najnovije tehnologije umjetne inteligencije. U završnoj je fazi izrada interaktivnog vodiča koji omogućava korisnicima jednostavno i duboko „uranjanje“ u tradicionalnu glazbenu kulturu Istre i Hrvatskog primorja, čineći je dostupnom i privlačnom širokom spektru korisnika.

Izložba radova s Međunarodne kolonije keramike

Organizacija raznih manifestacija najznačajniji je segment djelatnosti Ustanove. U nizu pjesničkih večeri, predstavljanja izdanja Ustanove održana su u Zagrebu, Kastvu, Ronjigima, Hreljinu, Rijeci, Opatiji i Klani. Poseban uspjeh zabilježio je Dječji festival čakavske pjesme *Čaraoke*, 2023. i 2024. godine u Opatiji.

Jedna od najznačajnijih manifestacija Ustanove su *Matetićevi dani*, trodnevni program koji bilježi iznimno dobru posjećenost. Održava se bienalno, u suradnji s Glazbenom školom Ivana Matetića Ronjgova Rijeka te Pomorskim i povijesnim muzejom Hrvatskog primorja Rijeka. *Matetićevi dani* su 2022. godine održani uz svečani koncert *Jazz za Matetića*, dok su 2024. godine bili posvećeni 30. obljetnici Ustanove koncertom zborova s područja Primorsko-goranske županije te nastupom priznatih solista i instrumentalista s našeg područja. U okviru te manifestacije održava se i susret glazbenih škola.

Proljeće u Ronjigima posvećeno je dječjem stvaralaštvu, a organizira se radi njegovanja načela zavičajnosti i prenošenja ljubavi prema kulturnoj baštini na nove naraštaje te poticanja umjetničkog stvaralaštva mladih. Jednom godišnje, na cjelodnevnom druženju sudjeluje stotinjak učenika osnovnih škola iz Rijeke i okolice.

Mantinjada pul Ronjgi natjecateljska je i posvećena njegovanju i poticanju kanta i sopnje na narodnim instrumentima. Svake godine, u sklopu obilježavanja Dana sv. Mateja, u Ronjigima se okupljaju mladi sopci i kanturi s područja Primorja, otoka Krka i Istre te se natječu u sopnji i kantu u više kategorija.

Matetičevi dani 2022. godine

Kanat pul Ronjgi smotra je pjevačkih zborova koja se održava bienalno i izmjenjuje se s *Matetičevim danima*.

Valorizacija (promocija) glagoljice je projekt koji se provodi u okviru dva programa – Malom školom glagoljice za učenike školskog uzrasta, i Međunarodnom kolonijom keramike, na kojoj sudjeluju renomirani umjetnici iz Hrvatske i inozemstva.

U provedbi programa, uz stručne suradnike Ustanove, sudjeluju članovi stručnih katedri, a to su: Aktiv zborovođa, Katedra čakavskih pjesnika, Mladi glazbenici, Delavska katedra te Katedra za istraživanje glazbene baštine Rijeke i okolice.

Uz redovita stručna predavanja o Matetiću koja se održavaju prigodom posjeta Spomen-domu, Ustanova sudjeluje i na znanstvenim skupovima i kongresima. Na stručnom skupu *Boost digi culture* u Zagrebu 2023. godine, radi usavršavanja stručnjaka u kulturi i baštini u području digitalne pismenosti i vještina, suradnik Ustanove doc. dr. sc. Benedikt Perak održao je znanstveno predavanje na temu: *Kako suvremene disruptivne tehnologije utječu na baštinski sektor*.

Na Međunarodnoj konferenciji DARIAH-HR International Conference 2023. godine u Zagrebu dr. sc. Benedikt Perak, Darko Čargonja i dr. sc. Diana Grgurić održali su predavanje na temu: *Obogaćivanje baze podataka baštine korištenjem OpenAI jezičnih tehnologija: Mantinjada hrvatskog primorja*.

Stručne suradnice pri Katedri za istraživanje glazbene baštine Rijeke i okolice provode istraživanje o Vladimiru Fajdetiću.

Daniela Perković Frleta sudjelovala je na 10. Međunarodnom stručno-znanstvenom skupu *Iz istarske*

glazbene riznice, u Puli 2024. godine, s temom: *Vladimir Fajdetić: bio-bibliografski podaci i preliminarni pregled ostavštine*, na kojem su predstavljena dosadašnja saznanja i nove spoznaje.

Prigodna predavanja u povodu 30. obljetnice osnutka Ustanove i 15. godišnjice uvrštenja dvoglasja tjesnih intervala na UNESCO-vu listu nematerijalne kulturne baštine, ravnatelj Ustanove Darko Čargonja, održao je 2024. godine na skupu profesora glazbene kulture Hrvatske u Lovranu, na Aktivu Županijskoga stručnog vijeća profesora glazbene kulture u Ronjgima, te u povodu Dana sv. Josipa *Jožehova*, u Praputnjaku.

Posebni program Ustanove upriličen je u okviru manifestacije *Kastafsko kulturno leto 2024.* godine, kada je u suradnji s istoimenom udrugom organiziran cjelovečernji koncert Zbora Hrvatske radiotelevizije u crkvi sv. Jelene Križarice u Kastvu, pod dirigentskim vodstvom maestra Domenika Briškog. Na repertoaru su bile skladbe istarsko-primorskih skladatelja s naglaskom na velike vokalne simfonije Ivana Matetića Ronjgova.

Izdavačka djelatnost usmjerena je promicanju i tiskanju djela književne i glazbene literature pisane na čakavskom idiomu. Uz autorska književna i notna izdanja te zbornike, značajnu ediciju predstavlja zajednička zbirka članova Katedre čakavskih pjesnika Ustanove *Pul Matetičevega ognjišća*. Posebna pažnja pridaje se i dječjem stvaralaštvu, osobito njegovanju čakavskog izričaja i kreativnog pisanja. Svake godine, na temelju raspisanog natječaja za literarne radove učenike osnovnih škola Primorsko-goranske županije, objavljuje se zbirka dječjih radova *Čakavčići pul Ronjgi*.

URED UNUTARNJE REVIZIJE

Unutarnja revizija dio je sveobuhvatnog sustava unutarnjih kontrola uspostavljenog u javnom sektoru Republike Hrvatske. Neovisna je aktivnost koja procjenjuje sustave unutarnjih kontrola, daje neovisno i objektivno stručno mišljenje te savjete za unaprjeđenje poslovanja Županije i institucija iz nadležnosti Županije.

Primorsko-goranska županija među prvima je, 2006. godine, na lokalnoj razini u Republici Hrvatskoj uspostavila unutarnju reviziju. Nakon definiranja zakonodavnog okvira, početkom 2011. godine ustrojen je Ured unutarnje revizije kao zasebna ustrojstvena jedinica, ustrojstveno i funkcionalno neovisna od upravnih tijela Županije, izravno i isključivo odgovorna županu. Primarna je svrha Ureda pružati stručnu pomoć županu, njegovim zamjenicima i rukovoditeljima upravnih tijela i institucija iz nadležnosti Županije u ispunjavanju postavljenih ciljeva, primjenom sustavnog i na struci utemeljenog pristupa procjenjivanju i poboljšanju djelotvornosti procesa upravljanja rizicima, kontrola i upravljanja poslovanjem, te racionalnog raspolaganja resursima.

U tu svrhu Ured obavlja sljedeće poslove:

- » izrađuje strateške i godišnje planove te planove pojedinačnih revizija
- » obavlja revizije i ostale aktivnosti u skladu s planom
- » izvješćuje o provedbi unutarnje revizije
- » prati provedbu danih preporuka i njihovih učinaka
- » obavlja savjetodavne i ostale aktivnosti.

U mandatnom razdoblju Ured je obavljao poslove primjenjujući Međunarodni okvir profesionalnog djelovanja, propise kojima se uređuje unutarnja revizija u javnom sektoru Republike Hrvatske, Pravilnik o unutarnjoj reviziji u Primorsko-goranskoj županiji, i metodologiju rada koju je utvrdio ministar financija.

Ured unutarnje revizije proveo je aktivnosti usmjerene na:

- » Promoviranje važnosti stvaranja odgovarajućeg sustava unutarnjih kontrola te jačanje upravljačke svijesti i odgovornosti za uspješno ostvarivanje zadaća na svim upravljačkim razinama.
- » Povećanje uspješnosti i učinkovitosti na operativnoj razini (obavljene su pojedinačne revizije programa, procesa ili sustava i korisnika proračuna, koje su rezultirale izvješćima s nalazima, stručnim mišljenjima i preporukama za unaprjeđivanje rada).
- » Unaprjeđenje usklađenosti s postojećim propisima, pravilima i procedurama (predlaganje mjera za otklanjanje neusklađenosti sa zakonima i ostalim propisima te za unaprjeđivanje poslovanja).
- » Izradu mišljenja unutarnje revizije o funkcioniranju sustava unutarnjih kontrola za područja koja su bila revidirana u prethodnoj godini u skladu s propisima koji uređuju podnošenje Izjave o fiskalnoj odgovornosti.
- » Praćenje tekućih problema i trendova koji utječu na rad Županije radi pravodobne savjetodavne aktivnosti te
- » Dodatna stručna usavršavanja službenika Ureda unutarnje revizije.

Godišnji seminar unutarnjih revizora u javnom sektoru održan je u znaku 20. obljetnice struke; Opatija, studeni 2024. godine.

primorsko
županija **goranska**
2021. - 2025.

HRVATSKA ZAJEDNICA ŽUPANIJA

Primorsko-goranska županija i Osječko-baranjska županija potaknule su osnutak Hrvatske zajednice županija kao nacionalne udruge (zajednice) hrvatskih županija radi promicanja ideje i prakse područne (regionalne) samouprave. Hrvatska zajednica županija osnovana je u Osijeku 16. svibnja 2003. godine službenim potpisivanjem Sporazuma o osnivanju. U Opatiji je 29. svibnja 2004. godine održana osnivačka Skupština Hrvatske zajednice županija s 14 županija, da bi do ožujka 2005. godine Hrvatskoj zajednici županija pristupilo svih 20 županija u Republici Hrvatskoj, kada je uslijedila registracija Udruge sa sjedištem u Zagrebu. Župan Primorsko-goranske županije Zlatko Komadina izabran je za prvog predsjednika Zajednice.

Na Skupštini Hrvatske zajednice županija 5. prosinca 2023. godine za predsjednika Zajednice izabran je Danijel Marušić, župan Brodsko-posavske županije.

Od 2021. do 2025. godine održano je šest sjednica Skupštine Hrvatske zajednice županija i 15 sastanaka Izvršnog odbora. Najvažnije skupine aktivnosti Hrvatske zajednice županija odnosile su se na:

- » suradnju s Vladom Republike Hrvatske i resornim ministarstvima, sudjelovanjem na radnim sastancima s predsjednikom Vlade, pokretanjem inicijativa za različite teme, poput energetske krize, uvođenja eura, višegodišnje financijske omotnice EU-a, mjera pomoći u poljoprivredi, ulaska Republike Hrvatske u schengenski prostor, reforme zdravstvenog sustava, unaprjeđenja sustava obrazovanja, izmjena poreznih propisa, sustava upravljanja u kriznim situacijama te upravljanja državnom imovinom
- » organizaciju sastanaka radnih skupina Zajednice koje svojim aktivnostima promiču interese lokalne i područne (regionalne) samouprave

- » suradnju s ministarstvima i uredima Vlade Republike Hrvatske sudjelovanjem imenovanih predstavnika Zajednice u ekspertnim radnim skupinama i povjerenstvima
- » suradnju s Uredom Europskog parlamenta u Republici Hrvatskoj
- » davanje mišljenja i primjedaba na prijedloge za donošenje zakona koji se odnose na pitanja značajna za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu
- » organizaciju, suorganizaciju i sudjelovanje u stručnim i radnim konferencijama o temama značajnim za regionalnu samoupravu
- » suradnju sa središnjim državnim tijelima
- » suradnju s Udrugom gradova na projektima od zajedničkog interesa
- » suradnju s međunarodnim organizacijama.

Preko Hrvatske zajednice županija, predstavnici Primorsko-goranske županije sudjelovali su u radu brojnih radnih tijela pri ministarstvima, od kojih se posebno izdvajaju:

- » Radna skupina za izradu Zakona o provedbi Uredbe (EU) 2023/1805 Europskog parlamenta i Vijeća o upotrebi obnovljivih i niskougličnih goriva u pomorskom prometu
- » Radna skupina za izradu postupovnika o postupcima mjera zaštite od požara
- » Radna skupina za izradu nacrtu Zakona o klimatskim promjenama i zaštiti ozonskog sloja
- » Nacionalno vijeće za kružno gospodarstvo
- » Evaluacijska upravljačka skupina za program *Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027.*
- » Radna skupina za koordinaciju aktivnosti regionalnih koordinatora

Sudionici obilježavanja 20. obljetnice Hrvatske zajednice županija, Opatija, 2023. godine

Sastanci radne skupine za odnose s javnošću Hrvatske zajednice županija u Zadarskoj županiji...

- » Radna skupina za izradu Akcijskog plana zaštite i promicanja ljudskih prava 2024. – 2025. i izradu Akcijskog plana suzbijanja diskriminacije 2024. – 2025.
- » Radna skupina za praćenje provedbe Akcijskog plana EU-a *Prema postizanju nulte stope onečišćenja zraka, vode i tla*
- » Povjerenstvo za izradu Akcijskog plana o poduzimanju mjera za sprječavanje širenja i suzbijanje zlatne žutice vinove loze
- » Radna skupina za izradu Pravilnika o mjerilima za pružanje socijalnih usluga
- » Odbor za praćenje Programa transnacionalne suradnje Euro-MED 2021. – 2027.
- » Stručna radna skupina u provedbi projekta *e-Savjetovanja – proširenja, nadogradnje i unaprjeđenje zakonodavnih procesa savjetovanja s javnošću.*

Hrvatska zajednica županija ima i radna tijela u kojima Primorsko-goranska županija ima svoje predstavnike i razmatra teme od važnosti za županije:

- » Radna skupina za EU fondove i međunarodnu suradnju
- » Radna skupina za komunalne djelatnosti, zaštitu okoliša i prostorno uređenje
- » Radna skupina za pravna pitanja
- » Radna skupina za gospodarstvo i regionalni razvoj
- » Radna skupina za obrazovanje i kulturu
- » Radna skupina za financije i proračun
- » Radna skupina za socijalnu politiku
- » Radna skupina za poljoprivredu i ruralni razvoj
- » Radna skupina za pomorsko dobro
- » Radna skupina za zdravstvo
- » Radna skupina za turizam
- » Radna skupina za upravljanje rizicima
- » Radna skupina za unutarnju reviziju
- » Radna skupina za odnose s javnošću

...i u Primorsko-goransko županiji

- » Radna skupina za civilnu zaštitu, vatrogastvo i prevenciju požara
- » Radna skupina za izradu modela fiskalne i funkcionalne decentralizacije
- » Radna skupina za obranu od tučce
- » Radna skupina za sustav upravljanja kvalitetom
- » Radna skupina za mlade
- » Radna skupina za promet
- » Radna skupina za graditeljstvo
- » Radna skupina za informatiku i digitalizaciju.

Zajednica je član sljedećih međunarodnih organizacija:

- » *Vijeća europskih općina i regija CEMR*, najveće organizacije lokalnih i regionalnih vlasti u Europi, čije članove čini više od 50 nacionalnih asocijacija gradova, općina i regija iz 37 država i zajedno predstavljaju oko 100 tisuća lokalnih i regionalnih vlasti.
- » *Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Europe*, savjetodavnog tijela Vijeća Europe koje predstavlja lokalne i regionalne vlasti.
- » *Odbora regija*, savjetodavnog tijela Europske unije koje predstavlja europske regionalne i lokalne vlasti. Čine ga izabrani lokalni i regionalni predstavnici iz svih 27 država članica. Oni u Odboru iznose svoja mišljenja o zakonodavstvu EU-a koje izravno utječe na regije i gradove.

PROJEKTI HRVATSKE ZAJEDNICE ŽUPANIJA

Kao krovna organizacija svih hrvatskih županija i Grada Zagreba, Hrvatska zajednica županija, interese lokalne i područne (regionalne) samouprave promiče pokretanjem i sudjelovanjem u različitim projektima kojima je cilj javno i transparentno komunicirati sve što županije rade i znaju. To su sljedeći projekti:

Škola protokola

Protokol je u jedinicama lokalne uprave i samouprave ostao, kao rijetko koja disciplina, poprilično „nedefinirana zona“. I dok su, primjerice, uredsko poslovanje, financiranje, pa čak i odnosi s javnošću donekle uređeni, istodobno za protokol ne postoje zakoni i pravilnici, niti sustavno obrazovanje kojim bi se standardizirao. Protokol je pred sve većim izazovima i u njega su sve češće uprte oči javnosti koja traži precizna objašnjenja za pojedine protokolarne postupke, odnosno propuste. Školu protokola 2016. godine osmislila je voditeljica Kabineta župana – Službe za odnose s javnošću i protokol Primorsko-goranske županije, Ermina Duraj, s kolegama Draženom Dretarom iz Grada Varaždina i Kristinom Mamić iz Zagrebačke županije.

Žuta točka

Projekt koji je pokrenut u partnerstvu sa Zakladom Konrad Adenauer i uz podršku Ureda za udruge Republike Hrvatske te Udruge gradova u Republici Hrvatskoj, ima za cilj otvoriti javni dijalog o važnosti fundraisinga kao održivog načina financiranja organizacija. U sklopu projekta proveden je natječaj kojim su udruge videouradcima predstavljale svoj utjecaj na lokalnu zajednicu, a žiri je odabrao 20 najboljih. Održana je i prva hrvatska fundraising edukacija i nadmetanje udruga za sredstva donatora.

Najbolji EU projekt

Izbor za najbolji EU projekt provodi *Jutarnji list* u partnerstvu s Hrvatskom zajednicom županija, Ministarstvom regionalnoga razvoja i fondova EU, Uredom Europskog parlamenta u RH i portalom zupan.hr. Cilj je izbora istaknuti projekte koji pokazuju kako EU sredstvima potaknuti razvoj gospodarstva i poboljšati uvjete života lokalne zajednice.

Start-up nacija

U sklopu ovoga projekta, Hrvatska zajednica županija je, u suradnji s GTF-Initiative For Sustainable

Growth, održala fokus grupu u Zagrebu gdje se raspravljalo o područjima vladinih politika, infrastrukture, zakonodavnog okvira, financijskog okvira te potpore savjetodavne institucije, poduzetničkih vještina, poticanja i motivacija za ulazak u poduzetništvo, mjerama poticanja poduzetništva i njihovom korištenju te izazovima demografije. Na kraju rasprave sudionici su dali prijedloge za unaprjeđenje postojećeg stanja i iznošenje stvarnih potreba poduzetnika u lokalnoj zajednici.

Volim svoju županiju

Projektom se javnosti predstavljaju najbolje fotografije s motivima iz pojedine županije.

Re-kreiraj posao i život za žene i muškarce

Glavni su ciljevi projekta povećati svijest i boriti se protiv nejednake raspodjele odgovornosti unutar obitelji i nepovoljnog položaja majki, potaknuti suradnju s poslodavcima, zaposlenicima i predstavnicima lokalnih i regionalnih vlasti u vezi s rodnim stereotipima i društvenim praksama vezanim uz ulogu žena i zaposlenih roditelja. Konačni je cilj poboljšati znanje zaposlenika o pravima za vrijeme roditeljskog dopusta i upoznati ih s konceptima fleksibilnoga radnog vremena.

Leadership projekt

Državna škola za javnu upravu provodi Leadership projekt pod nazivom *Development of specific training programme for senior public officials in Croatia*. Cilj je projekta jačati upravljačke kompetencije dužnosnika na središnjoj i lokalnoj razini te najviše rangiranih rukovodećih službenika. Svrha je projekta neprekidno osnaživati kompetencije iz područja vođenja i upravljanja kao osiguranje preduvjeta uspostave načela dobrog upravljanja i ostvarivanje visoke kvalitete javnih politika. Partnerska je uloga Hrvatske zajednice županija u tom procesu pružiti podršku u fazi pripreme i provedbe analize potreba za izobrazbom u pogledu stručnog usmjeravanja procesa prikupljanja podataka i slanje upitnika dužnosnicima i rukovodećim službenicima u javnoj upravi.

Optimizacija sustava lokalne i područne (regionalne) samouprave

Projekt je sufinanciran iz Europskoga socijalnog fonda ukupne vrijednosti više od 2,654 milijuna eura kojim se nastoji unaprijediti učinkovitost sustava javne uprave optimizacijom sustava lokalne i regio-

nalne samouprave. Cilj je projekta omogućiti učinkovitije obavljanje poslova iz djelokruga jedinica te stoga i kvalitetnije pružati usluge građanima, što će pridonijeti dobrom funkcioniranju jedinica i zadovoljstvu građana s njihovog područja. Projektom će se, među ostalim:

- » uspostaviti Središnju bazu podataka o kapacitetima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
- » utvrditi indikatore za procjenu kapaciteta jedinica te provesti analiza indikatora
- » izraditi Jedinstveni IT sustav za prikupljanje i pohranu podataka te izračun indikatora za procjenu kapaciteta jedinica i katalog poslova jedinica
- » definirati kategorije jedinica
- » provesti edukacije službenika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i tijela državne uprave.

Žene u politici

Hrvatska zajednica županija je 2018. godine pokrenula inicijativu za okupljanje žena u lokalnoj i regionalnoj politici kako bi dužnosnice dobile priliku za umrežavanje i razmjenu iskustava. Takve platforme temelj su promjena za ravnopravni položaj i aktivacije žena, a te promjene moraju doći upravo iz prve razine vlasti – jedinica lokalne i regionalne samouprave.

Utjecaj, a ne ukras

Savez društava Naša djeca Hrvatske i Hrvatska zajednica županija od 2023. godine započeli su suradnju s Europskom komisijom potpisom ugovora za projekt *Utjecaj, a ne ukras*. Trajanje projekta predviđeno je do kraja ožujka 2025. godine. Glavni su ciljevi projekta:

- » jačati ulogu djece i odraslih za aktivnu dječju participaciju
- » povećati opću svijest i znanje djece i odraslih (stručnjaka i volontera u OCD-ovima, nastavnika u školama, te lokalnih/regionalnih donositelja odluka) o vrlo važnim temama, kao što su dječja prava, aktivno dječje sudjelovanje, zagovarački i participativni procesi s djecom, kako komunicirati s djecom prilikom odlučivanja, kako omogućiti djeci da ostvaruju svoja prava da budu saslušana, izražavaju svoje mišljenje te zajedno s odraslima sudjeluju o odlučivanju u životu zajednice, škole, društva.

Ukupna vrijednost projekta je 170.820,15 eura, uz sufinanciranje Europske komisije 153.738,13 eura.

Njemačko-hrvatski razvojni forum

Njemačko-hrvatski razvojni forum održan je 2023. godine u Zagrebu u organizaciji Hrvatske zajednice županija i partnera (Savez njemačkih regija, CEMR Njemačka, Veleposlanstvo Savezne Republike Njemačke u Republici Hrvatskoj, Konrad Adenauer). Na panelima na temu sigurnosti i migracija, međuregionalnih infrastrukturnih projekata te mladih u Europi, sudjelovali su predstavnici Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Središnjega državnog ureda za demografiju i mlade, županice i župani te njemački govornici. Teme foruma uključivale su budućnost lokalne demokracije te mogućnosti suradnje s njemačkim organizacijama.

Žene i mediji

Hrvatska zajednica županija jedan je od partnera projekta *Žene i mediji*. U okviru projekta održana je rasprava na temu mrežnog nasilja nad ženama te su ujedno premijerno prikazani spotovi kao početak nacionalne kampanje koju Udruga B.a.B.e. i Agencija za elektroničke medije provode u okviru projekta *Surf and Sound 2.0*.

Upravljanje ljudskim potencijalima u županijama

Hrvatska zajednica županija u suradnji s tvrtkom Mind Lab provela je istraživanje o upravljanju ljudskim potencijalima u županijama. Cilj je istraživanja kreirati detaljni akcijski plan koji će sadržavati konkretne korake za unaprijeđenje statusa upravljanja ljudskim resursima u javnom sektoru. Nakon provedenog istraživanja, Hrvatska zajednica županija u suradnji s tvrtkom Mind Lab, organizirala je radionice na kojima su dobiveni korisni prijedlozi i smjernice za poboljšanje statusa upravljanja ljudskim potencijalima u javnoj upravi.

Wings for Life World Run

Radi promicanja redovite tjelesne aktivnosti kao važnog čimbenika u prevenciji prekomjerne tjelesne mase i debljine te poboljšanja zdravlja općenito, Hrvatska zajednica županija uključila se 2024. godine u *Wings for Life World Run* utrku koja se održala u Zadru i na kojoj je sudjelovalo više od 70 službenika županijskih upravnih odjela te službenika Grada Zagreba.

Osim navedenih, Hrvatska zajednica županija podržala je brojne projekte, poput *Oskar znanja* (s Agencijom za odgoj i obrazovanje), *Kalkulator bodova*, *Online predstavljanje škole* i *Ideja godine* (s portalom srednja.hr), te *Škole ambasadori* i obilježavanje Dana Europe (s Uredom Europskog parlamenta u Republici Hrvatskoj).

GRADONAČELNICI NAČELNICI PREDSJEDNICI VIJEĆA

GRAD RIJEKA

Gradonačelnik: Marko Filipović
Predsjednica Vijeća: Ana Trošelj

GRAD BAKAR

Gradonačelnik: Tomislav Klarić
Predsjednik Vijeća: Milan Rončević

GRAD CRES

Gradonačelnik: Marin Gregorović
Predsjednik Vijeća: Robert Kučić

GRAD CRIKVENICA

**Zamjenica gradonačelnika
koja obnaša dužnost gradonačelnika:**
Ivona Matošić Gašparović
Predsjednica Vijeća: Vesna Car Samsa

GRAD ČABAR

Gradonačelnik: Antonio Dražović
Predsjednica Vijeća: Marija Gašpar

GRAD DELNICE

Gradonačelnica: Katarina Mihelčić
Predsjednica Vijeća: Ivana Pečnik Kastner

GRAD KASTAV

Gradonačelnik: Matej Mostarac
Predsjednica Vijeća: Mirela Smojver

GRAD KRALJEVICA

Gradonačelnik: Dalibor Čandrlić
Predsjednik Vijeća: Božidar Sotošek

GRAD KRK

Gradonačelnik: Darijo Vasilčić
Predsjednik Vijeća: Nikša Franov

GRAD MALI LOŠINJ

Gradonačelnica: Ana Kučić
Predsjednik Vijeća: Dubravko Devčić

GRAD NOVI VINODOLSKI

Gradonačelnik: Tomislav Cvitković
Predsjednik Vijeća: Neven Pavelić

GRAD OPATIJA

Gradonačelnik: Fernando Kirigin
Predsjednik Vijeća: Dušan Kotur

GRAD RAB

Gradonačelnik: Nikola Grgurić
Predsjednik Vijeća: Željko Dumičić

GRAD VRBOVSKO

Gradonačelnik: Dražen Mufić
Predsjednica Vijeća: Jasna Božić

OPĆINA BAŠKA

Načelnik: Toni Juranić
Predsjednica Vijeća: Tanja Grlj

OPĆINA BROD MORAVICE

Načelnik: Mario Šutej
Predsjednik Vijeća: Davor Delač

OPĆINA ČAVLE

Načelnica: Ivana Cvitan Polić
Predsjednik Vijeća: Norbert Mavrinac

OPĆINA DOBRINJ

Načelnik: Neven Komadina
Predsjednik Vijeća: Dino Turčić

OPĆINA FUŽINE

Načelnik: David Bregovac
Predsjednik Vijeća: Valentin Crljenko

OPĆINA JELENJE

Načelnik: Robert Marčelja
Predsjednica Vijeća: Izabela Nemaz

OPĆINA KLANA

Načelnica: Željka Šarčević Grgić
Predsjednik Vijeća: Dušan Štemberger

OPĆINA KOSTRENA

Načelnik: Dražen Vranić
Predsjednik Vijeća: Dražen Soldan

OPĆINA LOKVE

Načelnik: Toni Štimac
Predsjednica Vijeća: Sandra Okanović

OPĆINA LOPAR

Načelnik: Zdenko Jakuc
Predsjednik Vijeća: Damir Paparić

OPĆINA LOVRAN

Načelnik: Bojan Simonič
Predsjednik Vijeća: Sanjin Sirotnjak

OPĆINA MALINSKA-DUBAŠNICA

Načelnik: Robert Anton Kraljić
Predsjednik Vijeća: Ivica Perišić

OPĆINA MATULJI

Načelnik: Vedran Kinkela
Predsjednica Vijeća: Iva Letina

OPĆINA MOŠĆENIČKA DRAGA

Načelnik: Rikardo Staraj
Predsjednica Vijeća: Luciana Sterle

OPĆINA MRKOPALJ

Načelnik: Josip Brozović
Predsjednica Vijeća: Helena Crnković

OPĆINA OMIŠALJ

Načelnica: Mirela Ahmetović
Predsjednica Vijeća: Dunja Mihelec

OPĆINA PUNAT

Načelnik: Daniel Strčić
Predsjednik Vijeća: Goran Gržančić

OPĆINA RAVNA GORA

Načelnik: Mišel Šćuka
Predsjednik Vijeća: Ivica Janeš

OPĆINA SKRAD

Načelnik: Damir Grgurić
Predsjednik Vijeća: Tonček Kezele

OPĆINA VINODOLSKA

Načelnik: Daniel Grbić
Predsjednik Vijeća: Dean Barac

OPĆINA VIŠKOVO

Načelnica: Sanja Udović
Predsjednik Vijeća: Bojan Kurelić

OPĆINA VRBNIK

Načelnik: Dragan Zahija
Predsjednik Vijeća: Ivan Juranić

ŽUPANIJSKI UPRAVNI ODJELI

Upravni odjel za poslove Župana i Županijske skupštine

Pročelnica: Ermina Duraj

Adamićeva 10/V, Rijeka

T +385 51 351-612

E zupanija@pgz.hr, skupstina@pgz.hr

Upravni odjel za proračun, financije i nabavu

Pročelnik: Krešimir Parat

Slogin kula 2/IV, Rijeka

T +385 51 351-672

E proracun@pgz.hr, financije@pgz.hr

Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša

Pročelnik: Sanjin Vranković

Riva 10/I, Rijeka

T +385 51 351-202

E graditeljstvo@pgz.hr

Upravni odjel za zdravstvo

Pročelnica: Vesna Čavar

Riva 10/III, Rijeka

T +385 51 351-922

E zdravstvo@pgz.hr

Upravni odjel za odgoj i obrazovanje

Pročelnica: Edita Stilin

Slogin kula 2/I, Rijeka

T +385 51 351-882

E obrazovanje@pgz.hr

Upravni odjel za opću upravu i pravne poslove

Pročelnica: Branka Mimica

Slogin kula 2/V, Rijeka

T +385 51 351-822

E ouipp@pgz.hr

Upravni odjel za upravljanje imovinom i imovinsko-pravne poslove

Pročelnik: Duško Milovanović

Slogin kula 2, Rijeka

T +385 51 351-832

E imovina@pgz.hr

Upravni odjel za pomorsko dobro, promet i veze

Pročelnica: Izabela Linčić Mužić

Slogin kula 2/III, Rijeka

T +385 51 351-952

E pomorstvo@pgz.hr

Upravni odjel za turizam, poduzetništvo i ruralni razvoj

Pročelnica: Alessandra Ban

Riva 10/III, Rijeka

T +385 51 351-260

E gospodarstvo@pgz.hr

Upravni odjel za regionalni razvoj, infrastrukturu i upravljanje projektima

Pročelnik: Ljudevit Krpan

Adamićeva 10/VI, Rijeka

T +385 51 351-900

E razvoj@pgz.hr

Upravni odjel za socijalnu politiku i mlade

Pročelnica: Dragica Marač

Slogin kula 2/I, Rijeka

T +385 51 351-920

E socijalna.skrb@pgz.hr

Upravni odjel za kulturu, sport i tehničku kulturu

Pročelnica: Sonja Šišić

Ciottina 17b/I, Rijeka

T +385 51 351-881

E kultura@pgz.hr, sport@pgz.hr

Ured unutarnje revizije

Voditeljica: Tamara Carević-Baraba

Slogin kula 2/II, Rijeka

T +385 51 351-640

E unutarnja.revizija@pgz.hr

info@pgz.hr | www.pgz.hr

ISBN 978-953-8476-04-4